

A

a¹ (f (m); a's) 1 (taalk.) aⁿ ♦ **geen a voor een b kennen** być głupim jak but; być głupim jak stołowe nogi; być głupim jak tabaka w rogu; nic a nic nie rozumieć/umieć; **van a tot z** od a do z; **de a van Anna** a jak Adam; **wie a zegt, moet ook b zeggen** kto powiedział a, musi powiedzieć i b 2 (muz.) aⁿ ♦ **a grote/kleine terts** A-dur/a-moll

a² (abbr) (are) a^m (ar)

A (abbr) (ampère) Aⁿ (amper) ► **A4-formaat** format A4

aagje (n) ► **nieuwsgierig aagje** ciekawska/wścibska osoba

aai (m; aaien) ♦ **iem. een aai geven** pogłaskać kogoś

aaien (tr; aaide, h. geaaid) głaskać^{if}, pogłaskać^{pf} ♦ **iem. over zijn bol aaien** pogłaskać kogoś po głowie

aak (f (m); aken) barka^f

aal (m; alen) 1 (paling) węgorz^m ♦ **hij is zo glad als een aal** (ongrijpbaar) on jest śliski jak węgorz, (sluw) szczwany z niego lis; **een aal bij de staart hebben** (van zaak) mieć twardy orzech do zgryzienia; trudzić się daremnie, (van persoon) nie móc się do kogoś dobrać 2 (niet volgroede paling) młody węgorz^m 3 (aalmoezenier) kapelan^m

aalbes (f (m); aalbessen) 1 (vrucht) porzeczka^f 2 (struik) porzeczka^f [Ribes]

aalmoes (f (m); aalmoezen) 1 (gift aan een bedelaar) jałmużna^f, datek^m ♦ **een aalmoes geven** dawać jałmużnę; **om een aalmoes vragen** prosić o jałmużnę 2 (gift, gunst) jałmużna^f

aalmoezenier (m; aalmoezeniers) kapelan^m

aalscholver (m; aalscholvers) kormoran^m [Phalacrocorax carbo]

aambeeld (n; aambeelden) 1 (smeedblok) kowadłoⁿ ♦ **altijd op hetzelfde aambeeld slaan** powtarzać coś w kółko; powtarzać bez końca jedno i to samo; wciąż o jednym mówić; stale nawracać do czegoś; wciąż nalegać na coś 2 (gehoorbeentje) kowadełkoⁿ (w uchu)

aambeien (pl) hemoroidy^{pl}, guzki^{pl} krwawnicze, guzy^{pl} krwawicowe, żylaki^{pl} odbytu

aan¹ (adv) 1 (op of om het lichaam) w ♦ **met je kleren aan** w ubraniu; ubrany 2 (in werking) włączony, zapalony ♦ **is de kachel aan?** czy piecyk jest włączony/zapalony? ► **daar is zij nog niet aan toe** (nog niet zover) ona jeszcze nie jest tak daleko; tak daleko to ona jeszcze nie doszła, (niet rijp genoeg) nie dojrzała jeszcze do tego; **daar heb ik wat aan** to mi się przyda; to mi dobrze robi; **daar heb ik niets aan** to jest dla mnie bez znaczenia; to mi się na nic nie przyda; na nic mi to; **daar is niets van aan** nie ma w tym za grosz prawdy; **het is weer (dik) aan tussen die twee** tych dwoje jest znowu razem; oni znowu chodzą ze sobą; **het is aan tussen hen** (zij gaan met elkaar) oni chodzą ze sobą; **dat is maar net aan** niewiele brakuje; **daar is niets aan** (gemakkelijk) to małe piwo, (saai) to strata czasu; nudy na pudy, (niet stuk) nic się z tym nie dzieje; to jest w porządku; **je kunt ervan op aan, dat** możesz liczyć na to, że; **er beroerd aan toe zijn** znajdować się w żalosnym położeniu; **niet weten waar men aan toe is** nie wiedzieć, na czym się stoi; nie wiedzieć, czego się trzymać; **ik ben aan vakantie toe** chętnie wziąłbym urlop; przydałby mi się urlop; **daar is weinig aan** (gemakkelijk) to łatwizna,

(saai) nie ma w tym nic ciekawego

aan² (prep) 1 (mbt. een fysieke verbondenheid) na (kimś¹/czymś¹), przy (kimś¹/czymś¹), nad (kimś¹/czymś¹) ♦ **aan de deur** przy drzwiach; **aan het eind van** na końcu czegoś; **aan wal gaan** zejść na ląd/brzeg; **honden aan de lijn!** psy powinny być prowadzone na smyczy; obowiązek wyprowadzania psów na smyczy; **de knopen aan een jas** guziki przy płaszczu; **aan tafel!** do stołu!; **aan de zee wonen** mieszkać nad morzem; **aan de haven wonen** mieszkać niedaleko portu; mieszkać w okolicy portu; **aan een gracht wonen** mieszkać nad kanałem/fosą; **een dagje aan zee** dzień nad morzem (wycieczka) 2 (mbt. een figuurlijke verbondenheid) za (kimś¹/czymś¹), koło (kogoś¹/czegoś¹), na (kogoś¹/coś/kimś¹/czymś¹), nad (kimś¹/czymś¹), po (kimś¹/czymś¹) ♦ **bezig zijn aan een boek** pracować nad książką; **dag aan dag** dzień w dzień; dzień po dniu; **mannetje aan mannetje lagen ze aan het strand** leżeli na plaży człowiek koło człowieka; **geef dat maar eens aan mij!** daj to mnie!; **twee aan twee** po dwóch; parami; dwójkami; **aan de universiteit** na uniwersytecie 3 (in de macht van) ♦ **dat ligt aan haar** (van schuld) to jej wina, (van beslissing) decyzja należy do niej; to zależy od niej; **wij hebben de tijd aan ons** czas jest po naszej stronie; mamy dość czasu; **het is aan mij ervoor te zorgen dat** to ja muszę się postarać, aby; moją sprawą jest postarać się, aby; moim zadaniem jest postarać się, aby; **de beslissing is aan u** decyzja należy do Pana ► **er zat voor vijfhonderd euro aan cheques in de kassa** w kasie było 500 euro czekami; **doen aan** zajmować się czymś, (sport) uprawiać; **ze waren druk aan het kletsen** byli zatopieni w rozmowie; byli zajęci rozmową; **hoe kom je aan dat spul?** skąd to masz?; **hij gooidde het kopje aan stukken** roztrzaskał filiżankę na kawałki; **aan het werk gaan aan iets** zabrać się do pracy nad czymś; **aan het werk gaan** zabrać się do pracy/roboty; **aan het werk!** do roboty!; **hij wil niet aan een auto** on nie chce samochodu

aanbakken (intr; bakte aan, i. aangebakken) przypalać^{if} się, przypalić^{pf} się ♦ **de aardappels zijn aangebakken** ziemniaki się przypaliły

aanbeeld (n; aanbeelden) kowadłoⁿ

aanelanden (intr; belande aan, i. aaneland) wylądować^{pf}, znaleźć^{pf} się gdzieś (przypadkiem)

aanbellen (intr; belde aan, h. aangebel) dzwonić^{if} do drzwi, zadzwonić^{pf} do drzwi ♦ **bij de buurman aanbellen** zadzwonić do drzwi sąsiada

aanbenen (intr; beende aan, h. aangebeend) ► **komen aanbenen** szybko się zbliżyć; **wij hebben wat aangebeend om niet te laat te komen** trochę przyspieszyliśmy, aby się nie spóźnić

aanbesteden (tr; besteedde aan, h. aanbesteed) przeprowadzać^{if} przetarg ofertowy (na wykonanie prac lub dostaw), przeprowadzić^{pf} przetarg ofertowy (na wykonanie prac lub dostaw)

aanbesteding (f; aanbestedingen) 1 (handeling) ogłoszenieⁿ przetargu ofertowego ♦ **beperkte aanbesteding** przetarg ograniczony; **een aanbesteding houden** przeprowadzić przetarg ofertowy; **onderhandse aanbesteding** umowa zwykła; **openbare aanbesteding** przetarg publiczny; przetarg nieograniczony 2 (gunning) kontrakt^m na dostawę, kontrakt^m na budowę

aanbetalen (tr; betaalde aan, h. aanbetaald) wpłacać^{if} zaliczkę, wpłacić^{pf} zaliczkę, dawać^{if} zaliczkę, dać^{pf} zaliczkę ♦ **iets aanbetalen** dać jakąś zaliczkę; **heb je er iets op moeten aanbetalen?** czy musiałeś dać na to ja-

kaś zaliczkę?; **10 euro aanbatalen** dać 10 euro zaliczki
aanbating (f; aanbatingen) zaliczka^f, zadatek^m

❖ **een aanbating doen** dać zaliczkę; wpłacić zaliczkę; **een aanbating op iets** zaliczka na coś

aanbevelen (tr; beval aan, h. aanbevelen) **1** (aanraden) polecać^{if}, polecić^{pf}, rekomendować^{if}, zarekomendować^{pf} ❖ **dat kan ik je aanbevelen** mogę ci to polecić; **voor suggesties houden wij ons aanbevelen** wszelkie sugestie są mile widziane; jesteśmy otwarci na wszelkie sugestie; **iem. voor een betrekking aanbevelen** polecić/zarekomendować kogoś na stanowisko; **warm aanbevelen** (sterk aanraden) gorąco polecać **2** (toevertrouwen) powierzać^{if}, powierzyć^{pf}, polecać^{if}, polecić^{pf} ❖ **iem. zijn belangen aanbevelen** powierzyć komuś prowadzenie swoich spraw ► **wij bevelen de overledene in uw gebeden aan** (aan einde overlijdensbericht) polecamy zmarłego Waszym modlitwom; **een plan in iemands aandacht aanbevelen** polecić plan czyjeś uwadze

aanbevelenswaardig (adj) godny polecenia

aanbeveling (f; aanbevelingen) **1** (het aanbevelen) rekomendacja^f, polecenieⁿ, zalecenieⁿ ❖ **op aanbeveling van** z polecenia; z rekomendacji (schr.); **iemands aanbevelingen opvolgen** stosować się do czyichś zaleceń **2** (wat tot aanbeveling strekt) rekomendacja^f ❖ **voor- zien zijn van goede aanbevelingen** posiadać dobre referencje; **dat is geen aanbeveling voor zijn zaak** to nie jest dobra reklama/rekomendacja dla jego firmy; **dat strekt hem tot aanbeveling** to świadczy na jego korzyść; **zijn optreden strekt hem niet tot aanbeveling** jego wystąpienie nie świadczy o nim dobrze; **aanbeveling verdienen** być godnym polecenia; **het verdient aanbeveling om** jest godnym zalecenia, aby **3** (verklaring) rekomendacja^f **4** (lijst van aanbevelen personen) ❖ **een aanbeveling opstellen** sporządzić listę kandydatów rekomendowanych na stanowisko

aanbevelingsbrief (m; aanbevelingsbrieven) list^m polecający

aanbiddeijk (adj) cudowny, przeczudny, boski

aanbidden (tr; aanbad/bad aan, h. aanbeden/aangeboden) **1** (vereren) czcić, oddawać^{if} cześć boską, oddać^{pf} cześć boską ❖ **het gouden kalf aanbidden** czcić złotego cielca; ubóstwiać bogactwo **2** (fig.) adorować^{if}, uwielbiać^{if}, ubóstwiać^{if} ❖ **iem. in stilte aanbidden** adoroować kogoś skrycie

aanbidder (m; aanbidders) (verliefd persoon) wielbiciel^m, adorator^m ❖ **een stille aanbidder** cichy wielbiciel; **een vurige aanbidder** gorący wielbiciel

aanbidding (f) **1** (verering als god) adoracja^f ❖ **in aanbidding verzonken** zatopiony/pograżony w adoracji; **in aanbidding neerknielen** uklęknąć w adoracji; **de aanbidding van het Lam Gods** adoracja Baranka Bożego **2** (eerbiedige bewondering) uwielbienieⁿ, ubóstwienieⁿ, cześć^f

aanbidster (f; aanbidders) wielbicielka^f, adoratorka^f

aanbieden (tr; bood aan, h. aangeboden) **1** (ter beschikking stellen) oferować^{if}, zaferować^{pf} ❖ **een dame zijn arm aanbieden** służyć damie ramieniem; podać damie ramię; **iem. een diner aanbieden** zaprosić kogoś na obiad; **de wijn wordt u aangeboden door de directie** wino jest upominkiem od dyrekcji; **iem. een geschenik aanbieden** podarować komuś prezent; **iem. iets te drinken aanbieden** zaproponować komuś coś do picia; poczęstować kogoś czymś do picia; **zijn ontslag aanbieden** podać się do dymisji; **zijn verontschuldigen aanbieden** przeprosić; poprosić o przebaczenie; **een verzoekschrift aanbieden** przedstawić

petycję; **zich aanbieden om te helpen** zgłosić się do pomocy; zaferować swoją pomoc; **zich als vrijwilliger aanbieden** zgłosić się na ochotnika **2** (goederen) oferować^{if}, zaferować^{pf} ❖ **ter betaling aanbieden** zaferować coś jako zapłatę; **te huur aanbieden** oferować do wynajęcia; **te koop aanbieden** proponować na sprzedaż; **ter overname aangeboden** oferowany na sprzedaż

aanbieding (f; aanbiedingen) **1** (offerte) promocja^f, oferta^f ❖ **bij aanbieding** z upustem (przy zakupie dużej ilości); **(de) koffie is in de aanbieding deze week** kawa jest sprzedawana w tym tygodniu po cenach promocyjnych; **in de aanbieding zijn** (tijdelijk voordeliger) być oferowanym po cenie promocyjnej, (in prijs verlaagd) być oferowanym po obniżonej cenie; **onder aanbieding van 10 procent korting** oferta specjalna: 10% bonifikaty!; z dziesięcioprocentową bonifikatą; **speciale aanbieding** towar po cenie promocyjnej; towary po cenach promocyjnych; oferta specjalna **2** (artikel) towar^m po obniżonej cenie **3** (aanbod) oferta^f ❖ **iemands aanbieding afslaan** odrzucić czyjaś ofertę **4** (het ter beschikking stellen) wręczenieⁿ ❖ **bij de aanbieding van het cadeau** podczas wręczenia prezentu

aanbinden (tr; bond aan, h. aangebonden) przywiązywać^{if}, przywiązać^{pf} ❖ **de schaatsen aanbinden** założyć łyżwy ► **de strijd aanbinden met** wydać walkę komuś

aanblazen (tr; blies aan, h. aangeblazen) **1** (vuur) rozdmuchiwać^{if} (ogień), rozdmuchać^{pf} (ogień) **2** (passie/haat/liefde) (opwekken) rozniecać^{if} (emocje), rozniecić^{pf} (emocje), podsycać^{if} (emocje), podsycać^{pf} (emocje) **3** (muz.) trąbić^{if} (dla sprawdzenia tonu), zatrąbić^{pf} (dla sprawdzenia tonu) **4** (taalk.) aspirować^{if}, wymawiać^{if} z przydechem

aanblijven (intr; bleef aan, i. aangebleven) pozostawać^{if} na stanowisku, pozostać^{pf} na stanowisku ❖ **zij bleef aan als minister** pozostała na stanowisku ministra; utrzymała się na stanowisku ministra

aanblik (m) **1** (het aanblikken) spojrzenieⁿ ❖ **bij de eerste aanblik** na pierwszy rzut oka; **bij de aanblik van** na widok; w obliczu; **zij kon de aanblik van bloed niet verdragen** nie mogła znieść widoku krwi **2** (wat gezien wordt) widok^m ❖ **een troosteloze aanblik opleveren** żałośnie wyglądać; **geen vrolijke aanblik bieden** niewesoło wyglądać

aanbod (n) **1** (econ.) (het aanbieden, het aangeboden) oferta^f, podaż^f ❖ **een aanbod afslaan/afwijzen** odrzucić ofertę; **groot/rijk aanbod** bogaty wybór; bogata oferta; **ingaan op een aanbod** przyjąć ofertę; **een verleidelijk aanbod** kusząca oferta; **vraag en aanbod** popyt i podaż **2** (het zich voordoen) liczba^f, ilość^f ❖ **het aanbod van auto's in de spitsuren stijgt** liczba samochodów w godzinach szczytu wzrasta; natężenie ruchu w szczycie wzrasta

aanboren (tr; boorde aan, h. aangeboord) **1** (olie/water/erts) dowiercić^{pf} się (do złoża) ❖ **nieuwe inkomstenbronnen aanboren** (fig.) odkryć nowe źródła dochodów; **olie aanboren** dowiercić się do złoża ropy naftowej; **een nieuw onderwerp aanboren** (fig.) poruszyć nowy temat **2** (aanbreken) napocząć^{if}, napocząć^{pf} ❖ **nieuwe markten aanboren** odkryć nowe rynki; **een nieuw vat aanboren** napocząć nową beczkę

aanbouw (m; aanbouwen) **1** (handeling) budowa^f ❖ **dit huis is nog in aanbouw** ten dom jest jeszcze w budowie; **in aanbouw** w budowie **2** (resultaat) przybudówka^f, dobudówka^f

aanbouwen (tr; bouwde aan, h. aangebouwd) dobudowywać^{if}, dobudować^{pf}, przybudowywać^{if}, przybudować^{pf} ♦ **een aangebouwde keuken** dobudowana kuchnia

aanbouwkeuken (f (m); aanbouwkeukens) kuchnia^f modułowa (montowana z gotowych elementów (modułów))

aanbraden (tr; braadde aan, h. aangebraden) (mbt. vlees) podpiekać^{if}, podpiec^{pf}

aanbranden¹ (intr; brandde aan, i. aangebrand) przypalać^{if} się, przypalić^{pf} się ♦ **laat de aardappelen niet aanbranden** uważaj, żeby się ziemniaki nie przypaliły; **aangebrand ruiken** mieć zapach spalenizny

aanbranden² (tr; brandde aan, h. aangebrand) (bouw.) pokryć^{pf} warstewką zaprawy murarskiej jako podkład pod beton

aanbreken¹ (intr; brak aan, i. aangebroken) (beginnen) zaczynać^{if} się, zacząć^{pf} się ♦ **bij het aanbreken van de dag** o świcie; o brzasku; **bij het aanbreken van de nacht** o zmroku; o zmierzchu; **de grote dag is aangebroken** nadszedł wielki dzień; **een nieuwe dag breekt aan** dnieje; zaczyna się nowy dzień; **de dag breekt aan** dzień świta; **het moment was aangebroken om afscheid te nemen** nadeszła chwila pożegnania

aanbreken² (tr; brak aan, h. aangebroken) (openmaken) napocząć^{if}, napocząć^{pf} ♦ **een aangebroken fles** napoczęta butelka

aanbrengen (tr; bracht aan, h. aangebracht) **1** (in-, toevoegen) mocować^{if}, umocować^{pf}, montować^{if}, zamontować^{pf}, instalować^{if}, zainstalować^{pf} ▷ (crème, verband) nakładać^{if} (krem, bandaż), nałożyć^{pf} (krem, bandaż), (wijzigingen) wprowadzać^{if} (zmiany), wprowadzić^{pf} (zmiany) ♦ **crème aanbrengen** nałożyć krem; **een handvat aanbrengen** umocować uchwyt; **een gat in de muur aanbrengen** zrobić dziurę w ścianie; **makkelijk aan te brengen** łatwy do umocowania, (crème, verf) dający się łatwo rozprowadzić (np. farba, krem); **een verband aanbrengen** założyć opatrunek; **een verflaag aanbrengen** nanieść/nałożyć warstwę farby; **verbeteringen in huis aanbrengen** wprowadzić ulepszenia w domu; **wijzigingen aanbrengen** wprowadzić zmiany **2** (aangeven) zgłaszać^{if}, zgłosić^{pf}, donosić^{if}, donieść^{pf} ♦ **een zaak aanbrengen** (bij de politie) złożyć doniesienie (na policji), (bij het gerecht) wnieść sprawę (do sądu) **3** (werven) pozyskiwać^{if}, pozyskać^{pf} ♦ **nieuwe leden aanbrengen** pozyskać nowych członków **4** (meebrengen in het huwelijk) wnieść^{if} (w posagu), wnieść^{pf} (w posagu) **5** (veroorzaken) przynosić^{if} ((nie)szczęście, zysk, przynieść^{pf} ((nie)szczęście, zysk)

aandacht (f (m)) uwaga^f ♦ **de aandacht afleiden** odwrócić uwagę; **aandacht besteden aan** poświęcać uwagę; zwracać uwagę na; **geen aandacht besteden aan** nie zwracać uwagi na; lekceważyć; **de aandacht boeien** przykuwać uwagę; absorbować (uwagę); **ik dank u voor uw aandacht** dziękuję Państwu za uwagę; **de aandacht gevangen houden** trzymać uwagę w napięciu; **mag ik even uw aandacht?** czy mogę prosić o chwilę uwagi?; **iets met gespannen aandacht volgen** śledzić coś z wytężoną uwagą; **om iemands aandacht vragen** prosić o uwagę; **iets onder iemands aandacht brengen** skierować/zwrócić na coś zwrócić uwagę; **aan de aandacht ontsnappen** ująć/umknąć uwagi; **alle aandacht opeisen** koncentrować na sobie całą uwagę; **alle aandacht richten op** skierować całą uwagę na kogoś^A/coś; skoncentrować/skupić całą uwagę na kimś^L/czymś^L; **aandacht schenken aan** poświęcić

uwagę (komuś, czemuś); **sterk de aandacht trekken** silnie przyciągać uwagę; **de aandacht verbrokkelen** rozpraszać uwagę; **de aandacht verslap** uwaga słabnie; **iemands aandacht vestigen op** zwrócić zwrócić uwagę na; **ergens de aandacht op vestigen** skupić na czymś uwagę; zwrócić na coś uwagę; **hij is onze aandacht waard** on jest godny naszej uwagi

aandachtig (adj) uważny, uważnie^{adv} ♦ **een aandachtig gehoor** uważne audytorium; **aandachtig luisteren** uważnie słuchać; słuchać z uwagą

aandeel (n; aandelen) **1** (van bezit, handeling) (persoonlijk deel) udział^m ♦ **aandeel hebben aan een erfenis** mieć udział w spadku; **een actief aandeel hebben in iets** brać w czymś czynny udział; **aandeel hebben aan iemands ongeluk** przyczynić się do czegoś nieszczęścia; **aandeel hebben in een zaak/de winst** mieć udział w firmie/w zyskach; partycypować w firmie/w zyskach **2** (gedeelte dat iem. bijdraagt) udział^m, akcja^f ♦ **een maatschappij op aandelen** spółka akcyjna **3** (bewijs van aandeel) świadectwoⁿ udziałowe, akcja^f ♦ **aandeel aan toonder** akcja na okaziciela; **aandeel op naam** akcja imienna; **een pakket aandelen** pakiet akcji; **preferent aandeel** akcja uprzywilejowana; **aandelen uitgeven** emitować akcje; **volgestort aandeel** akcja spłacona w całości

aandeelbewijs (n; aandeelbewijzen) świadectwoⁿ udziałowe, certyfikat^m akcji

aandeelhouder (m; aandeelhouders) akcjonariusz^m, udziałowiec^m, wspólnik^m

aandeelhoudersvergadering (f (m); aandeelhoudersvergaderingen) zebranieⁿ akcjonariuszy

aandeelhoudster (f; aandeelhoudsters) akcjonariuszka^f

aandelenkapitaal (n; aandelenkapitalen) kapitał^m akcyjny ▷ (van een bv) kapitał^m zakładowy

aandelenkoers (m; aandelenkoersen) kurs^m akcji

aandelenpakket (n; aandelenpakketten) pakiet^m akcji

aandenken (n) **1** (gedachtenis) pamięć^f ♦ **als aandenken meenemen** zabrać na pamiątkę; **als aandenken aan** na pamiątkę czegoś; ku/dla pamięci czegoś **2** (voorwerp) pamiątka^f

aandienen¹ (tr; diende aan, h. aangediend) anonsować^{if}, zaanonsować^{pf}, meldować^{if}, zameldować^{pf} ♦ **iem. aandienen** zaanonsować kogoś; **zich laten aandienen** kazać się zaanonsować; zameldować się

aandienen² (refl; diende zich aan, h. zich aangediend) (+ als) (willen doorgaan voor) przedstawiać^{if} się jako ..., przedstawić^{pf} się jako ...

aandikken (tr; dikte aan, h. aangedikt) **1** (dikker maken) pogrubiać^{if}, pogrubić^{pf} ♦ **letters aandikken** wytuszczać/pogrubiać litery **2** (mbt. iets dat men vertelt of beschrijft) (overdrijven) przerysowywać^{if}, przerysować^{pf}, ubarwiać^{if}, ubarwić^{pf}, wyolbrzymiać^{if}, wyolbrzymić^{pf}, przejawiać^{if}, przejawiać^{pf} ♦ **de zaak aandikken** wyolbrzymić sprawę

aandoen (tr; deed aan, h. aangedaan) **1** (aantrekken) ubierać^{if}, ubrać^{pf}, nakładać^{if}, nałożyć^{pf}, wkładać^{if}, włożyć^{pf} **2** (berokkenen) robić^{if} (coś komuś), zrobić^{pf} (coś komuś) ♦ **dat kun je haar niet aandoen!** nie możesz jej tego zrobić!; **iem. onrecht aandoen** wyrządzić komuś krzywdę; **iem. verdriet aandoen** sprawić komuś przykrość; zmartwić kogoś; **zich iets aandoen** zrobić coś sobie (krzywdę); popełnić samobójstwo **3** (een indruk geven) sprawiać^{if} wrażenie, sprawić^{pf} wrażenie ♦ **modern aandoen** wyglądać na nowoczesnego; wyglądać nowoczesnie; **onaangenaam aandoen** sprawiać nieprzyjemne wrażenie; **het doet mij vreemd aan** wydaje mi się to dziwne; **vreemd aandoen** spr-

wiać dziwne wrażenie **4** (*een haven*) zawiązać^{if} (do portu), zawiązać^{pf} (do portu) **5** (*in werking stellen*) włączyć^{if} (lampe, żelazko etc.), włączyć^{pf} (lampe, żelazko etc.)

aandoening (f; aandoeningen) **1** (ziekte) schorzenieⁿ, choroba^f ♦ *een lichte aandoening van de ogen* lekkie schorzenie oczu; *seksueel overdraagbare aandoeningen* choroby weneryczne; choroby przenoszone drogą płciową **2** (*ontroering*) wzruszenieⁿ ♦ *met aandoening* ze wzruszeniem; *van aandoening kon zij niet meer spreken* zaniemówiła ze wzruszenia; wzruszenie odebrało jej mowę

aandoenlijk (adj) wzruszający, wzruszająco^{adv} ♦ *een aandoenlijk verhaal* wzruszająca opowieść; *iets aandoenlijk vertellen* opowiadać coś wzruszająco

aandraaien (tr; draaide aan, h. aangedraaid) **1** (*moer, kraan*) (*vaster draaien*) przykręcać^{if}, przykręcić^{pf}, dokręcać^{if}, dokręcić^{pf}, zakręcać^{if}, zakręcić^{pf} (śrubę, kran) **2** (*motor, licht*) (*in werking zetten*) włączać^{if} (silnik, światło), włączyć^{pf} (silnik, światło), zapalać^{if} (silnik, światło), zapalić^{pf} (silnik, światło) ▷ (*van motor*) zapuszczać^{if} (silnik), zapuścić^{pf} (silnik)

aandragen (tr; droeg aan, h. aangedragen) przynosić^{if}, przynieść^{pf}, nanieść^{pf}, nanosić^{pf} ▷ (*fig.*) wysuwać^{pf}, wysunąć^{pf} ♦ *alternatieven aandragen* (*fig.*) zaproponować alternatywne rozwiązania; *argumenten aandragen* wysuwać argumenty; *altijd met hetzelfde komen aandragen* twierdzić w kółko to samo; wracać w kółko do tego samego (tematu); *met iets komen aandragen* wysunąć/zaproponować coś

aandrang (m) **1** (*innerlijke noodzaak*) parcieⁿ, napór^m ▷ (*fig.*) potrzeba^f ♦ *ik heb aandrang* muszę pójść za swoją potrzebą; muszę się załatwić; *aandrang hebben* odczuwać parcie; *pijnlijke aandrang* bolesne parcie (na moc, stolec); *uit eigen aandrang* z własnej woli; spontanicznie; *de aandrang voelen om te* czuć potrzebę czegoś **2** (*nadruk*) nacisk^m, naleganieⁿ ♦ *iets met aandrang afdraden* usilnie/stanowczo coś odradzać; *met aandrang vragen* nalegać; *iets met aandrang verzoeken* usilnie/stanowczo o coś prosić; *op aandrang van mijn vader* pod naciskiem ojca

aandrift (f (m); aandriften) **1** (*sterke opwelling*) impuls^m ♦ *uit eigen aandrift* z własnej inicjatywy; pod wpływem impulsu; *spontane aandrift* spontaniczny impuls **2** (*drang*) popęd^m, instynkt^m ♦ *natuurlijke aandrift* popęd naturalny

aandrijfjas (f (m); aandrijfassen) wał^m napędowy, wał^m pędny

aandrijven¹ (intr; dreef aan, i. aangedreven) ► *op een stromis komen aandrijven* przybywać gdzieś bez pieniędzy/środków na utrzymanie; *komen aandrijven* zostać wyrzuconym na brzeg, (*van wolken*) nadciągać (o chmurach)

aandrijven² (tr; dreef aan, h. aangedreven) **1** napędzać^{if} ♦ *een door een elektromotor aangedreven installatie* instalacja napędzana silnikiem elektrycznym **2** (*dieren*) popędzać^{if}, popędzić^{pf}, poganiać^{if}, pogonić^{pf} ♦ *de paarden aandrijven* poganiać konie **3** (*personen*) namawiać^{if} (do złego), namówić^{if} (do złego), podburzać^{if}, podburzyć^{pf}, podżegać^{if} ♦ *iem. tot kwaad aandrijven* namawiać kogoś do złego

aandrijving (f; aandrijvingen) napęd^m ♦ *elektrische aandrijving* napęd elektryczny

aandringen (intr; drong aan, h. aangedrongen) nalegać^{if}, naciskać^{if}, nacisnąć^{pf}, domagać^{if} się ♦ *op betaling aandringen* domagać się zapłaty; *bij iem. op hulp aandringen* domagać się pomocy od kogoś; *bij iem.*

op betaling aandringen żądać od kogoś zapłaty; domagać się od kogoś zapłaty; *op aandringen van* (*verzoek*) na czyjaś usilną prośbę, (*aangezet door*) pod naciskiem kogoś; *er bij de regering op aandringen dat* naciskać na rząd, aby; *niet verder aandringen* nie nalegać więcej

aandrukken (tr; drukte aan, h. aangedrukt) przyciskać^{if}, przycisnąć^{pf}, wciskać^{if}, wcisnąć^{pf}, dociskać^{if}, docisnąć^{pf} ♦ *een deur aandrukken* domknąć drzwi; *je moet de kurk goed aandrukken* musisz dobrze wcisnąć korek; *zij drukte het kind tegen zich aan* przycisnęła do siebie dziecko

aanduiden (tr; duidde aan, h. aangeduid) **1** (*kenbaar maken*) określać^{if}, określić^{pf}, (*erop wijzen*) wskazywać^{if}, wskazać^{pf} ▷ (*kenmerken*) zaznaczać^{if}, zaznaczyć^{pf} ♦ *iets met een kruisje aanduiden* zaznaczyć coś krzyżykiem; *nader aanduiden* bliżej określić **2** (*blijk geven van*) wskazywać^{if} na coś, świadczyć^{if} o czymś¹ ♦ *zijn houding duidt zijn ontevredenheid aan* jego postawa świadczy o niezadowoleniu **3** (*betekenen*) oznaczać^{if}, wyrażać^{if}

aanduiding (f; aanduidingen) wskazówka^f, określenieⁿ, oznaczenieⁿ ♦ *vage aanduidingen* mgliste wskazówki; *zonder verdere aanduidingen* nie precyzując bliżej

aandurven (tr; durfde aan/dorst aan, h. aangedurfd) **1** (*durven te ondernemen*) odważyć^{pf} się ♦ *ik durf het niet aan* nie odważę się tego zrobić; *het aandurven om iets te doen* ośmielić się coś zrobić **2** (*zich opgewassen voelen tegen*) nie bać^{if} się ♦ *iem./een probleem aandurven* nie bać się kogoś/problemu

aanduwen (tr; duwde aan, h. aangeduwd) **1** (*motorvoertuig*) (*vooruitduwen*) ruszać^{if} na pych (pojazdem silnikowym), ruszyć^{pf} na pych (pojazdem silnikowym) ♦ *een auto aanduwen* ruszyć samochodem na pych **2** (*vasduwen*) ściskać^{if}, ścisnąć^{pf}

aandweilen (tr; dweilde aan, h. aangedweild) (*vloer*) zmywać^{if}, zmyć^{pf} (podłogę, posadzkę) ściierać lub zmywakiem na kiju

aaneen (adv) ► *uren aaneen* całymi godzinami; *zes weken aaneen* przez sześć tygodni z rzędu

aaneengesloten (adj) nieprzerwany, zwarty ♦ *in aaneengesloten gelederen* w zwartych szeregach; ramię przy ramieniu

aaneenschakelen (tr; schakelde aaneen, h. aaneengeschaakeld) spinać^{if} (ze sobą), spiąć^{pf} (ze sobą), szczepiać^{if} (ze sobą), szczepić^{pf} (ze sobą), łączyć^{if} (ze sobą), złączyć^{pf} (ze sobą)

aaneenschakeling (f; aaneenschakelingen) seria^f, szereg^m, ciąg^m ♦ *een aaneenschakeling van ongelukken* seria nieszczęść

aaneenschrijven (tr; schreef aaneen, h. aaneengeschreven) (*woorden*) pisać^{if} łącznie (wyrazy), napisać^{pf} łącznie (wyrazy) ♦ *niet aaneenschrijven* pisać rozdzielnie (wyrazy)

aaneensluiten¹ (intr; sloot aaneen, h. aaneengesloten) pa-sować^{if} do siebie ♦ *die planken sluiten niet goed aaneen* te deski nie są do siebie dobrze dopasowane

aaneensluiten² (refl; sloot zich aaneen, h. zich aaneengesloten) łączyć^{if} się, połączyć^{pf} się ♦ *zich aaneensluiten tot vakverenigingen* łączyć się w związki zawodowe

aanflitsen (intr; flitste aan, i. aangeflitst) (*van lampen*) za-błysnąć^{pf} (o lampie)

aanfluiting (f; aanfluitingen) kpina^f, pośmiewiskoⁿ, urąg-
gowiskoⁿ, parodia^f ♦ *dat boek is een aanfluiting* ta
książka to kpina; *een aanfluiting van alle recht* paro-
dia wszelkiego prawa

aangaan¹ (intr; ging aan, h./i. aangegaan) **1** (*van lamp/vuur*) zapalać^{if} się (lampa, ogień), zapalić^{pf} się (lampa, ogień) **2** (*gaan in de richting van*) iść^{if} (w stronę), pójść^{pf} (w stronę) ♦ *achter iemand/iets aangaan* iść^{if}/biec/podążać za kimś/czymś; poszukiwać kogoś/czegoś (fig.); *op huis aangaan* skierować się w stronę domu; udać się do domu **3** (*bezoeken*) wpadać^{if} do kogoś^G, wpaść^{pf} do kogoś^G, wstępować^{if} do kogoś^G, wstąpić do kogoś^G ♦ *bij een vriend aangaan* wpaść do przyjaciela **4** (*van bijeenkomsten*) (*beginnen*) rozpoczynać^{if} się, rozpocząć^{pf} się ♦ *de school gaat aan* zaczyna się szkoła; rozpoczyna się rok szkolny ► *het gaat niet aan dat* nie uchodzi, żeby; nie wypada, by **aangaan**² (tr; ging aan, h./i. aangegaan) ► *een contract aangaan* zawrzeć umowę; *dat gaat je niks aan!* to nie twój interes!; to nie twoja sprawa!; *dat gaat ons allen aan* to dotyczy nas wszystkich; *een huwelijk aangaan* met zawrzeć małżeństwo z; *verplichtingen aangaan* podjąć zobowiązania; *de strijd aangaan* met wydać walkę komuś; *wat gaat jou dat aan?* co cię/ciebie to obchodzi?; *wat dat aangaat heb je niets te vrezen* jeśli chodzi o to, nie masz się czego obawiać; *wat ... aangaat* jeśli chodzi o ...; *een weddenschap aangaan* pójść o zakład **aangaande** (prep) jeśli chodzi o (kogoś^A/coś), w odniesieniu do (kogoś^G/czegoś) ♦ *aangaande deze kwestie is niets nieuws bekend* w tej kwestii nie wiadomo nic nowego; jeśli chodzi o tę kwestię, to nic nowego nie wiadomo **aangapen** (tr; gaapte aan, h. aangegaapt) gapić^{if} się (z otwartymi ustami) ♦ *sta me niet zo aan te gapen!* nie stój i nie gap się tak na mnie! ► *de afgrond gaapte ons aan* przepaść otworzyła się przed nami **aangebonden** (adj) ► *kort aangebonden zijn tegen iem.* być szorstki/oschły/opryskliwy w stosunku do kogoś; *kort aangebonden zijn* być drażliwym/przewrażliwionym; być zapalczywym **aangeboren** (adj) (*van eigenschap*) wrodzony, przyrodzony ♦ *dat is bij hem aangeboren* to u niego wrodzone; *een aangeboren sluwheid* wrodzona przebiegłość **aangebrand** (adj) ► *gauw aangebrand zijn* być drażliwym; być obraźliwym **aangedaan** (adj) **1** (*ontroerd*) wzruszony, poruszony ♦ *zij was door die woorden aangedaan* wzruszyły/poruszyły ją te słowa; *tot schreien toe aangedaan* wzruszony do łez **2** (*door ziekte aangetast*) zaatakowany (przez chorobę), zajęty ♦ *zijn longen zijn aangedaan* ma zaatakowane/zajęte płuca; jego płuca są dotknięte chorobą **aangeefster** (f; aangeefsters) (*bij de politie*) osoba^f składająca doniesienie/zeznanie, (*bij de belastingdienst*) osoba^f składająca deklarację podatkową, (*bij de douane*) osoba^f składająca deklarację celną, (*bij de burgerlijke stand*) osoba^f zgłaszająca narodziny lub zgon ▷ (*pejor.*) donosicielka^f **aangeklaagd** (m; aangeklaagden) oskarżony^m ▷ (*jur.*) pozwany^m **aangekleed** (adj) ► *een aangeklede borrel* wódka z ząską; *een aangeklede boterham* kanapka; *aangekleed gaat uit* ten to się wystroił; wystroił się jak struś w Boże Ciało **aangelegd** (adj) ► *artistiek/muzikaal aangelegd zijn* być utalentowanym artystycznie/muzycznie; mieć zdolności artystyczne/muzyczne; *humoristisch aangelegd zijn* mieć poczucie humoru **aangelegenheid** (f; aangelegenheden) sprawa^f ♦ *bin-*

nenlandse aangelegenheden sprawy wewnętrzne **aangenaam** (adj) przyjemny, przyjemnie^{adv}, miły, miło^{adv} ♦ *het nuttige met het aangename verenigen* (po)łączyć przyjemne z pożytecznym; *ze was aangenaam verrast* była przyjemnie/mile zaskoczona; *het zou ons aangenaam zijn van u te mogen vernemen* uprzejmie prosimy o odpowiedź; *aangenaam (kennis met u te maken)!* bardzo mi miło; miło mi (Pana poznać) **aangenomen**¹ (adj) ► *aangenomen kind* przysposobione/adoptowane dziecko; *aangenomen werk* praca akordowa; praca na akord; *aangenomen!* zgoda! **aangenomen**² ► *aangenomen dat* zakładając, że **aangepast** (adj) ⇒ **aanpassen** **aangeschoten** (adj) **1** (*beetje dronken*) wstawiony, podchmielony, zawiany **2** (*sportt.*) ♦ *aangeschoten hands* nieumyślna ręka **aangeschreven** (adj) ► *goed/slecht aangeschreven staan* być dobrze/źle notowanym; mieć dobrą/źłą reputację/markę; cieszyć się dobrą/źłą opinią **aangeslagen** (adj) **1** (*van zijn stuk gebracht*) wytrącony z równowagi **2** (*met aanslag bedekt*) (*van glas*) zaporowany, (*van een ketel*) pokryty kamieniem, (*van metaal*) zaśniedział **aangetekend** (adj) polecony (list) ♦ *iets aangetekend verzenden* wysłać coś listem poleconym; *een aangetekende zending* przesyłka polecona **aangetrouwd** (adj) powinowaty ♦ *aangetrouwde kinderen* pasierbowie; *aangetrouwde neven en nichten* (*van de man*) kuzyni i kuzynki ze strony męża, (*van de vrouw*) kuzyni i kuzynki ze strony żony **aangeven** (tr; gaf aan, h. aangegeven) **1** (*overhandigen*) wręczać^{if}, wręczyć^{pf}, podawać^{if}, podać^{pf} ♦ *iem. een boek aangeven* podać komuś książkę; *wil je de boter aangeven?* czy mógłbyś podać masło? **2** (*aanduiden*) podawać^{if}, podać^{pf} ♦ *tenzij anders aangegeven* chyba że podano inaczej; *de thermometer geeft 30 graden aan* termometr pokazuje temperaturę 30 stopni; na termometrze jest 30 stopni; *de hoofdlijnen aangeven* przedstawić/nakreślić w ogólnym zarysie; *de koers aangeven* podać kurs; *op de aangegeven tijd vertrekken* wyruszyć o podanym/oznaczonym czasie; *de toon aangeven* podawać ton; nadawać ton (fig.) **3** (*aangifte doen*) donosić^{if}, donieść^{pf}, zgłaszać^{if}, zgłosić^{pf}, deklarować^{if}, zadeklarować^{pf}, meldować^{if}, zameldować^{pf} ♦ *iets aangeven bij de douane* zadeklarować coś do oclenia; *een dief aangeven* donieść na złodzieja; *een diefstal aangeven* zgłosić kradzież; *een geboorte aangeven* zgłosić urodzenie dziecka; *heeft u nog iets aan te geven?* czy ma pan coś jeszcze do zadeklarowania? (do oclenia); *de vader heeft zichzelf bij de politie aangegeven* sprawca sam zgłosił się na policję; sprawca oddał się w ręce policji **4** (*de bal*) podawać^{if} (piłkę), podać^{pf} (piłkę) **aangever** (m; aangevers) **1** (*bij de politie*) osoba^f składająca doniesienie/zeznanie, (*bij de belastingdienst*) osoba^f składająca deklarację podatkową, (*bij de douane*) osoba^f składająca deklarację celną, (*bij de burgerlijke stand*) osoba^f zgłaszająca narodziny lub zgon ▷ (*pejor.*) donosiciel^m **2** (*ernstige partner in een komisch duo*) ofiara^f dowcipnisia, komik^m grający rolę ofiary **aangewezen** (adj) **1** właściwy, odpowiedni ♦ *de aangewezen persoon* odpowiednia osoba **2** (+ *op*) ♦ *op zichzelf aangewezen zijn* być zdany na siebie; *op iets aangewezen zijn* być zdany na coś **aangezicht** (n; aangezichten) obliczeⁿ, twarz^f ♦ *in het aangezicht van de dood* w obliczu śmierci; *van aange-*

zicht tot aangezicht twarzą w twarz
aangezien <conj> jako że, wobec tego, że, ponieważ
 ♦ **aangezien zij ziek is** jako że jest chora
aangifte <f> aangiften, aangiftes zgłoszenieⁿ ♦ **aangifte doen van een geboorte** zgłosić urodzenie dziecka (w USC); **aangifte doen (van een misdrijf)** złożyć doniesienie (o przestępstwie); **gezamenlijke aangifte** (door beide partners) wspólna deklaracja podatkowa (PIT); **valse aangifte** fałszywa deklaracja
aangiftebiljet <n> aangiftebiljetten formularz^m, (belasting) PIT^m (zeznanie podatkowe), (douane) deklaracja^f celna
aangrenzend <adj> sąsiedni, przyległy, graniczący ♦ **de aangrenzende landen** sąsiadujące ze sobą kraje; sąsiednie kraje; **een aangrenzend vertrek** sąsiedni pokój
aangrijzen <tr> grijnsde aan, h. aangegrijsd ▶ **zit me niet zo stom aan te grijzen** przestań do mnie tak głucho szczerzyć zęby
aangrijpen <tr> greep aan, h. aangegrepen 1 (ontroeren) poruszyć^{pf} (wzbudzić emocje) 2 (aanvallen) ogarnąć^{pf}, owładnąć^{pf}, zaatakować^{pf} ♦ **door schrik/angst aangegrepen** ogarnięty strachem/lękiem; owładnięty strachem/lękiem; **de ziekte heeft de vrouw zichtbaar aangegrepen** choroba wyraźnie osłabiła/wycieńczyła kobietę 3 (beetpakken) ♦ **de gelegenheid aangrijpen** skorzystać z okazji; **een taak aangrijpen** jąć się zadania
aangrijpend <adj> wzruszający, wzruszająco^{adv}, przejmujący, przejmująco^{adv}, chwytający za serce ♦ **zij kan aangrijpend vertellen** potrafi wzruszająco opowiadać
aangrijpingspunt <n> aangrijpingspunten 1 (fys.) punkt^m przyłożenia/zaczeplenia 2 (fig.) pretekst^m ♦ **ze zochten/vonden een aangrijpingspunt om tot actie over te gaan** szukali pretekstu/znaleźli pretekst do rozpoczęcia działań
aangroei <m> 1 (het aangroeien) przyrost^m 2 (wat ergens aan vastgroeit is) obrośnięcieⁿ (dna statku) ♦ **het schip zat vol aangroei** dno statku było obrośnięte
aangroei <intr> groeide aan, i. aangegroeid 1 (toenemen) przyrastać^{if}, przyrósć^{pf}, narastać^{if} (niezadowolone), narosnąć^{pf} (niezadowolenie), wzrastać^{if} (siła, liczba), wzrosnąć^{pf} (siła, liczba) ♦ **tot een miljoen aangroeien** wzrosnąć do miliona 2 (opnieuw groeien) ponownie wzrastać^{if}, ponownie wzrosnąć^{pf} 3 (begroeid raken) porastać^{if}, porosnąć^{pf}, zarastać^{if}, zarosnąć^{pf}, obrastać^{if}, obrosnąć^{pf}
aanhaken 1 <intr> haakte aan, h. aangehaakt 1 (+ bij) nawiązywać^{if} do kogoś^G/czegoś, nawiązać^{pf} do kogoś^G/czegoś ♦ **ik wilde graag even bij het zojuist gezegde aanhaken** chciałbym nawiązać do tego, co przed chwilą zostało powiedziane 2 (van schaatsters) podczepiać się pod łyżwiarza jadącego z przodu
aanhaken 2 <tr> haakte aan, h. aangehaakt (vasthechten) szczepiać^{if}, szczepić^{pf} ♦ **wagens aanhaken** szczepić wozy ▶ **een aangehaakt randje** brzeg wykonany sztydkiem
aanhaken 1 <intr> ▶ **de wind haalt aan** wiatr się wzmaga
aanhaken 2 <tr> haalde aan, h. aangehaald 1 (liefkozen) pieścić^{if}, popieścić^{pf}, tulić^{if}, przytulić^{pf}, głaskać^{if}, pogłaskać^{pf} ♦ **een hond aanhaken** głaskać psa; **een kind aanhaken** przytulić/przygarnąć dziecko 2 (citeren) cytować^{if}, zacytować^{if}, przytaczać^{if}, przytoczyć^{pf} ♦ **een boek aanhaken** cytować książkę; **op de aangehaalde plaats** w cytowanym miejscu; **een spreker aanhaken** cytować mówcę 3 (naar zich toe trekken) przy-

ciągać^{if}, przyciągać^{pf} ♦ **de handrem aanhalen** zaciągnąć hamulec (ręczny); **de teugels aanhalen** (ook fig.) przykrócić/ukrócić cugli; **deze verrekijker haalt sterk aan** ta lornetka mocno przybliża 4 (vaster trekken) zacieśniać^{if}, zacieśnić^{pf} ♦ **de vetters aanhalen** mocniej zasznurować; mocniej ściągnąć sznurówki; **de vriendschapsbanden nauwer aanhalen** zacieśnić więzy przyjaźni ▶ **wat heb je nu weer aangehaald?** w co się znowu wpakowałeś?; coś ty znowu nawyrabiał?
aanhaling <adj> przymilny, przymilnie^{adv}, schlebiający, przypochlebiająco^{adv} ▷ (inf.) przylepny ♦ **hij kon zeer aanhaling doen** potrafił się przypochlebić; potrafił być słodki; **een aanhaling kind** przymilne dziecko; przylepka
aanhaling <f> aanhalingen 1 (het citeren) cytowanieⁿ 2 (citaat) cytat^m ▷ (veroud.) cytata^f 3 (streling) pieszczoła^f
aanhalingsteken <n> aanhalingstekens cudzysłów^m ♦ **aanhalingsteken openen/sluiten** otworzyć/zamknąć cudzysłów; **tussen aanhalingstekens plaatsen** ująć coś w cudzysłów
aanhang <m> stronnicy^{pl}, zwolennicy^{pl}, (van partij) sympatycy^{pl} (partii), (van theorie) wyznawcy^{pl} (teorii) ▷ (pejor.) poplecznicy^{pl} ♦ **daar komt X met zijn aanhang** (scherts.) oto nadchodzi X ze swoją świtą (z żoną/mężem i dziećmi); **iedereen had zijn aanhang bij zich** wszyscy pojawili się ze swoimi stronnikami
aanhangen 1 <intr> hing aan, h. aangehangen ▶ **spinazie koken met het aanhangende water** gotować szpinak w niewielkiej ilości wody; **wol hangt aan** wełny wszystko się czepia (przyciąga włoski, nitki, etc.)
aanhangen 2 <tr> hing aan, h. aangehangen być^{if} zwolennikiem, być^{if} wyznawcą ♦ **de Griekse beginselen aanhangen** być homoseksualistą; **een geloof aanhangen** być wyznawcą jakiejś religii; **een partij aanhangen** być zwolennikiem jakiejś partii; **een standpunt aanhangen** podzielać stanowisko
aanhanger 1 <m> aanhangers zwolennik^m, (theorie) wyznawca^m, (supporter) kibic^m, fan^m ♦ **een vurig aanhanger** gorący zwolennik
aanhanger 2 <m> aanhangers ⇒ **aanhangwagen**
aanhangig <adj> będący w toku, będący w trakcie ♦ **de zaak is voor het gerecht aanhangig** sprawę rozpatruje sąd; **die zaak is nog aanhangig** sprawa jest jeszcze w toku; **een zaak aanhangig maken voor de rechtbank** wnieść sprawę do sądu; **een procedure aanhangig maken tegen** wszcząć postępowanie przeciwko; **een voorstel aanhangig maken** wnieść projekt; zgłosić propozycję
aanhangsel <n> aanhangsels, aanhangselen 1 (klein deel van iets groters) dodatek^m ♦ **het wormvormig aanhangsel van de blindedarm** wyrostek robaczkowy 2 (van boek/document) (bijlage) załącznik^m (do książki, dokumentu)
aanhangster <f> aanhangsters zwolenniczka^f ⇒ **aanhanger**
aanhangwagen <m> aanhangwagens przyczepa^f
aanhankelijk <adj> przywiązany (oddany), łatwo się przywiązujący (dzieci, zwierzęta), lgnący ▷ (inf.) przylepny
aanhankelijkheid <f> przywiązanieⁿ, skłonność^f do okazywania przywiązania ♦ **iem. zijn aanhankelijkheid betonen** okazywać komuś swoje przywiązanie
aanharken <tr> harkte aan, h. aangeharkt 1 (door harken in orde brengen) grabić^{if}, pograbieć^{pf}, zgrabiać^{if}, zgrabieć^{pf} 2 (bij elkaar harken) zgrabiać^{if}, zgrabieć^{pf}

aanhebben (tr; had aan, h. aangehad) 1 (aan het lijf hebben) mieć^{if} na sobie, nosić^{if}, być^{if} ubranym w czymś¹ ♦ **heb ik soms iets van je aan?** czy my się skądś znamy? (że tak mi się przyglądasz) 2 (brandende hebben) mieć^{if} włączony (piecyk, lampę) ♦ **wij hebben de kachel al aan** my już palimy (w piecu)

aanhechten (tr; hechte aan, h. aangehecht) 1 (door hechten bevestigen) przytwierdzać^{if}, przytwierdzić^{pf}, przyczepiać^{if}, przyczepić^{pf}, mocować^{if}, przymocować^{pf}, (met touwtje enz.) przywiązywać^{if}, (met touwtje enz.) przywiązać^{pf}, (met paperclip of nietje) przypinać^{if}, (met paperclip of nietje) przypiąć^{pf}, (vastplakken) przykleić^{pf} 2 (draad) zakładać^{if} nową nitkę, założyc^{pf} nową nitkę

aanhechting (f; aanhechtingen) mocowanieⁿ, wiązanieⁿ

aanhef (m) początek^m, wstęp^m (wykładu, artykułu), pierwsze słowa^{pl} (przemówienia, pieśni), pierwsze zdania^{pl} (przemówienia, pieśni), pierwsze linijki^{pl} (przemówienia, pieśni), (van een muziekstuk) pierwsze takty^{pl} (utworu), (van een brief) nagłówek^m (listu)

aanheffen (tr; hief aan, h. aangeheven) (lied e.d.) rozpocząć^{if}, rozpocząć^{pf}, (een geschreeuw) podnieść^{if} (krzyk, wrzask), (een geschreeuw) podnieść^{pf} (krzyk, wrzask), (jubelkreten) wznosić^{if} (okrzyk, okrzyki), (jubelkreten) wzniesić^{pf} (okrzyk, okrzyki), (een lied) intonować^{if} (pieśń, hymn), (een lied) zaintonować^{pf} (pieśń, hymn)

aanhikken (intr; hikte aan, h. aangehikt) (+ tegen) (moeite hebben om iets te beginnen) bać^{if} się czegoś, (moeite hebben om iets te verwerken) nie móc czegoś strawić^{if} ♦ **hij hikte erg tegen het besluit van zijn chef aan** nie mógł strawić decyzji szefa; **hij zit tegen zijn proefwerk aan te hikken** zbliżająca się klasówka napawa go strachem; martwi go zbliżająca się klasówka; ma pietra przed klasówką; **hij hikte erg tegen het karwei aan** bardzo bał się tej pracy; myślał z niepokojem o tej pracy

aanhollen (vb) ► **komen aanhollen** przybiec; przypędzić; przysgalopować; przylecieć

aanhoren (tr; hoorde aan/aanhoorde, h. aangehoord/aanhoord) wysłuchiwać^{if}, wysłuchać^{pf}, przysłuchiwać^{if} się, przysłuchać^{pf} się ♦ **het is niet om áán te horen** nie można tego słuchać; tego się nie da słuchać; **ten aanhoren van** w obecności; w obliczu; **ik heb het hele verhaal opnieuw moeten aanhoren** musiałem na nowo wysłuchać całej opowieści ► **het is hem aan te horen dat hij een vreemdeling is** słyhać po jego wymowie, że jest obcokrajowcem

aanhouden¹ (intr; hield aan, h. aangehouden) 1 (volharden) wytrwać^{pf}, nie ustawać^{if} (w czymś), nie popuszczać^{if} ♦ **je moet niet zo aanhouden** nie powinienś się tak upierać; nie powinienś tak nalegać 2 (voortduren) utrzymywać^{if} się, utrzymać^{pf} się, nie przestawać^{if}, nie przestać^{pf} ♦ **dat zal nog wel even aanhouden** to jeszcze trochę potrwa; **de regen hield de hele dag aan** cały dzień nie przestawało padać; **de regen houdt aan** deszcz wciąż pada ► **op de kust aanhouden** kierować/zbliżać się do brzegu; **rechts aanhouden** (als aanwijzing) trzymać się prawej strony, (afslaan) skierować się na prawo

aanhouden² (tr; hield aan, h. aangehouden) 1 (staande houden) zatrzymywać^{if}, zatrzymać^{pf}, (arresteren) aresztować^{if}, (arresteren) zaaresztować^{pf} ♦ **iem. op straat aanhouden** zatrzymać kogoś na ulicy; **een verdachte aanhouden** zatrzymać podejrzanego 2 (uitstellen) od-raczać^{if}, odroczyć^{pf}, odkładać^{if} (na później), odłożyć^{pf} (na później) ♦ **een agendapunt aanhouden** zdjąć coś z porządku dziennego; **de rechtszaak aan-**

houden odroczyć rozprawę 3 (laten voortduren) podtrzymywać^{if}, podtrzymać^{pf}, utrzymywać^{if}, utrzymać^{pf} ♦ **betrekkingen aanhouden** utrzymywać stosunki; **de krant aanhouden** prenumerować gazetę; **een noot aanhouden** wytrzymać nutę/dźwięk; **personeel aanhouden** utrzymać zatrudnienie; nie zwalniać pracowników 4 (kleding) nie zdejmować^{if} (ubrania), nie zdjąć^{pf} (ubrania) ♦ **zijn jas aanhouden** pozostać w płaszczu 5 (aan de gang houden) nie wyłączać^{if}, nie wyłączyć^{pf} ♦ **de motor aanhouden** pozostawić silnik na chodzie; **de radio aanhouden** pozostawić włączone radio

aanhoudend (adj) 1 (zonder ophouden) nieprzerwany, nieprzerwanie^{adv}, ciągly, ciągle^{adv} ♦ **het is aanhoudend droog** utrzymuje się pogoda bezdeszczowa; **een aanhoudende droogte** nieprzerwana susza; utrzymująca się susza; **er werd aanhoudend geschoten** bez przerwy strzelali; **het regent aanhoudend** ciągle pada; **een aanhoudende vraag naar een artikel** nieustający/ciągly popyt na jakiś towar 2 (met geringe tussenpozen) ciągly, ciągle^{adv}, powtarzający się, bez przerwy^{adv}, bezustanny, bezustannie^{adv}, staly, stale^{adv} ♦ **aanhoudende interrupties** ciągle przerywanie; **hij is aanhoudend ziek** on jest ciągle chory; on ciągle choruje

aanhouder (m; aanhouders) człowiek^m wytrwały, człowiek, który się nie poddaje ► **de aanhouder wint** kropla dąży skałę

aanhouding (f; aanhoudingen) 1 (arrestatie) zatrzymanieⁿ (aresztowanie) ♦ **bevel tot aanhouding** nakaz aresztowania 2 (uitstel van behandeling) odroczenieⁿ (sprawy w sądzie)

aanhoudster (f; aanhoudsters) ⇒ **aanhouder**

aanjagen (tr; jaagde aan/joeg aan, h. aangejaagd) 1 (angst/vrees) napędzać^{if} (komoś strachu), napędzić^{pf} (komoś strachu) ♦ **angst aanjagen** napędzić/napawać/przejmować strachem; straszyć; **iem. schrik aanjagen** napędzić kogoś stracha/pietra; **iem. vrees aanjagen** napędzić kogoś stracha; napędzić/napawać kogoś strachem 2 (vuur) rozżarzać^{if} (ogień), rozżarzyć^{pf} (ogień), rozniecać^{if} (ogień), rozniecić^{pf} (ogień) 3 (motor) zwiększać^{if} obroty (silnika), zwiększyć^{pf} obroty (silnika) 4 (paarden) popędzać^{if}, popędzić^{pf}

aanjager (m; aanjagers) 1 (instrument waarmee men aanjaagt) dmuchawa^f 2 (van motor) sprężarka^f doładowująca

aankaarten (tr; kaartte aan, h. aangekaart) poruszać^{if}, poruszyć^{pf} ♦ **iets bij iem. aankaarten** poruszyć jakąś sprawę u kogoś

aankakken (vb) ► **zij kwamen om half zes aankakken** pojawili się wreszcie, bez pośpiechu, o wpół do szóstej; o wpół do szóstej raczyli się zjawić; przyczłapali się o wpół do szóstej

aankijken (tr; keek aan, h. aangekeken) 1 przyglądać^{if} się, przyjrzeć^{pf} się, spoglądać^{if}, spojrzeć^{pf}, patrzeć^{if} ♦ **iem. dreigend/hooghartig aankijken** patrzeć na kogoś groźnie/wyniośle; **het is het aankijken niet waard** nie wart spojżenia; (nawet) nie warto na to patrzeć; **iem. lief aankijken** patrzeć na kogoś czule; **iem. met schele ogen aankijken** patrzeć na kogoś krzywym okiem; **iem. met de nek aankijken** ignorować kogoś; udawać, że się kogoś nie widzi; **iem. niet aankijken** nie zaszczycać kogoś spojrzeniem; **hij kijkt haar niet meer aan** on już się nią nie interesuje; on już na nią (nawet) nie patrzy; **ze kijken elkaar niet meer aan** nie mogą już na siebie patrzeć; **iem. onbeschaamd aankijken** przyglądać się komuś bezwstydnie; **iem. strak aankijken** wlepić w kogoś oczy; nie spuszczać z ko-

gość oczu; *elkaar veelbetekenend aankijken* wymieniać znaczące spojrzenia; *iem. verachtelijk aankijken* patrzeć na kogoś z pogardą; *iem. verbaasd aankijken* przyglądać się komuś ze zdumieniem; *iem. verliefd aankijken* przyglądać się komuś z miłością; *iem. vernietigend aankijken* posyłać komuś miażdżące spojrzenia; *iem. vragend aankijken* przyglądać się komuś badawczo; patrzeć na kogoś pytającym wzrokiem; *iem. vriendelijk aankijken* spoglądać na kogoś przyjaźnie; przyglądać się komuś życzliwie; *iem. vuil aankijken* przyglądać się komuś wzrokiem bazylijszka; patrzeć na kogoś wilkiem; *de zaak nog even aankijken* przemyśleć jeszcze całą sprawę; przyjrzeć się jeszcze całej sprawie; *iem. zijdelings aankijken* przyglądać się komuś spod oka; spoglądać na kogoś z ukosa; *zonder iem. aan te kijken* nie patrząc na nikogo **2** (+ **op**) (*verdenken van*) podejrzewać^{if} o coś **♦** *daar moet je mij niet op aankijken!* to nie moja wina!; nie myśl (czasem), że to ja!; *iem. ergens op aankijken* podejrzewać kogoś o coś

aanklaagster (f; aanklaagsters) oskarżycielka^f, (*eiseres in zaak*) powódka^f

aanklacht (f (m); aanklachten) skarga^f ▷ (*jur.*) oskarżenieⁿ, powództwoⁿ **♦** *een aanklacht indienen* złożyć skargę; wnieść skargę (*jur.*); wnieść oskarżenie (*jur.*); wnieść/wytoczyć powództwo (*jur.*); wystąpić z powództwem (*jur.*); *een aanklacht intrekken* wycofać skargę; wycofać oskarżenie/pozew (*jur.*); *lasterlijke aanklacht* oszczercze oskarżenie; *deze misstand is een aanklacht tegen de maatschappij* ten stan rzeczy stawia społeczeństwo w stan oskarżenia

aanklagen (tr; klaagde aan, h. aangeklaagd) ((*officieel*) *beschuldigen*) oskarżać^{if}, oskarżyc^{pf} ▷ (*jur.*) wnosić^{if} oskarżenie, wnieść^{pf} oskarżenie, wnosić^{if} powództwo, wnieść^{if} powództwo

aanklager (m; aanklagers) oskarżyciel^m ▷ (*eiser in zaak*) powód^m **♦** *openbare aanklager* oskarżyciel publiczny; prokurator

aanklampen (tr; klampste aan, h. aangeklampt) **1** (*aanspreken*) zwracać^{if} się do kogoś^G, zwrócić^{pf} się do kogoś^G **2** (*enteren*) dokonywać^{if} abordażu, dokonać^{pf} abordażu

aankleden (tr; kleedde aan, h. aangekleed) **1** (*kleding aantrekken*) ubierać^{if}, ubrać^{pf} **♦** *je moet die jongen warm aankleden* musisz tego chłopca ciepło ubrać; *zich warm aankleden* ciepło się ubrać; *zich aankleden* ubierać się **2** (*kamer/zaal*) (*inrichten, versieren*) urządzić^{if}, urządzić^{pf}, meblować^{if}, umeblować^{pf}, (*versieren*) dekorować^{if}, (*versieren*) udekorować^{pf} **♦** *een gerecht aankleden* garnirować potrawę

aankleding (f; aankleding) wystrój^m (wnętrza), umeblowanieⁿ ▷ (*toneel*) dekoracje^{pl} (w teatrze)

aankloppen (intr; klopte aan, h. aangeklopt) **1** (*op de deur kloppen*) stukać^{if} (do drzwi), zastukać^{pf} (do drzwi), pukać^{if} (do drzwi), zapukać^{pf} (do drzwi) **♦** *overall aankloppen* kołatać/pukać do wszystkich drzwi **2** (*door kloppen vaster maken*) ubijać^{if}, ubić^{pf} **3** (+ **bij**) kołatać^{if}, zakołatać^{pf}, pukać^{if}, zapukać^{pf} **♦** *bij iemand aankloppen om hulp* zwrócić się do kogoś o pomoc; kołatać do kogoś o pomoc; *bij iem. aankloppen* kołatać/pukać do kogoś^G

aanknopen¹ (intr; knoopte aan, h. aangeknoopt) (+ **bij**) nawiązywać^{if}, nawiązać^{pf} **♦** *aanknopen bij het reeds eerder behandelde* nawiązać do tego, co było już wcześniej omówione

aanknopen² (tr; knoopte aan, h. aangeknoopt) nawiązywać^{if}, nawiązać^{pf}, wszczać^{if}, wszczać^{pf} **♦** *een ge-*

sprek aanknopen wszczać/nawiązać rozmowę; *onderhandelingen aanknopen* wszczać/podjąć rokowania; *vriendschap aanknopen* nawiązać przyjaźń ► *we hebben er nog maar een dagje aangeknoopt* zostajemy jeszcze jeden dzień

aanknopingspunt (n; aanknopingspunten) punkt^m wyjścia, punkt^m oparcia, punkt^m zaczepienia, podstawa^f **♦** *een aanknopingspunt voor verder onderzoek* punkt wyjścia dla dalszych badań

aankoeien (intr; koekte aan, i. aangekoekt) (*van eten*) przywierać^{if} (do dna garnka, etc.), przywrzeć^{pf} (do dna garnka, etc.) **♦** *het eten was aangekoekt* jedzenie się przypaliło (przywarło do dna naczyńia)

aankomen (intr; kwam aan, i. aangekomen) **1** (*arriveren*) przybywać^{if}/przybyć^{pf}, (*per as*) przyjeżdżać^{if}/przyjechać^{pf}, (*te voet*) przychodzić^{if}/przyjść^{pf} **♦** *iets zien aankomen* przewidywać coś; spodziewać się czegoś; *ze zullen je zien aankomen met je salarisverhoging!* już oni ci podniosą pensję!; *hij ziet je al aankomen!* na pewno ci nie odmówi! (*iron.*), już na ciebie czeka! **2** (*treffen*) osiągać^{if}/osiągnąć^{pf} swój cel **♦** *die klap kwam hard aan* cios okazał się silny; to był dla niego prawdziwy cios (*fig.*) **3** (+ **op**) (*afhankelijk zijn van*) **♦** *het erop aan laten komen* (tot het uiterste drijven) doprowadzić sprawę do punktu kulminacyjnego, (*risico lopen*) podejmować ryzyko; *we laten het erop aankomen* co będzie, to będzie; zaryzykujemy; *alles komt op hem aan* (alles hangt van hem af) wszystko zależy od niego, (*hij moet alles doen*) wszystko spada na niego **4** (*in gewicht toenemen*) przybierać^{if}/przybrać^{pf} na wadze ▷ (*dikker worden*) tyć^{if}/utyć^{pf}/przytyć^{pf}

♦ *ik ben zes pond aangekomen* przytyłem trzy kilogramy **5** (+ **met**) **♦** *daar hoeft je bij mij niet mee aan te komen!* z tym nie masz po co do mnie przychodzić!; trzymaj się z tym ode mnie z daleka! ► *het komt niet op een paar minuten aan* parę minut nie ma znaczenia; *als het erop aankomt* jeśli dojdzie do tego; *waar het op aankomt* is to się sprowadza do; najistotniejszą sprawą jest; chodzi tu o to, że; *nu komt het erop aan!* nadchodzi decydujący moment!; teraz się rozstrzygnie!

aankomend (adj) przyszły, początkujący **♦** *een aankomende jongen* podrostek; wyrostek; *een aankomend timmerman* początkujący stolarz

aankomst (f) przybycieⁿ, (*per as*) przyjazd^m, (*vliegtuig*) przylot^m **♦** *bij aankomst* (zaraz) po przybyciu

aankomsthal (f (m); aankomsthallen) hala^f przylotów (na lotnisku)

aankomsttijd (f (m); aankomsttijden) (*per as*) godzina^f przyjazdu, (*vliegtuig*) godzina^f przylotu **♦** *aankomst-tijden* (*van treinen*) przyjazdy, (*van vliegtuigen*) godziny przylotów

aankondigen (tr; kondigde aan, h. aangekondigd) **1** (*officieel bekendmaken*) zapowiadać^{if}, zapowiedzieć^{pf} **♦** *zij kondigde zich aan als de nieuwe operadiva* (ona) objawiła się jako nowa gwiazda opery; *een artiest aankondigen* zapowiedzieć występ artysty; *een huwelijk aankondigen* zawiadomić o ślubie; dać na zapowiedzi (*relig.*); *iets met veel ophef aankondigen* zapowiedzieć coś z wielką pompą; *een vliegtuig aankondigen* zapowiedzieć przylot samolotu; *zich aankondigen* zapowiedzieć się, (*zich openbaren*) pojawić się **2** (*voorspellen*) zapowiadać^{if}, zwiastować^{if} **♦** *zwaluwen kondigen de zomer aan* jaskółki zwiastują wiosnę **3** (*bieden*) zapowiadać^{if} (karty), zapowiedzieć^{pf} (karty), licytować^{if} (karty), zaliczować^{pf} (karty), meldować^{if} (karty), zameldować^{pf} (karty)

aankondiging (f; aankondigingen) (in *krant*) ogłoszenieⁿ, (plakkaat) obwieszczenieⁿ, (van boek) zapowiedź^f, (bericht) zawiadomienieⁿ, (verklaring) oświadczenieⁿ

❖ *tot nadere aankondiging* aż do odwołania

aankoop (m; aankopen) nabytek^m, zakup^m ❖ *bij aankoop van twee pakken een derde pak gratis* przy zakupie dwóch opakowań trzecie gratis; *die auto was een dure aankoop* ten samochód to drogi nabytek; *grote aankopen doen* robić duże zakupy

aankoopsom (f (m); aankoopsommen) cena^f zakupu

aankopen (tr; kocht aan, h. aangekocht) nabywać^{if}, nabyć^{pf}

aankoppelen (tr; koppelde aan, h. aangekoppeld) 1 (*verbinden*) szczepiać^{if}, szczepić^{pf}, przyczepiać^{if}, przyczepić^{pf}
▷ (*wagons*) sprzęgać^{if} (*wagony*), sprzęgnąć^{pf} (*wagony*), (*wagens, wagons*) doczepiać^{if} (*przyczepy, wagony*), doczepić^{pf} (*przyczepy, wagony*), (*ruimtevaartuig*) łączyć^{if} na orbicie (statek kosmiczny), połączyć^{pf} na orbicie (statek kosmiczny) 2 (*machinedelen*) łączyć^{if} (części maszyn sprzęgłem), złączyć^{pf} (części maszyn sprzęgłem), sprzęgać^{if} (części maszyn), sprzęgnąć^{pf} (części maszyn) 3 (*dieren*) sprzęgać^{if} (zwierzęta), sprzęgnąć^{pf} (zwierzęta) ❖ *de jachthonden aankoppelen* zesforować psy

aankruigen (tr; kreeg aan, h. aangekregen) 1 (*kleding*) zmieścić^{pf} się w czymś^l (ubranie) ❖ *ik krijg die broek niet aan* nie wejść w te spodnie; *ik kan die laarzen niet aankruigen* nie mogę włożyć tych butów 2 (*in werking zetten*) uruchomić^{pf}, zapalić^{pf} ❖ *ik krijg de kachel niet aan* nie mogę rozpałić w piecu; *het lukte hem de motor aan te krijgen* udało mu się uruchomić silnik 3 (*als levering ontvangen*) otrzymywać^{if} dostawę, otrzymać^{pf} dostawę ❖ *nieuwe voorraad aankruigen* otrzymać nową dostawę towaru

aankruipen (vb) ► *dicht tegen iem. aankruipen* przytulić się mocno do kogoś

aankruisen (tr; kruiste aan, h. aangekruist) zaznaczać^{if}, krzyżykiem, zaznaczyć^{pf} krzyżykiem, zakreślać^{if}, zakreślić^{pf} ❖ *de gewenste artikelen aankruisen* zaznaczyć/zakreślić pożądane artykuły; *aankruisen wat van toepassing is* właściwie zakreślić; zaznaczyć w odpowiednim miejscu

aankunnen (tr; kon aan, h. aangekund) 1 (*van kleding*) móc coś ubrać^{if} ❖ *ik kan deze broek niet meer aan* (te klein) nie mogę już w te spodnie (za ciasne), (*oud, versleten*) nie mogę już ubrać tych spodni (za stare, zniszczone) 2 (*opgewassen zijn tegen*) dawać^{if} sobie radę z kimś^l/czymś^l, dać^{pf} sobie radę z kimś^l/czymś^l ❖ *hij zegt veel alcohol aan te kunnen* mówi, że może dużo wypić; *het alleen aankunnen* dać sobie samemu radę; poradzić sobie samemu; *hij kon die klas niet aan* nie dawał sobie rady z tą klasą; *de situatie niet aankunnen* nie dawać sobie rady w jakiejś sytuacji; nie dorosnąć do sytuacji; *jij kunt Piet niet aan* nie tobie mierzyć się z Piotrem; nie dorównujesz Piotrowi; *hij kan die taak niet aan* on nie podoła temu zadaniu 3 (*berekend zijn voor*) dawać^{if} sobie radę z czymś^l, dać^{pf} sobie radę z czymś^l, radzić^{if} sobie z czymś^l, poradzić^{pf} sobie z czymś^l ► *kan ik ervan op aan, dat je komt?* czy mogę liczyć (na to), że przyjdiesz?; *daar kun je van op aan!* na tym możesz polegać; tego możesz być pewny!; na to możesz liczyć!

aanlanden (intr; landde aan, i. aangeland) 1 (*voor de wal komen*) przybijać^{if} (do brzegu, portu), przybić^{pf} (do brzegu, portu), dobijać^{if} do brzegu, dobić^{pf} do brzegu 2 (*zijn bestemming bereiken*) wylądować^{pf} (znaleźć

się) 3 (*aanslibben*) odkładać^{if} się (o lądzie), osadzać^{if} się (o lądzie)

aanlandig (adj) ► *de wind is aanlandig* wiatr wieje od morza; *aanlandige wind* wiatr wiejący od morza

aanleg (m) 1 (*het aanleggen*) (kanaal, straat, spoor, haven enz.) budowa^f, (installatie) zakładanieⁿ ❖ *aanleg van spoorwegen* budowa linii kolejowej; zakładanie instalacji elektrycznej 2 (*begaaftheid*) zdolności^{pl}, uzdolnienia^{pl} ❖ *kunstzinnige aanleg* uzdolnienia artystyczne; *hij heeft veel aanleg voor wiskunde* ma duży talent do matematyki; wykazuje duże zdolności matematyczne; *een bijzondere aanleg voor tekenen hebben* mieć wybitne zdolności rysunkowe; mieć szczególnie talent do rysunku/rysowania 3 (*vatbaarheid, geneigdheid*) skłonność^f ❖ *zij heeft aanleg om dik te worden* ona ma skłonność do tycia; *aanleg hebben tot/voor* mieć skłonność do; mieć predyspozycję do 4 (*uitgevoerd (grond)werk*) (tuinen, parken enz.) tereny^{pl} zielone 5 (*jur.*) instancja^f ❖ *in eerste aanleg* w pierwszej instancji

aanleggen¹ (intr; legde aan, h. aangelegd) przybijać^{if} (do brzegu), przybić^{pf} (do brzegu), cumować^{if}, przycumować^{pf}, zacumować^{pf}

aanleggen² (tr; legde aan, h. aangelegd) 1 (*tot stand brengen*) zakładać^{if}, założyć^{pf}, budować^{if}, zbudować^{pf} ❖ *een dossier aanleggen* założyć akta czyjeś; *een spoorlijn aanleggen* zbudować linię kolejową; *een verzameling aanleggen* zgromadzić kolekcję; *een voorraad aanleggen* gromadzić zapasy; *een vuur aanleggen* zrobić ogień 2 (*om of tegen iets leggen, aanbrengen*) nakładać^{if}, nałożyć^{pf}, przykładac^{if}, przyłożyć^{pf}, zakładać^{if}, założyć^{pf} ❖ *een kind aanleggen* przystawić dziecko do piersi; *een maatstaf aanleggen* oceniać według pewnego kryterium; zastosować pewne kryterium; mierzyć jakąś miarą; *iem. de thermometer aanleggen* zmierzyć komuś temperaturę; *een verband aanleggen* założyć opatrunek 3 (*schepen*) cumować^{if}, przycumować^{pf} 4 (*besteden*) wydawać^{if} (pieniądze), wydać^{pf} (pieniądze), inwestować^{if}, zainwestować^{pf}, lokować^{if}, ulokować^{pf} 5 (*schietwapen*) celować^{if}, wycełować^{pf} ❖ *op een vogel aanleggen* wycelować do ptaka; *leg aan!* celuj! ► *het breed aanleggen* żyć na wysokiej stopie; *het erop aanleggen* dat liczyć na to, że; zmierzać do tego, aby; *hoe leg ik dat aan?* jak mam się do tego zabrać?; *het met iem. aanleggen* (om in de gunst te komen) zabiegać o czyjeś względy, (zich laten met) zadawać się z kimś, (ruzie krijgen met) pokłócić się z kimś, (gemene zaak maken met) wejść w sojus z kimś; *het zuinig aanleggen* (spaarzaam zijn) być oszczędnym, (eenvoudig leven) prowadzić niewyszukany/skromny tryb życia

aanlegplaats (f (m); aanlegplaatsen) 1 (*mbt. vaartuigen*) przystań^l 2 (*pleisterplaats langs de weg*) postój^m (przy szosie), miejsceⁿ postoju

aanlegsteiger (m; aanlegsteigers) ⇒ **aanlegplaats**

aanleiding (f; aanleidingen) powód^m ❖ *er bestaat geen aanleiding om/tot* nie ma żadnego powodu aby/do; *bij de geringste aanleiding* z najmniejszego powodu; *aanleiding geven tot klachten* dawać powód do skarg; *aanleiding geven tot* dać powód do; *naar aanleiding daarvan* z tego powodu; z tej okazji; *naar aanleiding van uw schrijven* w odpowiedzi na Pana list; odpowiadając na Pański list; *naar aanleiding van* z powodu; z okazji; *aanleiding vinden in* znaleźć pretekst/okazję w; *zonder enige aanleiding* bez powodu

aanlengen (tr; lengde aan, h. aangelengd) rozciągać^{if}, rozciągnąć^{pf}

aanleren (tr; leerde aan, h. aangeleerd) **1** (*leren*) nauczyć^{pf} się, przyswajać^{if} sobie, przyswoić^{pf} sobie ♦ *slechte manieren aanleren* nabrać złych manier; *een aangeleerde toon* afektowany/wymuszony/sztuczny ton **2** (*onderwijzen*) uczyć^{if}, nauczyć^{pf} ♦ *een hond kunstjes aanleren* nauczyć psa sztuczek

aanleunen (intr; leunde aan, h. aangeleund) (+ *bij*) (*AZN*) (*steun zoeken bij*) szukać^{if} wsparcia, poszukać^{pf} wsparcia, opierać^{if} się na kimś^l/czymś^l, oprzeć^{pf} się na kimś^l/czymś^l ♦ *voor zijn theorie leunt hij aan bij Marx* w swojej teorii opiera się na Marksie ► *zich iets laten aanleunen* znieść coś (ścierpieć), (*bediding*) przelknąć (obelgę)

aanliggend (adj) przylegający ♦ *aanliggende zijde van een hoek* wspólne ramie kąta

aanlijnen (tr; lijnde aan, h. aangelijnd) ► *de hond aanlijnen* wziąć psa na smycz

aanlokkelijk (adj) kuszący, kusząco^{adv}, nęcący, nęcąco^{adv}, pociągający, pociągająco^{adv}

aanlokken (tr; lokte aan, h. aangelokt) **1** (*bekoren*) nęcić^{if}, kusić^{if}, pociągać^{if} ♦ *het gevaar lokte hem aan* pociągało go niebezpieczeństwo **2** (*aantrekken*) przyciągać^{if}, przyciągnąć^{pf} ♦ *reclame lokt kopers aan* reklama przyciąga klientów

aanloop (m; aanlopen) **1** (*inleidende loop*) rozbieg^m, rozpęd^m ♦ *een lange aanloop nemen* owijać w bawelnę (*fig.*); nie przechodzić od razu do sedna sprawy (*fig.*); *een aanloop nemen* wziąć rozbieg **2** (*bezoek*) goście^{pl} ► (*klanten*) klienci^{pl} ♦ *veel aanloop hebben* mieć zawsze dużo gości, (*klanten*) mieć zawsze wielu klientów

aanloophaven (f (m); aanloophavens) port^m zawinięcia, port^m pośredni

aanloopkosten (pl) koszty^{pl} początkowe, koszty^{pl} wstępne, koszty^{pl} założycielskie

aanlooperperiode (f; aanlooperperiodes, aanlooperperioden) okres^m wstępny, okres^m próbny

aanlopen¹ (intr; liep aan, i. aangelopen) **1** (*lopen/varen in de richting van*) podchodzić^{if}, podejść^{pf}, (*varen*) podpływać^{if}, (*varen*) podpłynąć^{pf} ♦ *achter de feiten aanlopen* nie być na bieżąco; żyć na księżycu (nie interesować się rzeczywistością); *achter iem. aanlopen* chodzić za kimś; nie odstępować kogoś; uganiać się za kimś; *bij iem. aanlopen* zająrzeć/zajść do kogoś; wpaść do kogoś; *die kat is komen aanlopen* ten kot się przybłakał; *komen aanlopen* podbiegać; przybiegać; podchodzić; zbliżać się; *het schip liep op de Azoren aan* okręt płynął w kierunku Azorów **2** (*stuitten*) wpadać^{if} na kogoś^l/coś, wpaść^{pf} na kogoś^l/coś ♦ *zo is hij tegen zijn vrouw aangelopen* tak spotkał swoją żonę (poznał); *tegen iem. aanlopen* natknąć/nadziać się na kogoś; *tegen iets aanlopen* wpaść na coś; trafić na coś (*fig.*) (przypadkiem) ► *rood aanlopen* poczerwieniec (z wściekłości)

aanlopen² (tr; liep aan, h. aangelopen) ► *een haven aanlopen* zawinąć do portu

aanmaak (n) wytworzenieⁿ, (wy)produkowanieⁿ, produkcja^f ♦ *dat product is nog in aanmaak* ten artykuł/wyrób jest jeszcze w produkcji (nie ma go jeszcze na rynku); *aanmaak op order* produkcja według zlecenia klienta

aanmaakblokje (n; aanmaakblokjes) kostka^f do rozpalać ognia

aanmaakhout (n) drewnoⁿ na podpałkę

aanmaakhoutje (n; aanmaakhoutjes) szczapka^f na podpałkę

aanmaken (tr; maakte aan, h. aangemaakt) **1** (*vervaardigen*)

wytwarzać^{if}, wytworzyć^{pf}, produkować^{if}, wyprodukować^{pf} **2** (*toebereiden*) przygotowywać^{if}, przygotować^{pf}, (*verf, deeg*) mieszać^{if} (farbę, ciasto), (*verf, deeg*) wymieszać^{pf} (farbę, ciasto) ► (*sla*) przyprawiać^{if} (sałatkę), przyprawić^{pf} (sałatkę) **3** (*vuur/kachel*) zapalać^{if} (ogień, zapalnik, światło), zapalić^{pf} (ogień, zapalnik, światło)

aanmanen (tr; maande aan, h. aangemaand) **1** (*aansporen*) wzywać^{if}, wezwać^{pf}, usilnie prosić^{if} ♦ *tot spoed aanmanen* wezwać do pośpiechu; *tot kalmte/rust aanmanen* prosić o zachowanie spokoju **2** (*sommeren*) wzywać^{if}, wezwać^{pf}, monitować^{if}, domagać^{if} się, żądać^{if} ♦ *tot betaling aanmanen* wezwać do zapłaty

aanmaning (f; aanmaningen) **1** (*woorden*) upomnienieⁿ **2** (*formulier*) upomnienieⁿ, ponaglenieⁿ, monit^m

♦ *gerechtelijke aanmaning* upomnienie sądowe

aanmatigen (refl; matigde zich aan, h. zich aangematigd)

► *zich aanmatigen om* pozwalać sobie (na coś); śmieć (coś zrobić); *zich een oordeel aanmatigen* rościć sobie prawo do wydawania sądu; *zich een recht aanmatigen* uzurpować sobie prawo; rościć sobie prawo; *zich te veel aanmatigen* za dużo sobie pozwalać

aanmatigend (adj) arogancki, arogancko^{adv}, zarozumiały, zarozumiale^{adv}, wyniosły, wyniosłe^{adv}, zadufany, pewny siebie

aanmatiging (f; aanmatigingen) **1** (*onrechtmatige opeising*) uzurpacja^f, przywłaszczenieⁿ **2** (*laaidunkende taal, daad*) arogancja^f, wyniosłość^f, zarozumiałość^f, pewność^f siebie

aanmelden¹ (tr; meldde aan, h. aangemeld) **1** (*aandienen*) zapisywać^{if}, zapisać^{pf}, zgłaszać^{if}, zgłosić^{pf} ♦ *een bezoeker aanmelden* zaanonsonować wchodzącego; *een kind op school aanmelden* zapisać dziecko do szkoły; *zich voor een cursus aanmelden* zapisać się na kurs; *zich voor een baan aanmelden* złożyć podanie o pracę; *zich voor een examen aanmelden* zgłosić się na egzamin; *zich bij het ziekenfonds aanmelden* przystąpić do kasy chorych; zapisać się do kasy chorych **2** (*opgeven*) zgłaszać^{if}, zgłosić^{pf} ♦ *zich als vrijwilliger aanmelden* zgłosić się na ochotnika

aanmelden² (refl; meldde zich aan, h. zich aangemeld) (+ *als*) (*zich bekendmaken*) dawać^{if} się poznać jako, dać^{pf} się poznać jako, przedstawiać^{if} się jako, przedstawiać^{pf} się jako

aanmeldingsformulier (n; aanmeldingsformulieren) formularz^m zgłoszenia, zgłoszenieⁿ

aanmeren (tr; meerde aan, h. aangemeerd) cumować^{if}, przycumować^{pf}

aanmerkelijk (adj) znaczny, znacznie^{adv} ♦ *het gaat aanmerkelijk beter* idzie znacznie lepiej

aanmerken (tr; merkte aan, h. aangemerkt) **1** (*ter afkeuring opmerken*) zarzucać^{if}, zarzucić^{pf}, mieć^{if} zastrzeżenia ♦ *heeft iemand nog iets aan te merken?* czy ktoś ma jeszcze jakieś komentarze/uwagi?; *overal wat op aan te merken hebben* do wszystkiego mieć jakieś zastrzeżenia/uwagi; *er valt niets op haar aan te merken* do niej nie ma żadnych zastrzeżeń; niczego nie można jej zarzucić; *iets op iem. aanmerken* mieć jakieś zastrzeżenia do kogoś; zarzucać coś komuś **2** (+ *als*) (*beschouwen als*) traktować^{if} jako, potraktować^{pf} jako, poczytywać^{if} za kogoś^l/coś, poczytać^{pf} za kogoś^l/coś ♦ *iets als zijn plicht aanmerken* traktować coś jako swój obowiązek; poczytywać sobie coś za obowiązek

aanmerking (f; aanmerkingen) uwaga^f, zastrzeżenieⁿ, zarzut^m ♦ *aanmerkingen maken op* zgłaszać do cze-

goś zastrzeżenia ► *de omstandigheden in aanmerking genomen* uwzględniwszy okoliczności; *in aanmerking genomen dat* wziąwszy pod uwagę, że; *in aanmerking nemen* brać pod uwagę; uwzględniać; *om in aanmerking te komen voor subsidie* aby móc liczyć na subwencję; *in aanmerking komen voor (recht hebben op)* kwalifikować się do, (*aan de eisen voldoen*) spełniać wymagania; *in aanmerking komen* wchodzić w rachubę

aanmeten (tr; mat aan, h. aangemeten) ► *zich een pak laten aanmeten* dać sobie uszyć garnitur na miarę; *zich een bepaalde houding aanmeten* przyjąć pewną postawę

aanmodderen (intr; modderde aan, h. aangemodderd) ► *maar wat aanmodderen* fuszerować; odstawić fuszerkę

aanmoedigen (tr; moedigde aan, h. aangemoedigd) zachęcać^{if}, zachęcić^{pf}, stymulować^{if} ♦ *dat moedigt maar aan tot misbruik* to tylko prowadzi do nadużyć; *iem. tot iets aanmoedigen* zachęcać kogoś do czegoś; *aanmoedigende woorden* słowa zachęty

aanmoediging (f; aanmoedigingen) zachęta^f ♦ *het publiek schreeuwde aanmoedigingen* publiczność wznosiła zachęcające okrzyki; publiczność głośno dopinowała; *ter aanmoediging* dla zachęty

aanmoedigingsprijs (m; aanmoedigingsprijzen) nagroda^f promocyjna (zachęcająca do rozwijania talentu), nagroda^f dla młodych talentów

aanmonsteren¹ (intr; monsterde aan, h. aangemonsterd) zamustrować^{pf}, zamustrować^{pf} się ♦ *aanmonsteren als matroos op een schip* zamustrować na okręt jako majtek

aanmonsteren² (tr; monsterde aan, h. aangemonsterd) zamustrować^{pf}

aannaaien (tr; naaide aan, h. aangenaaid) przyszywać^{if}, przyszyć^{pf} ▷ (*van onder*) podszywać^{if}, podszyć^{pf} ♦ *een knoop aannaaien* przyszyć guzik ► *ik laat mij naafs aannaaien* nie jestem taki naiwny; (na nic) nie dam się nabrać; nie dam się złapać na plewy; *iem. een oor aannaaien* nabrać kogoś; wywieść kogoś w pole

aanname (f (m); aannamen, aannames) 1 (*veronderstelling*) założenieⁿ, przypuszczenieⁿ, hipoteza^f 2 (*aanneeming*) przyjęcieⁿ (pracy), podjęcieⁿ (pracy)

aanneemster (f; aanneemsters) ⇒ **aannemer**
aannemelijk (adj) 1 (*geloofwaardig*) wiarygodny, wiarygodnie^{adv} ♦ *iets aannemelijk maken* uwiarygodnić coś 2 (*aanvaardbaar*) możliwy do przyjęcia ♦ *tegen elk aannemelijk bod (als opschrift)* przykrócić/ukrócić cugli; *op aannemelijke voorwaarden* na warunkach możliwych do przyjęcia ► *het is niet aannemelijk dat (niet te verwachten)* jest nieprawdopodobne, aby

aannemen (tr; nam aan, h. aangenomen) 1 (*aanpakken*) przyjmować^{if}, przyjąć^{pf}, odbierać^{if}, odebrać^{pf} ♦ *een boodschap aannemen* przyjmować/przyjąć wiadomość; *een pakje aannemen* przyjąć/odebrać paczkę; *de telefoon aannemen* odebrać telefon 2 (*accepteren*) przyjmować^{if}, przyjąć^{pf} ♦ *een raad aannemen* przyjąć radę; *een verontschuldiging aannemen* przyjąć przeprosiny 3 (*zich eigen maken*) przyjmować^{if}, przyjąć^{pf}, (*kind*) adoptować^{if}, zaadoptować^{pf} ♦ *een gewoonte aannemen* przejmować/przejąć zwyczaj, (*ver-slaafd raken*) popadać w nałóg; *een godsdienst aannemen* przyjąć jakąś wiarę; *een afwachtende houding aannemen* przyjąć postawę wyczekującą; *een kind aannemen* przysposobić/adoptować dziecko; *een kleur aannemen* przyjmować barwę/kolor; *een motie/*

voorstel aannemen przyjąć wniosek; *een nationaliteit aannemen* przyjąć obywatelstwo; *vaste vorm aannemen* przyjąć stałą postać 4 (*geloven*) wierzyć^{if}, uwierzyć^{pf}, dawać^{if} wiarę, dać^{pf} wiarę ♦ *u kunt het van mij aannemen (gelooft u me)* możesz mi wierzyć, (*ik kan het weten*) możesz mi wierzyć 5 (*veronderstellen*) przyjmować^{if}, przyjąć^{pf}, zakładać^{if}, założyć^{pf} ♦ *aannemen dat* zakładać, że; *aangenomen dat* założywszy, że; *men mag aannemen dat* można przyjąć, że; *laten we nu eens aannemen, dat* załóżmy, że 6 (*zich verbinden uit te voeren*) zawierać^{if} umowę, zawrzeć^{pf} umowę ♦ *de bouw van een blok woningen aannemen* podjąć się budowy bloku mieszkalnego; zawrzeć umowę na realizację bloku mieszkalnego; *een opdracht aannemen* przyjąć zlecenie; *een werk aannemen* podjąć pracę; *aangenomen werk* akord; praca na akord 7 (*personeel in dienst nemen*) przyjmować^{if}, przyjąć^{pf}, angażować^{if}, zaangażować^{pf}, najmować^{if}, nająć^{pf}, zatrudniać^{if}, zatrudnić^{pf} 8 (*gaan dragen*) przybierać^{if}, przybrać^{pf}, (*naam, kleur*) przyjmować^{if}, przyjąć^{pf} 9 (*relig.*) (*leden/leerlingen*) przyjmować^{if}, przyjąć^{pf}, dopuszczać^{if}, dopuścić^{pf}, bierzmować^{if} ► *iem. in genade aannemen* przyjąć kogoś do łaski

aannemer (m; aannemers) 1 przedsiębiorca^m budowlany, wykonawca^m (budowlany) 2 (*fin.*) akceptant^m

aaneming (f; aanemingen) 1 (*acceptatie*) przyjęcieⁿ, akceptacja^f 2 (*veronderstelling*) założenieⁿ, przypuszczenieⁿ 3 (*mbt. werkzaamheden*) (*van een werk*) podjęcieⁿ (pracy), (*van een opdracht*) przyjęcieⁿ (zlecenia) 4 (*aanbesteding*) zlecenieⁿ 5 (*tewerkstelling*) zatrudnienieⁿ 6 (*relig.*) przyjęcieⁿ, dopuszczenieⁿ

aanpak (m) podejścieⁿ, sposób^m podejścia ♦ *er is een andere aanpak nodig* potrzebne jest inne podejście; *een harde aanpak voortaan* być zwolennikiem twardego podejścia; *het is een hele aanpak* to trudne przedsięwzięcie/zadanie; *het is maar een aanpak* to tylko kwestia podejścia

aanpakken (tr; pakte aan, h. aangepakt) 1 (*vastpakken*) wziąć^{pf}, brać^{if}, chwycić^{if}, schwytać^{pf} ♦ *pak eens aan!* chwytaj!; łap! 2 (*zaak/onderwerp*) zabierać^{if} się (do czegoś), zabrać^{pf} się (do czegoś), wziąć^{pf} się (do czegoś) ♦ *een zaak goed aanpakken (adequaat)* zabrać się do sprawy w odpowiedni sposób; *we hebben het grondig aangepakt* potraktowaliśmy to w sposób gruntowny; wzięliśmy się za to solidnie; *je zult harder moeten aanpakken* będziesz się musiał bardziej przyłożyć do pracy; *hij weet van aanpakken* wie, jak się zabrać do rzeczy; on się pracy nie boi 3 (*persoon*) (*onder handen nemen*) postępować^{if} z kimś¹, postąpić^{pf} z kimś¹, traktować^{if} kogoś^A, potraktować^{pf} kogoś^A ♦ *iem. flink aanpakken (de les lezen)* nie patyczkować się z kimś; nie cackać się z kimś; *iem. hard aanpakken* ostro kogoś potraktować; zabrać się ostro za kogoś

aanpalend (adj) sąsiedni, sąsiadujący, przyległy

aanpappen (intr; papte aan, h. aangepapt) (+ **met**) przymilać^{if} się do kogoś^G, przymilić^{pf} się do kogoś^G, podlizywać^{if} się komuś, podlizać^{pf} się komuś ♦ *hij papt met iedereen aan* on się każdemu przypochlebia/podlizuje; on się do każdego przymila

aanpassen¹ (tr; paste aan, h. aangepast) 1 (*kleding*) (*aan-trekken*) przymierzać^{if} (odzież), przymierzyć^{pf} (odzież) 2 dostosowywać^{if}, dostosować^{pf} ♦ *aan de eisen aanpassen* dostosować do wymogów; *de salarissen zullen opnieuw worden aangepast* nastąpi ponowna regulacja płac; *aangepaste woonruimte* zaadapto-

wana powierzchnia mieszkalna
aanpassen² (refl; paste zich aan, h. zich aangepast) dostosować^{if} się, dostosować^{pf} się, przystosowywać^{if} się, przystosować^{pf} się, adaptować^{if} się, zaadaptować^{pf} się ♦ **zich aan de omstandigheden aanpassen** dostosować się do sytuacji; **zich gemakkelijk aanpassen** łatwo się przystosowywać
aanpassing (f; aanpassingen) 1 (het in overeenstemming gebracht worden) dostosowanieⁿ, przystosowanieⁿ 2 (het zich aanpassen) dostosowanieⁿ się, przystosowanieⁿ się
aanpassingsmoeilijkheden (pl) trudności^{pl} przystosowawcze, trudności^{pl} adaptacyjne
aanpassingsvermogen (n) 1 (vermogen om zich te schikken) zdolność^f przystosowania się ▷ (van oog) akomodacja^f (oka) 2 (biol.) adaptacja^f
aanprezen (intr; peesde aan, h. aangepesd) 1 (snél rijden) pędzić^{if} (szybko jechać), pruć^{if}, wyrwać^{if}, zaiwaniać^{if} 2 (hard werken) harować^{if}, tyrać^{if}, zaiwaniać^{if}
aanplakbiljet (n; aanplakbiljetten) afisz^m, plakat^m
aanplakbord (n; aanplakborden) tablica^f ogłoszeniowa
aanplakken (tr; plakte aan, h. aangeplakt) naklejać^{if} (afisze, plakaty), nakleić^{pf} (afisze, plakaty), rozlepić^{if} (afisze, plakaty), rozlepić^{pf} (afisze, plakaty) ♦ **verboden aan te plakken** zakaz reklamy (naklejania plakatów reklamowych)
aanplakzuil (f (m); aanplakzuilen) słup^m reklamowy (do naklejania reklam), słup^m ogłoszeniowy
aanplant (m; aanplanten) 1 (het aankweken) sadzenieⁿ, uprawa^f, kultywacja^f ▷ (van bos) zalesianieⁿ 2 (het geplante) wysadzone rośliny^{pl}, uprawa^f ♦ **jonge aanplant** szkółka leśna 3 (grond) obszar^m uprawy, plantacja^f
aanplanten (tr; plantte aan, h. aangeplant) 1 (planten) sadzić^{if}, zasadzić^{pf}, nasadzić^{pf}, obsadzać^{if}, obsadzić^{pf}, kultywować^{if}, (van bos) zalesiać^{if}, zalesić^{pf} 2 (door planten vergroten) obsadzić^{if} roślinami dodatkowy obszar
aanpoten (intr; pootte aan, h. aangepoot) ► **flink/stevig aanpoten** (doorwerken) harować jak koń/wół, (doorwerken) zasuwac/zaiwaniać, (doorlopen) sadzić wielkimi krokami
aanpraten (tr; praatte aan, h. aangepraat) 1 (aansmeren) wtrzywać^{if} (coś komuś), wtrzywać^{pf} (coś komuś), wypychać^{if} (komuś swój towar), wepchnąć^{pf} (komuś swój towar), wciskać^{if} (komuś swój towar), wcisnąć^{pf} (komuś swój towar) 2 (op de mouw spelden) wmawiać^{if}, wmówić^{pf} ♦ **iem. een ziekte aanpraten** wmówić komuś chorobę
aanprijzen (tr; prees aan, h. aangeprezen) zachwalać^{if} ♦ **zijn waren aanprijzen** zachwalać swój towar
aanraden (tr; raadde aan/ried aan, h. aangeraden) doradzać^{if}, doradzić^{pf}, rekomendować^{if}, zarekomendować^{pf}, polecać^{if}, polecić^{pf} ♦ **het is niet aan te raden** to nie jest godne zalecenia; to nie jest wskazane; **niet aan te raden** (bijvoeglijk) niewskazany; **op aanraden van** za czyjąś radą
aanraken (tr; raakte aan, h. aangeraakt) 1 (beroeren) dotykać^{if}, dotknąć^{pf} ♦ **licht aanraken** lekko dotknąć; **met geen vinger aanraken** nawet palcem nie tknąć; **niet aanraken s.v.p.** proszę nie dotykać; **verboden aan te raken** nie dotykać 2 (onderwerp) (in het voorbijgaan behandelen) poruszać^{if} (temat), poruszyć^{pf} (temat)
aanraking (f; aanrakingen) 1 (het aanraken) dotknięcieⁿ ♦ **lichte aanraking** lekkie dotknięcie; **bij de minste aanraking** przy najmniejszym dotknięciu 2 (contact) kontakt^m, styczność^f ♦ **bent u ooit met de politie in**

aanraking geweest? czy miał pan kiedykolwiek do czynienia z policją?; **hij is met de justitie in aanraking geweest** on miał do czynienia z wymiarem sprawiedliwości; **in aanraking brengen/komen met** skontaktować z/wejść w kontakt z; zetknąć z/zetknąć się z; **punt van aanraking** punkt styczności; punkt styczny 3 (van lijnen) styczność^f (linii)
aanrakingspunt (n; aanrakingspunten) 1 (raakpunt) punkt^m styczności (przedmiotów) 2 punkt^m styczności ♦ **zij hadden geen aanrakingspunten** nic ich nie łączyło
aanranden (tr; randde aan, h. aangerand) napadać^{if}, napisać^{pf}, atakować^{if}, zaatakować^{pf} ♦ **iem. in zijn eer/goede naam aanranden** szargać czyjś honor/czyjś dobre imię/czyjąś reputację
aanrander (m; aanranders) napastnik^m
aanranding (f; aanrandingen) napaść^f ♦ **aanranding van de eerbaarheid** dopuszczenie się czynu lubieżnego; dokonanie gwałtu
aanrandster (f; aanrandsters) napastniczka^f
aanrecht (m/n; aanrechten) 1 (aanrechtblad) szafka^f kuchenna (z blatem do pracy i zlewozmywakiem) 2 (spoeibak) zlewozmywak^m
aanrechtblad (n; aanrechtbladen) blat^m kuchenny (na szafce ze zlewem)
aanrechtkastje (n; aanrechtkastjes) szafka^f kuchenna z blatem do pracy
aanreiken (tr; reikte aan, h. aangereikt) podawać^{if}, podać^{pf}, dostarczać^{if}, dostarczyć^{pf} ♦ **gegevens aanreiken** dostarczyć informacji; **wil je de melk even aanreiken?** czy mógłbyś podać mleko?
aanrekenen (tr; rekende aan, h. aangerekend) 1 (de schuld geven van) zarzucać^{if}, zarzucić^{pf}, winić^{if}, obwinąć^{pf} ♦ **iem. iets als boze opzet aanrekenen** przypisać komuś złe intencje; pomawiać kogoś o złe zamiary; **een kind kun je zo iets niet aanrekenen** dziecka nie można o coś takiego winić 2 (beschouwen) poczytywać^{if}, poczytać^{pf} ♦ **iem. iets als verdienste aanrekenen** poczytywać komuś coś za zasługę
aanrennen (intr; rende aan, h. aangerend) ► **komen aanrennen** nadbiec; podbiec; przybiec; **achter zichzelf aanrennen** mieć urwanie głowy
aanrichten (tr; richtte aan, h. aangericht) wyrządzać^{if}, wyrządzić^{pf}, dokonywać^{if}, dokonać^{pf} ♦ **grote schade aanrichten** wyrządzić wielką szkodę; **een slachting aanrichten** sprawić rzeź; dokonać rzezi; **verwoestingen aanrichten** dokonać zniszczeń ► **een feestmaal aanrichten** wydać królewską ucztę
aanrijden¹ (intr; reed aan, i. aangereiden) (+ op) jechać^{if} (w jakimś kierunku) ♦ **aanrijden tegen** najechać na; wjechać w ► **komen aanrijden** nadjechać; podjechać
aanrijden² (tr; reed aan, h. aangereiden) 1 (omverrijden) najechać^{pf} (na kogoś), potrącić^{pf} (kogoś) ♦ **de trein reed de fietsers aan** rowerzyści wpadli pod pociąg; rowerzyści zostali potrąceni przez pociąg; **een hond/kind aanrijden** potrącić psa/dziecko 2 (aanvoeren) zwozić^{if}, zwieźć^{pf}, przywozić^{if}, przywieźć^{pf} ♦ **zand aanrijden** zwozić piasek
aanrijding (f; aanrijdingen) zderzenieⁿ, wypadek^m drogowy, kolizja^f drogowa ♦ **aanrijding van achteren** najechanie na tył pojazdu; **een aanrijding hebben** mieć wypadek drogowy; mieć kolizję; **een lichte aanrijding** niewielka kolizja; lekki wypadek
aanroepen (tr; riep aan, h. aangeroepen) wzywać^{if}, wezwać^{pf}, wołać^{if}, zawołać^{pf} ♦ **God als getuige aanroepen** wzywać Boga na świadka; **de heiligen aanroepen** prosić/wzywać świętych o pomoc

aanroeping (f; aanroepingen) wzywanieⁿ, wezwanieⁿ, wołanieⁿ ♦ **onder aanroeping van Gods naam** wzywając imienia Bożego

aanroeren (tr; roerde aan, h. aangeroord) ⇒ **aanraken**
aanrommelen (intr; rommelde aan, h. aangerommeld)

► **maar wat aanrommelen** coś tam (po)robić bezładu i składu

aanrukken (intr; rukte aan, i. aangerukt) nadciągać^{if}, nadciągnąć^{pf}, zbliżać^{if} się, zbliżyć^{pf} się ♦ **nog een fles laten aanrukken** (scherts.) kazać przynieść jeszcze jedną flaszkę/flaszeczkę; **versterkingen laten aanrukken** ściągnąć posiłki

aanschaf (m) nabycieⁿ, kupnoⁿ ♦ **dat is een hele aanschaf** to drogi nabytek

aanschaffen (tr; schafte aan, h. aangeschaft) nabywać^{if}, nabyć^{pf}, sprawić^{pf} sobie

aanscherpen (tr; scherpte aan, h. aangescherpt) 1 (weer scherp maken) ostrzyć^{if}, naostrzyć^{pf}, (potlood) temperować^{if}, (potlood) zatemperować^{pf} 2 (fig.) uwypuklać^{if}, uwypuklić^{pf} ♦ **een probleem aanscherpen** uwypuklić problem

aanschietsen 1 (intr; schoot aan, i. aangeschoten) ► **nieuws-gierig kwamen de jongens aanschietsen/aangeschoten** zaciekawieni chłopcy przybiegli pędem; **aanschietsen** op rzucić się pędem w stronę

aanschietsen 2 (tr; schoot aan, h. aangeschoten) 1 (kleding) (haastig aantrekken) narzucać^{if} (coś na siebie), narzucić^{pf} (coś na siebie), wskakiwać^{if}, wskoczyć^{pf} ♦ **een broek aanschietsen** wskoczyć w spodnie 2 (een dier) (licht verwonden) postrzelić^{pf} (zwierzyne) ► **iem. aanschietsen** zagadnąć kogoś

aanschijn (n) ► **in/voor het aanschijn van de dood** w obliczu śmierci; **in het zweet zijns aanschijs** w pocie czoła

aanschouwelijk (adj) poglądowy, poglądowo^{adv}, obrazowy, obrazowo^{adv} ♦ **iets aanschouwelijk beschrijven** opisywać coś obrazowo; **iets aanschouwelijk maken** (met voorbeelden) zilustrować coś przykładami, (met proeven) zademonstrować coś; **aanschouwelijk onderwijs** lekcja poglądowa

aanschouwen (tr; aanschouwde, h. aanschouwd) 1 (zien) ujrzyć^{pf} ♦ **de heerlijkheid Gods aanschouwen** dostąpić chwały bożej; **het levenslicht aanschouwen** ujrzyć światło dzienne; **ten aanschouwen van** w obliczu; w obecności 2 (aandachtig bekijken) obserwowować^{if}

aanschriven (tr; schreef aan, h. aangeschreven) 1 (in rekening brengen) obciążać^{if} (kosztami), obciążyć^{pf} (kosztami) 2 (ambtshalve schriftelijk bevelen) wysłać^{if} pisemne wezwanie, wysłać^{pf} pisemne wezwanie

aanschroeven (tr; schroefde aan, h. aangeschroefd) 1 (met schroeven vastmaken) przykręcać^{if} (śrubami), przykręcić^{pf} (śrubami), przyśrubowywać^{if}, przyśrubować^{pf} 2 (vaster draaien) dokręcać^{if} (śrubę), dokręcić^{pf} (śrubę)

aanschuiven 1 (intr; schoof aan, i. aangeschoven) przysuwać^{if} się, przysunąć^{pf} się ♦ **kan ik bij u aanschuiven?** czy mogę się przysunąć/dosiąść do pana?; **mee aanschuiven** dosiąść się (przysunąć krzesło)

aanschuiven 2 (tr; schoof aan, h. aangeschoven) przysuwać^{if}, przysunąć^{pf} ♦ **een stoel aanschuiven** przysunąć krzesło

aansjouwen (intr) ► **komen aansjouwen** zbliżać się le-dwie powłócząc nogami; nadchodzić wolnym/niedźwiedzim krokiem

aanslaan 1 (intr; sloeg aan, i. aangeslagen) 1 (van motor) zapalić^{pf} (o silniku) 2 (succes oogsten) zostać^{if} dobrze przyjętym, spodobać^{pf} się ♦ **het idee is bij iedereen**

aangeslagen pomysł został dobrze przyjęty przez wszystkich 3 (van hond) zaszczekać^{pf} (o psie), zaczynać^{if} ujadać, zacząć^{pf} ujadać 4 (van metaal) mato-wieć^{if} (o metalu), pokrywać^{if} się nalotem ♦ **de rook slaat aan** dym się osadza 5 (van ruiten) zaparowy-wać^{if} (o szybach), zaparować^{pf} (o szybach) 6 (van plant) przyjmować^{if} się (o roślinie), przysięgać^{pf} się (o roślinie)

aanslaan 2 (tr; sloeg aan, h. aangeslagen) 1 (aantikken) uderzać^{if} (w klawisze, struny), uderzyć^{pf} (w klawi-sze, struny) ♦ **een toets aanslaan** uderzyć (w) kla-wisz; **een brutale toon aanslaan tegen iem.** odezwąć się do kogoś w sposób arogancki; **een andere toon aanslaan** zmienić ton 2 (schatten) oceniać^{if}, ocenić^{pf}, szacować^{if}, oszacować^{pf} ♦ **iem. hoog aanslaan** (een hoge dunk hebben van iem.) cenić kogoś wysoko, (voor belastingen) wymierzyć komuś wysoki podatek; **iem. voor € 6000,- aanslaan** wymierzyć komuś podatek w wysokości 6000,- EUR ► **de zeilen aanslaan** wią-zać żagle

aanslag (m; aanslagen) 1 uderzenieⁿ 2 (op computer, typemachine) uderzenieⁿ 3 (van vuurwapen) składa-nieⁿ się do strzału, gotowość ♦ **met het geweer in de aanslag** z karabinem gotowym do strzału; z karabi-nem w pozycji 'gotuj broń' 4 (aanval) zamach^m ♦ **een gewelddadige aanslag** brutalny zamach; **een aanslag plegen op iem.** dokonać zamachu na kogoś; **een aanslag plegen op iemands leven** dokonać zama-chu na czyjeś życie; **dat is een aanslag op je portemon-nee** to zamach na twoją kieszeń (fig.); **een aanslag op-eisen** przyznać się do zamachu 5 (laag die zich vastge-zet heeft) osad^m, (op tong, metaal) nalot^m, (op ruit) para^f, (op tanden, in ketel) kamień^m 6 (aanslagbiljet) zawiadomienieⁿ płatnicze o podatku, naliczenieⁿ podatkowe, decyzja^f podatkowa ♦ **bedrag van de aanslag** kwota na naliczeniu podatkowym; **een nega-tieve aanslag hebben** mieć nadpłatę podatku; **voorlopi-g aanslag** wstępne naliczenie podatkowe 7 (bedrag aan belasting) kwota^f podatku, wymiar^m podatku
aanslagbiljet (n; aanslagbiljetten) zawiadomienieⁿ płat-nicze o podatku, decyzja^f podatkowa, nakaz^m płat-niczey

aanslepen 1 (intr; sleepte aan, h. aangesleept) ► **die kwestie blijft maar aanslepen** ta sprawa przeciąga się; ta sprawa ciągnie się w nieskończoność; **komen aansle-pen** nadchodzić powoli powłócząc nogami; wlec się
aanslepen 2 (tr; sleepte aan, h. aangesleept) wlec^{if}, przy-wlec^{pf}, taszczyć^{if}, przytaszczyć^{pf} ♦ **liters bier aansle-pen** przytaszczyć wiele litrów piwa

aanslibben (intr; slibde aan, i. aangeslibd) zamulać^{if} się, zamulić^{pf} się, namulać^{if} się, namulić^{pf} się, nawar-stwiać^{if} się (muł, piasek) ♦ **aangeslibd land** ziemia aluwialna; aluwia

aansluipen (intr; sloop aan, i. aangeslopen) ► **komen aan-sluipen** podkraść się; skradać się

aansluiten 1 (intr; sloot aan, h./i. aangesloten) 1 łączyć^{if} się, (passen) przylegać^{if}, (passen) pasować^{if} ♦ **de scho-len sloten niet erg op elkaar aan** brak było koordynacji pomiędzy programami tych szkół; **aansluiten op** (van trein/weg) mieć połączenie (z innym pociągiem, z inną drogą) 2 (verband houden) nawiązywać^{if}, na-wiazać^{pf} ♦ **aansluiten bij** nawiązywać do ► **achter aansluiten!** dołączyć!, (mbt. een rij wachtenden) do ko-lejki!; **achter aansluiten** (in de rij) stawać w kolejce; **wilt u daar aansluiten?** proszę dołączyć!, (mbt. een rij wachtenden) proszę na koniec kolejki; **aansluiten!** proszę się ścieśnić!

aansluiten² (tr; sloot aan, h. aangesloten) podłączyć^{cf}, podłączyć^{cf} ♦ *een huis op de riolering aansluiten* podłączyć dom do kanalizacji; *een telefoon aansluiten* podłączyć/zainstalować/założyć telefon

aansluiten³ (refl; sloot zich aan, h. zich aangesloten) (+ bij) przyłączać^{cf} się, przyłączyć^{cf} się, wstępować^{cf} (zostać członkiem), wstąpić^{cf} (zostać członkiem) ♦ *zich bij een partij aansluiten* wstąpić do partii; *zich bij de vorige spreker aansluiten* zgodzić się z przedmówcą; *zich bij een vakbond aansluiten* zostać członkiem związku zawodowego

aansluiting (f; aansluitingen) 1 (intrede) przyłączenieⁿ się, wstąpienie ♦ *aansluiting van Spanje bij de EU* przystąpienie/przyłączenie Hiszpanii do UE; *aansluiting vinden bij* przyłączyć się do; nawiązać kontakt z; *aansluiting zoeken bij* próbować nawiązać kontakt z; próbować zawrzeć znajomość z 2 połączenieⁿ (kolejowe) ♦ *de aansluiting missen* nie złączyć połączenia; nie zdążyć na przesiadkę 3 połączenieⁿ, podłączenie ♦ *ik kreeg geen aansluiting met hem* nie udało mi się z nim połączyć; nie udało mi się uzyskać połączenia; nie dodzwoniłem się do niego; *aansluiting op het gasnet* podłączenie do sieci gazowej ► *in aansluiting aan/op* (naar aanleiding van) w ślad za, (verwijzend naar) w nawiązaniu do

aansluitingskosten (pl) koszty^{pl} przyłączenia (telefonu), koszty^{pl} podłączenia (do sieci)

aansmeren (tr; smeerde aan, h. aangesmeerd) 1 (verkopen) ♦ *iem. iets aansmeren* sprzedąć coś komuś za drogo; wcisnąć coś komuś; wtrącić coś komuś 2 (met metselspecie, kalk bestrijken) białować^{cf}, tynkować^{cf}, uzupełniać^{cf} tynk ♦ *een muur aansmeren* pobiałkować/otynkować mur

aansnellen (vb) ► *komen aansnellen* przybiec pędem; przyspieszać; przylecieć

aansnijden (tr; sneed aan, h. aangesneden) 1 (de eerste snee maken in) naciąć^{cf}, naciąć^{cf}, nadkrojać^{cf}, nadkroić^{cf} ♦ *een aangesneden brood* nadkrojony chleb 2 (beginnen te spreken over) (onderwerp) poruszać^{cf}, poruszyć^{cf}, (kwestie) dotykać^{cf}, dotknąć^{cf} ♦ *een probleem aansnijden* poruszyć problem

aanspannen¹ (intr; spande aan, h. aangespannen) (zich verenigen) jednoczyć^{cf} się, zjednoczyć^{cf} się, łączyć^{cf} się, połączyć^{cf} się

aanspannen² (tr; spande aan, h. aangespannen) 1 (een rechtstreek) wszczynać^{cf} (proces), wszczać^{cf} (proces) 2 (paard/ezel) (vastmaken) zaprzęgać^{cf} (konie, osła), zaprząć^{cf} (konie, osła) 3 (strakker spannen) napiąć^{cf}, napiąć^{cf}

aanspelen (tr; speelde aan, h. aangespeeld) podawać^{cf} (piłkę), podać^{cf} (piłkę)

aanspoelen¹ (intr; spoelde aan, i. aangespoeld) zostać^{cf} wyrzuconym na brzeg ♦ *er is een lijk aangespoeld* woda wyrzuciła zwłoki na brzeg

aanspoelen² (tr; spoelde aan, h. aangespoeld) ► *de rivier spoelt hier voortdurend grond aan* rzeka stale nanosi tu grunt

aansporen (tr; spoorde aan, h. aangespoord) (paard) popędzać^{cf} (konie), popędzić^{cf} (konie) ♦ *iem. aansporen tot* zachęcać/skłaniać kogoś do czegoś

aansporing (f; aansporingen) 1 (handeling) zachęcanieⁿ, zachęta^f ♦ *op aansporing van* za sprawą kogoś; z czyjejś inicjatywy; za czyjąś namową; *hij heeft aansporing nodig* potrzeba mu zachęty; potrzebny mu bodziec; trzeba go popędzać 2 (middel) zachęta^f, bodziec^m, podnieca^f ♦ *die beloning betekende een aansporing voor hem* ta nagroda była dla niego pozytywnym bodźcem

aanspraak (f (m); aanspraken) 1 (gezelschap) kontakty^{pl} towarzyskie, stosunki^{pl} towarzyskie, towarzystwoⁿ ♦ *hij heeft weinig aanspraak* utrzymuje niewiele kontaktów towarzyskich 2 (claim) roszczenieⁿ, pretensja^f (do czegoś) ♦ *zijn aanspraken doen gelden* rościć sobie pretensje; dochodzić swych pretensji/praw; *aanspraak maken op* zgłaszać pretensje do; rościć sobie prawo do

aansprakelijk (adj) odpowiedzialny ♦ *hoofdelijk aansprakelijk zijn* być odpowiedzialnym solidarnie; odpowiadać solidarnie; *zich voor iets aansprakelijk stellen* wziąć na siebie odpowiedzialność za coś; *aansprakelijk zijn voor iem./iets* być za kogoś/coś odpowiedzialnym; ponosić za kogoś/coś odpowiedzialność; odpowiadać za kogoś/coś

aansprakelijkheid (f; aansprakelijkheden) odpowiedzialność^{cf} ♦ *wettelijke aansprakelijkheid* odpowiedzialność prawna

aansprakelijkheidsverzekering (f; aansprakelijkheidsverzekeringen) ubezpieczenieⁿ od odpowiedzialności cywilnej

aanspreekbaar (adj) ♦ *hij is vandaag niet erg aanspreekbaar* dzisiaj lepiej do niego nie podchodzić; on jest dzisiaj nie w sosie; on jest dzisiaj w złym humorze

aanspreekpunt (n; aanspreekpunten) punkt^m konsultacyjny

aanspreektitel (m; aanspreektitels) tytuł^m (sposób tytułowania)

aanspreekvorm (m; aanspreekvormen) sposób^m tytułowania, forma^f adresatywna

aanspreken (tr; sprak aan, h. aangesproken) 1 (aanbreken) napocznąć^{cf}, napocząć^{cf}, sięgać^{cf} do czegoś, sięgnąć^{cf} do czegoś ♦ *de fles duchtig aanspreken* zdrowo sobie golnąć (inf.); *zijn kapitaal aanspreken* naruszyć swój kapitał; naruszyć swoje rezerwy; sięgnąć do rezerw 2 (toespreken) zwracać^{cf} się (do kogoś), zwrócić^{cf} się (do kogoś), (iem. op straat) zagadnąć^{cf} (kogoś na ulicy) ♦ *iem. met jij (en jou) aanspreken* zwracać się do kogoś per ty; *iem. met u aanspreken* zwracać się do kogoś per pan/pani; *iem. om een bijdrage aanspreken* zwrócić się do kogoś o wsparcie; *iem. aanspreken op* pociągnąć kogoś do odpowiedzialności za; *iem. over zijn gedrag aanspreken* (berispen) porozmawiać z kimś o jego zachowaniu (udzielić reprimendy); przywołać kogoś do porządku (w związku z jego zachowaniem); *ik voel mij niet aangesproken* to mnie nie dotyczy; *iem. vriendelijk aanspreken* odezwać się do kogoś przyjaźnie/grzecznie 3 (bekoren, aanlokken) odpowiadać^{cf}, podobać^{cf} się, spodobać^{cf} się, przemawiać^{cf} (do uczuć, wyobraźni), przemówić^{cf} (do uczuć, wyobraźni) ♦ *Bach spreekt mij niet aan* Bach mi nie odpowiada; nie lubię Bacha; *deze muziek spreekt veel mensen aan* ta muzyka przemawia do wielu ludzi; ta muzyka podoba się wielu ludziom ► *iem. in rechte aanspreken* pociągnąć kogoś do odpowiedzialności sądowej; pozwać kogoś do sądu

aanstaan (intr; stond aan, h. aangestaan) 1 (van deur) (op een kier staan) być^{cf} uchylonym (o drzwiach), być^{cf} przymkniętym (o drzwiach) 2 (aangenaam zijn) odpowiadać^{cf}, podobać^{cf} się, przypadać^{cf} do gustu, przypaść^{cf} do gustu ♦ *dat staat mij niet aan* to mi nie odpowiada; to mi się nie uśmiecha 3 (in werking zijn) być^{cf} włączonym ♦ *de radio staat aan* radio jest włączone ► *ga er maar aanstaan!* postaw się w mojej sytuacji!

aanstaand (adj) 1 (*eerstkomend*) najbliższy, przyszły
 ♦ *dinsdag aanstaande* w najbliższy/przyszły wtorek;
aanstaand weekend w najbliższy weekend 2 (*toekomstig*) przyszły ♦ *aanstaande moeder* przyszła matka;
 kobieta w ciąży; *zijn aanstaande vrouw* jego przyszła
 żona 3 (*nabij in de tijd*) bliski, blisko^{adv} ♦ *de verlos-
 sing is aanstaande* rozwiązanie jest bliskie; poród
 nastąpi wkrótce; *aanstaande zijn* (*dreigen*) grozić/za-
 grażać

aanstaande (f (m); *aanstaanden*) narzeczony^m, narze-
 czona^f

aanstalten (pl) ► *geen aanstalten maken om* nie mieć
 najmniejszego zamiaru; *aanstalten maken om* zbie-
 rać się do; robić przygotowania do

aanstampen (tr; *stampte aan*, h. *aangestampt*) (*aarde*)
 udeptywać^{if} (ziemię), udeptać^{pf} (ziemię), ubijać^{if}
 (ziemię), ubić^{pf} (ziemię)

aanstaren (tr; *staarde aan*, h. *aangestaard*) ► *iem. met
 open mond aanstaren* wybałuszać oczy na kogoś; ga-
 pić się na kogoś (z rozdziawioną gębą) (*inf*); *iem.
 aanstaren* wpatrywać się w kogoś

aanstekelijk (adj) 1 (*navolging opwekkend*) zaraźliwy, za-
 raźliwie^{adv} ♦ *geeuwen is aanstekelijk* ziewanie jest
 zaraźliwe; *aanstekelijk lachen* śmiać się zaraźliwie;
aanstekelijk werken działać zaraźliwie 2 (*besmettelijk*)
 zaraźliwy, zakaźny

aansteken (tr; *stak aan*, h. *aangestoken*) 1 (*kachel/lamp*)
 (*doen branden*) zapalać^{if} (piecyk, lampę, światło), za-
 palić^{pf} (piecyk, lampę, światło) ♦ *de ene sigaret met
 de andere aansteken* zapalać papierosa od papierosa;
 palić papierosy jeden za drugim 2 (*besmetten*) zara-
 żać^{if}, zarażić^{pf}, zakażać^{if}, zakazić^{pf} ♦ *ze steken elkaar
 aan* mają na siebie zły/dobry wpływ

aansteker (m; *aanstekers*) zapalniczka^f

aanstellen¹ (tr; *stelde aan*, h. *aangesteld*) mianować^{if/pf},
 zatrudniać^{if}, zatrudnić^{pf} ♦ *iem. als chauffeur aanstel-
 len* zatrudnić kogoś jako kierowcę; *iem. tot voogd
 aanstellen* wyznaczyć kogoś na opiekuna/kuratora;
 ustanowić kogoś opiekunem/kuratorem; *iem. tot
 burgemeester aanstellen* mianować kogoś burmi-
 strzem; *iem. vast aanstellen* (*officieel*) mianować ko-
 goś na stałe

aanstellen² (refl; *stelde zich aan*, h. *zich aangesteld*) (*een
 pose aannemen*) udawać^{if} nie wiadomo kogo, przybie-
 rać^{if} pozę, przybrać^{pf} pozę, popisywać^{if} się, (*van kin-
 deren*) blaznować^{if} ♦ *stel je niet aan* (*mbt. kinderachtig-
 heid*) nie bądź dzieckiem, (*mbt. overdrevenheid*)
 skończ to przedstawienie (przedstawienie); prze-
 stań grać komedię

aansteller (m; *aanstellers*) pozer^m, komediant^m, bła-
 zen^m, pajac^m, człowiek^m zmanierowany

aanstellerig (adj) pozerski, afektowany, afektowa-
 nie^{adv}, pretensjonalny, pretensjonalnie^{adv} ♦ *aanstel-
 lerig gedrag* pretensjonalne zachowanie; pretensjo-
 nalny sposób bycia

aanstellerij (f; *aanstellerijen*) komediantstwoⁿ, poza^f,
 udawanieⁿ, afekcja^f, nienaturalne zachowanieⁿ,
 pretensjonalność^f, (*kinderachtig gedrag*) dziecinada^f

aanstelleritis (f) (*scherts*) udawanieⁿ, nienaturalne za-
 chowanieⁿ, afekcja^f

aanstelling (f; *aanstellingen*) zatrudnienieⁿ, mianowa-
 nieⁿ, nominacja^f, angaż^m ♦ *parttime aanstelling* za-
 trudnienie na część etatu; *tijdelijke aanstelling* cza-
 sowe zatrudnienie; zatrudnienie na czas określony;
vaste aanstelling stałe zatrudnienie; zatrudnienie na
 czas nieokreślony; *voorlopige aanstelling* tymczasowy
 angaż

aanstelster (f; *aanstelsters*) pozerka^f, komediantka^f,
 kobieta^f zmanierowana

aansterken (intr; *sterkte aan*, i. *aangesterkt*) (*van ziekte*) do-
 chodzić^{if} do siebie, dojsć^{pf} do siebie, odzyskiwać^{if}
 siły, odzyskać^{pf} siły, przychodzić^{if}/przyjść^{pf} do sił,
 (po)wracać^{if}/(po)wrócić^{pf} do sił, dochodzić^{if} do zdro-
 wia

aanstevenen (intr; *stevende aan*, i. *aangestevend*) ► *ko-
 men aanstevenen* nadchodzić szybkim krokiem; *het
 schip stevende op de haven aan* okręt kierował się do
 portu

aanstichten (tr; *stichtte aan*, h. *aangesticht*) podburzać^{if},
 podburzyć^{pf}, podjudzać^{if}, podjudzić^{pf}, nakłaniać^{if},
 nakłonić^{pf}, (*onheil*) sprowadzać^{if} (nieszczęście), (*on-
 heil*) sprowadzić^{pf} (nieszczęście), (*onheil*) wywołać^{pf}
 (nieszczęście) ♦ *aanstichten tot* podburzać do

aanstichter (m; *aanstichters*) podżegacz^m, podju-
 dzacz^m, prowokator^m, wicherzyciel^m, sprawca^m, ini-
 cjator^m ♦ *de aanstichters van de coup* inicjatorzy
 wojskowego zamachu stanu; *de aanstichter van alle
 kwaad* sprawca wszelkiego zła

aanstichting (f; *aanstichtingen*) inicjatywa^f ▷ (*ongunstig*)
 poduszczenieⁿ ♦ *op aanstichting van* z czyjejs in-
 cjatywy; za czyjąś namową, (*ongunstig*) z czyjegoś
 poduszczenia, (*ongunstig*) za czymś poduszczeniem
aanstichtster (f; *aanstichtsters*) podżegaczka^f, inicjator-
 ka^f, wicherzycielka^f, inicjatorka^f, (*van onheil*) spraw-
 czyni^f ⇒ **aanstichter**

aanstippen (tr; *stipte aan*, h. *aangestipt*) 1 (*terloops vermel-
 den*) wzmiankować^{if}, napomykać^{if}, napomknąć^{pf}
 2 (*even aanraken*) dotykać^{if}, dotknąć^{pf} 3 (*med.*) deli-
 katnie smarować^{if} (lekko dotykając gazikiem) 4 (*met
 een stip aantekenen*) stawiać^{if} ptaszek, postawić^{pf} pta-
 szek, odfajkować^{if}, odfajkować^{pf}, zaznaczać^{if}, za-
 znaczyć^{pf}

aanstoker (m; *aanstokers*) podżegacz^m, prowokator^m

aanstonds (adv) zaraz, niebawem, wkrótce, nie-
 zwłocznie, natychmiast

aanstookster (f; *aanstooksters*) podżegaczka^f, prowoka-
 torka^f

aanstoot (m) zgorszenieⁿ ♦ *aanstoot geven* budzić/
 wywoływać zgorszenie; *aanstoot nemen aan* gorszyć
 się czymś; *steen des aanstoets* kamień obrazy

aanstootgevend (adj) gorszący, gorsząco^{adv} ♦ *aan-
 stootgevend gedrag* gorszące zachowanie

aanstormen (vb) ► *komen aanstormen* zbliżać się pę-
 dem; lecieć jak wicher; *aanstormen op* przypuścić
 szturm na

aanstoten¹ (intr; *stootte aan/stiet aan*, h. *aangestoten*) po-
 trącać^{if}, potrącić^{pf}, wpadać^{if}, wpaść^{pf} ♦ *aanstoten te-
 gen iemand/iets* potrącić kogoś/coś; wpaść na kogoś/
 coś; *hij stootte tegen de tafel aan* potrącił stół; wpadł
 na stół

aanstoten² (tr; *stootte aan/stiet aan*, h. *aangestoten*) potra-
 cać^{if}, potrącić^{pf}, trącać^{if}, trącić^{pf} ♦ *zijn buurman
 aanstoten* szturchnąć sąsiada; *met de elleboog aansto-
 ten* trącać łokciem ► *stoot eens aan* pchnij (na huś-
 tawce); *de glazen aanstoten* trącić się z kimś (kielisz-
 kami)

aanstrepen (tr; *streepte aan*, h. *aangestreept*) zakreślać^{if},
 zakreślić^{pf}, zaznaczać^{if}, zaznaczyć^{pf}

aanstrijken (tr; *streek aan*, h. *aangestroken*) 1 (*door strijken
 bedekken*) pociągać^{if} (np. farbą), pociągnąć^{pf} (np. far-
 bą), pokrywać^{if} (np. farbą), pokryć^{pf} (np. farbą),
 smarować^{if} (np. dach), posmarować^{pf} (np. dach)
 2 (*een snaar*) pociągnąć^{pf} smyczkiem po strunie
 ► *een lucifer aanstrijken* potrzeć/zapalić zapalną

aanstropelen (intri; stropelde aan, i. aangestropeld) ► **komen aanstropelen** przywlec się; przykuśtykać; zbliżyć się utykając

aanstuiven (intri; stoof aan, i. aangestoven) 1 (*aanstormen*) pędzić^{if} ♦ **komen aanstuiven** zbliżyć się pędem; nadleciec jak burza 2 (*naar een plaats toestuiven*) nawiewać^{if}, nawiać^{pf} ♦ **de zeedijk is door aangestoven zand bedekt** grobla nadmorska pokryta jest nawianym piaskiem

aanstoren (intri; stuurde aan, h. aangestuurd) 1 (*naar een punt richten*) brać^{if} kurs, wzięć^{pf} kurs, kierować^{if} się, skierować^{pf} się ♦ **aanstoren op** kierować się ku/na; **op de wal aanstoren** wziąć kurs na brzeg; kierować się ku brzegowi 2 (+ op) (*trachten te bereiken, verkrijgen*) dążyć^{if} do czegoś, zmierzać^{if} do czegoś ♦ **ik weet niet waar hij op aanstuurt** nie wiem, do czego on zmierza; **op een breuk aanstoren** dążyć do zerwania

aantal (n; aantallen) liczba^f, ilość^f ♦ **een eindeloos aantal** nieskończona liczba; **een flink aantal boeken** sporo książek; **in aantal overtreffen** przewyższać liczebnie; mieć przewagę liczebną; **een aantal personen** kilka osób; **aantal punten** parę punktów; **een toenemend aantal** rosnąca liczba

aantasten (tr; tastte aan, h. aangetast) naruszać^{if}, naruszyć^{pf}, atakować^{if}, zaatakować^{pf}, nadwyręzać^{if}, nadwyrężyć^{pf}, niszczyć^{if} ♦ **iem. in zijn goede naam aantasten** przynieść ujmę czyjemu dobremu imieniu; **iem. in zijn eer aantasten** naruszyć czyjąś godność; dotknąć/skrzywdzić kogoś na honorze; **roken tast de longen aan** palenie atakuje płuca; **die geruchten tasten onze goede naam aan** te plotki naruszają nasze dobre imię; **die ziekte heeft hem danig aangetast** ta choroba poważnie nadwyrężyła jego zdrowie

aantasting (f) 1 (*aanvreting*) naruszenieⁿ, nadwyrężenieⁿ ♦ **de aantasting van iemands gezondheid** nadzarpnięcie czyjegoś zdrowia 2 (*kwetsing, belastering*) naruszenieⁿ, szkodzenieⁿ ♦ **aantasting van iemands eer** naruszenie czyjegoś honoru; **zonder aantasting van** nie naruszając

aanteekening (n; aantekenboeken) notes^m, notatnik^m

aantekenen¹ (intri; tekende aan, h. aangetekend) (*in ondertrouw gaan*) (*gemeentehuis*) zgłosić^{pf} zamiar zawarcia związku małżeńskiego (w USC), (*kerk*) dać^{pf} na zapowiedzi

aantekenen² (tr; tekende aan, h. aangetekend) 1 (*opschrijven*) zapisywać^{if}, zapisać^{pf}, rejestrować^{if}, zarejestrować^{pf} ♦ **een brief laten aantekenen** nadać list polecony 2 (*vermelden*) zauważyć^{pf} ♦ **daar tekende de spreker bij aan**, **dat** mówca zauważył przy tym, że ► **hoger beroep aantekenen** złożyć apelację; wnieść odwołanie; **protest aantekenen tegen** wnieść protest przeciw czemuś; **verzet aantekenen tegen** wnieść sprzeciw przeciwko

aantekening (f; aantekeningen) 1 (*het noteren*) notowanieⁿ ♦ **aantekening houden van iets** prowadzić rejestr czegoś 2 (*notitie*) notatka^f, zapisek^m ♦ **aantekeningen** maken robić notatki; **zijn aantekeningen overlezen** przejrzeć swoje notatki; **aantekeningen uitschrijven** uporządkować notatki; **uitvoerige aantekeningen** obszerne notatki; **zijn aantekeningen uitwerken** opracować notatki 3 (*noot*) przypis^m ♦ **een uitgave van Erasmus met aantekeningen** wydanie Erazma z przypisami; **van aantekeningen voorzien** zaopatrzyć w przypisy/komentarze; opatrzyć przypisami/komentarzami 4 (*bijzondere vermelding*) adnotacja^f ♦ **aantekening voor kraamverpleging/kinderverpleging**

adnotacja o uprawnieniach do opieki położniczej/opieki nad dzieckiem (np. na dyplomie)

aantijging (f; aantijgingen) imputowanieⁿ, imputacja^f, pomówienieⁿ, zarzut^m, oskarżenieⁿ

aantikken¹ (intri; tikte aan, h. aangetikt) 1 (*oplopen*) poważnie wzrastać^{if} (o kwocie pieniędzy) ♦ **dat tikt lekker aan** zbiera się ładna sumka 2 (*tikken aan*) stukać^{if} do czegoś (drzwi, okna), zastukać^{pf} do czegoś (drzwi, okna) ♦ **als eerste aantikken** jako pierwszy dotknąć krawędzi basenu (po przepłynięciu długości basenu w zawodach pływackich)

aantikken² (tr; tikte aan, h. aangetikt) lekko dotknąć^{pf}, lekko stuknąć^{pf} ♦ **de middenvoor werd aangetikt** środkowy napastnik został sfaulowany; **de pet aantikken** zasalutować

aantocht (m) ► **het onweer is in aantocht** nadciąga burza; **de winter is in aantocht** zbliża się zima; **in aantocht zijn** nadciągać; zbliżać się

aantonen (tr; toonde aan, h. aangetoond) 1 (*bewijzen*) wykazywać^{if}, wykazać^{pf}, udowadniać^{if}, udowodnić^{pf} ♦ **ik zal u aantonen dat ik gelijk heb** udowodnię panu, że mam rację 2 (*aanwijzen*) pokazywać^{if}, pokazać^{pf} ♦ **de oorzaak van de narigheid aantonen** unaczynić przyczynę nieszczęścia 3 (*tot uitdrukking brengen*) wskazywać^{if}, wskazać^{pf}, dowodzić^{if}, dowieść^{pf} ♦ **zijn houding toonde aan dat hij schuldig was** jego postawa wskazywała na to, że jest winny; jego zachowanie dowodziło, że jest winny 4 (*scheit.*) wykryć^{pf}, wykazać^{pf} (obecność jakiegoś pierwiastka w związku chemicznym)

aantonend (adj) ► **aantonende wijs** tryb oznajmujący

aantoonbaar (adj) (możliwy) do udowodnienia, dający się udowodnić, ewidentnie^{adv}, w sposób oczywisty^{adv} ♦ **deze vervalsing is gemakkelijk aantoonbaar** to fałszerstwo jest łatwe do udowodnienia; **dat is niet aantoonbaar** tego nie da się udowodnić; to jest nie do udowodnienia; **dat is aantoonbaar onjuist** to jest ewidentnie błędne

aantrappen (tr; trapte aan, h. aangetrapt) 1 (*door trappen doen aanslaan*) zapalać^{if} (rozrusznikiem nożnym), zapalić^{pf} (rozrusznikiem nożnym) ♦ **een motor aantrappen** zapalić motocykl 2 (*aanstampen*) udeptywać^{if}, udeptać^{pf}

aantreden (intri; trad aan, i. aangetreden) 1 (*zich verzamelen*) stawać^{if} w szeregu, stanąć^{pf} w szeregu ♦ **de manschappen laten aantreden** zrobić zbiórkę załogi; **aantreden!** do szeregu!; zbiórka!; **op bevel aantreden** na rozkaz ustawić się w szeregu 2 (*een ambt aanvaarden*) obejmować^{if} urząd, objąć^{pf} urząd ♦ **er is een nieuw kabinet aangetreden** nowy gabinet rozpoczął urzędowanie; **aantreden als president** objąć urząd prezydenta

aantreffen (tr; trof aan, h. aangetroffen) zastać^{pf}, spotkać^{if}, spotkać^{pf}, znaleźć^{pf} ♦ **iem. dood aantreffen** znaleźć czyjeś zwłoki; **iem. niet thuis aantreffen** nie zastać kogoś w domu; **deze bloemen worden alleen in het wild aangetroffen** te kwiaty występują jedynie w stanie dzikim; te kwiaty rosną tylko dziko

aantrekkelijk (adj) pociągający, pociągająco^{adv}, atrakcyjny, atrakcyjnie^{adv}, czarujący, czarująco^{adv}, pojętny, pojętnie^{adv}, kuszący, kusząco^{adv} ♦ **iets aantrekkelijk maken** uczynić coś atrakcyjnym; **niets aantrekkelijks hebben** nie mieć w sobie za grosz powabu; **aantrekkelijke prijs** atrakcyjna cena; **aantrekkelijk zijn** być atrakcyjnym

aantrekken¹ (intri; trok aan, i. aangetrokken) kierować^{if} się, skierować^{pf} się ▷ (*van groep*) ciągnąć^{if}, pocią-

gnąć^{pf}, (van leger) maszerować^{if} na coś, pomaszerować^{pf} na coś, atakować^{if}, zaatakować^{pf} ♦ **we trokken op huis aan** skierowaliśmy się do domu; ruszyliśmy do domu ► **de economie doen aantrekken** ożywić gospodarkę; **de prijzen trekken aan** ceny idą w górę
aantrekken² (tr; trok aan, h. aangetrokken) 1 (kleding/schoeisel) ubierać^{if} się w coś, ubrać^{pf} się w coś, nakładać^{if}, nałożyć^{pf}, wkładać^{if}, włożyć^{pf} ♦ **de stoute schoenen aantrekken** zdobyć się na odwagę; **andere schoenen/kleren aantrekken** włożyć inne buty/ubranie 2 (naar zich toetrekken) przyciągać^{if}, przyciągnąć^{pf}, wchłaniać^{if}, wchłonąć^{pf} ♦ **de aarde wordt door de zon aangetrokken** ziemia jest przyciągana przez słońce; ziemia grawituje ku słońcu; **zout trekt vocht aan** sól wchłania wilgoć 3 (vaster doen sluiten) dociągać^{if}, dociągnąć^{pf}, domykać^{if}, domknąć^{pf}, zaciskać^{if} (pasa), zacisnąć^{pf} (pasa) ♦ **de buikriem aantrekken** zaciskać/zacisnąć pas; **de deur aantrekken** domknąć/zasunąć drzwi 4 (bekoren) pociągać^{if} ♦ **dat trekt me wel aan** to mnie pociąga; **zich aangetrokken voelen door/tot** czuć do kogoś sympatię; mieć pociąg do kogoś/czegoś 5 (aan zich verbinden) ściągać^{if}, ściągnąć^{pf}, przyciągać^{if}, przyciągnąć^{pf} ♦ **vreemd kapitaal aantrekken** przyciągnąć obcy kapitał; **nieuw personeel aantrekken** angażować/przyjmować nowych pracowników; **een nieuwe speler aantrekken** ściągnąć nowego zawodnika ► **het tempo aantrekken** (sneller gaan lopen) zwiększyć tempo; **de gele trui aantrekken** nałożyć żółtą koszulkę (kolarstwo)
aantrekken³ (refl; trok zich aan, h. zich aangetrokken) ► **ze trok het zich erg aan** bardzo się tym przejęła; **zich iemands lot aantrekken** (begaan zijn met iem.) przejąć się czymś losem; **zich alles persoonlijk aantrekken** brać wszystko do siebie; **hij trekt zich nergens iets van aan** on się niczym nie przejmuję; **zich niets aantrekken van** nie przejmować się czymś
aantrekking (f; aantrekkingen) przyciąganieⁿ
aantrekkingskracht (f (m); aantrekkingskrachten) 1 siła^f przyciągania ♦ **een grote aantrekkingskracht bezitten** posiadać dużą siłę przyciągania; **moleculaire aantrekkingskracht** cząsteczkowa siła przyciągania 2 sympatia^f, pociąg^m ♦ **een sterke aantrekkingskracht uitoefenen op** wzbudzać silną sympatię; mieć wielką siłę przyciągania
aanvaardbaar (adj) (możliwy) do przyjęcia, dający się zaakceptować
aanvaarden (tr; aanvaardde, h. aanvaard) 1 (accepteren) przyjmować^{if}, przyjąć^{pf}, akceptować^{if}, zaakceptować^{pf} 2 (reis) (beginnen te doen) rozpoczynać^{if} (podróż), rozpocząć^{pf} (podróż) 3 (op zich nemen) podejmować^{if} się, podjąć^{pf} się, przyjmować^{if}, przyjąć^{pf} ♦ **een functie aanvaarden** przyjąć funkcję; **een rol aanvaarden** przyjąć rolę; **de verantwoordelijkheid aanvaarden** wziąć na siebie odpowiedzialność 4 (in ontvangst, gebruik nemen) przyjmować^{if}, przyjąć^{pf} ♦ **excuses aanvaarden** przyjąć przeprosiny; **een schenking aanvaarden** przyjąć darowiznę
aanvaarding (f; aanvaardingen) 1 (het in ontvangst, gebruik nemen) przyjęcieⁿ, przejęcieⁿ 2 (het zich schikken) akceptacja^f, zgoda^f ♦ **innerlijke aanvaarding** wewnętrzna zgoda/akceptacja 3 (het op zich nemen) przyjęcieⁿ ♦ **aanvaarding van een ambt** przyjęcie/objęcie urzędu 4 (van reis) (begin) początek^m (podróż), rozpoczęcieⁿ (podróż)
aanval (m; aanvallen) 1 (offensief) atak^m, natarcieⁿ, ofensywa^f, szturm^m ♦ **een aanval afslaan** odeprzeć atak; **een aanval doen op iemands beurs** przypuścić szturm

do czyjejs kieszeni (zaapelować o czyjeś wsparcie); **een aanval doen op** atakować; przypuścić atak na kogoś/coś; **een felle aanval op iem. doen** ostro kogoś zaatakować; **in de aanval gaan** iść do ataku; **een hevige aanval** gwałtowny atak; **een aanval ondernemen** podjąć ofensywę; **de aanval openen** rozpocząć ofensywę/atak; **tot de aanval overgaan** przejść do natarcia; **ten aanval!** do ataku!; **ten aanval trekken** ruszyć do ataku; **de aanval is de beste verdediging** atak jest najlepszą obroną 2 atak^m, napad^m ♦ **een aanval krijgen** dostać ataku; **een aanval van waanzin** napad szaleństwa; **een aanval van woede** napad wściekłości 3 atak^m ♦ **een aanval doen op het doel van de tegenpartij** przypuścić atak na bramkę przeciwnika
aanvallen¹ (intr; viel aan, h./i. aangevallen) rzucać^{if} się do ataku, rzucić^{pf} się do ataku, rzucić^{if} się na kogoś^A/coś, rzucić^{pf} się na kogoś^A/coś, napadać^{if}, napaść^{pf}, atakować^{if}, zaatakować^{pf} ♦ **op het eten aanvallen** rzucić się na jedzenie; **de vijand viel op de stad aan** wróg ruszył do szturmowania miasta; **opnieuw aanvallen** znów atakować; **aanvallen!** do ataku!; **als eerste aanvallen** zaatakować jako pierwszy
aanvallen² (tr; viel aan, h. aangevallen) krytykować^{if}, skrytykować^{pf}, atakować^{if} (słowami), zaatakować^{pf} (słowami) ♦ **hij werd door de pers hard op zijn uitspraken aangevallen** ze względu na swoje wypowiedzi został ostro skrytykowany przez prasę; **de speler viel de scheidsrechter aan** zawodnik podjął dyskusję z sędzią; **een tegenstander aanvallen** zaatakować przeciwnika; skrytykować przeciwnika
aanvallend (adj) 1 (offensief) agresywny, agresywnie^{adv}, zaczepny, zaczepnie^{adv}, ofensywny, ofensywnie^{adv} ♦ **aanvallende oorlog** wojna zaczepna/napastnicza; **aanvallend te werk gaan** działać w sposób ofensywny 2 ofensywny (sport) ♦ **aanvallend voetbal** ofensywny futbol
aanvaller (m; aanvallers) 1 (aanvallende persoon, partij) agresor^m, strona^f atakująca, napastnik^m 2 (sport/spel) napastnik^m
aanvalslijn (f; aanvalslijnen) pierwsza linia^f (wojsk) ► (sportl.) linia^f ataku (zawodnicy)
aanvalsoorlog (m; aanvalsoorlogen) wojna^f zaczepna
aanvalster (f; aanvalsters) napastnicza^f
aanvang (m) początek^m ♦ **bij de aanvang van** z początkiem, na początku; **in de(n) aanvang** na początku; **een aanvang maken met** rozpocząć/zacząć coś; **een aanvang nemen** rozpoczynać się; brać początek; **van de aanvang af** od początku; **aanvang van de voorstelling** początek przedstawienia; podniesienie kurtyny
aanvangen¹ (intr; ving aan, h./i. aangevangen) rozpoczynać^{if} się, rozpocząć^{pf} się ♦ **de reis ving aan** podróż się zaczęła
aanvangen² (tr; ving aan, h. aangevangen) zaczynać^{if}, zacząć^{pf}, rozpoczynać^{if}, rozpocząć^{pf} ► **wat moet ik met zo'n jongen aanvangen?** co ja mam zacząć z takim chłopakiem?; **de brandweer kon niets meer aanvangen** strażacy byli bezsilni; straż już nic nie mogła zrobić; **daar is niets meer mee aan te vangen** z tym się nic więcej nie da zrobić
aanvangssalaris (n; aanvangssalarissen) pensja^f początkowa (przy podejmowaniu pracy)
aanvankelijk (adj) początkowy, początkowo^{adv} ♦ **aanvankelijke snelheid** prędkość początkowa; **aanvankelijk won hij** początkowo wygrywał
aanvaren¹ (intr; voer aan, i. aangevaren) ► **komen aanvaren** (naderen) nadpływać; **op iets aanvaren** kierować

się na; trzymać kurs na; *tegen een brug aanvaren* wpaść na most
aanvaren² (tr; voer aan, h. aangevaren) zderzyć^{pf} się z kimś¹/czymś¹ (płynąc)
aanvaring (f; aanvaringen) kolizja^f, zderzenieⁿ ♦ *in aanvaring komen met* zderzyć się z kimś/czymś; po-
 paść w kolizję/konflikt z kimś/czymś (fig.)
aanvechtbaar (adj) sporny, dyskusyjny
aanvechten (tr; vocht aan, h. aangevochten) kwestiono-
 wać^{if}, zakwestionować^{pf} ♦ *een stelling aanvechten* za-
 kwestionować jakieś stanowisko; *een testament aan-
 vechten* zakwestionować testament
aanvechting (f; aanvechtingen) 1 (aantasting, bestrijding)
 zakwestionowanieⁿ, sprzeciw^m ♦ *de aanvechting van een vonnis* zaskarżenie wyroku; apelacja od wy-
 roku 2 (onweersaanbare neiging) nieodparta potrze-
 ba^f, pokusa^f ♦ *een aanvechting van slaap* atak sen-
 ności; *hij kreeg een aanvechting van slaap* opadła go
 senność; zaczęło mu się zbierać na sen; zaczął go
 brać sen; sen zaczął mu kleić powieki
aanvegen (tr; veegde aan, h. aangeveegd) 1 (door vegen in
 orde brengen) zmiatać^{if}, zamieść^{pf} ♦ *even aanvegen*
 pozamiatać; *de vloer met iem. aanvegen* powalić ko-
 goś na obie łopatki (fig.); rozgromić kogoś doszczętnie
 (fig.); *de vloer/kamer aanvegen* zamieść podłogę/
 pokój 2 (opvegen) zmiatać^{if}, zmieść^{pf} ♦ *de bladeren
 aanvegen* zmieść liście
aanverwant¹ (m; aanverwanten) powinowaty^m
aanverwant² (adj) ► ... *en aanverwante artikelen* ...
 i podobne artykuły
aanverwante (f; aanverwantes, aanverwanten) powinowa-
 ta^f
aanvliegen¹ (intr; vloog aan, i. aangevlogen) ► *komen
 aanvliegen* (het naderen van vliegtuig) nadlatywać (o sa-
 molocie); *tegen iets aanvliegen* zderzyć się z czymś
 (w locie)
aanvliegen² (tr; vloog aan, h. aangevlogen) 1 zbliżyć^{if} się
 do kogoś^G/czegoś (leć); zbliżyć^{pf} się do kogoś^G/
 czegoś (leć) 2 (aanvallen) rzucić^{if} się na kogoś^A/
 coś (atakować), rzucić^{pf} się na kogoś^A/coś (ataka-
 wać)
aanvliegroute (f (m); aanvliegroutes, aanvliegrouten)
 (luchtvl.) strefa^f podejścia (do lądowania)
aanvoegend (adj) ► *aanvoegende wijs* tryb przypusz-
 czający; tryb łączący
aanvoelen¹ (intr; voelde aan, h. aangevoeld) być^{if} ... w do-
 tyku ♦ *koud aanvoelen* być zimnym w dotyku; *zacht
 aanvoelen* być miękkim w dotyku
aanvoelen² (tr; voelde aan, h. aangevoeld) wyczuwać^{if},
 wyczuć^{pf} ♦ *elkaar goed aanvoelen* dobrze się rozu-
 mieć; *iem. aanvoelen* zrozumieć kogoś; wczuć się w
 czyjąś psychikę; *men kan zoiets beter aanvoelen dan
 beredeneren* łatwiej to wyczuć niż uzasadnić; *een
 stemming aanvoelen* wyczuwać nastroj; *elkaar volle-
 dig aanvoelen* w pełni się rozumieć
aanvoer (m; aanvoeren) 1 (naar de bestemde plaats bren-
 gen) dostarczanieⁿ 2 (het aangevoerd worden) dostawa^f
 ♦ *er is geen aanvoer* (van gas/water) przerwa w dosta-
 wie (gazu/wody); *de aanvoer van levensmiddelen* do-
 stawa żywności; *de aanvoer van koude poollucht* na-
 pływ zimnego polarnego powietrza 3 (het aangevoer-
 de) dostawa^f ♦ *wij verwachten nieuwe aanvoer* spo-
 dziewamy się nowej dostawy 4 (buis, kanaal) rura^f
 doprowadzająca, rura^f zasilająca
aanvoerbuis (f (m); aanvoerbuisen) (van gas/water) rura^f
 zasilająca (gaz/woda), rura^f doprowadzająca (gaz/
 woda)

aanvoerder (m; aanvoerders) dowódca^m, przywódca^m
 ▷ (van bende) herszt^m, (sport.) kapitan^m drużyny
aanvoeren (tr; voerde aan, h. aangevoerd) 1 (leiden) dowo-
 dzić^{if}, przewodzić^{if}, stać^{if} na czele ♦ *een bende aan-
 voeren* stać na czele bandy; *een leger aanvoeren* dowo-
 dzić armią; *een lijst aanvoeren* stać na czele listy wy-
 borczej; *een opstand aanvoeren* stać na czele powsta-
 nia; *de stoet aanvoeren* stać na czele pochodu 2 (met
 een vervoermiddel aanbrengen) przywozić^{if}, przy-
 wieźć^{pf}, dowozić^{if}, dowieźć^{pf} ♦ *troepen werden per
 vliegtuig aangevoerd* oddziały zostały dostarczone sa-
 molotem 3 (als bewijs naar voren brengen) przytaczać^{if},
 przytoczyć^{pf}, powoływać^{if} się na kogoś^A/coś, powo-
 łać^{pf} się na kogoś^A/coś ♦ *als voorwendsel aanvoeren*
 podać jako pretekst; *hij voerde enige Bijbelcitataten aan*
 przytoczył szereg cytatów z Biblii; *verzachtende om-
 standigheden aanvoeren* przytoczyć okoliczności łą-
 godzące; *argumenten aanvoeren* wysunąć/przytoczyć
 argumenty; *zelfverdediging aanvoeren* powołać się na
 obronę konieczną
aanvoerhaven (f (m); aanvoerhavens) ► *Rotterdam is een
 aanvoerhaven van olie* Rotterdam jest portem nafto-
 wym
aanvoering (f) ► *onder aanvoering van* pod przywódz-
 twem; pod kierunkiem; pod dowództwem; pod ko-
 mendą; z ... na czele
aanvoerster (f; aanvoersters) ⇒ **aanvoerder**
aanvraag (f (m); aanvragen) 1 (verzoek) wniosek^m, poda-
 nieⁿ ♦ *aanvraag doen om iets* złożyć podanie o coś;
een aanvraag indienen złożyć wniosek/podanie; *een
 aanvraag inwilligen* przychylić się do wniosku; *op
 aanvraag* na żądanie; na wniosek; na prośbę; *aan-
 vraag tot echtscheiding* wniosek rozwodowy; *aan-
 vraag voor een uitkering* podanie o zasiłek 2 (bestel-
 ling) zapotrzebowanieⁿ, zamówienieⁿ ♦ *op aanvraag*
leverbaar dostępne na zamówienie; *wij konden niet
 aan alle aanvragen voldoen* nie mogliśmy sprostać
 wszystkim zamówieniom
aanvraagformulier (n; aanvraagformulieren) formularz^m
 wniosku, formularz^m zamówienia, wniosek^m, za-
 mówienieⁿ, zapotrzebowanieⁿ
aanvraagster (f; aanvraagsters) wnioskodawczyni^f, pe-
 tentka^f
aanvragen (tr; vroeg aan, h. aangevraagd) 1 (op officiële wij-
 ze verzoeken) zwracać^{if} się o coś, zwrócić^{pf} się o coś,
 składać^{if} wniosek o coś, złożyć^{pf} wniosek o coś,
 składać^{if} podanie o coś, złożyć^{pf} podanie o coś, wy-
 stępować^{if} o coś, wystąpić^{pf} o coś, wnosić^{if} o coś,
 wniesić^{pf} o coś ♦ *echtscheiding aanvragen* wniesić po-
 zew o rozwód; *octrooi aanvragen* zgłosić patent; *ont-
 slag aanvragen* (van een functie) składać/złożyć rezy-
 gnację, (van een baan) składać/złożyć wypowiedzenie;
een telefoongesprek aanvragen zamówić rozmowę
 2 (verzoeken te mogen ontvangen) zamawiać^{if}, zamó-
 wić^{pf}, prosić^{if}, poprosić^{pf}, żądać^{if}, zażądać^{pf} ▷ (infor-
 matie) zasięgać^{if} (informacji), zasięgnąć^{pf} (informa-
 cji), (plaats) rezerwować^{if} (miejsce), zarezerwować^{pf}
 (miejsce)
aanvrager (m; aanvragers) wnioskodawca^m, petent^m
aanvreten (tr; vrat aan, h. aangevreten) 1 (door vreten aan-
 tasten) nadgryzać^{if}, nadgryźć^{pf} 2 (aantasten) przeze-
 rać^{if}, przeżreć^{pf}, nadżerać^{if}, nadeżreć^{pf}
aanvullen (tr; vulde aan, h. aangevuld) uzupełniać^{if}, uzu-
 pełnić^{pf} ▷ (van organisatie) kompletować^{if} (zarząd/
 drużynę), skompletować^{pf} (zarząd/drużynę) ♦ *el-
 kaar aanvullen* uzupełniać się; *de voorraad aanvullen*
 uzupełnić zapasy; *iemands woorden aanvullen* uzu-

pełnić/dokończyć czyjaś wypowiedź
aanvullend (adj) uzupełniający, uzupełniająco^{adv}, dodatkowy, dodatkowo^{adv} ♦ **aanvullende informatie** informacja dodatkowa; **aanvullend krediet** kredyt uzupełniający
aanvulling (f; aanvullingen) uzupełnienieⁿ, dodatek^m ♦ **ter aanvulling van** w uzupełnieniu do
aanvuren (tr; vuurde aan, h. aangevuurd) pobudzać^{if}, pobudzić^{pf}, rozpalać^{if}, rozpalic^{pf}, dopingować^{if}, z dopingować^{pf}, zachęcać^{if}, zachęcić^{pf}, zagrzewać^{if}, zagrzac^{pf}
aanwaaien (intr; waaide aan/woei aan, i. aangewaaid) ► **alles waait hem zomaar aan** wszystko mu spada z nieba; wszystko mu przychodzi bez trudu; **kom eens aanwaaien** wpadnij kiedyś; **er waait hier veel zand aan** nawiewa tutaj dużo piasku
aanwakkeren¹ (intr; wakkerde aan, i. aangewakkerd) (van wind/storm) wzmacniać^{if} się, wzmocnić^{pf} się, nasilić^{if} się, nasilić^{pf} się
aanwakkeren² (tr; wakkerde aan, h. aangewakkerd) (vuur) podsycać^{if} (ogień), podsyć^{pf} (ogień) ♦ **verlangen naar onafhankelijkheid aanwakkeren** podsycać pragnienie niepodległości; **iemands verlangen aanwakkeren** rozpalać czyjeś pragnienia
aanwas (m; aanwassen) przyrost^m, wzrost^m ♦ **de aanwas van de bevolking** przyrost ludności
aanwendbaar (adj) dający się zastosować
aanwenden (tr; wende aan, h. aangewend) stosować^{if}, zastosować^{pf} ♦ **zijn gezag aanwenden** użyć swojej władzy; użyć swojego autorytetu; **alle middelen aanwenden** użyć wszelkich środków; wykorzystać wszystkie środki
aanwennen (refl; wende zich aan, h. zich aangewend) przyzwyczajać^{if} się, przyzwyczaić^{pf} się
aanwensel (n; aanwensels) przyzwyczajenieⁿ ► (pejor.) nałóg^m
aanwerven (tr; wierf aan, h. aangeworven) 1 (in dienst nemen) werbować^{if}, zwerbować^{pf}, rekrutować^{if} ► (personeel) przyjmować^{if} (pracowników), przyjąć^{pf} (pracowników) 2 (werven) rekrutować^{if}, pozyskiwać^{if}, pozyskać^{pf} ♦ **leden aanwerven** pozyskać członków
aanwezig (adj) 1 (van personen) obecny ♦ **de heer Jansen is niet aanwezig** pan Jansen jest nieobecny; **niet aanwezig zijn** być nieobecny; **aanwezig zijn bij** być obecnym przy; **aanwezig zijn** być obecnym 2 (van zaken) (bestaand) istniejący, znajdujący się ♦ **het in de kassa aanwezige geld** pieniądze znajdujące się w kasie; **dit artikel is niet meer aanwezig** tego artykułu już nie ma; **de aanwezige voorraden verbruiken** zużyć istniejące zapasy; **in overvloed aanwezig zijn** licznie występować
aanwezige (f (m); aanwezigen) obecny^m, obecna^f ♦ **de aanwezigen** obecni; **geachte aanwezigen** szanowni zebrani; **onder de aanwezigen** wśród obecnych
aanwezigheid (f) 1 (presentie) obecność^f ♦ **in aanwezigheid van** w obecności; **uw aanwezigheid is niet noodzakelijk** pana/pańska obecność nie jest konieczna 2 (het voorhanden zijn) istnienieⁿ, obecność^f, dostępność^f, występowanieⁿ
aanwijsbaar (adj) dający się dowieść/wykazać, ewidentny, ewidentnie^{adv}, dowodnie^{adv} ♦ **de berekening is aanwijsbaar fout** rozliczenie zawiera ewidentne błędy
aanwijsstok (m; aanwijsstokken) kij^m (do wskazywania)
aanwijzen (tr; wees aan, h. aangewezen) 1 (wijzen naar) wskazywać^{if}, wskazać^{pf} ♦ **de dader aanwijzen** wskazać sprawcę; **met zijn vinger aanwijzen** wskazać pal-

cem; **het noorden aanwijzen** wskazywać północ; **gas-ten hun plaats aanwijzen** wskazać gościom miejsca 2 (toewijzen) wyznaczać^{if}, wyznaczyć^{pf} ♦ **iem als opvolger aanwijzen** wyznaczyć kogoś na następcę; **iem. als zijn erfgenaam aanwijzen** wyznaczyć kogoś swoim spadkobiercą; **iem. zijn deel in de winst aanwijzen** wyznaczyć komuś jego udział w zysku 3 (van klok/thermometer) (aangeven) wskazywać^{if} (czas/temperaturę), wskazać^{pf} (czas/temperaturę) ♦ **de tijd aanwijzen** wskazywać czas
aanwijzend (adj) (taalk.) ► **aanwijzend voornaamwoord** zaimek wskazujący
aanwijzing (f; aanwijzingen) 1 (indicatie) wskazanieⁿ, zalecenieⁿ, wskazówka^f ♦ **er bestaat geen enkele aanwijzing dat** nic nie wskazuje na to, aby; **er zijn geen aanwijzingen dat er een misdrijf gepleegd is** nic nie wskazuje na popełnienie przestępstwa; nie ma żadnych dowodów popełnienia przestępstwa; **op de aanwijzingen van de politie vond hij de juiste weg** na podstawie wskazówek policji znalazł właściwą drogę 2 (inlichting) instrukcja^f, wskazówka^f ♦ **aanwijzingen voor het gebruik** instrukcja obsługi
aanwinst (f; aanwinsten) pozyskanieⁿ, nabycieⁿ, zdobycieⁿ, (het aangewonnene) nabytek^m ♦ **de jongste aanwinst** najnowszy nabytek
aanwippen (intr; wipte aan, i. aangewipt) ► **bij iem. (komen) aanwippen** wpaść do kogoś
aanwonenden (pl) mieszkańcy^{pl}, mieszkający^{pl} obok/ blisko czegoś ♦ **toegang alleen voor aanwonenden** (verk.) wjazd tylko dla mieszkańców
aanwrijven (tr; wreef aan, h. aangewreven) ► **iem. iets aanwrijven** pomówić kogoś o coś; imputować coś komuś; zwalić coś na kogoś; **dat laat ik me niet aanwrijven** nie dam sobie tego wmówić; nie pozwolę sobie na takie pomówienia
aanzeggen (tr; zei aan/zegde aan, h. aangezegd) podawać^{if} do wiadomości, podać^{pf} do wiadomości, powiadamiać^{if}, powiadomić^{pf}, informować^{if}, poinformować^{pf}, (oorlog) wypowiadać^{if}, (oorlog) wypowiedzieć^{pf} ♦ **gerechtelijk aanzeggen** doręczyć komuś wezwanie sądowe; powiadomić drogą sądową; **iem. ontslag aanzeggen** dać komuś wypowiedzenie; **iem. de wacht aanzeggen** poważnie kogoś ostrzec
aanzegging (f; aanzeggingen) powiadomienieⁿ, podanieⁿ do wiadomości ♦ **aanzegging doen** oficjalnie powiadomić; **gerechtelijke aanzegging** zawiadomienie/powiadomienie sądowe, (dagvaarding) wezwanie sądowe; **aanzegging krijgen** otrzymać oficjalne zawiadomienie; **na aanzegging van ontslag** po wypowiedzeniu (pracy)
aanzet (m; aanzetten) 1 (handeling) rozpęd^m, rozbieg^m, start^m, inicjatywa^f ♦ **de aanzet geven tot** zainicjować coś 2 (bouwk.) przypora^f, skarpa^f, spora^f
aanzetten¹ (intr; zette aan, h./i. aangezet) 1 (dik maken) być^{if} tuczącym, odkładać^{if} się 2 (aankoecken) przypalać^{if} się, przypalić^{pf} się ♦ **gebonden soep zet gauw aan** gęsta zupa szybko się przypala ► **ze komen steeds weer met dezelfde oude troep aanzetten** oni ciągle opowiadają te same brednie; **ergens laat komen aanzetten** zjawić się gdzieś późno
aanzetten² (tr; zette aan, h. aangezet) 1 (knoop/mouw) (vastmaken) przyszywać^{if}, przyszyć^{pf} 2 (+ tot) namawiać^{if} do czegoś, namówić^{pf} do czegoś, nakłaniać^{if} do czegoś, nakłonić^{pf} do czegoś ♦ **iem. tot spoed aanzetten** ponaglać kogoś; zmuszać kogoś do pośpiechu; **iem. tot wraak aanzetten** namawiać kogoś do zemsty 3 (in werking stellen) włączać^{if}, włączyć^{pf},

uruchamiać^{if}, uruchomić^{pf} 4 (*meer nadruk geven*) akcentować^{if}, zaakcentować^{pf} ♦ *de lippen aanzetten* podkreślić/zaakcentować usta szminką 5 (*deur/raam*) przymykać^{if}, przymknąć^{pf} 6 (*mes e.d.*) ostrzyć^{if}, naostrzyć^{pf}

aanzicht (n; aanzichten) wygląd^m, widok^m ♦ *een ander aanzicht geven aan iets* rzucić na coś inne światło; przedstawić coś w innym świetle; *nu krijgt de zaak een ander aanzicht* teraz sprawa wygląda inaczej; *een ander aanzicht krijgen* nabrać innego wyglądu

aanzien¹ (n) 1 (*het kijken naar*) oglądanieⁿ ♦ *dat is het aanzien waard* to jest warte obejrzenia; warto to zobaczyć 2 (*aanblik*) wygląd^m, powierzchowność^f

♦ *iets een ander aanzien geven* postawić coś w innym świetle; pokazać coś w innym aspekcie; nadać czemuś inny wygląd; *een ander aanzien krijgen* uzyskać inny wygląd; *van aanzien veranderen* zmienić wygląd 3 (*achting*) poważanieⁿ, uznanieⁿ, prestiż^m ♦ *hoog in aanzien staan* cieszyć się ogromnym uznaniem; *hij is sterk in aanzien gestegen* jego prestiż bardzo wzrósł; *een man van aanzien* człowiek cieszący się uznaniem/poważaniem ► *te dien aanzien* odnośnie do tego; ze względu na to; *ten aanzien van* w odniesieniu do; odnośnie do; *zonder aanzien des persoons* bez względu na osobę

aanzien² (tr; zag aan, h. aangezien) 1 (*kijken naar*) oglądać^{if}, obejrzyć^{pf}, patrzeć^{if}, widzieć^{if} ♦ *het is hem niet aan te zien dat hij 60 is* nie widać po nim, że ma 60 lat; *het is hem aan te zien* można to po nim poznać; *ik kon het niet langer aanzien* nie mogłem dłużej na to patrzeć; *het laat zich mooi aanzien* to wygląda obiecująco; *iets met lede ogen aanzien* patrzeć na coś niechętnym okiem; *het is niet om aan te zien* (*het is vreselijk*; *het is een droevig gezicht*) patrzeć na to nie można; *de zaak laat zich slecht aanzien* sprawa źle wygląda; sprawa źle się zapowiada; *het was hem aan te zien dat hij zorgen had* widać było po nim, że ma kłopoty; *ik wil het nog even aanzien* jeszcze przez chwilę chcę na to popatrzeć; jeszcze chcę się temu przyjrzeć; *naar het zich laat aanzien* według wszelkiego prawdopodobieństwa; jak z tego widać 2 (+ *voor*) (*beschouwen als*) uważać^{if} za kogoś^A/coś, mieć^{if} za kogoś^A/coś ♦ *iem. voor vol aanzien* brać kogoś na serio; *iem. voor een ander aanzien* wiać kogoś za kogoś innego; *waar zie je mij voor aan?* za kogo ty mnie masz/uważasz? ♦ *iem. ergens op aanzien* podejrzewać kogoś o coś

aanzienlijk (adj) 1 (*tamelijk groot*) znaczny, znacznie^{adv}, pokaźny, pokaźnie^{adv}, okazały, okazałe^{adv} ♦ *dat is aanzienlijk beter* to jest znacznie lepsze; to dużo lepiej; *een aanzienlijke som (geld)* znaczna kwota (pieniędzy); *een aanzienlijke verbetering* znaczna/istotna poprawa; poprawa 2 (*voornaam*) znakomity, znakomicie^{adv}, dostojny, dostojnie^{adv}, wytworny, wytwornie^{adv} ♦ *de aanzienlijken* notable/dostojnicy; *een aanzienlijke familie* znakomita/wybitna rodzina

aanzitten (intr; zat aan, h. aangezeten) siedzieć^{if} przy stole, spożywać^{if} uroczysty posiłek ♦ *aanzitten aan het banket* być gościem na bankiecie; *aangezeten zijn* siedzieć przy uroczystym nakrytym stole ► *nergens aanzitten!* niczego nie dotykać!

aanzoek (n; aanzoeken) oświadczyć^{pl} ♦ (*bij*) *iem. een aanzoek doen* oświadczyć się komuś

aanstellen (tr; zocht aan, h. aangezocht) 1 (*verzoeken*) prosić^{if}, poprosić^{pf}, zwracać^{if} się z prośbą, zwrócić^{pf} się z prośbą 2 (*ten huwelijk vragen*) oświadczać^{if} się, oświadczyć^{pf} się, prosić^{if} o rękę, poprosić^{pf} o rękę

aanzuiveren (tr; zuiverde aan, h. aangezuiverd) ► *een te kort aanzuiveren* uzupełnić niedobór

aanzwellen (intr; zwol aan, i. aangezwollen) (*van wind/ge-luid*) nasilać^{if} się, nasilić^{pf} się, wzmacniać^{if} się, wzmocnić^{pf} się ♦ *de stem doen aanzwellen* śpiewać crescendo; *de wind zwol tot een orkaan aan* wiatr nabrał siły orkanu; wiatr zaczął wiać z siłą orkanu

aanzwemmen (intr; zwom aan, i. aangezwommen) ► *komen aanzwemmen (op)* podpłynąć/przypłynąć (do kogoś/czegoś); zbliżyć się (do)

aanzwengelen (tr; zwengelde aan, h. aangezwengeld) 1 (*d.m.v. een zwengel in beweging brengen*) uruchamiać^{if}, uruchomić^{pf}, zapuszczać^{if}, zapuszczyć^{pf} 2 (*op gang brengen*) ożywić^{if}, rozkręcić^{if} 3 (*aan de orde stellen*) spowodować^{pf}, wywołać^{pf}

aap (m; apen) małpa^f ♦ *een aangeklede aap* wystrojona małpa; *zo trots als een aap* dumny jak paw; *hij is zo zat als een aap* on jest pijany jak bela/bąk; on jest pijany w sztok; *wat een brutale aap!* bezczelna małpa; *gedresseerde aap* tresowana małpa; *daar kwam de aap uit de mouw* wyszło sztydo z worka; *een aap van een jongen* gałgan/łobuz/urwis/nicpoń ► *in de aap geloged zijn* znaleźć się w tarapatkach; wpaść w opał; być w opresji; *zich een aap lachen* śmiać się do rozpuku; pękać ze śmiechu; *zich een aap schrikken* śmiertelnie się przestraszyć; *iem. voor een aap zetten* robić z kogoś kpiny/durnia; *iem. voor de aap houden* (AZN) uważać kogoś za głupka/durnia; *voor aap staan* zostać okpionym; zostać wystrychniętym na dudka; *al draagt een aap een gouden ring, het is en blijft een lelijk ding* małpa zawsze będzie małpą, choćby i w jedwabiu

aapachtig (adj) (zoöl.) małpi

aar (f (m); aren) 1 (*bloeiwijze*) kłos^m 2 (*van grasgewassen/graangewassen*) kłos^m ♦ *in de aren schieten* kłosić się; kłosować (się); *aren lezen* zbierać kłosy

aard (m) 1 (*van personen*) rodzaj^m, istota^f, charakter^m, natura^f ♦ *dat ligt niet in zijn aard* to nie leży w jego naturze; *dat ligt nu eenmaal in zijn aard* to leży po prostu w jego naturze; taka już jego natura; *het is een aardje naar zijn vaartje* jaki ojciec taki syn; wdał się w ojca; *hij is gierig/jaloers van aard* z natury jest skąpy/zazdrosny; *dat is de aard van het beestje* taka już jest jego/jej natura; taki już jest jego/jej charakter; *zijn ware aard tonen* pokazać swój prawdziwy charakter; pokazać swoje prawdziwe oblicze 2 (*van abstracte zaken*) istota^f, rodzaj^m, charakter^m, natura^f

♦ *van allerlei aard* każdego/wszelkiego rodzaju; różnoraki; *de situatie was van dien aard*, *dat* sytuacja była tego rodzaju, że; *of iets van dien aard* albo coś w tym rodzaju; *van financiële aard* mający charakter finansowy; natury finansowej; *naar de aard* zgodnie z naturą; *naar de aard der omstandigheden* stosownie do okoliczności; *uit de aard der zaak* z natury rzeczy; *van voorbijgaande aard* mający przejściowy charakter; o charakterze przejściowym ► *hij werkt dat het een aard heeft* pracuje aż przyjemnie patrzeć; pracuje jak należy; robota pali mu się w rękach

aardappel (m; aardappels, aardappelen) [Solanum tuberosum] 1 (*etbare knol*) ziemniak^m, kartofel^m ♦ *de aardappels afgieten* odcedzić/odlać ziemniaki; *gekookte/gebakken aardappels* ziemniaki gotowane/pieczone/smażone; *gestoomde aardappels* ziemniaki gotowane na parze; ziemniaki parowane; *hij praat of hij een hete aardappel in zijn mond heeft* mówi jak by miał kartofle w gębie; *aardappels rooien* kopać ziemniaki; *zoete aardappel* słodki ziemniak; batat/patat 2 (*plant*) ziemniak^m

aardappelmeel (n) mąka^f ziemniaczana, mączka^f ziemniaczana, skrobia^f ziemniaczana
aardappelpuree (f) piureⁿ z ziemniaków, piureⁿ z kartofli

aardas (f (m); aardassen) oś^f Ziemi, oś ziemską^f
aardbei (f (m); aardbeien) [Fragaria] 1 (vrucht) truskawka^f 2 (plant) truskawka^f

aardbeienijs (n) lody^{pl} truskawkowe
aardbeving (f; aardbevingen) trzęsienieⁿ ziemi ♦ *een zware aardbeving* trzęsienie ziemi o dużej sile
aardbewoner (m; aardbewoners) mieszkani^m Ziemi
 ▷ (infreq.) Ziemianin^m

aardbewoonster (f; aardbewoonsters) mieszkanka^f Ziemi
 ▷ (infreq.) Ziemianka^f

aardbodem (m) ziemia^f, powierzchnia^f ziemi ♦ *met de aardbodem gelijkmaken* zrównać z ziemią; *op Gods aardbodem* na ziemskim padole; *van de aardbodem verdwijnen* zniknąć z powierzchni ziemi

aardbol (m; aardbollen) 1 (aarde) kula^f ziemską, glob^m ziemski 2 (globe) globus^m

aarde (f (m)) 1 (wereld) świat^m, Ziemia^f ♦ *de groten der aarde* wielcy tego świata 2 (aardbodem) ziemia^f, powierzchnia^f ziemi ♦ *gewijde aarde* poświęcona ziemia; *in gewijde aarde* w poświęconej ziemi; *onder de aarde liggen* leżeć w ziemi; gryźć ziemię (inf); *ongewijde aarde* ziemia niepoświęcona; *hier op aarde* tu na ziemi; *de hemel op aarde* raj na ziemi; *over/boven aarde staan* oczekiwać na pochówek; *het slijk der aarde* mamona/forsa/szmal; *zich ter aarde werpen* rzucić się na ziemię; paść na ziemię/twarz; *ter aarde bestellen* pochować/pogrzebać; *de ogen ter aarde slaan* spuścić oczy; *tactiek van de verschroeiende aarde* taktyka spalonej ziemi 3 (grond) grunt^m, gleba^f ♦ *dat viel bij haar niet in goede aarde* to się jej nie spodobało; *in goede aarde vallen* trafić na podatny grunt; *een plant nieuwe aarde geven* przesadzić roślinę do nowej ziemi; *zwarte aarde* czarnoziem

4 (elek.) uziemienieⁿ 5 (klei) glina^f, glinka^f ♦ *Brusselsse aarde* mieszanina gliny z ochrą używana jako środek czyszczący ► *het heeft veel voeten in de aarde* to kosztuje wiele wysiłku; to kosztuje dużo trudu
aardedonker (n) nieprzeniknione/gęste ciemności^{pl}, ciemności^{pl} egipskie ♦ *in het aardedonker* w egipskich ciemnościach; w zupełnej ciemności

aardedonker (adj) zupełnie ciemny, zupełnie ciemno^{adv}, ciemno choć oko wykol^{adv}, ciemno jak w grobie/piekle^{adv}, ciemno że nie widać ręki przed oczami^{adv} ▷ (inf) ciemno choć w pysk daj^{adv} ♦ *het is aardedonker* jest ciemno jak w grobie

aarden (adj) 1 (van aarde gemaakt) ziemny ♦ *aarden wal* wał ziemny 2 (uit klei gevormd) gliniany ♦ *aarden pot* gliniany garnek

aarden (intr; aarde, h. geaard) 1 (+ naar) (de aard hebben van) wrodzić^{pf} się w kogoś^A, wdać^{pf} się w kogoś^A, mieć^{cf} czyjś charakter ♦ *hij aardt naar zijn vader* wrodził się w ojca 2 (van plant) (gedijen) aklimatyzować^{cf} się, zaaklimatyzować^{pf} się, przyzwyczajać^{cf} się, przyzwyczaić^{pf} się, rozwijać^{cf} się, rozwinąć^{pf} się, udawać^{cf} się, udać^{pf} się, chować^{cf} się ♦ *zij kan hier niet aarden* ona nie może się tutaj zaaklimatyzować
aarden (tr; aarde, h. geaard) (elek.) uziemiać^{cf}, uziemić^{pf}

aardewerk (n) naczynia^{pl} gliniane, kamionka^f, ceramika^f ♦ *Delfts aardewerk* fajanse z Delft; ceramika z Delft; *een schaal van aardewerk* gliniana miseczka

aardewerk (adj) gliniany, ceramiczny

aardgas (n) gaz^m ziemny

aardgasbaten (pl) (econ.) wpływy^{pl}/zyski^{pl} z gazu ziemnego

aardgasbel (f (m); aardgasbellen) złożeⁿ gazu ziemnego, złoże^{pl} gazowe

aardgeest (m; aardgeesten) 1 (myth.) duch^m ziemi, skarbnik^m, gnom^m, karzeł^m 2 (fil.) duch^m ziemi

aardig (adj) 1 (vriendelijk) miły, miło^{adv}, uprzejmy, uprzejmie^{adv} ♦ *wat doe je aardig!* (iron.) ależ jesteś miły!; miły jesteś!; *dat is erg aardig van u* to bardzo miło z pana strony; *een aardige vent* miły chłop/facet; *dat vind ik niet aardig van je* to niezbyt uprzejmie z twojej strony; *ik vind je heel aardig* uważam, że jesteś bardzo miły; *iem. aardig vinden* uważać kogoś za miłego; uważać, że ktoś jest miły; *aardig zijn voor* być miłym/uprzejmym dla 2 (bekoorlijk) miły, miło^{adv}, ładny, ładnie^{adv}, piękny, pięknie^{adv} ♦ *hij kon zo aardig glimlachen* potrafił się tak pięknie uśmiechać; *het aardige van het geval is dat* urok tej sytuacji polega na tym, że; *iets aardigs voor iem. doen* zrobić dla kogoś coś miłego; *een aardige meid* ładna/miła dziewczyna; *een aardig tuintje* ładny ogródeczek; *het was wel aardig* było bardzo miło 3 (vrij groot) spory, pokazny, ładny ♦ *een aardig bedrag* spora/ładna kwota; *een aardige portie* porządna porcja 4 (in bijwoordelijke bepaling) (tamelijk) dość^{adv}, dosyć^{adv} ♦ *het is aardig koud* jest dosyć zimno ► *een aardig resultaat* niezły/ładny wynik; *ergens aardig raad/weg mee weten* umieć sobie dobrze z czymś poradzić

aardigheid (f; aardigheden) ► *zo gaat de aardigheid eraf* w ten sposób przestaje to być zabawne; *ergens aardigheid in hebben* mieć/znajdować w czymś przyjemność; *hij heeft nergens aardigheid in* nic mu nie sprawia przyjemności; nic go nie bawi; *voor de aardigheid* dla przyjemności/zabawy; *voor mij is de aardigheid er al lang af* już od dawna mnie to nie bawi
aardigheidje (n; aardigheidjes) 1 (grapje) żarcik^m 2 (cadeautje) drobny upominek^m, drobiazg^m

aarding (f; aarding) 1 (verbinding met aardelektrode) przewód^m uziemiający 2 (het aarden) uziemienieⁿ

aardkluit (f (m); aardkluiten) bryła^f ziemi, gruda^f

aardkorst (f (m); aardkorsten) skorupa^f ziemską

aardlaag (f (m); aardlagen) warstwa^f ziemi

aardleiding (f; aardleidingen) przewód^m uziemiający, uziemienieⁿ

aardmannetje (n; aardmannetjes) ⇒ **aardgeest**

aardnoot (f (m); aardnoten) [Arachis hypogaea]

1 (vrucht) orzeszek^m ziemny/arachidowy, arachid^m, fistaszek^m 2 (plant) orzech^m ziemny

aardolie (f (m); aardoliën) ropa^f naftowa, olej^m mineralny

aardoppervlak (n) powierzchnia^f ziemi

aardrijk (n) 1 kula^f ziemską 2 (mensdom) ludzkość^f

aardrijkskunde (f) geografia^f ♦ *economische aardrijkskunde* geografia ekonomiczna; *sociale aardrijkskunde* geografia społeczna

aardrijkskundig (adj) geograficzny ♦ *aardrijkskundig woordenboek* słownik geograficzny

aards (adj) ziemski, doczesny, docześnie^{adv} ♦ *aardse genoegens* ziemskie przyjemności; *aardse goederen* dobra doczesne; *aardse machten* ziemskie moce; *een aards paradijs* raj na ziemi; *aardse wezens* istoty/stworzenia ziemskie

aardschok (m; aardschokken) wstrząs^m

aardvarken (n; aardvarkens) [Orycteropus afer] mrów-nik^m, prosięⁿ ziemne

aardverschuiving (f; aardverschuivingen) 1 (afschuiving van de grond) osuwiskoⁿ, obsunięcieⁿ się ziemi

2 (*grote verandering*) przełom^m
aardwetenschappen (pl) nauki^{pl} o Ziemi
aardworm (m; aardwormen) 1 (*regenworm*) dżdżownica^f
 [Lumbricus terrestris] 2 (*fig.*) (*de mens*) marny ro-
 bak^m 3 (*biol.*) (*klasse*) skąposzczet^m
aarsvin (f (m); aarsvinnen) pletwa^f odbytowa
aartsbedrieger (m; aartsbedriegers) skończony oszust^m,
 oszust^m nad oszustami
aartsbisdom (n; aartsbisdommen) arcybiskupstwoⁿ, ar-
 chidiecezja^f
aartsbisschop (m; aartsbisdommen) arcybiskup^m
aartsdom (adj) arcygłupi, arcygłupio^{adv}, kompletnie
 głupi, kompletnie głupio^{adv}
aartsengel (m; aartsengelen) (r.-k.) archanioł^m
aartshertog (m; aartshertogen) arcyksiążę^m
aartshertogdom (n; aartshertogdommen) arcyksięstwoⁿ
aartshertogin (f; aartshertoginnen) arcyksiężna^f
aartslui (adj) ► **aartslui zijn** być leniwym do szpiku
 kości; być arcyleniwym
aartsvader (m; aartsvaders, aartsvaderen) 1 (*stamvader van*
het Israëlitische volk) patriarcha^m 2 (*patriarch*) patriar-
 cha^m
aartsvijand (m; aartsvijanden) zacięty wróg^m, zagorzały
 wróg^m
aarzelen (intr; aarzeld, h. gearzeld) ociągać^{if} się, zwle-
 kać^{if}, wahać^{if} się ♦ **een aarzelende houding** niezdecy-
 dowana postawa; **aarzel niet mij te raadplegen** nie
 wahaj się pytać mnie o radę; **aarzelen over zijn beslis-**
sing zwlekać z decyzją; **aarzelen tussen** wahać się po-
 między; **zonder aarzelen** bez wahania; **aarzelen (om)**
iets te doen zwlekać ze zrobieniem czegoś; wahać się
 coś zrobić
aarzeling (f; aarzelingen) ociąganieⁿ się, wahanieⁿ się,
 zwleknięcieⁿ ♦ **na enige aarzelings** po pewnym waha-
 niu
aas¹ (n) 1 (*jachtst., viss.*) (*lokspijs*) przynęta^f ♦ **aas inleg-**
gen założyć przynętę 2 (*voedsel*) pożywienieⁿ, zdo-
 bycz^m 3 (*kreng*) padlina^f, ścierwoⁿ
aas² (m/n; azen) (*sport/spel*) as^m ♦ **de aas van harten** as
 kier/serce; as kierowy; **het aas hebben** (*bij biljarten*)
 rozpoczynać grę; **de aas van ruiten** as karo/karowy
aaseter (m; aaseters) padlinożerca^m, zwierzęⁿ padlino-
 żerne
aasgier (m; aasgieren) ścierwnik^m biały, białosep^m
abattoir (n; abattoirs) rzeźnia^f
abc (n; abc's) alfabet^m, abcⁿ, abecadłoⁿ ♦ **iets kennen**
als het abc znać coś bardzo dobrze; mieć coś w ma-
 łym palcu; **het abc van de kok** abc gotowania; **het abc**
van de schilderkunst abc malarstwa; podstawy malar-
 stwa
ABC-eilanden (pl) (wyspy 'ABC' (Aruba, Bonaire, Cu-
 racao))
abces (n; abscessen) ropień^m, wrzód^m, absces^m ♦ **koud**
abces ropień zimny
ABC-wapens (pl) broń^f abc
abdicatie (f; abdicaties) abdykacja^f, ustąpienieⁿ, rezy-
 gnacja^f
abdi (f; abdijen) opactwoⁿ
abdis (f; abdisen) przeorysza^f, przełożona^f klasztoru
abdomen (n; abdomens) 1 (*onderbuik*) brzuch^m 2 (*ach-*
terlijf van een insect) odwłok^m
abeel (m; abelen) topola^f
aberratie (f; aberraties) 1 (*afwijking*) aberracja^f, zbocze-
 nieⁿ ♦ **chromatische aberratie** (fys.) aberracja chro-
 matyczna; **sferische aberratie** aberracja sferyczna
 2 (*astron.*) aberracja^f
abituriënt (m; abituriënten) abiturient^m, maturzysta^m,
 absolwent^m

abituriënte (f; abituriëntes, abituriënten) abiturientka^f,
 maturzystka^f, absolwentka^f
abject (adj) nikczemny, nikczemnie^{adv}, podły, pod-
 le^{adv}, niegodziwy, niegodziwie^{adv}
ablaut (m; ablauten) (*taalk.*) apofonia^m, ablaut^m
ABN (n) (*abbr.*) (*Algemeen Beschaafd Nederlands*) (literac-
 ki język niderlandzki)
abnormaal (adj) 1 (*afwijkend van de gewoonte*) nienor-
 malny, nienormalnie^{adv}, niezwykły, niezwykle^{adv},
 wyjątkowy, wyjątkowo^{adv} ♦ **het is vandaag abnor-**
maal koud dzisiaj jest wyjątkowo zimno 2 (*afwijkend*
van de gewone gedaante) nienormalny, nienormal-
 nie^{adv}, anormalny, anormalnie^{adv} 3 (*geestelijk afwij-*
kend) nienormalny, nienormalnie^{adv}, anormalny,
 anormalnie^{adv} ♦ **hij is een beetje abnormaal** on jest
 trochę nienormalny
abnormaliteit (f) 1 (*afwijking van het normale*) nienor-
 malność^f, anormalność^f, nieprawidłowość^f, niezwy-
 kłość^f, anomalia^f 2 (*geestelijke afwijking*) nienormal-
 ność^f, upośledzenieⁿ psychiczne
A-bom (f; A-bommen) bomba^f a
abominabel (adj) okropny, okropnie^{adv}, wstrętny,
 wstrętnie^{adv}, szkodliwy, szkodliwie^{adv}, obrzydliwy,
 obrzydliwie^{adv}, potworny, potwornie^{adv}
abonnee (f (m); abonnees) abonent^m, abonentka^f
abonneenummer (n; abonneenummers) numer^m abo-
 nenta
abonneetelevisie (f) telewizja^f płatna
abonnement (n; abonnements) abonament^m ♦ **doorlo-**
pend abonnement stały abonament; **weer een abonne-**
ment nemen ponownie zaabonować; ponownie wy-
 kupić abonament; dokończyć przedpłacony abonamen-
 tu; **een abonnement nemen op** (*serie voorstellingen*) wy-
 kupić/opłacić abonament na, (*een publicatie*) zaabo-
 nować; zaprenumerować; **zijn abonnement opzeggen**
 zrezygnować z abonamentu
abonementhouder (m; abonnementhouders) posia-
 dacz^m abonamentu, abonent^m
abonementhoudster (f; abonnementhoudsters) posia-
 daczka^f abonamentu, abonentka^f
abonneren (refl; abonneerde zich, h. zich geabonneerd)
 abonować^{if}, zaabonować^{pf} ♦ **zich abonneren op** (*serie*
voorstellingen) zaabonować; wykupić abonament na;
zich op een krant abonneren (za)prenumerować gaze-
 tę ► **hij is erop geabonneerd** (*scherts.*) tylko jemu się to
 zdarza
aborteren¹ (intr; aborteerde, h. geaborteerd) ronić^{if}, poro-
 nić^{pf}
aborteren² (tr; aborteerde, h. geaborteerd) usuwać^{if} ciążę,
 usunąć^{pf} ciążę ♦ **zich laten aborteren** poddać się
 aborcji; usunąć ciążę
abortief (adj) poronny ► **een abortieve poging** nieudana
 próba; niepowodzenie
abortus (m; abortussen) 1 (*zwangerschapsonderbreking*)
 aborcja^f, usunięcieⁿ ciąży, przerwanieⁿ ciąży ♦ **een**
abortus ondergaan poddać się zabiegowi aborcji; **een**
abortus opwekken wywołać poronienie; **abortus plegen**
 dokończyć aborcji; **abortus provocatus** sztuczne poro-
 nienie 2 (*miskraam*) poronienieⁿ
abortuskliniek (f; abortusklinieken) klinika^f aborcyjna
abortuswet (f (m); abortuswetten) ustawa^f aborcyjna
abracadabra (n; abracadabra's) abrakadabra^f ► **dat is**
abracadabra voor hem to dla niego abrakadabra
abraham (m; abrahams) (*speculaaspop*) abraham(ek)^m
Abraham (m) (*stamvader van de Hebreëen*) Abraham^m
 ► **hij heeft Abraham gezien** ukończył 50 lat; przekro-
 czył 50-tkę; **weten waar Abraham de mosterd haalt**

wiedzieć gdzie raki zimują; być zorientowanym
abri (m; abri's) wiata^f autobusowa/tramwajowa
abrikoos¹ (m; abrikozen) (boom) morela^f [Prunus armeniaca]
abrikoos² (f (m); abrikozen) (vrucht) morela^f
abrupt (adj) 1 (plotseling) nagły, nagle^{adv}, niespodziewany, niespodziewanie^{adv} ♦ **een abrupt einde** nagły koniec; gwałtowny koniec; **abrupt eindigen** nagle się skończyć 2 (hortend) urywany, przerywany ♦ **een abrupte stijl** chaotyczny styl
abscis (f (m); abscissen) (wisk.) odcięta^f ♦ **abscis en ordinata** rzędna i odcięta
absent (adj) 1 (afwezig) nieobecny ♦ **de absenten aantekenen** zanotować nieobecnych; **hij is vaak absent** on jest często nieobecny 2 (verstrooid) roztargniony, nieobecny myślami
absentie (f; absenties) 1 (afwezigheid) absencja^f, nieobecność^f ♦ **de absentie opnemen** zanotować nieobecności; sprawdzić obecność 2 (verstrooidheid) roztargnienieⁿ, nieuwaga^f
abside (f; absides) (bouw.) apsyda^f, absyda^f
absint (m/n) absynt^m, piołunówka^f
absolutie (f; absoluties) (r.-k.) absolucja^f, rozgrzeszenieⁿ ♦ **iem. de absolutie geven** udzielić komuś rozgrzeszenia
absolutisme (n) absolutyzm^m
absolutistisch (adj) absolutystyczny, absolutystycznie^{adv}
absoluut (adj) 1 (op zichzelf staand) bezwzględny, bezwzględnie^{adv} ♦ **absolute cijfers/hoeveelheden** liczby/wielkości bezwzględne 2 (volkomen) absolutny, absolutnie^{adv}, bezwzględny, bezwzględnie^{adv}, całkowity, całkowicie^{adv}, zupełny, zupełnie^{adv} ♦ **absolute stilte** absolutna/bezwzględna cisza 3 (volstrekt zuiver) całkowicie czysty, stuprocentowy, bez domieszki ♦ **absolute alcohol** czysty alkohol 4 (geheel onafhankelijk) absolutny, nieograniczony ♦ **absoluut gezag** władza absolutna; **absolute vorst** władca absolutny 5 (uit de eigen middelen van een kunst voortkomend) absolutny ♦ **absolute muziek** muzyka absolutna ► **absoluut gebruik van een transitief werkwoord** (taalk.) użyć czasownika przechodniego bez dopełnienia bliższego; **absoluut gehoor** (muz.) słuch absolutny; **absoluut niet** absolutnie nie; **dat is absoluut noodzakelijk** to jest absolutnie konieczne; **ik wil het absoluut weten** chcę o tym koniecznie/absolutnie/bezwzględnie wiedzieć; **ik heb absoluut geen tijd** absolutnie nie mam czasu
absorberen (tr; absorbeerde, h. geabsorbeerd) 1 (inzuigen) absorbować^{if}, zaabsorbować^{pf}, wchłaniać^{if}, wchłonać^{pf} 2 (fig.) absorbować^{if}, zaabsorbować^{pf}, zajmować^{if}, zająć^{pf} ♦ **door iets geabsorbeerd zijn** być czymś zaabsorbowanym
absorptie (f) 1 (inzuiging) absorpcja^f, wchłanianieⁿ 2 (med.) wchłanianieⁿ, pochłanianieⁿ, absorpcja^f
absorptievermogen (n) zdolność^f absorpcji
abstinent (adj) wstrzemięźliwy
abstinentie (f; abstinenties) abstynencja^f
abstinentieverschijsel (n; abstinentieverschijselen) objaw^m abstynencji
abstract (adj) abstrakcyjny, abstrakcyjnie^{adv}, pojęciowy, pojęciowo^{adv} ♦ **abstracte denkbeelden** pojęcia abstrakcyjne; **abstracte kunst** sztuka abstrakcyjna; **abstract schilderen** malować abstrakcyjnie; uprawiać malarstwo abstrakcyjne
abstractie (f; abstracties) 1 (het abstraheren) abstrahowanieⁿ ♦ **onder abstractie van** abstrahując od 2 (afge-

trokken begrip) abstrakcja^f
abstraheren (tr; abstraherde, h. geabstraherd) abstrahować^{if}
absurd (adj) absurdalny, absurdalnie^{adv}
absurdisme (n) teatr^m absurdu
absurdistisch (adj) ► **absurdistisch theater** teatr absurdu
absurditeit (f; absuriteiten) absurdalność^f, niedorzeczność^f, nonsens^m
abt (m; abten) opat^m, przełożony^m klasztoru
abuis (n) ► **abuis hebben/zijn** mylić się; być w błędzie; **per/bij abuis** przez pomyłkę/przeoczenie
abusievelijk (adv) omyłkowo, przez pomyłkę
acacia (m; acacia's) [Acacia] 1 (geslacht) akacja^f 2 (boom) akacja^f, robinia^f akacjowa
academica (f; academica's) kobieta^f z akademickim/wyższym wykształceniem, absolwentka^f wyższej uczelni
academicus (m; academici) człowiek^m z akademickim/wyższym wykształceniem, absolwent^m wyższej uczelni
academie (f; academies, academiën) 1 (genootschap) akademii^f ♦ **Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen** Królewska Holenderska Akademia Nauk 2 (hogeschool) akademii^f ♦ **militaire academie** akademii wojskowa; **Alma heeft pedagogische academie** Alma ukończyła wyższą szkołę pedagogiczną; **pedagogische academie** wyższa szkoła pedagogiczna; **academie voor beeldende kunsten** akademii sztuk pięknych
academisch (adj) 1 (mbt. een universiteit) akademicki, akademicko^{adv} ♦ **academische graad** stopień akademicki; **academisch kwartiertje** kwadrans akademicki; **academisch opgeleid** posiadający wykształcenie akademickie; **academische studie** studia w szkole wyższej; **academische titel** tytuł akademicki; **academisch ziekenhuis** klinika uniwersytecka 2 (bk.) akademicki, akademicko^{adv} ♦ **academische stijl** styl akademicki 3 (geleerd) akademicki, akademicko^{adv} ♦ **academische kwestie** dyskusja akademicka
acceleratie (f; acceleraties) akceleracja^f, przyspieszenieⁿ
acceleratievermogen (n; acceleratievermogens) (van auto) zdolność^f przyspieszania, zdolność^f zrywowa
accelerator (m; accelerators, acceleratoren) 1 (deeltjesversneller) akcelerator^m 2 (acceleratiepomp) pompa^f przyspieszająca, pompa^f zrywu 3 (schei.) przyspieszacz^m
accelereren (intr; accelereerde, h. geaccelereerd) przyspieszać^{if}, przyspieszyć^{pf}
accent (n; accenten) 1 (klemtoon) akcent^m ♦ **het accent leggen op** zaakcentować coś; położyć akcent na coś; **het accent ligt op de laatste lettergreep** akcent leży na ostatniej sylabie 2 (muz.) akcent^m 3 ((klem)toonteken) akcent^m ♦ **accent aigu/circonflexe/grave** akcent aigu/circonflex/grave 4 (tongval) akcent^m ♦ **een licht accent** słaby akcent; **Frans spreken met een Spaans accent** mówić po francusku z hiszpańskim akcentem; **een zwaar accent** mocny akcent
accentteken (n; accenttekens) akcent^m
accentueren (tr; accentueerde, h. geaccentueerd) 1 (de klemtoon leggen op) akcentować^{if}, zaakcentować^{pf} 2 (fig.) akcentować^{if}, zaakcentować^{pf}, podkreślać^{if}, podkreślić^{pf} 3 (het accentteken plaatsen op) akcentować^{if}, zaakcentować^{pf} 4 (muz.) akcentować^{if}, zaakcentować^{pf}
accentverschuiving (f; accentverschuivingen) przesunięcieⁿ akcentu

acceptabel (adj) możliwy do przyjęcia/zaakceptowania
acceptatie (f; acceptaties) 1 (aanneming) akceptacja^f
 2 (handel.) (verklaring) akcept^m ♦ *schone acceptatie* akcept bezwarunkowy; przyjęcie bezwarunkowe
accepteren (tr; accepteerde, h. geaccepteerd) 1 (aannemen) akceptować^{if}, zaakceptować^{pf} ♦ *een wissel accepteren* akceptować wksel 2 (duldend) akceptować^{if}, zaakceptować^{pf}, przyjmować^{if}, przyjąć^{pf} ♦ *zijn gedrag kan ik niet accepteren* nie mogę zaakceptować jego zachowania
acceptgirokaart (f (m); acceptgirokaarten) ± polecenieⁿ przelewu
accessoires (pl) akcesoria^{pl}, wyposażenieⁿ, osprzęt^m
accijns (m; accijnzen) podatek^m akcyzowy, akcyza^f
 ♦ *accijns heffen/opleggen* pobrać/nałożyć podatek akcyzowy
acclamatie (f) ► *bij acclamatie* przez aklamację; jednomyślnie
acclimatisatie (f) aklimatyzacja^f, przystosowanieⁿ się
acclimatiseren (intr; acclimatiseerde, i. geacclimatiseerd) 1 (aan een ander klimaat wennen) aklimatyzować^{if} się, zaaklimatyzować^{pf} się 2 (aan een andere omgeving wennen) aklimatyzować^{if} się, zaaklimatyzować^{pf} się, przyzwyczajać^{if} się, przyzwyczaić^{pf} się
accolade (f; accolades) 1 (teken) akolada^f, klamra^f
 2 (omarming) uścisk^m
accommodatie (f; accommodaties) 1 (plaats) wyposażenieⁿ, możliwość^f zakwaterowania/noclegu, zakwaterowanieⁿ, nocleg^m ♦ *beperkte accommodatie* ograniczone możliwości noclegu/zakwaterowania; *een geschikte accommodatie* odpowiednie warunki zakwaterowania/noclegowe; *met accommodatie voor tien passagiers* z wyposażeniem dla dziesięciu pasażerów 2 (aanpassing) akomodacja^f, przystosowanieⁿ
 ♦ *accommodatie van het oog* (med.) akomodacja oka
accordeon (m/n; accordeons) akordeon^m
accordeonist (m; accordeonisten) akordeonista^m
accordeoniste (f; accordeonistes, accordeonisten) akordeonistka^f
accountancy (f) rachunkowość^f, księgowość^f
accountant (m; accountants) rewident^m księgowy, (ambtenaar) kontroler^m, (ambtenaar) inspektor^m finansowy
accountantskantoor (n; accountantskantoren) biuroⁿ rachunkowości, biuroⁿ rewidentów księgowych
accountantsonderzoek (n; accountantsonderzoeken) rewizja^f ksiąg, kontrola^f, (van de balans en verlies-en-winstrekening) badanieⁿ bilansu i rachunku wyników
accountantsverklaring (f; accountantsverklaringen) protokół^m rewizji ksiąg, protokół^m badaniaⁿ bilansu i rachunku wyników
accrediteren (tr; accrediteerde, h. geaccrediteerd) akredytować^{if/pt} ♦ *als ambassadeur accrediteren* akredytować ambasadora
accu (m; accu's) akumulator^m ♦ *de accu is leeg* akumulator jest wyczerpany; *een accu opladen* naładować akumulator
acculader (m; acculaders) (elek.) prostownik^m, urządzenieⁿ do ładowania
accumulatie (f; accumulaties) akumulacja^f, gromadzenieⁿ się, nagromadzenieⁿ
accumuleren (tr; accumuleerde, h. geaccumuleerd) akumulować^{if}, zakumulować^{pf}, gromadzić^{if}, zgromadzić^{pf}
accuraat (adj) (zorgvuldig) staranny, starannie^{adv}, (exact) dokładny, dokładnie^{adv} ▷ (veroud.) akuratywny,

akuratnie^{adv} ♦ *accuraat rekenen* policzyć dokładnie; *accuraat werken* pracować starannie
accuratesse (f) staranność^f, dokładność^f ♦ *dit werk eist grote accuratesse* ta praca wymaga dużej dokładności/staranności
ace (f (m); aces) as^m serwisowy
aceton (m/n) (schei.) aceton^m
ach (int) ach, och ♦ *ach kom!* przestań!; daj spokój!; nie gadaj głupstw!; *ach wat!* też (mi) coś!; co (mi) tam!; *ach en wee roepen* głośno biadać; lamentować; *ach en wee over iem. roepen* biadolić/lamentować nad kimś; *ach, had ik het maar niet gedaan!* ach, gdybym tego nie zrobił!; ach, po co ja to zrobiłem!
à charge (frase) ⇒ *getuige*
achilleshiel (m; achilleshielen) (fig.) pięta^f Achillesa/achillesowa
achillespees (f (m); achillespezen) ścięgnoⁿ Achillesa
achromatisch (adj) (fys.) achromatyczny ♦ *achromatische lenzen* soczewki/szklachromatyczne
acht¹ (f (m); achten) 1 (cijfer) ósemka^f 2 (speelkaart) ósemka^f 3 (sport.) (roeiploeg) ósemka^f ♦ *de acht met stuurman* (sport.) ósemka ze sternikiem 4 (zorg, aandacht) uwaga^f, bacność^f, troska^f ♦ *geef acht!* (mil.) bacność!; *acht geven/slaan op* zwracać uwagę na coś; mieć baczenie na coś; uważać/zważać na coś; *de regels in acht nemen* przestrzegać reguł; *een minuut stilte in acht nemen* uczcić coś minutą ciszy/milczenia; *zich in acht nemen voor iem.* mieć się przed kimś na bacności; strzec się przed kimś; wystrzegać się kogoś; *zich in acht nemen* uważać na siebie; dbać o siebie; *iets in acht nemen* wziąć coś pod uwagę; *weinig acht slaan op* nie zwracać uwagi na coś; nie zważać na coś
acht² (num) osiem ♦ *acht aan acht* po osmiu/osiem/ósmioro; ósemkami; *binnen acht dagen* w ciągu osmiu dni; *een dag of acht* około osmiu dni; *door acht delen* podzielić przez osiem; *acht euro per stuk* (handel.) osiem euro za sztukę; *acht gedeeld door twee is vier* osiem podzielone przez dwa równa się cztery; *acht graden Celsius* osiem stopni Celsjusza; *het is precies acht euro* to dokładnie osiem euro; *hoofdstuk acht* rozdział ósmy; *in achten verdelen* podzielić na osiem części; podzielić na ósemki; *in acht termijnen afbetalen* (handel.) spłacić w osmiu ratach; *zij is acht* ona ma osiem lat; *acht maanden later* osiem miesięcy później; *acht liter melk* osiem litrów mleka; *twee maal/keer acht is zestien* dwa razy osiem jest szesnaście; *Utrecht, acht mei 2008* Utrecht, ósmego maja 2008; *we zijn met ons achten* jesteśmy w ósemkę; jesteśmy w osiem osób; jest nas osmiu/osiem/ósmioro; *zij zijn met hun achten* oni są w ósemkę; oni są w osiem osób; jest ich osmiu/osiem/ósmioro; *met acht vermenigvuldigen* pomnożyć przez osiem; *met/ bij acht tegelijk* jednocześnie w osmiu/ósmioro; *na acht jaar* po osmiu latach; *verdeelt dit maar onder julie achten* podzielić (cie) to między was osmiu/ósmioro; *op rij acht* w ósmym rzędzie; *op acht mei* ósmego maja; *zij wonen op nummer acht* mieszkają pod numerem ósmym; *over acht dagen* za osiem dni; *het is kwart over acht* jest kwadrans po ósmej; *de klok slaat acht* zegar wybija (godzinę) ósmą; *een stuk of acht* około osmiu sztuk; *acht stuks* (handel.) osiem sztuk; *het loopt tegen achten* dochodzi ósma; *acht uur aan één stuk* osiem godzin w jednym ciągu; cał osiem godzin; *acht van de tien* osmiu/osiem/ósmioro z dziesięciu; *de tafel van acht* tabliczka mnożenia dla 8; *op slag van achten* punktualnie o ósmej; z wybi-

ciem godziny ósmej; *een tafel voor acht* stół na osiem osób; *de stand was acht-acht (gelijk)* (sportt.) wynik był osiem do ośmiu (remis); *hij wordt volgen-de maand acht* w przyszłym miesiącu ukończy osiem lat; *ik zie er acht* widzę osiem

achtbaan (f (m); achtbanen) kolejka^f (ósemkowa)

achteloos (adj) 1 (*onachtzaam*) nieuważny, nieuważnie^{adv}, niebaczny, niebacznie^{adv}, niedbały, niedbale^{adv} ♦ *een achteloos gebaar* obojętny gest; *een achte-loze stijl* niedbały styl 2 (*adv.*) (*zonder zorg*) niedbale^{adv}, nieuważnie^{adv} ♦ *achteloos gekleed* niedbale ubrany; *achteloos te werk gaan* niedbale zabrać się do pracy; *achteloos aan iets voorbijgaan* przejść nie zwracając uwagi na coś

achteloosheid (f) nieuwaga^f, niedbalstwo ♦ *uit achte-loosheid nalaten* zaniedbać przez nieuwagę

achten (tr; achte, h. geacht) (menen) uważać^{if}, (hoogschat-ten) szanować^{if}, poważać^{if} ♦ *iets (niet) bewezen ach-ten* uważać coś za (nie)udowodnione; *iem. zeer hoog achten* mieć dla kogoś dużo szacunku; bardzo ko-goś szanować; *het nodig achten* uważać coś za po-trzebne/konieczne; *ik acht hem schuldig* uważam go za winnego ► *iedereen werd geacht het boek gelezen te hebben* zakłada się, że każdy przeczytał tę książkę

achtenhalf (num) osiem i pół

achtenswaardig (adj) godny poszanowania, godny szacunku, czcigodny, zacny

achter¹ (adv) 1 (*aan de achterkant*) z tyłu ♦ *achter in de tuin* z tyłu w ogrodzie; *hij is achter (in de tuin)* on jest za domem 2 (*mbt. tijd*) ♦ *uw horloge is achter* pana zegarek się spóźnia 3 (*in achterstand*) w tyle, z tyłu ♦ *achter raken* znaleźć się w tyle; *we staan met 2-o achter* (sportt.) przegrywamy dwa do zera; *we staan twee doelpunten achter* (sportt.) mamy o dwa punkty mniej; mamy o dwie bramki mniej; przegrywamy o dwa punkty; przegrywamy o dwie bramki; *achter zijn met iets* być do tyłu z czymś; *achter zijn met de studie* być opóźnionym w studiach; mieć zaległości w studiach 4 (*aan het eind*) ♦ *achter aansluiten!* dołą-czyć!, (*mbt. een rij wachtenden*) do kolejki!; *achter in de middag* późnym popołudniem; *hij is achter in de der-tig* jest dobrze po trzydziestce; on ma pod czter-dziestkę; dobiega czterdziestki

achter² (prep) 1 (*mbt. plaats*) za (kimś¹/czymś¹) ♦ *ach-ter zijn bureau* za (swoim) biurkiem; *daar zit/steekt/schuilt iets achter* coś się za tym kryje; *achter elkaar gaan staan* stanąć jeden za drugim; *achter het huis* za domem; *achter iemand staan* stać za kimś (fig.); *achter je!* za tobą!; *zet een kruisje achter je naam* po-staw krzyżyk za swoim nazwiskiem; *achter het stuur* za kierownicą; *de overgrote meerderheid achter zich hebben* (pol.) mieć za sobą przeważającą większość 2 (*mbt. tijd*) za (kimś¹/czymś¹) ♦ *achter elkaar* z rzę-du; jeden po drugim; *vijf dagen achter elkaar* pięć dni z rzędu; pięć dni jeden po drugim; *het verleden ligt achter ons* przeszłość jest za nami

achteraan (adv) 1 (*aan de achterkant*) w tyle, z tyłu, za, na końcu ♦ *achteraan beginnen* zacząć od tyłu; za-cząć od końca; *helemaal achteraan* (op de lijst/in het klassement) stać S. na samym końcu (listy/klasyfi-kacji) znajduje się S.; *helemaal achteraan* całkiem z tyłu; na samym końcu; *achteraan in de zaal* na koń-cu sali; *wij wandelden achteraan* szliśmy z tyłu 2 (*achterheen*) do tyłu, w tył

achteraandrijving (f; achteraanrijvingen) napęd^m na tyl-ne koła

achteraangaan (tr; ging achteraan, i. achteraangeaan) sta-

rać^{if} się o coś, postarać^{pf} się o coś, chodzić^{if} za czymś¹, chodzić^{if} koło czegoś

achteraanzicht (n; achteraanzichten) widok^m z tyłu, wi-dok^m odwrotnej strony

achteraanzitten¹ (intr; zat achteraan, i. achteraangezeten) siedzieć^{if} z tyłu

achteraanzitten² (tr; zat achteraan, h. achteraangezeten) starać^{if} się o coś, postarać^{pf} się o coś, gonić^{if} za czymś¹, pilnować^{if} czegoś ♦ *ergens achteraan-zitten* uganiać się za czymś

achteraf (adv) 1 (*afgelegen*) na uboczu ♦ *achteraf wonen* mieszkać na uboczu 2 (*later*) potem, później, po fakcie, (*te laat*) poniewczasie ♦ *achteraf beschouwd/bekeken* z perspektywy patrząc; *gelukwensen achteraf* spóźnione życzenia; *ik hoorde het achteraf* usłysza-łem o tym później; usłyszałem o tym poniewczasie; *achteraf is het makkelijk praten* mądry Polak po szko-dzie; łatwo mówić po fakcie

achteraftuurt (f (m); achterafbuurten) odległa dzielni-ca^f, dzielnica^f leżąca na uboczu

achteras (f (m); achterassen) oś^f tylna

achterbak (m; achterbakken) bagażnik^m

achterbaks (adj) podstępny, podstępnie^{adv}, nieszczerzy, nieszczerze^{adv}, zdradziecki, zdradziecko^{adv}, fałszy-^{wy}, fałszywie^{adv} ♦ *achterbaks doen* robić coś w ta-jemnicy; robić coś za czymimi plecami; *achterbakse streken* podstępne sztuczki

achterbaksheid (f; achterbaksheden) 1 (*daad, streek*) pod-stępny czyn^m 2 (*het achterbaks zijn*) podstępność^f, nieszczerłość^f, fałszywość^f

achterban (m; achterbannen) (*van pol. partij/vakbond*) szeregowi członkowie^{pl}, zwolennicy^{pl}, sympatycy^{pl} ♦ *de achterban raadplegen* (echtgenote) poradzić się połowicy

achterband (m; achterbanden) tylna opona^f

achterbank (f (m); achterbanken) tylne siedzenieⁿ

achterblijfst (f; achterblijsters) spóźnialska^f ⇒ **ach-terblijver**

achterblijven (intr; bleef achter, i. achtergebleven) 1 (*niet meekomen*) zostawać^{if}, zostać^{pf}, pozostawać^{if}, pozos-tać^{pf} 2 (*achtergelaten worden*) zostawać^{if}, zostać^{pf} ♦ *zijn bagage is achtergebleven* jego bagaż został 3 (*achter anderen blijven*) zostawać^{if} z tyłu, zostać^{pf} z tyłu, pozostawać^{if} w tyle, pozostać^{pf} w tyle ♦ *niet bij iem. achterblijven* (niet onderdoen voor) dorównywać komuś; *hij blijft bij zijn klasgenoten* *achter* jest opóz-niony w porównaniu ze swoimi kolegami z klasy; *achtergebleven gebied* zacofany obszar 4 (+ *bij*) (*het niet halen bij*) pozostawać^{if} w tyle, pozostać^{pf} w tyle ♦ *achterblijven bij de verwachtingen* być dalekim od oczekiwani; nie spełniać oczekiwań; *dat schilderij blijft achter bij zijn vroegere werk* ten obraz jest gor-szy od jego wcześniejszych dzieł; ten obraz pozosta-je w tyle za jego wcześniejszymi dziełami 5 (*blijven leven*) zostawać^{if}, zostać^{pf}, pozostawać^{if}, pozostać^{pf} ♦ *bij haar dood bleven drie kinderen achter* po jej śmierci pozostało troje dzieci; *zij bleef achter met drie kleine kinderen* została z trójgiem małych dzieci 6 (*niet meedoen*) nie uczestniczyć^{if}, stać^{if} na uboczu, nie angażować^{if} się ♦ *niet willen achterblijven* nie chcieć stać na uboczu

achterblijvenden (pl) członkowie^{pl} rodziny zmarłego, krewni^{pl} zmarłego, osoby^{pl} bliskie zmarłego

achterblijver (m; achterblijvers) 1 (*iem. die (thuis)blijft*) (osoba pozostająca (w domu) po odejściu innych) ♦ *voor de achterblijvers* dla tych, którzy zostają 2 (*iem. die achteraan komt*) maruder^m, spóźnialski^m

3 (*kind dat achterblijft*) dzieckoⁿ opóźnione w rozwoju

4 (*boom, plant*) roślina^f słabiej rozwinięta, roślina^f słabiej wyrosnięta

achterbuurman (m; achterbuurmannen) 1 (*hij die achter iem. woont*) sąsiad^m mieszkający z tyłu 2 (*hij, zij die achter iem. zit*) osoba^f siedząca z tyłu

achterbuurt (f (m); achterbuurten) dzielnica^f ubogich, dzielnica^f nędzy, slumsy^{pl} ♦ **iem. uit de achterbuurt** prostak/prymityw; cham (*inf*)

achterbuurvrouw (f; achterbuurvrouwen) (*zij die achter iem. woont*) sąsiadka^f mieszkająca z tyłu ⇒ **achterbuurman**

achterdeel (n; achterdelen) 1 (*achtergedeelte*) tylna część^f, tył^m 2 (*billen*) (*van dier*) zad^m, (*van mens*) tyłek^m

achterdek (n; achterdekken) tylny pokład^m

achterdeur (f (m); achterdeuren) tylne drzwi^{pl} ♦ **hij heeft nog een achterdeurtje** ma jeszcze jakieś oszczędności; ma jeszcze trochę uciulanych pieniędzy; **langs/door de (een) achterdeur(tje) weer binnenkomen** ponownie wejść tylnymi drzwiami; ponownie wejść gdzieś ukradkiem; **een achterdeurtje openhouden** zostawić sobie awaryjne wyjście; **informatie verzamelen via de achterdeur** zbierać/gromadzić informacje nieoficjalną drogą; **achterdeurtjes zoeken** szukać wykrytów/wybiegów

achterdocht (f (m)) nieufność^f, podejrzenieⁿ ♦ **achterdocht inboezemen/wekken** wzbudzić podejrzenie/nieufność; **achterdocht koesteren jegens** żywić podejrzenia wobec kogoś; **achterdocht krijgen** nabrać podejrzeń; **achterdocht wegnemen** uwolnić od podejrzeń

achterdochtig (adj) podejrzliwy, podejrzliwie^{adv}, nieufny, nieufnie^{adv} ♦ **hij doet altijd zo achterdochtig** za wsze jest taki podejrzliwy/nieufny

achtereen (adv) ► **het heeft tien dagen achtereen gere-gend** padało bez przerwy przez dziesięć dni; **drie-maal achtereen** trzy razy z rzędu; **uren achtereen** godzinami

achtereenvolgend (adj) następujący po sobie, następujący jeden po drugim ♦ **zijn vijfde achtereenvol-gende overwinning** jego piąte z kolei zwycięstwo

achtereenvolgens (adv) jeden po drugim, po kolei

achtereind (n; achtereinden) tylna część^f, tył^m ► **zo dom/stom als het achtereind van een varken** głupi jak but/cep; głupi jak stołowe nogi

achterelkaar (adv) jeden po/za drugim ♦ **wij hadden twee dagen achterelkaar feest** świętowaliśmy dwa dni z rzędu; **het is te snel achterelkaar** za szybko jeden po drugim; zbyt szybko naraz

achteren (adv) ♦ **naar achteren schuiven** przesunąć (się) do tyłu; **naar achteren gaan** pójść do wychodka; **een stap naar achteren doen** zrobić krok do tyłu; **iem. van achteren zien** widzieć kogoś od tyłu; **iem. liever van achteren zien dan van voren** niechętnie kogoś widywać; **van achteren nemen** wziąć od tyłu; **van achteren naar voren kennen** umieć coś od A do Z; **van achteren naar voren** od tyłu do przodu; od końca do początku; **hoe heet je van achteren?** jak brzmi twoje nazwisko?; **van achteren aanvallen** napaść na kogoś od tyłu; zaatakować kogoś od tyłu; **van achteren** od/z tyłu

achterflap (m; achterflappen) skrzydełkoⁿ

achtergedeelte (n; achtergedeeltes, achtergedeelten) tylna część^f

achtergevel (m; achtergevels) tylna ściana^f

achtergrond (m; achtergronden) 1 (*omgeving, decor*) tłoⁿ,

drugi plan^m, dalszy plan^m ♦ **een onscherpe achtergrond** (foto.) nieostre tło; **op de achtergrond schuiven** spychać na dalszy/drugi plan; **op de achtergrond ra-ken** (aan belang/populariteit inboeten) znaleźć się na drugim planie; zejść na drugi plan; **zich op de achtergrond houden** trzymać się w cieniu; trzymać się z boku; **op de achtergrond** w tle; **de achtergrond vormen voor** stanowić tło dla; być tłem dla 2 (*diepere oorzaak*) tłoⁿ, źródłoⁿ ♦ **de achtergronden van een conflict** źródła konfliktu 3 (*afkomst*) pochodzenieⁿ ♦ **zij heeft een heel andere achtergrond** ona ma zupełnie inne pochodzenie; **de nieuwe minister mist een politieke achtergrond** nowy minister nie legitymuje się politycznym rodowodem

achtergrondfiguur (m; achtergrondfiguren) osoba^f pozostająca w tle/na drugim planie, osoba^f pozostająca w cieniu

achtergrondgeluiden (pl) szum^m tła

achtergrondinformatie (f) informacja^f ze źródeł dobrze poinformowanych

achtergrondmuziek (f) nastrojowa muzyka^f w tle

achterhaald (adj) przestarzały

achterhalen (tr; achterhaalde, h. achterhaald) 1 (*inhalen*) doganiać^{if}, dogonić^{pf}, łapać^{if}, złapać^{pf} ► (*plotseling*) dopadać^{if}, dopaść^{pf} ♦ **de politie heeft de dief kunnen achterhalen** policja zdołała złapać złodzieja 2 (*terug-vinden*) odnajdywać^{if}, odnaleźć^{pf}, odzyskiwać^{if}, odzyskać^{pf} ♦ **die gegevens zijn niet meer te achterhalen** tych danych nie da się już odzyskać 3 (*te weten komen*) dowiedzieć^{pf} się, wybadać^{pf}, odkryć^{pf}, znaleźć^{pf}, dojść^{pf} czegoś ♦ **iemands verblijfplaats achterhalen** odkryć/znaleźć czyjeś miejsce pobytu

achterham 1 (f (m); achterhammen) (*achterbout van het varken*) szynka^f

achterham 2 (f (m)) (*vlees van de achterbout*) szynka^f

achterheen (adv) ► **ergens achterheen gaan** śledzić/tropić coś; badać/wyszukiwać coś; **ergens achterheen zitten** chodzić za czymś; pilnować czegoś

achterhoede (f (m); achterhoeden, achterhoedes) 1 (*mil.*) ariergarda^f, tylna straż^f, tyły^{pl} ♦ **de achterhoede be-stoken** zaatakować/ostrzelać tyły; **in de achterhoede** na tyłach 2 (*sport.*) obrona^f 3 (*het achteraan komend gedeelte van een gezelschap*) tył^m, ogon^m

achterhoedegevecht (n; achterhoedegevechten) (*mil.*) potyczka^f w czasie odwrotu, akcja^f zbrojna na tyłach

achterhoedespeelster (f; achterhoedespeelsters) (*sport/spel*) ⇒ **achterhoedespeler**

achterhoedespeler (m; achterhoedespelers) (*sport/spel*) obrońca^m

achterhoofd (n; achterhoofden) potylicza^f, tył^m głowy ♦ **iets in zijn achterhoofd houden** zachować coś w pamięci; zapamiętać coś na przyszłość/na później; **in zijn achterhoofd dacht hij** czuł podświadomie ...; **ben je nou helemaal op je achterhoofd gevallen?** czyś ty już całkiem upadł na głowę?!; czyś ty już całkiem zgłupiał?!; **niet op zijn achterhoofd gevallen zijn** nie upaść na głowę; nie być w ciemnie bitym

achterhouden (tr; hield achter, h. achtergehouden) 1 (*ver-duisteren*) przywłaszczać^{if} sobie, przywłaszczać^{pf} sobie 2 (*niet mededelen*) zatajać^{if}, zataić^{pf} ♦ **inkomsten achterhouden** zataić dochody 3 (*nog niet geven*) zatrzy-mywać^{if}, zatrzymać^{pf}

achterhuis (n; achterhuizen) 1 (*deel van een huis*) oficyna^f 2 (*huis achter ander huis*) dom^m z tyłu 3 (*schuur, werk-plaats*) szopa^f, przybudówka^f

achterin (adv) z tyłu ♦ **achterin zitten/leggen** siedzieć/położyć z tyłu, (*in de auto*) siedzieć/położyć na tylnym siedzeniu

achteringang (m; achteringen) tylnie wejścieⁿ

achterkamer (f (m); achterkamers) pokój^m z tyłu domu, pokój^m od podwórza ▷ (*achter een andere kamer*) tylny pokój^m

achterkant (m; achterkanten) odwrotna strona^f, tył^m
❖ *aan de achterkant van het huis* z tyłu domu; *de achterkant van de maan* odwrotna strona księżycy; ciemna strona księżycy; *de achterkant van een stof* lewa strona materiału; *de achterkant van het succes* druga strona sukcesu; *de achterkant van het gelijk* druga/odwrotna strona medalu; *met de achterkant naar voren* tyłem do przodu

achterkeuken (f; achterkeukens) (AZN) ⇒ **bijkeuken**

achterklap (m) obmowa^f, potwarz^f, plotka^f ❖ **roddel en achterklap** plotki i pomówienia

achterkleinkind (n; achterkleinkinderen) prawnuk^m, prawnuczka^f

achterklep (f (m); achterkleppen) kłapa^f bagażnika

achterland (n; achterlanden) 1 (*land achter een ander, een dijk*) głąb^m kraju 2 (*handel*) zapleczeⁿ

achterlaten (tr; liet achter, h. achtergelaten) 1 (*in een toestand, op een plaats laten*) zostawić^{if}, zostawić^{pf}, pozostawić^{if}, pozostawić^{pf} ❖ *een bericht/boodschap achterlaten* zostawić wiadomość; *bij iem. een slechte indruk achterlaten* pozostawić po sobie złe wrażenie (u kogoś); *schulden achterlaten* pozostawić długi; *iem. verbaasd achterlaten* pozostawić kogoś w osłupieniu/zdumieniu 2 (*door de dood achter doen blijven*) pozostawić^{if}, pozostawić^{pf} ❖ *de achtergelatenen* krewni/rodzina zmarłego; członkowie rodziny zmarłego 3 (*laten voortbestaan*) zostawić^{if}, zostawić^{pf}, pozostawić^{if}, pozostawić^{pf} ❖ *littkens achterlaten* pokiereszować; zbliżniać/zbliżnić; *sporen achterlaten* pozostawiać ślady

achterlating (f) ► *met/onder achterlating van* pod zastaw

achterlicht (n; achterlichten) tylne światłoⁿ

achterliggen (intr; lag achter, h. achtergelegen) być^{if} opóźnionym, pozostawać^{if} w tyle ❖ *in ontwikkeling achterliggen bij* być opóźnionym w rozwoju w porównaniu z; *A ligt 50 meter achter bij B* (sport.) A jest 50 m w tyle za B

achterligger (m; achterliggers) samochód^m jadący z tyłu
achterlijf (n; achterlijven) 1 (*weet*) zad^m 2 (*van gelede dieren*) odwłok^m 3 (*van jas*) plecy^{pl}, tył^m

achterlijk (adj) 1 (*psych.*) (*van personen*) niedorozwinięty, nienormalny, nienormalnie^{adv}, głupkowaty, głupkowato^{adv} ❖ *doe niet zo achterlijk* nie zachowuj się tak głupio/idiotycznie 2 (*van land/streek*) (*achter in ontwikkeling*) zacofany 3 (*van dieren/bomen/planten*) (*achter in groei*) niedorozwinięty, słabo rozwinięty, słabo ukształtowany ❖ *het graan is achterlijk door de droogte* zboże jest słabo rozwinięte wskutek suszy

achterlopen (intr; liep achter, h. achtergelopen) 1 (*van uurwerken*) spóźniać^{if} się, spóźnić^{pf} się 2 (*van personen*) być^{if} zacofanym, nie być^{if} na bieżąco

achterna (adv) ► *iem. achterna lopen* iść^{if}/chodzić za kimś; biec/gonić za kimś, (*met amoureuze bedoelingen*) uganiać się za kimś

achternaam (m; achternamen) nazwiskoⁿ ❖ *iem. met een dubbele achternaam* osoba z podwójnym nazwiskiem; *wat is uw achternaam?* jak ma pan/pani na nazwisko?; jak się pan/pani nazywa?; *hoe heet je van je achternaam?* jak masz na nazwisko?; jak się nazywasz?

achternagaan (tr; ging achterna, i. achternagegaan) iść^{if} za kimś¹, pójść^{pf} za kimś¹ ❖ *die jongen gaat zijn vader*

achterna chłopak idzie w ślady ojca

achternalopen (tr; liep achterna, h. achternagelopen)

► *iem. achternalopen* biegać/latać za kimś; uganiać się za kimś

achternasturen (tr; stuurde achterna, h. achternagestuurd) (*post e.d.*) dosyłać^{if} coś komuś, dosłać^{pf} coś komuś, posyłać^{if} za kimś¹, posłać^{pf} za kimś¹

achternazitten (tr; zat achterna, h. achternagezeten) 1 (*achtervolgen*) ścigać^{if} ❖ *iem. achternazitten* ścigać kogoś; puścić się w pogoń za kimś 2 (*streng controleren*) ciągle kontrolować^{if}, pilnować^{if}, mieć^{if} na oku, nie spuszczać^{if} z oka ❖ *de politie zit ons achterna* policja depcze nam po piętach

achterneef (m; achterneven) 1 (*zoon van neef of nicht*) wnuk^m brata lub siostry, syn^m kuzyna lub kuzynki

2 (*verre bloedverwant*) dalszy krewny^m

achternicht (f; achternichten) 1 (*dochter van een neef, nicht*) wnuczka^f brata lub siostry, córka^f kuzyna lub kuzynki 2 (*verre bloedverwante*) dalsza krewna^f

achterom¹ (n) wejścieⁿ od tyłu

achterom² (adv) od tyłu ❖ *de melkboer komt achterom* mleczarz przychodzi od tyłu

achteromkijken (intr; keek achterom, h. achteromgekeken) oglądać^{if} się, obejrzeć^{pf} się

achteromlopen (intr; liep achterom, is achteromgelopen) obchodzić^{if} z tyłu, obejść^{pf} z tyłu, (*achterom binnenkomen*) wchodzić^{if} od tyłu, wejść^{pf} od tyłu, wchodzić^{if} tylnymi drzwiami, wejść^{pf} tylnymi drzwiami

achterop (adv) 1 (*aan de achterzijde op iets*) z tyłu ▷ (*verk.*) na tylnym siedzeniu ❖ *iem. achterop nemen* (*verk.*) posadzić kogoś z tyłu; wziąć kogoś na motor; *spring maar achterop* wskakuj! 2 (*in een mindere positie*) w tyle

achteropkomen (tr; kwam achterop, i. achteropgekomen) doganiać^{if}, dogonić^{pf}

achteropraken (tr; raakte achterop, i. achteropgeraakt) pozostać^{pf} w tyle, (*ook fig.*) zostać^{pf} w tyle, dać^{pf} się zdystansować

achterover (adv) tyłem, do tyłu

achteroverdrukken (tr; drukte achterover, h. achterovergedrukt) zakosić^{pf}, rąbnąć^{pf}, zwęździć^{pf}

achteroverslaan¹ (intr; sloeg achterover, i. achterovergeslagen) ► *hij sloeg er niet van achterover* nie zdumiało go to; *steil achteroverslaan van verbazing* usiąść na tyłek ze zdumienia; omal nie spaść z krzesła

achteroverslaan² (tr; sloeg achterover, h. achterovergeslagen) wychylać^{if}, wychylić^{pf}, tyknąć^{pf}, chlapnąć^{pf} ❖ *een glas wijn achteroverslaan* wytrąbić szklaneczkę wina

achterovervallen (intr; viel achterover, i. achterovergevalen) upadać^{if} na wznak, upaść^{pf} na wznak ❖ *die prijzen zijn om van achterover te vallen* ceny mogą powalić z nóg; ceny są zabójcze

achterpagina (f (m); achterpagina's) ostatnia strona^f

achterpand (n; achterpanden) 1 (*van kledingstuk*) plecy^{pl}, tył^m 2 (*gebouw aan de achterkant*) oficyna^f

achterpoot (m; achterpoten) tylna noga^f, tylna łapa^f

achterruit (f (m); achterruiten) tylna szyba^f

achterruitverwarming (f; achterruitverwarmingen) ogrzewanieⁿ tylnej szyby

achterschip (n; achterschepen) 1 (*deel van een schip*) rufa^f statku 2 (*achterste schip*) statek^m płynący jako ostatni

achterspeelster (f; achterspeelsters) ⇒ **achterspeler**

achterspeler (m; achterspelers) obrońca^m, gracz^m obrony

achterst (adj) tylny ► *op zijn achterste poten gaan staan* zjeżyć/najeżyć się; nasrożyć/zacietrzewić się

achterstaan (intr; stond achter, h. achtergestaan) **1** (+ bij) (onderdoen voor) ustępować^{if} komuś, nie dorównywać^{if} komuś, być^{if}/pozostawać^{if} w tyle **2** (sport.) przegrywać^{if} ♦ **we staan met 2-0 achter** przegrywamy dwa do zera

achterstallig (adj) ► **achterstallige huur** zaległy czynsz; **achterstallig onderhoud** spóźnione/zaległe prace remontowe/renowacyjne/konserwacyjne; **achterstallige rente** zaległe odsetki; **achterstallige schulden** zaległe długi; **achterstallig werk** zaległa praca

achterstand (m) **1** (het achterop zijn) zacofanieⁿ, zaległość^f ♦ **culturele/geestelijke achterstand** zacofanie kulturalne/umysłowe; **de achterstand inlopen/inhalen** nadrobić/nadgonić zaległości; **de tegenstander op achterstand zetten** uzyskać/zdobyć przewagę nad przeciwnikiem; zdystansować przeciwnika; **een achterstand oplopen** pozostać w tyle; dać się zdystansować **2** (werk dat op afwerking wacht) zaległość^f, zaległa praca^f **3** (het achterstallige) zaległości^{pl} finansowe/pieniężne, zadłużenie^{pl}, długi^{pl} ♦ **de achterstand aanzuiveren** spłacić długi; spłacić/uiścić zaległości pieniężne

achterste (n; achtersten) tyłek^m, zadek^m, siedzenieⁿ ♦ **die zaak ligt op z'n achterste** firma leży; firma źle stoi; firma ledwo zipie; **op zijn achterste vallen** upaść na tyłek ► **niet het achterste van je tong laten zien** nie wygadać się; nie wypaplać czegoś; nie wyjawiać wszystkiego

achterstel (n; achterstellen) **1** (van voertuig) tylna część^f podwozia, tylne półwozieⁿ **2** (van dier) zad^m zwierzęcia wraz z kończynami

achtersteven (m; achterstevens) **1** (scheepv.) (achterste gedeelte van een schip) rufa^f, część^f rufowa statku **2** (scherts.) (kont) kuper^m, zadek^m

achterstevoren (adv) tyłem do przodu, odwrotnie ♦ **achterstevoren lopen** iść tyłem; **hij heeft zijn trui achterstevoren (aan)** włożył sweter tył na przód

achterstuk (n; achterstukken) tył^m, tylna część^f

achtertuint (m; achtertuinten) **1** (tuin achter het huis) ogród^m za domem **2** (buitenlands gebied) obszar^m wpływów politycznych

achteruit¹ (m) wsteczny bieg^m ♦ **de auto staat in zijn achteruit** samochód jest na wstecznym biegu; **een auto in zijn achteruit zetten** włączyć wsteczny bieg

achteruit² (adv) **1** (achterwaarts) do tyłu ♦ **achteruit!** cofnij!; do tyłu! **2** (scheepv.) wstecz, do tyłu ♦ **volle kracht achteruit** cała wstecz

achteruitdeinzen (intr; deinsde achteruit, i. achteruitge-deinsd) (+ voor) cofać^{if} się przed czymś¹, cofnąć^{pf} się przed czymś¹

achteruitgaan (intr; ging achteruit, i. achteruitgegaan) **1** (achterwaarts gaan) cofać^{if} się, cofnąć^{pf} się **2** (fig.) (verminderen) pogarszać^{if} się, pogorszyć^{pf} się, zmniejszać^{if} się, zmniejszyć^{pf} się ♦ **ze is erg achteruitgegaan** (i.v.m. ziekte) jej stan bardzo się pogorszył; **we gaan erop achteruit** tracimy na tym; **er in koopkracht op achteruitgaan** tracić na sile nabywczej; **mijn ogen gaan achteruit** coraz gorzej widzę; **er 100 euro per maand op achteruitgaan** być stratnym 100 euro miesięcznie; **(de toestand van) de patiënt gaat achteruit** stan pacjenta pogarsza się; **de toestand gaat achteruit** sytuacja pogarsza się; **de verkoop gaat achteruit** sprzedaż spada; sprzedaż się zmniejsza

achteruitgang¹ (m) pogorszenieⁿ, zmniejszenieⁿ się, spadek^m, regres^m, (verval) upadek^m

achteruitgang² (m; achteruitgangen) tylne wyjścieⁿ

achteruitkijkspiegel (m; achteruitkijkspiegels) lusterkoⁿ wsteczne

achteruitkrabbelen (intr; krabbelde achteruit, i. achteruitgekrabbeld) (fig.) ⇒ **terugkrabbelen**

achteruitlopen (intr; liep achteruit, i. achteruitgelopen) **1** wracać^{if}, wrócić^{pf}, cofać^{if} się, cofnąć^{pf} się **2** (fig.) spadać^{if}, spaść^{pf}, zmniejszać^{if} się, zmniejszyć^{pf} się, pogarszać^{if} się, pogorszyć^{pf} się

achteruitrijden (intr; reed achteruit, i. achteruitgereden) jechać^{if} do tyłu, jechać^{if} na wstecznym biegu, cofać^{if}, cofnąć^{pf}

achteruitrijlicht (n; achteruitrijlichten) światłoⁿ cofania

achteruitwijken (intr; week achteruit, i. achteruitgeweken) **1** (naar achteren wijken) cofać^{if} się, cofnąć^{pf} się **2** (zich terugtrekken) ustępować^{if}, ustąpić^{pf}, wycofywać^{if} się, wycofać^{pf} się

achteruitzetten (tr; zette achteruit, h. achteruitgezet) (van uurwerken) cofać^{if}, cofnąć^{pf}

achtervanger (m; achtervangers) (sport.) (gracz łapiący piłkę na tylnym polu, np. w baseballu)

achtervoegsel (n; achtervoegsels) (taalk.) przyrostek^m, sufiks^m

achtervolgen (tr; achtervolgde, h. achtervolgd) **1** (voortdurend lastigvallen) prześladować^{if} ♦ **die gedachte achtervolgt mij** ta myśl mnie prześladowa; **iem. achtervolgen met verzoeken** prześladować kogoś prośbami; molestować kogoś **2** (met vijandelijke bedoelingen volgen) prześladować^{if}, szpiegować^{if}, śledzić^{if}, ścigać^{if}

achtervolger (m; achtervolgers) prześladowca^m

achtervolging (f; achtervolgingen) ściganieⁿ, pościg^m, prześladowanieⁿ ♦ **de achtervolging inzetten** podjąć pościg

achtervolgingswaan (m) mania^f prześladowcza

achtervolgster (f; achtervolgsters) prześladowczyni^f

achterwaarts (adv) w tył, do tyłu ♦ **een stap achterwaarts** krok wstecz ► **een achterwaartse beweging** ruch wstecz

achterwege (adv) ► **iets bleef achterwege** (werd niet gedaan) coś zostało pominięte/zaniechane/zaniedbane; **een antwoord/toestemming bleef achterwege** nie było odpowiedzi/zgody; **achterwege blijven** (niet gebeuren) nie zdarzyć się; nie dojść do skutku; **achterwege laten** (weglaten) opuścić; pominąć, (niet (meer) doen) zaniechać

achterwerk (n; achterwerken) siedzenieⁿ, tyłek^m

achterwiel (n; achterwielen) tylne kołoⁿ

achterwielaandrijving (f) napęd^m na tylne koła

achterzak (m; achterzakken) tylna kieszeń^f

achterzijde (f (m); achterzijden) odwrotna strona^f, druga strona^f, tył^m ♦ **aan de achterzijde** (van papier) na drugiej/odwrotnej stronie; na odwrocie

achthoek (m; achthoeken) ośmiokąt^m ♦ **bolvormige achthoek** ośmiokąt sferyczny

achthoekig (adj) ośmiokątny

achting (f) poważanieⁿ, uznanieⁿ, szacunek^m, respekt^m ♦ **grote achting hebben voor** mieć dużo uznania/szacunku dla; **grote achting genieten** cieszyć się dużym uznaniem/poważaniem; **achting voor iem. hebben** czuć przed kimś respekt; **dat doet haar in mijn achting stijgen** dzięki temu zyskała w moich oczach; dzięki temu zyskała mój szacunek/moje uznanie; **in (iemand's) achting dalen/stijgen** stracić/zyskać w czyichś oczach; **met (de meeste) achting** z głębokimi wyrazami szacunku; z poważaniem; **uit achting voor** z szacunku dla; **iemand's achting verliezen** stracić czyjś szacunek; **achting voor zichzelf** (zelf-achting) poczucie własnej/osobistej godności; szacunek dla samego siebie

achtste¹ (adj) (als verdelingsgetal) ósma część^f, ósma^f

❖ **een achtste deel** ósma część; jedna ósma; **drie achtste(n)** trzy ósme; **twee achtste (maat)** (muz.) dwie ósemki

achtste² (num ord) ósmy ❖ **als achtste eindigen/finishen** (sport/spel) przybiec jako ósmy na metę; zająć ósme miejsce; **ik sta als achtste op de lijst** jestem ósmy na liście; **u bent vandaag al de achtste** jest pan dzisiaj już ósmy; **Hendrik/Karel/Lodewijk/Willem de Achtste** Henryk/Karol/Ludwik/Wilhelm VIII (ósmy); **in de achtste eeuw** w VIII (ósmym) wieku; **op haar achtste (verleden)** gdy miała osiem lat; w wieku ósmu lat, (toekomst) gdy będzie miała osiem lat; gdy ukończy osiem lat; **op de achtste rij** w ósmym rzędzie; **de achtste op een rij** ósmy w rzędzie/szeregu; **op de achtste verdieping** na ósmym piętrze; **op haar achtste verjaardag (verleden)** na jej ósmych urodzinach, (toekomst) na jej ósme urodziny; **ten achtste** po ósme; **elke achtste van de maand** ósmego (dnia) każdego miesiąca; **haar achtste verjaardag** jej ósme urodziny; **voor de achtste keer** po raz ósmy; **achtste worden** (sport/spel) zająć ósme miejsce; mieć ósmą lokatę; **achtste zijn** (sport/spel) być ósmym

achtta (n; achttallen) 1 (bijeenhorende eenheden) ósemka^f 2 (personen) osiem osób, ósemka^f

achtien (num) osiemnaście ⇒ **acht** ► **een film voor boven de achttien** film dla osób pełnoletnich; film dozwolony od lat osiemnastu; film tylko dla dorosłych

achttiende¹ (adj) (als verdelingsgetal) osiemnasta część^f, osiemnasta^f ❖ **een achttiende deel** osiemnasta część; jedna osiemnasta

achttiende² (num ord) osiemnasty ❖ **in de achttiende eeuw** w XVIII (osiemnastym) wieku; **Lodewijk de Achttiende** (hist.) Ludwik XVIII (osiemnasty); **op de achttiende verdieping** na osiemnastym piętrze; **uit de achttiende eeuw** z XVIII (osiemnastego) wieku

achttiende-eeuws (adj) osiemnastowieczny

achturig (adj) ośmiogodzinny ❖ **achturige werkdag** ośmiogodzinny dzień pracy

achtvoud (n; achtvouden) 1 (achtmaal) ośmiokrotność^f ❖ **een kopie in achtvoud** kopia w ósmiu egzemplarzach 2 (veelvoud van acht) ośmiokrotność^f ❖ **het achtvoud van 2** is 16 ośmiokrotnością dwóch jest szesnaście

ACLVB (f) (Belg., abbr.) (Algemene Centrale der Liberale Vakbonden in België) (Centrala Liberalnych Związków Zawodowych w Belgii)

acne (f (m)) trądzik^m

a conto (frase) (handel.) ⇒ **conto**

acquisiteur (m; acquisiteurs) akwizytor^m

acquisitie (f; acquisities) 1 (het (ver)werven) akwizycja^f 2 (aanwinst) pozyskanieⁿ, nabycieⁿ, nabytek^m

acrobaat (m; acrobaten) akrobata^m

acrobate (f; acrobates, acrobaten) akrobatka^f

acrobatiek (f) akrobatyka^f

acrobatisch (adj) akrobatyczny ❖ **acrobatische toeren uithalen** pokazywać/wykonywać sztuczki akrobatyczne

acroniem (n; acroniemen) akronim^m

acrostichon (n; acrostichons) (lit.) akrostych^m

acryl (n) akryl^m

act (m; acts) szkic^m, numer^m ❖ **een act opvoeren** (zich aanstellen) udawać, (simuleren) symulować/udawać **acte de présence** (frase) ► **acte de présence geven** pokazać się gdzieś; wpaść gdzieś na chwilę; zaznaczyć swoją obecność

acteren (intr; acteerde, h. geacteerd) 1 (toneelspelen) grać^{if},

zagrać^{pf} 2 (doen alsof) grać^{if}, udawać^{if}, grać^{if} komedię

acteur (m; acteurs) aktor^m ❖ **komisch acteur** aktor komediowy

actie (f; acties) 1 (handeling, beweging) akcja^f, działanieⁿ

❖ **in actie komen** wkroczyć do akcji; zacząć działać; **actie en reactie** akcja i reakcja; **er zit geen actie in dat toneelstuk** ta sztuka nie ma akcji; w tej sztuce nic się nie dzieje 2 (tot uiting gebracht streven) akcja^f, kampania^f 3 (gevecht) akcja^f bojowa, akcja^f zbrojna, działania^{pl} bojowe, walka^f, bitwa^f ❖ **politiebele actie** akcja policyjna 4 (jur.) oskarżenieⁿ, postępowanieⁿ, proces^m ❖ **een actie instellen (tegen)** wnieść oskarżenie (przeciwko); wszcząć proces (przeciwko)

actiecomité (n; actiecomités) komitet^m organizacyjny, komitet^m, sztab^m akcji

actief (adj) 1 (werkzaam) aktywny, czynny ❖ **actief lid** (strijdbaar) członek czynny; **actief lidmaatschap** (bv. van politieke partij) aktywne/rzeczywiste członkostwo; **actief zijn in de vrouwenbeweging** być aktywnym w ruchu kobiet; działać w ruchu kobiet 2 (in dienst, functie) aktywny, czynny ❖ **actieve troepen** oddziały biorące (czynny) udział w walce; **na zijn ziekte was hij weer volop actief** po chorobie był znowu w pełni aktywny 3 (fin.) ❖ **een actieve handelsbalans** dodatni bilans handlowy; **het actief en passief van een balans** aktywa i pasywa w bilansie 4 (taalk.) czynny ❖ **het actief** strona czynna 5 (adv.) (metterdaad) energicznie^{adv}, aktywnie^{adv} ❖ **actief optreden** działać energicznie

actiegroep (m; actiegroepen) grupa^f organizująca/prowadząca akcję

actieradius (m) 1 (bereik) zasięg^m działania, promień^m działania 2 (afstand af te leggen op 1 tank brandstof) zasięg^m, promień^m działania

activering (f (m); activeringingen) pracuś^m

actievoerder (m; actievoerders) uczestnik^m akcji

actievoeren (vb) prowadzić^{if} akcję protestacyjną

actievoerster (f; actievoersters) uczestniczka^f akcji

activa (pl) 1 (baten van een boedel) aktywa^{pl} ❖ **activa en passiva** aktywa i pasywa; **vaste activa** aktywa/środki trwałe; majątek trwałe; **vlootende activa** aktywa/środki obrotowe; majątek obrotowy 2 (bezittingen van de gefaillleerde) masa^f upadłościowa

activeren (tr; activeerde, h. geactiveerd) 1 (actief maken) aktywizować^{if}, zakttywizować^{pf}, uaktywniać^{if}, uaktywnić^{pf}, mobilizować^{if}, zmobilizować^{pf} 2 (schei.) aktywować^{if} 3 (radioactief maken) aktywować^{if}

activisme (n) 1 (relig.) aktywizm^m 2 (streven) aktywizm^m

activist (m; activisten) aktywista^m, działacz^m

activiste (f; activistes, activisten) aktywistka^f, działaczka^f

activiteit (f; activiteiten) 1 (werkzaamheid) aktywność^f

❖ **bruisen van activiteit** wykazywać ogromną aktywność 2 (een bepaalde werkzaamheid) działalność^f, działanieⁿ, czynność^f, zajęcieⁿ 3 (het in werkelijke dienst zijn) aktywność^f, działalność^f 4 (radioactiviteit) radioaktywność^f

actrice (f; actrices) aktorka^f

actualiseren (tr; actualiseerde, h. geactualiseerd) 1 (actueel maken) aktualizować^{if}, zaktualizować^{pf}, uwspółcześniać^{if}, uwspółcześnić^{pf} 2 (maken tot iets feitelijk) realizować^{if}, zrealizować^{pf}, urzeczywistniać^{if}, urzeczywistnić^{pf}, wprowadzać^{if} w czyn, wprowadzić^{pf} w czyn

actualiteit (f; actualiteiten) 1 (onderwerp van het ogenblik) aktualność^f, aktualne wydarzenieⁿ ❖ **de actualiteiten**

op de voet volgen śledzić na bieżąco aktualności
2 (*het actueel zijn*) aktualność $\diamond$ **aan actualiteit inboeten** stracić na aktualności
actualiteitenprogramma (n; actualiteitenprogramma's) program m poświęcony bieżącym/aktualnym wydarzeniom, aktualności pl
actualiteitenrubriek (f; actualiteitenrubrieken) rubryka f poświęcona aktualnościom, rubryka f aktualności
actuaris (m; actuarissen) aktuariusz m
actueel (adj) **1** (*op het ogenblik bestaand*) aktualny, aktualnie adv , obecny, obecnie adv **2** (*aan de orde zijnd*) aktualny, aktualnie adv , bieżący, bieżąco adv $\diamond$ **actuele berichten** aktualne wiadomości; **dat is niet actueel meer** to już jest nieaktualne; **nog steeds actueel zijn** być jeszcze ciągle aktualnym; **weer actueel worden** stać się znowu aktualnym; **zeer/uiteerst actueel** bardzo/nadzwyczaj aktualny
acupunctuur (f; acupuncturen) akupunktura f
acuut (adj) **1** (*dringend*) pilny, pilnie adv , natychmiastowy, natychmiast adv $\diamond$ **acuut gevaar** silne zagrożenie; **zij moest acuut worden opgenomen** musi być natychmiast przyjęta/hospitalizowana **2** (*med.*) (*van ziekten*) ostry, ostro adv , gwałtowny, gwałtownie adv $\diamond$ **acute blindedarmontsteking** ostre zapalenie wyrostka robaczkowego
ACV (n) (Belg., abbr.) (Algemeen Christelijk Vakverbond) (Chrześcijańskie Związki Zawodowe)
A.D. (abbr.) (*anno Domini*) A.D.
adagium (n; adagia) przysłowie n , powiedzenie n
adamsappel (m; adamsappels) (*anat.*) jabłko n Adama, grdyka f
adamskostuum (n) (*scherts.*) $\blacktriangleright$ **in adamskostuum** w stroju Adama
adaptatie (f; adaptaties) adaptacja f , przystosowanie n
adapter (f (m); adapters) (*elek.*) reduktor m , transformator(ek) m , prostownik m
adapten (tr; adapteerde, h. geadpteerd) adaptować if , zaadaptować pf , przystosowywać if , przystosować pf
adder (f (m); adders) **1** (*zoöl.*) (*slang*) żmija f $\diamond$ **alsof hij door een adder gebeten was** jakby samego diabła zobaczył; **er schuilt een adder(tje) onder het gras** coś się za tym kryje **2** (*persoon*) żmija f
additie¹ (n; additiesen) ulepszcza m , dodatek m uszlachetniający
additie² (adj) **1** (*van op-, bijtelling*) addytywny **2** (*door bijeenvoeging gevormd*) addytywny $\diamond$ **additieve kleuren** barwy addytywne
additioneel (adj) dodatkowy, dodatkowo adv
à decharge (frase) $\Rightarrow$ **decharge**
adel (m) **1** (*hoedanigheid*) szlachectwo n , ród m szlachecki $\diamond$ **hij is van adel** on wywodzi się ze szlachty; on ma szlacheckie pochodzenie; **een man van adel** człowiek szlacheckiego pochodzenia; szlachcic z pochodzenia; **van adel** wywodzący się/pochodzący ze szlachty; mający szlacheckie pochodzenie **2** (*adelstand*) szlachta f $\diamond$ **hoge/lage adel** arystokracja szlachecka/drobna szlachta; **van oude adel** ze starej szlachty; z rodziny szlacheckiej o długich tradycjach; **Hoge Raad van Adel** Wysoka Rada Szlachecka; **van de adel** ze szlachty **3** (*voortreffelijkheid*) szlachetność f **4** (*som van goede eigenschappen*) szlachetność f
adelaar (m; adelaars, adelaarsen) orzeł m [Aquila] $\diamond$ **de koninklijke/keizerlijke adelaar** orzeł królewski/cesarski; **tweekoppige adelaar** dwugłowy orzeł
adelaarsblik (m; adelaarsblikken) orle spojrzenie n
adelaarsnest (f (m); adelaarsnesten) orle gniazdo n

adelborst (m; adelborsten) kadet m marynarki
adeldom (m) szlachectwo n $\diamond$ **een brief van adeldom** dyplom szlachectwa
adelen (tr; adelde, h. geadeld) nadawać if szlachectwo, nadać pf szlachectwo, uszlachcać if , uszlachcić pf , nobilitować $^{if/pf}$ $\blacktriangleright$ **arbeid adelt** praca nie hańbi, lecz szczyca
adellijk (adj) **1** (*van de adel*) szlachecki $\diamond$ **adellijk geboren** szlachetnie urodzony; **een adellijke titel** tytuł szlachecki **2** (*cul.*) (*van vlees*) $\diamond$ **de haas is adellijk** mięso zająca ma ostry smak; mięso zająca ma posmak dziczyzny
adelstand (m) stan m szlachecki $\diamond$ **iem. in/tot de adelstand verheffen** podnieść do stanu szlacheckiego; nadać komuś szlachectwo
adem (m) **1** (*lucht*) oddech m , dech m $\diamond$ **iem. de adem benemen** zapierać komuś dech; **naar adem happen/snakken** nie móc złapać oddechu; **met ingehouden adem luisteren** słuchać z zapiętym tchem; **zijn adem inhouden** wstrzymać oddech; **weer op adem komen** zaczerpnąć powietrza; odsapnąć/odetchnąć; nabrać tchu; (*ruimer*) **adem scheppen** złapać (drugi) oddech **2** (*ademtocht*) oddech m , dech m $\diamond$ **buiten adem raken** nie móc złapać oddechu/tchu; **buiten adem zijn** dusić się; **al wat adem heeft** wszystko co żyje; **een boek in één adem uitlezen** przeczytać książkę jednym tchem; **iets in één adem kunnen opnoemen** potrafić coś wymienić jednym tchem; **iem. in één adem noemen met iem. anders** wymienić kogoś razem z kimś innym; **in één adem** jednym tchem; **de laatste adem uitblazen** wyzionąć ducha; **een zaak van lange adem** przewlekła sprawa; **de langste adem hebben** (móc) najdłużej wytrzymać; **een onrustige adem** niespokojnie oddychać; **een slechte adem hebben** mieć niedobry/nieświeży oddech; **haar adem stakte** brakowało jej powietrza; **kort van adem zijn** płytko oddychać; łatwo dostawać zadyszki; **iemands (hete) adem in de nek voelen** czuć czyjś (gorący) oddech na karku; mieć kogoś na karku
adembenemend (adj) zapierający dech w piersiach $\diamond$ **adembenemend mooi** oszałamiająco piękny; **met adembenemende snelheid** z zawrotną prędkością
ademen¹ (intr; ademde, h. geademd) **1** (*ademhalen*) oddychać if , odetchnąć pf $\diamond$ **ruimer ademen** odetchnąć (z ulgą); czuć ulgę; **vrij ademen** swobodnie oddychać **2** (*van textiel, leer*) oddychać if , być if przewiewnym
ademen² (tr; ademde, h. geademd) oddychać if , odetchnąć pf , wdychać if $\diamond$ **de lucht die men hier ademt, is verpest** powietrze, którym się tu oddycha, jest zatrute $\blacktriangleright$ **zijn woorden ademen liefde en oprechtheid** jego słowa tchną miłością i szczerością
ademhalen (intr; haalde adem, h. ademgehaald) **1** (*ademmen*) oddychać if , odetchnąć pf , zaczerpnąć pf powietrza $\diamond$ **al wat ademhaalt** wszystko, co oddycha; **diep ademhalen** głęboko oddychać; **weer adem kunnen halen** móc znowu zaczerpnąć powietrza; złapać oddech; **opgelucht ademhalen** oddychać z ulgą; **ruimer ademhalen** odetchnąć **2** (*bot.*) oddychać if
ademhaling (f) **1** (*het ademen*) oddychanie n , oddech m $\diamond$ **kunstmatige ademhaling** sztuczne oddychanie; **luisteren naar iemands ademhaling** wsłuchiwać się w czyjś oddech; **een rustige ademhaling** spokojny oddech **2** (*ademtocht*) oddech m , dech m
ademhalingswegen (pl) $\Rightarrow$ **luchtweg**
ademloos (adj) $\blacktriangleright$ **ademloze stilte** głęboka cisza; **ademloos toekijken** przyglądać się z zapiętym tchem
ademnood (m) duszność f , brak m powietrza $\diamond$ **in**

- ademnood verkeren** mieć duszności
- adempauze** (f (m); adempauzes) 1 (*rust na de uitademing*) przerwa^f między wydechem a kolejnym wdechem 2 (*ogenblik van rust*) chwila^f wytchnienia 3 (muz.) pauza^f
- ademtest** (m; ademtests) test^m na zawartość alkoholu
▷ (*inf*) dmuchnięcieⁿ w balonik
- ademtocht** (m) oddech^m, dech^m ♦ *tot aan de laatste ademtocht* do ostatniego tchu/tchnienia
- adept** (m; adepten) adept^m
- adequa**t (adj) adekwatny, adekwatnie^{adv} ♦ *adequa*t *reageren* zareagować w sposób adekwatny/odpowiedni/właściwy
- ader** (f (m); aders, aderen) 1 (*bloedvat*) żyła^f ♦ *gulden ader* żyłak odbytu; *holle ader* żyła główna; *een ader openen* otworzyć żyłę 2 (*geol.*) (*laag in de aardkorst*) żyła^f 3 (*kronkelige streep*) żyłka^f ♦ *wit marmet blauwe aderen* biały marmur z niebieskimi żyłkami 4 (*elek.*) (*draad in een kabel*) żyła^f 5 (*bot.*) (*van bladeren*) żyłka^f ▶ *God, bron en ader van alle dingen* Bóg, źródło i przyczyna wszelkiej rzeczy
- aderlaten** (tr; h. adergelaten) (*med.*) upuszczać^{if} krew, upuścić^{pf} krwi
- aderlating** (f; aderlatingen) 1 (*bloedaf tapping*) upust^m krwi 2 (*gevoelig verlies*) obciążenieⁿ, ciężar^m
▷ (*scherts.*) uderzenieⁿ po kieszeni ♦ *financiële aderlating* duże obciążenie finansowe
- aderlijk** (adj) żylny ♦ *aderlijk bloed* krew żylna; *aderlijk hart* prawa komora serca
- aderverkalking** (f) zwapnienieⁿ żył ♦ *aan aderverkalking lijden* mieć zwapnienie żył; cierpieć na miażdżycę/arteriosklerozę
- adhesie** (f) 1 (*instemming*) aprobat^a ♦ *zijn adhesie betuigen* wyrazić swoją aprobatę 2 (*fys.*) adhezja^f, przyczepność^f 3 (*med.*) adhezja^f
- adhesiebetuiging** (f; adhesiebetuigingen) wyrażenieⁿ aprobaty, aprobat^a
- ad hoc** (frase) ad hoc ♦ *een commissie ad hoc* komisja ad hoc/dorażna
- adieu** (int) adieu ♦ *iem. adieu zeggen* powiedzieć komuś adieu/żegnaj
- ad interim** (frase) ad interim
- adjectief** (n; adjectieven) przymiotnik^m
- adjutant** (m; adjutanten) 1 (*stafofficier*) adiutant^m
♦ *plaatselijk adjutant* oficer przyboczny 2 (*adjutant-onderofficier*) starszy sierżant^m sztabowy
- adjunct** (m; adjuncten) asystent^m, zastępca^m ♦ *adjunct-directeur* wicedyrektor
- administrateur** (m; administrateurs, administrateurs) 1 (*iem. die administratie voert*) kierownik^m przedsiębiorstwa, osoba^f zarządzająca firmą, kierownik^m biura, (*mbt. financiën*) główny księgowy^m 2 (*beheerder namens de eigenaar*) zarządca^m, rządcą^m, administrator^m 3 (*ambtenaar*) dyrektor^m administracyjny, urzędnik^m administracyjny
- administratie** (f; administraties) administrowanieⁿ, zarządzanieⁿ, administracja^f, zarząd^m ♦ *met de administratie belast zijn* zajmować się administracją; *de administratie voeren* prowadzić administrację
- administratief** (adj) 1 (*mbt. de, een administratie*) administracyjny, administracyjnie^{adv} ♦ *administratief medewerker* pracownik administracyjny; *administratief werk* prace administracyjne 2 (*jur.*) administracyjny, administracyjnie^{adv} ♦ *administratief recht* prawo administracyjne; *administratieve rechtspraak* sądownictwo administracyjne
- administratiekantoor** (n; administratiekantoren) siedzi-
- ba^f zarządu, administracja^f, kancelaria^f
- administratiekosten** (pl) koszty^{pl} administracyjne
- administratrice** (f; administratrices) administratorka^f, kierownicza^f biura, (*mbt. financiën*) główna księgową^f ⇒ **administrateur**
- administreren** (tr; administreerde, h. geadministreerd) administrować^{if}, zarządzać^{if} ♦ *een administrerend li-chaam* organ administracyjny
- admiraal** (m; admiraals, admiralen) 1 (*persoon*) admirał^m 2 (*schip plus bemanning*) okręt^m admirałski 3 (*vlinder*) admirał^m [Vanessa atalanta]
- admiraalsschip** (n; admiraalsschepen) okręt^m admirałski, okręt^m flagowy
- admiraalvlinder** (m; admiraalvlinders) [Vanessa atalanta] admirał^m, rusalka admirał^m
- admiraliteit** (f (m); admiraliteiten) (*hist.*) admiralicja^f
- adolescent** (m; adolescenten) dorastający młodzieniec^m, młodociany^m
- adolescentie** (f) wiek^m młodzieńczy, młodość^f
- adonis** (m; adonissen) 1 (*schone jongeling*) piękny młodzieniec^m ▷ (*iron., scherts.*) adonis^m 2 (*plant*) miłek^m [Adonis]
- adopter**en (tr; adopteerde, h. geadopteerd) (*kind*) adoptować^{if}, zaadoptować^{pf}
- adoptie** (f; adopties) adopcja^f
- adoptiefouders** (pl) rodzice^{pl} adopcyjni
- adoptiekind** (n; adoptiekinderen) dzieckoⁿ adoptowane
- adoreren** (tr; adoreerde, h. geadoreerd) adorować^{if}, wielbić^{if}
- ad rem** (frase) ad rem
- adrenaline** (f (m)) adrenalina^f
- adres** (n; adressen) 1 (*woon-, verblijfplaats*) adres^m (za-mieszkania) ♦ *die opmerking was aan het adres van jouw zus* ta uwaga była pod adresem twojej siostry; ta uwaga tyczyła się twojej siostry; *het beste adres voor al uw kantoorbemodigheden* to najlepszy adres, jeżeli chodzi o wszystkie rzeczy, których potrzebujesz do biura; *geheim adres* tajny adres; *je moet hier je adres invullen* musisz wpisać tutaj swój adres; *nieuw adres* nowy adres; *adres onbekend* nieznaný adres; *per adres* (p/a) na adres; *zonder vast adres* bez stałego adresu (zamieszkania); *aan het verkeerde adres zijn* trafić pod niewłaściwy adres; źle trafić; pomylić się 2 (*rekest*) podanieⁿ, pisemna prośba^f, petycja^f
▷ (*veroud.*) adres^m ♦ *een adres aan de Kamer* petycja do Izby 3 (*comp.*) adres^m (pamięci)
- adresband** (m; adresbanden) opaska^f ♦ *van een adresband voorzien* zaopatrzyć w opaskę; opatrzyć opaską
- adresboekje** (n; adresboekjes) książka^f adresowa
- adreskaartje** (n; adreskaartjes) ⇒ **visitekaartje**
- adreslijst** (f (m); adreslijsten) lista^f adresowa, lista^f z adresami
- adressenbestand** (n; adressenbestanden) spis^m adresów, bank^m adresów
- adresseren** (tr; adresseerde, h. geadresseerd) 1 (*van een adres voorzien*) adresować^{if}, zaadresować^{pf} ♦ *een brief aan iem. adresseren* zaadresować do kogoś list; *een brief vergeten te adresseren* zapomnieć zaadresować list 2 (+ *aan*) (*richten tot*) skierować^{pf} do kogoś^G, wysłać^{pf} do kogoś^G ♦ *zich aan iem. adresseren* zwrócić się do kogoś
- adressering** (f; adresseringen) 1 (*het adresseren*) adresowanieⁿ 2 (*wijze waarop*) adresowanieⁿ
- adresstrook** (f (m); adresstroken) naklejka^f adresowa
- adreswijziging** (f; adreswijzigingen) zmiana^f adresu
♦ *adreswijzigingen (ver)sturen* rozesłać informację o

zmianach adresu; powiadamiać o zmianach adresu
Adriatisch (adj) ► *de Adriatische Zee* Adriatyk; Morze Adriatyckie

adstrueren (tr; adstrueerde, h. geadstrueerd) popierać^{if}, poprzeć^{pf}, udowadniać^{if}, udowodnić^{pf}, dowodzić^{if}, dowieść^{pf}, uzasadniać^{if}, uzasadnić^{pf}, (toelichten) objaśniać^{if}, (toelichten) objaśnić^{pf}

adv (f) (abbr.) (arbeidsduurverkorting) (skrótowanieⁿ czasu pracy)

advent (m) adwent^m

adventist (m; adventisten) adwentysta^m

adventiste (f; adventistes, adventisten) adwentystka^f

adverbiaal (adj) przysłówkowy, przysłówkowo^{adv}, adwerbialny

adverbium (n; adverbia) przysłówek^m

adverteerder (m; adverteerders) dający^m ogłoszenie,

osoba^f zamieszczająca ogłoszenie

adverteester (f; adverteesters) osoba^f zamieszczająca ogłoszenie

advertentie (f; advertenties) ogłoszenieⁿ ♦ *kleine advertenties* ogłoszenia drobne; *een advertentie in de krant opnemen* przyjąć ogłoszenie do gazety; *een advertentie plaatsen* dać ogłoszenie; *op een advertentie schrijven* odpowiedzieć na ogłoszenie

advertentiebureau (n; advertentiebureaus) biuroⁿ reklam i ogłoszeń

advertentiecampagne (f (m); advertentiecampagnes) kampania^f reklamowa

adverteren¹ (intr; adverteerde, h. geadverteerd) (*advertenties plaatsen*) ogłaszać^{if} się, ogłosić^{pf} się, reklamować^{if} się, zareklamować^{pf} się ♦ *ergens mee adverteren* ogłaszać się z czymś; *er wordt veel geadverteerd voor dat artikel* ten artykuł jest bardzo reklamowany

adverteren² (tr; adverteerde, h. geadverteerd) reklamować^{if}, zareklamować^{pf}, ogłaszać^{if}, ogłosić^{pf}

advies (n; adviezen) 1 (*het adviseren*) rada^f, porada^f, udzielenieⁿ porady, opinia^f ♦ *deskundig advies* fachowa porada/rada; opinia eksperta; *gunstig/positief advies* (officieel) korzystna/pozytywna opinia; *in advies houden* (jur.) rozpatrywać; *advies inwinnen bij* zasięgnąć u kogoś porady; poradzić się kogoś; zasięgnąć czyjejś opinii; *op medisch advies* na zalecenie lekarza; *een advies opvolgen* posłuchać rady; postąpić zgodnie z radą; *tegen zijn advies in* wbrew jego opinii; *iem. van advies dienen* służyć komuś radą; radzić komuś; *advies vragen* poprosić o radę/poradę; żądać opinii/orzeczenia 2 (*kennisgeving, machtiging*) zawiadomienieⁿ, awizowanieⁿ, awizoⁿ, upoważnienieⁿ, zlecenieⁿ, dyspozycja^f ♦ *volgens/zonder advies* zgodnie z zawiadomieniem/bez zawiadomienia

adviesbureau (n; adviesbureaus) firma^f konsultingowa ♦ *het financieel adviesbureau* doradztwo finansowe; *het juridisch adviesbureau* kancelaria prawna

adviesorgaan (n; adviesorganen) organ^m doradczy

adviesprijs (m; adviesprijzen) cena^f zalecana przez producenta

adviesnelheid (f; adviesnelheden) (werk.) zalecana prędkość^f jazdy

adviseren (tr; adviseerde, h. geadviseerd) 1 (*als advies geven*) radzić^{if}, poradzić^{pf}, doradzać^{if}, doradzić^{pf}, zalecać^{if}, zalecić^{pf} ♦ *ik zou u adviseren dat niet te doen* radziłbym panu tego nie robić 2 (*iem.*) (*van advies dienen*) udzielać^{if} porady, udzielić^{pf} porady, doradzać^{if}, doradzić^{pf} ♦ *adviseren over* wydać opinię w sprawie ...; udzielić porady na temat ...; *adviseren tot* doradzić, zalecić

adviserend (adj) doradczy

adviseur (m; adviseurs) doradca^m, radca^m, biegły^m, ekspert^m ♦ *financieel adviseur* radca/doradca finansowy; *geestelijk adviseur* (r.-k.) ojciec duchowny;

rechtskundig adviseur doradca/radca prawny

advocaat¹ (m; advocaten) 1 (*rechtsgeleerde*) adwokat^m, prawnik^m ♦ *zich vestigen als advocaat* otworzyć kancelarię adwokacką; *spreken/liegen als een advocaat* mieć gładki język/zręcznie kłamać; *advocaat van de duivel* advocatus diaboli; *zijn eigen advocaat zijn* być adwokatem we własnej sprawie; bronić się sam; *toegewezen advocaat* adwokat z urzędu; *advocaat zonder klanten* adwokat bez klienteli; marny adwokat 2 (*pleiter*) adwokat^m, obrońca^m ♦ *advocaat in zijn proeftijd* (stage) prawnik odbywający aplikację adwokacką; *hij is een goed advocaat voor verloren zaken* (on) potrafi obronić/przeforsować najbardziej beznadziejną sprawę; *advocaat van kwade zaken* obrońca niesłusznej/złej sprawy; matacz/krętacz

advocaat² (m) (*Eierlikeur*) adwokat^m

advocaat-generaal (m; advocaten-generaal) zastępca^m prokuratora generalnego

advocate (f; advocates) adwokatką^f ⇒ **advocaat**

advocatencollectief (n; advocatencollectieven) zespół adwokacki^m

advocatenkantoor (n; advocatenkantoren) kancelaria^f adwokacka, biuroⁿ adwokackie

advocatuur (f) (*jur.*) adwokatura^f, biuroⁿ adwokackie, rejestr^m adwokatów, palestra^f ♦ *in de advocatuur werkzaam zijn* pracować w adwokaturze; wykonywać zawód adwokata; *de sociale advocatuur* obrońcy z urzędu

aerobics (pl) aerobik^m ♦ *op aerobics zijn/zitten* chodzić na aerobik

aerodynamisch (adj) aerodynamiczny, aerodynamiczne^{adv}

Aesculaap (m) (*myth.*) (*god*) Eskulap^m

af¹ (adv) 1 (*mbt. een verwijdering*) ♦ *af en aan lopen* chodzić tam i z powrotem; przychodzić i wychodzić; *hij wil er niet af* on się przy tym upiera; on nie da się od tego odwieść; *af en toe* od czasu do czasu; *heel af en toe* bardzo rzadko; tylko czasami 2 (*mbt. het uitgangspunt*) od ♦ *terug naar af gaan* zacząć od początku; zacząć jeszcze raz; *van die dag af* od tego dnia; *van kind/jongs af (aan)* od dziecka; od małego; *van de brug af (gerekend)* *het derde huis* trzeci dom od mostu (licząc) 3 (*mbt. een verwijderd, gescheiden zijn*)

♦ *dat kan er niet af* nie mogę sobie na to pozwolić; (*dat laten geldmiddelen niet toe*) to nie na moją kieszeń; *hij is minister af* on jest byłym ministrem; on już nie jest ministrem; *van iem. af zijn* uwolnić się od kogoś; skończyć z kimś; mieć kogoś z głowy; *van elkaar af zijn* rozstać się; rozejść się; rozwieść się; *hij woont een eindje van de weg af* on mieszka kawałek od drogi; on mieszka niedaleko drogi 4 (*naar beneden*) w dół, na dół ♦ *de rivier af* w dół rzeki; *de trap afschodami* w dół; po schodach w dół 5 (*voltooid*) skończony, wykończony, ukończony, gotowy ♦ *hij heeft verschillende derdejaarsvakken nog niet af* on nie zaliczył jeszcze szeregu przedmiotów z trzeciego roku; *het werk is af* praca została ukończona/zakończona; praca jest gotowa; *af of aan!* tak czy nie? albo albo!; zdecyduj się! ► *beter/slechter af zijn* być w lepszej/gorszej sytuacji; *dat was op het kantje af* niewiele brakowało; o mały włos; *op de minuut af* go do minuty; *ze komen op ons af* podchodzą do nas; zbliżają się do nas; idą na nas; *iem. te vlug af zijn* uprzedzić/wyprzedzić kogoś; ubiec kogoś; pozosta-

wić kogoś w tyle; **af zijn** (sport/spel) odpaść z gry
af² (int) (tegen hond) położyć się!, leżeć!
afasie (f) afazja^f, zaburzenieⁿ mowy
afbakenen (tr; bakende af, h. afgebakend) (terrein) odgraniczać^{if}, odgraniczyć^{pf}, wydzielać^{if}, wydzielić^{pf}, wytyczać^{if}, wytyczyć^{if}, wytyczyć^{pf} ♦ **een stuk land afbakenen** odgraniczyć/wydzielić kawałek ziemi; **de leerstof afbakenen** określić/wyznaczyć materiał nauczania; **iemands macht afbakenen** ograniczyć czyjaś władzę; **een vaarwater afbakenen** (zee/rivier) oznakować bojami pływiczny i mielizny; wytyczyć szlak/tor wodny
afbakening (f; afbakeningen) odgraniczenieⁿ, wydzielenieⁿ, wytyczenieⁿ
afbeelden (tr; beeldde af, h. afgebeeld) 1 (in beeld voorstellen) odzwierciedlać^{if}, odzwierciedlić^{pf}, odtworzać^{if}, odtworzyć^{pf}, przedstawiać^{if}, przedstawic^{pf} ♦ **naar het leven afbeelden** odtworzać/odmalowywać/odrysować coś z natury 2 (beschrijven) przedstawiać^{if}, przedstawic^{pf}, opisywać^{if}, opisać^{pf}, wyrażać^{if}, wyrazić^{pf} ♦ **de wanhoop afbeelden** wyrazić rozpacz
afbeelding (f; afbeeldingen) 1 (het afbeelden) przedstawienieⁿ, odzwierciedlenieⁿ, odtworzenieⁿ 2 (beeld) rysunek^m, ilustracja^f, rycina^f, obrazek^m ♦ **lijst van afbeeldingen** (in een boek) spis ilustracji; **(verlucht) met afbeeldingen** z obrazkami/rysunkami; ilustrowany obrazkami/rysunkami 3 (beschrijving) dokładny/realistyczny opis^m, opisanieⁿ, przedstawienieⁿ 4 (wisk.) odwzorowanieⁿ
afbekken (tr; bekte af, h. afgebeekt) warczeć^{if}, warknąć^{pf}, burczeć^{if}, burknąć^{pf}, odburkiwać^{if}, odburknąć^{pf}, ofukiwać^{if}, ofuknąć^{pf}
afbellen (tr; belde af, h. afgebeld) odwoływać^{if} telefonicznie, odwołać^{pf} telefonicznie ♦ **Marta heeft afgebeld, ze komt niet** Marta zadzwoniła, że nie przyjdzie ► **de halve stad afbellen** obdzwonić całe miasto
afbestellen (tr; bestelde af, h. afbesteld) 1 (het bestelde) wycofywać^{if} zamówienie, wycofać^{pf} zamówienie, anulować^{if} zamówienie ♦ **het brood afbestellen** anulować/wycofać zamówienie na chleb 2 (mbt. personen) odmawiać^{if}, odmówić^{pf}, odwoływać^{if}, odwołać^{pf}
afbetaalen (tr; betaalde af, h. afbetaald) 1 (schuld/rekening) (geheel voldoen) spłacać^{if}, spłacić^{pf} 2 (betalen in termijnen) spłacać^{if} ratami, spłacić^{pf} ratami, spłacać^{if} raty, spłacić^{pf} raty
afbetaling (f; afbetalingen) 1 (betaling in termijnen) spłata^f w ratach ♦ **op afbetaling kopen/leveren** kupować/sprzedawać na raty 2 (van schuld/rekening) (volledige voldoening) spłata^f, spłacenienieⁿ
afbetalingstermijn (m; afbetalingstermijnen) termin^m spłaty
afbeulen (tr; beulde af, h. afgebeuld) ► **iem. afbeulen** wyzyskiwać kogoś; orać kims; gnębić/ciemieżyć kogoś; **een paard afbeulen** zameczyć konia; **het personeel afbeulen** gnębić (ciężką pracą) personel/pracowników; **zich afbeulen** męczyć/zameczać/wykańczać się; harować/tyrać
afbieden (intr; bood af, h. afgeboden) (AZN) ⇒ **afdingen**
afbijten (tr; beet af, h. afgebeten) 1 (met de tanden afsnijden) odgryzać^{if}, odgryźć^{pf} ♦ **de kop afbijten** dać dobry początek; **het/de spits afbijten** (de eerste in de aanval zijn) pójść na pierwszy ogień, (iets als eerste doen) przetrzeć szlak; **hij had zijn tong wel kunnen afbijten** mógł się lepiej ugryźć w język 2 (roestlaag/verflaag) zmywać^{if}, zmyć^{pf}, oczyszczać^{if} kwasem, oczyścić^{pf} kwasem, wytrawiać^{if}, wytrawić^{pf} ♦ **verf afbijten** usuwać farbę; oczyścić z farby

afbijtmiddel (n; afbijtmiddelen) zmywacz^m, środek^m zmywający
afbikken (tr; bikte af, h. afgebikt) 1 (met een bikijzer verwijderen) odłupywać^{if}, odłupać^{pf} 2 (muur) (een laag afbikken van) odłupywać^{if}, odłupać^{pf}
afbinden (tr; bond af, h. afgebonden) 1 (med.) (lichaamsdeel) podwiązywać^{if}, podwizać^{pf} ♦ **een dier afbinden** wysterylizować zwierzę; **de navelstreng afbinden** podwizać pępowinę 2 (losbinden) odwiązywać^{if}, odwizać^{pf}, rozwiązywać^{if}, rozwizać^{pf} ♦ **de schaatsen afbinden** odpiąć/zdjąć łyżwy 3 (toebinden) zawiązywać^{if}, zawiązać^{pf}, związywać^{if}, związać^{pf} ♦ **een streng garen afbinden** mocno związać koniec przędzy
afbladderen (intr; bladderde af, i. afgebladderd) łuszczyć^{if} się, złuszczyć^{pf} się ♦ **doen afbladderen** złuszczać; **de verf bladdert af** farba się łuszczy
afblaffen (tr; blafte af, h. afgeblaffen) ► **iem. afblaffen** ofuknąć kogoś; wydrzeć się na kogoś; wyjechać na kogoś z pyskiem
afblazen (tr; blies af, h. afgeblazen) 1 (door blazen verwijderen) zdmuchiwać^{if}, zdmuchnąć^{pf}, wydmuchiwać^{if}, wydmuchać^{pf}, wydmuchnąć^{pf}, wypuszczać^{if}, wypuścić^{pf} ♦ **stoom afblazen** dać upust czemuś; ulżyć sobie 2 (een (fluit)signaal geven) odgwisdywać^{if}, odgwisdać^{pf} ♦ **de scheidsrechter had al afgeblazen** sędzia odgwisdał już koniec meczu
afblijven (intr; bleef af, i. afgebleven) (+ van) nie dotykać^{if}, nie dotknąć^{pf}, nie ruszać^{if}, nie ruszyć^{pf}, trzymać^{if} się z daleka ♦ **daar blijf ik van af** trzymam się od tego z daleka; **blijf met je poten van mijn fiets af!** precz z łapami od mojego roweru!; **van iem. afblijven** zostawić kogoś w spokoju; **afblijven!** (tegen kinderen ook) nie dotykaj/ruszał; zostaw to!
afbluffen (tr; blufte af, h. afgebluft) ► **iem. afbluffen** odpałić/odparować komuś; zaskoczyć/zaskokować kogoś
afboeken (tr; boekte af, h. afgeboekt) 1 (volledig boeken) zaksięgować^{pf} 2 (overboeken) przeksięgowywać^{if}, przeksięgować^{pf}, przenosić^{if}, przenieść^{pf}
afborstelen (tr; borstelde af, h. afgeborsteld) 1 (met een borstel wegnemen) czyścić^{if} szczotką, oczyścić^{pf} szczotką, zeszcotkować^{pf} 2 (met een borstel reinigen) czyścić^{if} szczotką, oczyścić^{pf} szczotką, szczotkować^{if}, wy-szcotkować^{pf}
afbouwen (tr; bouwde af, h. afgebouwd) 1 (geleidelijk stopzetten) zmniejszać^{if}, redukować^{if}, ograniczać^{if}, rozwiązywać^{if}, likwidować^{if} 2 (geleidelijk afbreken) burzyć^{if}, wyburzać^{if}, rozbierać^{if}, usuwać^{if}, demontować^{if} 3 (gebouwen) (voltooien) kończyć^{if} budowę, ukończyć^{pf} budowę, zakończyć^{pf} budowę ♦ **het huis is nog niet afgebouwd** budowa domu nie jest jeszcze zakończona; dom nie jest jeszcze wykonany; **de brug moet nog worden afgebouwd** należy jeszcze ukończyć budowę mostu; należy jeszcze wykończyć most 4 (mijnw.) (ontginnen) eksploatować^{if}, wyeksploatować^{pf} ♦ **een afgebouwde kolenmijn** wyeksploatowana/opuszczona kopalnia węgla
afbraak (f (m)) 1 (het afbreken) rozbiórka^f, burzenieⁿ, (van schip) złomowanieⁿ ♦ **een huis voor afbraak verkopen** sprzedawać dom na rozbiórkę 2 (puin, afval) gruzⁿ budowlany ► (van ijzer) złom^m 3 (schei.) rozkład^m, rozpad^m, degradacja^f
afbraakprijs (m; afbraakprijen) cena^f poniżej kosztów własnych, cena^f dumpingowa ♦ **verkopen tegen afbraakprijen** sprzedawać za bezcen
afbraakproduct (n; afbraakproducten) produkt^m (reakcji) rozpadu, produkt^m degradacji
afbraakterrein (n; afbraakterreinen) 1 (terrein waarop hui-

zen afgebroken worden) teren^m rozbiórki **2** (terrein dat rest nadat puingeruimd is) teren^m po rozbiórce

afbranden¹ (intr; brandde af, i. afgebrand) **1** (door brand vernietigd worden) spalić^{pf} się, spłonąć^{pf} **2** (fig.) (moe, zonder energie) ♦ **na een hele week werken ben ik op vrijdag afgebrand** po całym tygodniu pracy jestem w piątek wykończony

afbranden² (tr; brandde af, h. afgebrand) (schoonbranden) (van bomen/struikgewas) wypalać^{if}, wypalić^{pf}, (mbt. haren/veren) opalać^{if}, opalić^{pf}

afbreekbaar (adj) **1** (schei.) (van stoffen) ulegający degradacji, ulegający rozkładowi ♦ **biologisch afbreekbaar** ulegający biodegradacji **2** (van woorden) dający się przenieść

afbreken¹ (intr; brak af, i. afgebroken) odłamywać^{if} się, odłamać^{pf} się, ułamać^{pf} się ♦ **de tak brak af** gałąź odłamała się; **de punt brak van de stok** afkoniec kija ułamał się

afbreken² (tr; brak af, h. afgebroken) **1** (door breken scheiden) odłamywać^{if}, odłamać^{pf}, ułamywać^{if}, ułamać^{pf} ♦ **een tak van een boom afbreken** odłamać gałąź z drzewa; **woorden afbreken** przenosić słowa **2** (beëindigen) przerywać^{if}, przerwać^{pf} ♦ **de onderhandelingen afbreken** zerwać negocjacje **3** (slopen) rozbierać^{if}, rozebrać^{pf}, demontować^{if}, zdemontować^{pf}, burzyć^{if}, zburzyć^{pf} ♦ **de boel afbreken** szaleć; **een huis afbreken** zburzyć dom; **de tent afbreken** szaleć z entuzjazmu; **een tent afbreken** złożyć/zwinąć namiot **4** (schei.) rozkładać^{if}, rozłożyć^{pf}, poddawać^{if} rozkładowi, poddać^{pf} rozkładowi ► **afbrekende kritiek** krytyka destruktywna

afbrekingsteken (n; afbrekingstekens) znak^m przeniesienia, kreska^f, łącznik^m

afbrengen (tr; bracht af, h. afgebracht) **1** usuwać^{if}, usuwać^{pf} ♦ **een vaartuig afbrengen** (na stranding) sprowadzić osiadły statek z mielizny **2** (+ van) (afhouden van) odwozić^{if}, odwieść^{pf} ♦ **het gesprek van iets afbrengen** skierować/sprowadzić rozmowę na inny temat/tor; zmienić temat rozmowy; **iem. van het rechte pad afbrengen** sprowadzić kogoś na złą drogę; sprowadzić kogoś na manowce; **iem. van een onderwerp afbrengen** odwieść kogoś od tematu; **iem. van het slechte voornemen afbrengen** odwieść kogoś od złych zamiarów; **iem. afbrengen van** odwieść kogoś od; wybić komuś coś z głowy; wyperswadować komuś coś ► **het er goed afbrengen** (zonder schade) wyjść z czegoś bez szwanku, (tot een goed einde) dobrze wypaść; **het er levend afbrengen** ująć z życia; wyjść z czegoś cało

afbreuk (f (m)) ► **afbreuk doen aan** szkodzić czemuś; przynosić ujmę; narażać na szwank; **iem. afbreuk doen** przynosić komuś ujmę; ubliżać komuś; szkodzić komuś

afbrokkelen¹ (intr; brokkelde af, i. afgebrokkeld) wykruśzać^{if} się, wykruszyć^{pf} się, odpadać^{if} (po kawałku), odpaść^{pf} (po kawałku) ♦ **de koersen brokkelden af** kursy spadały; **het plafond brokkelt af** sufit kruszy się; sufit odpada

afbrokkelen² (tr; brokkelde af, h. afgebrokkeld) kruszyć^{if}, ukruszyć^{pf}, odłamywać^{if} po kawałku, odłamać^{pf} po kawałku

afbuigen (intr; boog af, i. afgebogen) skrecać^{if}, skreć^{pf} ♦ **naar rechts afbuigen** skreć w prawo; **de spoorlijn buigt hier af** linia kolejowa skreca tutaj

afchecken (tr; checkte af, h. afgecheckt) sprawdzać^{if}, sprawdzić^{pf}, porównywać^{if}, porównać^{pf}

afdak (n; afdaken) **1** (afhellend dak) okap^m, daszek^m,

dach^m **2** (vrijstaand dak op palen) wiata^f

afдалen (intr; daalde af, i. afgedaald) **1** (naar beneden gaan) schodzić^{if}, zejść^{pf} ► (rijdend) zjeżdżać^{if} (w dół), zjechać^{pf} (w dół) ♦ **langs een pad afдалen** schodzić ścieżką (w dół); **van de hoofdlijnen tot de details afдалen** przechodzić od rzeczy ogólnych do szczegółów; **de onderwijzer moet tot zijn leerlingen afдалen** nauczyciel powinien dostosować się do poziomu uczniów **2** (geneal.) ♦ **de afdalende lijn** linia zstepna

afdaling (f; afdalingen) **1** (het naar beneden gaan) schodzenieⁿ, zejścieⁿ ♦ **aan de afdaling beginnen** rozpocząć schodzenie **2** (sport.) (bij skiën) zjazd^m

afdammen (tr; damde af, h. afgedamd) (water) odgrazdać^{if}/odgrodzić^{pf} tamą, zagradzać^{if}/zagrodzić^{pf} tamą

afdanken (tr; dankte af, h. afgedankt) **1** (ontslaan) zwalniać^{if}, zwolnić^{pf}, podziękować^{pf} **2** (buiten gebruik stellen) odstawić^{if}, odstawić^{pf}, pozbywać^{if} się, pozbyć^{pf} się ♦ **oude kleren afdanken** przeznaczyć stare rzeczy do wydania lub na szmaty; pozbyć się starych rzeczy; wydać starą odzież **3** (afwijzen) odprawiać^{if}, odprawić^{pf} ♦ **een minnaar afdanken** odprawić kochanka

afdankertje (n; afdankertjes) (rzecz, której ktoś już nie używa) ♦ **deze jurk is een afdankertje van mijn zus** ta sukienka jest po mojej siostrze; **afdankertjes** (kleren) używana odzież

afdekken (tr; dekte af, h. afgedekt) **1** (bedekken) przykrywać^{if}, przykryć^{pf}, okrywać^{if}, okryć^{pf} **2** (bedekking afnemen van) odkrywać^{if}, odkryć^{pf}, odsłaniać^{if}, odsłonić^{pf} ► **de tafel afdekken** (afruimen) sprzątnąć ze stołu, (het tafeldekken afmaken) dokończyć nakrywania stołu

afdeling (f; afdelingen) **1** (van bedrijf/kantoren) dział^m, wydział^m, oddział^m **2** (mil.) oddział^m ► (artillerie) dywizjon^m **3** (scheepv.) brygada^f

afdelingsbestuur (n; afdelingsbesturen) zarząd^m wydziału, zarząd^m departamentu, zarząd^m oddziału

afdelingschef (m; afdelingschefs) kierownik^m wydziału, kierownik^m działu

afdichten (tr; dichtte af, h. afgedicht) uszczelniać^{if}, uszczelnić^{pf}

afdingen¹ (tr; dong af, h. afgedongen) wytargowywać^{if}, wytargować^{pf} ♦ **daar valt niets op af te dingen** (daar valt niets aan te veranderen) tu nic się nie da zrobić, (dat is in orde) tu nie ma co zmieniać

afdingen² (intr; dong af, h. afgedongen) targować^{if} się

afdoen (tr; deed af, h. afgedaan) **1** (afleggen) zdejmować^{if}, zdjąć^{pf}, ściągać^{if}, ściągnąć^{pf} ♦ **zijn hoed afdoen** zdejmować/zdjąć kapelusz **2** (wegnemen) ujmować^{if}, ująć^{pf}, odejmować^{if}, odjąć^{pf} ♦ **zijn armoede doet niets af aan zijn waardigheid** jego ubóstwo nie ujmuje mu godności; **dat doet er niets toe of af** to niczego nie zmienia; **iets van de prijs afdoen** obniżyć/opuścić trochę cenę; spuścić trochę z ceny **3** (afhandelen) załatwić^{if}, zakończyć^{pf} ♦ **kan je dat niet met een telefoontje afdoen?** nie możesz tego załatwić telefonicznie?; **iets afdoen met een lachertje** zbyć coś żartem; wykreć się z czegoś żartem; **een afgedane zaak** załatwiona/zakończona sprawa; sprawa zamknięta; **afgedaan hebben** (achterhaald zijn) wyjść z użycia, (nergens meer toe dienen) zużyć/wysłużyć się **4** (schuld) (betalen) spłacać^{if}, spłacić^{pf} ♦ **een zaak afdoen** uregulować należność/wierzytelność ► **hij heeft voor mij afgedaan** on jest dla mnie skończony; skończyliśmy ze sobą; nie mamy sobie nic więcej do powiedzenia

afdoend (adj) **1** (voldoende) skuteczny, wypróbowany **2** (beslissend) trafny, przekonywający, decydujący

❖ **afdoend bewijs** przekonywający dowód
afdraaien (tr; draaide af, h. afgedraaid) 1 (door draaien verwijderen) ❖ **de brug afdraaien** podnieść most; **zij draaide het hoofd af** odwróciła głowę 2 (door draaien afscheiden) odkręcać^{if}, odkręcić^{pf} 3 (laten zien, horen) puszczać^{if}, puścić^{pf} ❖ **een film/plaat afdraaien** puścić film/plytę; **versneld afdraaien** odtwarzać/puszczać film w przyspieszonym tempie; puszczać film na podglądzie 4 (ongeiinteresseerd afwikkelen) klepać^{if}, wyklepać^{pf}, odklepać^{pf} ❖ **zijn lesje afdraaien** powtarzać w kółko te same argumenty; **weesgegroettes afdraaien** klepać zdrowaśki
afdracht (f (m)) odprowadzone pieniądze^{pl}, odprowadzona kwota^f, zapłata^f, odprowadzenieⁿ
afdragen (tr; droeg af, h. afgedragen) 1 (kleren) (door dragen afslijten) znosić^{pf} ❖ **afgedragen raken** znosić się; **afgedragen schoenen** znoszone buty 2 (geld) (overdragen) przekazywać^{if}, przekazać^{pf}, odprowadzać^{if}, odprowadzić^{pf}
afdrrijven¹ (intr; dreef af, i. afgedreven) 1 (van vaartuigen e.d.) zbacać^{if} z kursu, zboczyć^{pf} z kursu, dryfować^{if} ❖ **het bootje dreef af** łódka zboczyła z kursu 2 (van wolken/buien) rozwiewać^{if} się, rozwiać^{pf} się ❖ **de bui drijft af** wiatr przegania/przepędza ulewę
afdrrijven² (tr; dreef af, h. afgedreven) ► **goud afdrrijven** oczyszczać złoto z innych metali; **de vrucht afdrrijven** spędzić płód
afdriving (f; afdrivingen) spędzenieⁿ płodu, aborcja^f, przerwanieⁿ ciąży
afdrogen (tr; droogde af, h. afgedroogd) 1 (het vocht weg nemen van) suszyć^{if}, wysuszyć^{pf}, osuszać^{if}, osuszyć^{pf}, wycierać^{if}, wytrzeć^{pf} ❖ **zijn handen afdrogen** wytrzeć/osuszyć (sobie) ręce; **de vaat afdrogen** wytrzeć naczynia; **zich afdrogen** wytrzeć się 2 (afsranselen) sprać^{pf} kogoś^A, wygrzmocić^{pf} kogoś^A, złoić^{pf} komuś skórę 3 (met groot verschil winnen van) rozgramiać^{if}, rozgromić^{pf}, pobić^{pf} (na głowę), pokonywać^{if}, pokonać^{pf}
afdrank (m) (van wijn) smak^m ❖ **een goede afdrank hebben** mieć dobry smak
afdroogdoek (m; afdroogdoeken) ściereczka^f do naczyń
afdruipe (intr; droop af, i. afgedropen) 1 (in druppels neervallen) kapać^{if}, ściekać^{if} (kroplami), ściec (kroplami)^{pf}, ociekać^{if} (kroplami), ocieknąć^{pf} (kroplami) ❖ **een schotel laten afdruipe** odstawić miskę/półmisek do ocieknięcia; **de sentimentaliteit droop ervan af** to trąciło sentymentalizmem; to było przesiąknięte sentymentalizmem 2 (stil weggaan) odejść^{pf}, wycofać^{pf} się, pójść^{pf} sobie, ulotnić^{pf} się, zmyć^{pf} się ❖ **daarop kon hij afdruipe** po tym mógł się jedynie wycofać; **stilletjes afdruipe** odejść po cichu; odejść cichcem/cichaczem
afdruipek (n; afdruipekken) ociekać^m
afdruk (m; afdrukken) 1 (het afdrukken) (drukken) drukowanieⁿ, (kopiëren) kopiowanieⁿ 2 (resultaat) odbitka^f, kopia^f ❖ **fotografische afdruk** odbitka fotograficzna; **de wielen lieten een afdruk achter** koła pozostawiały ślady 3 (overdruk) odbitka^f, reprodukcja^f, kopia^f
afdrukkapparaat (n; afdrukapparaten) (comp.) drukarka^f
afdrukken (tr; drukte af, h. afgedrukt) 1 (in afbeelding overbrengen) (wy)drukować^{(pf)/if} ❖ **een foto in de krant afdrukken** wydrukować zdjęcie w gazecie 2 (foto.) (nagatieven) (z)robić^{(pf)/if} odbitkę/odbitki ► **een geweer afdrukken** nacisnąć spust; wystrzelić; wypalić
afduvelen (intr; duvelde af, i. afgeduvel) zlatywać^{if}, zlecieć^{pf}, zwalić^{pf} się, grzmotnąć^{pf} ❖ **zij is van haar fiets afgeduvel** zleciała z roweru

afduwen (tr; duwde af, h. afgeduwd) odpychać^{if}, odepchnąć^{pf}, spychać^{if}, zepchnąć^{pf}
afdwalen (intr; dwaalde af, i. afgedwaald) odchodzić^{if}, odejść^{pf}, oddalać^{if}/oddalić^{pf} się, zbacać^{if}, zboczyć^{pf} ❖ **zijn gedachten dwaalden af naar haar** jego myśli błądziły wokół niej; jego myśli wybiegały ku niej; **het schip dwaalde af** statek zboczył z kursu; **van het rechte pad afdwalen** zboczyć/zejść z drogi cnoty; **van zijn onderwerp afdwalen** odbiegać od tematu
afdwingen (tr; dwong af, h. afgedwongen) 1 (door dwang verkrijgen) wymuszać^{if}, wymusić^{pf} ❖ **iem. een beken-tenis afdwingen** wymusić na kimś przyznanie się 2 (onvermijdelijk opwekken bij) zyskiwać^{if}, zyskać^{pf}, zdobywać^{if}, zdobyć^{pf}, wzbudzać^{if}, wzbudzić^{pf} ❖ **be-wondering afdwingen** wzbudzić podziw; **respect/eer-bied afdwingen** zyskać/zdobyć poważanie/szacunek
affaire (f (m); affaires) 1 (zaak, aangelegenheid) sprawa^f, afera^f 2 (amoureuze aangelegenheid) romans^m ❖ **hij had een affaire met zijn secretaresse** (on) miał romans ze swoją sekretarką ► **je hebt er geen affaire mee** (AZN) ty nie masz z tym nic wspólnego; **wat een affaire!** (AZN) co za wrzawa!
affectie (f; affecties) 1 (genegenheid, gunst) przywiązanieⁿ, przychyłność^f, sympatia^f 2 (het aangedaan worden, aandoening) schorzenieⁿ
affectief (adj) uczuciowy, uczuciowo^{adv}, wzruszający, wzruszająco^{adv} ❖ **affectieve woorden** wzruszające słowa
affiche (n; affiches) afisz^m, plakat^m ❖ **een affiche aan-plakken** nakleić plakat
afficheren¹ (tr; afficheerde, h. geafficheerd) (reclameboodschappen) (aan)plakken (roz)plakować^{(pf)/if}, rozwieszać^{if}, rozwiesić^{pf}
afficheren² (refl; afficheerde zich, h. zich geafficheerd) (+ als) afiszować^{if} się, popisywać^{if} się ❖ **hij afficheert zich als een erudiet man** (on) popisuje się swoją erudycją
affiliëren (tr; affilieerde, h. geaffilieerd) przyjmować^{if}/przyjąć^{pf} na członka, włączać^{if}, włączyć^{pf}, afiliować^{if}
affiniteit (f; affiniteiten) 1 (geestelijke overeenkomst) pokrewieństwoⁿ, powinowactwoⁿ ❖ **geen affiniteit met iets hebben** nie czuć/rozumieć czegoś 2 (fys., schei.) powinowactwoⁿ ❖ **zuurstof heeft een grote affiniteit tot ijzer** między tlenem a żelazem istnieje bardzo bliskie powinowactwo
affirmatief (adj) afirmatywny, afirmatywnie^{adv}
affix (n; affixen) (taalk.) afiks^m
affluiten (tr; floot af, h. afgefloten) ► **een wedstrijd affluiten** odgwiżdżać koniec meczu
affreus (adj) wstrętny, wstrętnie^{adv}, obrzydliwy, obrzydliwie^{adv}, odrażający, odrażająco^{adv}
afgaan (intr; ging af, i. afgegaan) 1 (+ op) (afstappen op) podchodzić^{if}/podejść^{pf} do kogoś^G/czegoś, podążać^{if}/podążyć^{pf} do kogoś^G/czegoś ❖ **recht op zijn doel afgaan** zmierzać prosto do celu 2 (+ op) (zich laten leiden door) polegać^{if} na kimś^L/czymś^L, kierować^{if} się czymś ❖ **op iemands woorden afgaan** polegać na czyichś słowach; **op iemands berichten afgaan** oprzeć się na informacjach od kogoś; **afgaande op wat hij zegt** sądząc po tym, co (on) mówi; **op het uiterlijk afgaan** sądząc po wyglądzie zewnętrznym 3 (van wapens) wystrzeliwać^{if}, wystrzelić^{pf} 4 (van wekker) zaczynać^{if}/zacząć^{pf} dzwonić, zadzwonić^{pf} 5 (een gek figuur slaan) (s)kompromitować^{(pf)/if} się, ośmieszać^{if} się, ośmieszyć^{pf} się ❖ **afgaan als een gieter** zbłaźnić się; wyjść na idiotę; **geweldig afgaan** strasznie się skompromitować; **een kandidaat laten afgaan** ośmie-

szczy/skompromitować kandydata; *hij is bang om af te gaan* on się boi ośmieszenia/kompromitacji
6 (*minder worden*) odchodzić^{if}, odejść^{pf}, ubywać^{if}, ubywać^{pf} ♦ *van mijn uitspraak gaat niets af* niczego nie cofnę ze swojej wypowiedzi; zdania nie zmienię; *daar gaat 10 procent van af* od tego odchodzi 10 procent
7 (*ontlasting hebben*) wypróżniać^{if} się, wypróżnić^{pf} się ► *dat gaat hem makkelijk af* idzie mu jak po maśle; idzie mu jak z płatką

afgang (m; afgangen) **1** (*mal figuur*) ośmieszenieⁿ, kompromitacja^f ♦ *wat een afgang!* co za kompromitacja!
2 (*stoelgang, ontlasting*) wypróżnienieⁿ

afgedaan (conjug) ⇒ **afdoen**

afgedraaid (adj) ⇒ **afgepeigerd**

afgeladen (adj) **1** (*overvol*) przeładowany ♦ *de bus was afgeladen* autobus był przeładowany/załadowany/nabity
2 (*stomdronken*) nawalony, narąbany

afgelasten (tr; gelastte af, h. afgelast) odwoływać^{if}, odwołać^{pf}

afgeleefd (adj) zgrzybiały, zniechęcony ♦ *een afgeleefde grijsaard* zgrzybiały starzec

afgelegen (adj) odległy, oddalony, leżący na uboczu ♦ *een afgelegen dorp* wioska leżąca na uboczu; *erg afgelegen wonen* mieszkać zupełnie/całkiem na uboczu

afgeleid (adj) **1** (*met zijn aandacht weggetrokken*) roztrągniony, roztrzępany ♦ *hij is gauw afgeleid* on się szybko/latwo rozprasza
2 (*niet-oorspronkelijk*) pochodny, wywodzący się od czegoś ♦ *afgeleide betekenis* pochodne znaczenie (wyrazu); *afgeleid inkomen* (econ.) dochód niepochodzący z pracy produkcyjnej; dochód niewymagający nakładów pracy

afgeleide (f (m); afgeleiden) (wisk.) ► *de afgeleide van een functie* pochodna funkcji

afgelikt (adj) ► *een afgelikte boterham* ± puszczałska; *hij ziet er uit als een afgelikte boterham* wygląda jak cień/śledź; wygląda jak trzy ćwierci do śmierci

afgelopen¹ (adj) miniony, ubiegły ♦ *de afgelopen dagen* minione dni; *in het afgelopen jaar* w ubiegłym/zeszłym roku; *de afgelopen maand* ubiegły miesiąc; w ubiegłym miesiącu; *de afgelopen week* ubiegły tydzień; w ubiegłym tygodniu

afgelopen² (int) koniec z tym!, dosyć tego/już!

afgemat (adj) wyczerpany, wycieńczony, wykończony

afgemeten (adj) **1** (*in de juiste maat afgepast*) odmierzony ♦ *een afgemeten hoeveelheid* dokładna ilość; *een afgemeten oordeel* wyważony/rozważny/ostrożny sąd; *met afgemeten tred* miarowym krokiem
2 (fig.) powściągliwy, powściągliwie^{adv}, opanowany, opanowanie^{adv} ♦ *afgemeten spreken* mówić w sposób powściągliwy/opanowany

afgepast (adj) **1** (*van stoffen*) odmierzony
2 (*gedwongen, stijf*) sztywny, sztywno^{adv}, powściągliwy, powściągliwie^{adv}, oficjalny, oficjalnie^{adv}

afgepeigerd (adj) wypompowany, zdechły, wypluty

afgesloofd (adj) ⇒ **afgepeigerd**

afgesproken¹ (adj) uzgodniony, umówiony, ustalony ♦ *op de afgesproken tijd* w ustalonym czasie; *op de afgesproken dag* w ustalonym dniu; *de afgesproken plaats* umówione/uzgodnione miejsce; *een afgesproken plan* ustalony plan; *dat was afgesproken werk* to była ukartowana gra

afgesproken² (int) zgoda

afgestampt (adj) ► *afgestampt vol* przepełniony

afgestompt (adj) ⇒ **afstompen**

afgestudeerde (f (m); afgestudeerden) absolwent^m, absolwentka^f

afgevaardigde (m; afgevaardigden) deputowany^m, poseł^m ♦ *het Huis van Afgevaardigden* (in België en VS) Izba Reprezentantów

afgeven¹ (intr; gaf af, h. afgegeven) **1** (*kleurstof loslaten*) farbować^{if}, puszczać^{if}/puścić^{pf} kolor
2 (+ op) (*bekritiseren*) (s)krytykować^{(pf)/if}, ↓ gadać^{if} na kogoś^A/coś

afgeven² (tr; gaf af, h. afgegeven) **1** (*overhandigen*) przekazywać^{if}, przekazać^{pf}, oddawać^{if}, oddać^{pf} ♦ *de bal afgeven* przekazać piłkę; *een pakje afgeven* doręczyć paczkę
2 (*documenten*) (*als bevoegde uitreiken*) wystawiać^{if}, wystawić^{pf}, wydawać^{if}, wydać^{pf} ♦ *een getuigschrift afgeven* wystawiać świadectwo; *een paspoort afgeven* wydać paszport; *een wissel afgeven* wystawić weksel
3 (*geur/warmte*) (*verspreiden*) wydzielać^{if}, wydzielić^{pf} ♦ *een aangename geur afgeven* wydzielać przyjemny zapach

afgeven³ (refl; gaf zich af, h. zich afgegeven) (+ met) zadować^{if}/zadać^{pf} się z kimś¹, zajmować^{if}/zająć^{pf} się czymś¹ ♦ *zich afgeven met allerlei gespuis* zdawać się z hołotą/motłochem

afgewogen (adj) ► *hij sprak in afgewogen termen* mówił rozważnie/z namysłem; używał wyważonych słów

afgezaagd (adj) (fig.) oklepny ♦ *een afgezaagd onderwerp* oklepny temat

afgezant (m; afgezanten) wysłannik^m

afgezante (f; afgezantes, afgezanten) wysłanniczka^f

afgezien ► *afgezien daarvan* abstrahując od tego; pominiawszy/pomijając to; *afgezien van enkele uitzonderingen* pominiawszy kilka wyjątków; *afgezien van het feit dat* pomijając fakt, że; *afgezien van de kosten* abstrahując od kosztów

afgezonderd (adj) ⇒ **afzonderen**

Afghaan (m; Afghanen) Afgańczyk^m

Afghaans¹ (n) język^m afgański

Afghaans² (adj) afgański

Afghaanse (f; Afghaansen) Afganka^f

Afghanistan (n) Afganistan^m

afgieten (tr; goot af, h. afgegoten) (*aardappelen/groente*) odcedzać^{if}, odcedzić^{pf}, odlewać^{if}, odlać^{pf}

afgietsel (n; afgietsels) **1** (*afbeeldsel*) odlew^m
2 (*afgegoten vocht*) (woda odlana/odcedzona po ugotowaniu np. ziemniaków, warzyw)

afgifte (f) **1** (*overhandiging*) doręczenie ♦ *bewijs van afgifte* dowód dostawy; *tegen afgifte van het reçu* (doręczenie) za pokwitowaniem
2 (*jur.*) wydanie, wystawienieⁿ ♦ *datum van afgifte* data wydania (dokumentu)
3 (*van geur/warmte*) wydzielanieⁿ

afglijden (intr; gleed af, i. afgegleden) **1** (*naar beneden glijden*) ześlizgiwać^{if}/ześlizgnąć^{pf} się ♦ *hij was steeds verder afgegleden in de ellende* coraz bardziej się staczał
2 (*glijdend van iets afraken*) ześlizgiwać^{if}/ześlizgnąć^{pf} się, zsuwać^{if}/zsunąć^{pf} się
3 (*luchtv.*) wykonywać^{if}/wykonać^{pf} ślizg

afgod (m; afgoden) bożek^m, bóstwo ♦ *van zijn buik een afgod maken* dogadzać brzuchowi; myśleć tylko o jedzeniu

afgodendienaar (m; afgodendienaars, afgodendienaren) bałwochwalca^m

afgodendienares (f; afgodendienaresen) ⇒ **afgodendienaar**

afgoderij (f; afgoderijen) bałwochwalstwoⁿ

afgodsbeeld (n; afgodsbeelden) bożek^m, bóstwoⁿ

afgooien (tr; gooide af, h. afgegooid) zrzucać^{if}, zrzucić^{pf}, strącać^{if}, strącić^{pf} ♦ *pas op dat je het er niet afgooit* uważaj, żebyś tego nie stracił; *iem. de trap afgooien* zrzucić kogoś ze schodów

afgraven (tr; groef af, h. afgegraven) usuwać^{if}/usunąć^{pf} wierzchnią warstwę ziemi ♦ *een duin afgraven* niwelować wydmy; *vervuilde grond afgraven* usunąć zanieczyszczoną glebę/ziemię; *een veenlaag afgraven* zdjąć warstwę ziemi torfowej

afgraving (f; afgravingen) 1 (*het afgraven*) odkopywanieⁿ, usuwanieⁿ warstwy ziemi 2 (*plaats*) (miejsce/teren na którym trwają prace usuwania warstwy ziemi)

afgrazen (tr; graasde af, h. afgegrasd) 1 (*kaal vreten*) objadać^{if}, objeść^{pf}, obżerać^{if}, obześcić^{pf} (łąkę/pastwisko) 2 (*fig.*) wyczerpać^{pf}, wykorzystać^{pf} ♦ *een terrein van onderzoek afgrazen* wyczerpać obszar badań

afgrendelen (tr; grendelde af, h. afgegrendeld) ⇒ **vergren-delen**

afgrijselijk (adj) potworny, potwornie^{adv}, okropny, okropnie^{adv}, wstrętny, wstrętnie^{adv} ♦ *zij kleedt zich afgrijselijk* ona się okropnie ubiera; *een afgrijselijke moord* potworne morderstwo; *een afgrijselijk nare situatie* strasznie nieprzyjemna sytuacja

afgrijzen (n) (*afschrik*) zgroza^f, (*afkeer*) wstręt^m ♦ *met afgrijzen vervullen* napętniać/przejmować zgrozą; *zij dacht er met afgrijzen aan* myślała o tym że zgrozą

afgrond (m; afgronden) otchłań^f, przepaść^f ♦ *een bodemloze afgrond* bezdenia/przepastna otchłań; *een gapende afgrond* ziejąca otchłań; *in een afgrond vallen* spaść w przepaść; stoczyć się w przepaść; *een afgrond van leed* otchłań/morze cierpienia; *op de rand van de afgrond* na skraju przepaści

afgunst (f) zazdrość^f, nieżyczliwość^f ♦ *verteerd worden door afgunst* być zżerany przez zazdrość; *afgunst koesteren jegens* zazdrościć komuś; być nieżyczliwym dla kogoś; *zij keek er met afgunst naar* patrzyła na to z zazdrością; *van afgunst vervuld zijn* być przepełnionym uczuciem zazdrości

afgunstig (adj) zazdrośny, zazdrośnie^{adv}, nieżyczliwy, nieżyczliwie^{adv} ♦ *afgunstige blik* zawistne spojrzenie; *iets met afgunstige ogen aanzien* patrzeć na coś zazdrośnym okiem; *afgunstig zijn op/jegens iem. wegens iets* zazdrościć komuś czegoś

afhaalrestaurant (n; afhaalrestaurants) (restauracja przygotowująca dania na wynos)

afhaken¹ (intr; haakte af, h./i. afgehaakt) (*ophouden*) wycofywać^{if}/wycofać^{pf} się, odłączać^{if}/odłączyć^{pf} się, (z)rezygnować^{(pf)/if}

afhaken² (tr; haakte af, h. afgehaakt) odczepiać^{if}, odczepić^{pf} ♦ *wagons afhaken* odczepić wagony

afhakken (tr; hakte af, h. afgehaakt) odrąbywać^{if}, odrąbać^{pf}, odcinać^{if}, odciąć^{pf} ♦ *het hoofd van iem. afhakken* ścinać komuś głowę

afhalen (tr; haalde af, h. afgehaald) 1 (*in ontvangst nemen*) odbierać^{if}, odebrać^{pf} 2 (*iem.*) (*gaan halen*) odbierać^{if}, odebrać^{pf}, zabierać^{if}/zabrać^{pf} kogoś^A skądś ♦ *komen afhaken* przyjść/przyjechać po kogoś ► *het bed afhaken* ściągnąć/zdjąć pościel; *beddengoed afhaken* ściągnąć pościel; *bessen afhaken* obrywać szypułki; *een lam van de moeder afhaken* odebrać poród (tu: u owcy); *een paling afhaken* ściągnąć skórę z węgorza; *peulen afhaken* łuskać (fasolę/groch); *ze hebben hem van de tribune afgehaald* ściągnęli/usunęli go z trybuny; *de was afhaken* ściągnąć pranie

afhameren (tr; hamerde af, h. afgehamerd) (*iem.*) odbierać^{if}/odebrać^{pf} komuś głos

afhandelen (tr; handelde af, h. afgehandeld) załatwiać^{if}, załatwić^{pf} ♦ *een zaak als afgehandeld beschouwen* traktować sprawę jako załatwioną; uważać sprawę za załatwioną; *de zaak afhandelen* załatwić/uregulować sprawę

afhandeling (f; afhandelingen) załatwianieⁿ, załatwienieⁿ

afhandig (adj) ► *iem. iets afhandig maken* pozbawić kogoś czegoś; odebrać/ukraść coś komuś

afhangen¹ (intr; hing af, h. afgehangen) 1 (*naar beneden hangen*) zwisać^{if}, zwisnąć^{pf}, zwieszać^{if}/zwiesić^{pf} się 2 (+ *van*) (*afhankelijk zijn*) zależeć^{if} od czegoś ♦ *dat hangt ervan af of to zależy od tego, czy ...; laten afhaken van uzależnić od czegoś; als het van mij afhing* gdyby to zależało ode mnie; *zijn leven hangt ervan af* od tego zależy jego życie; *alsof zijn leven ervan afhing* jak gdyby od tego zależało jego życie; *het zal ervan afhangen* to zależy

afhangen² (tr; hing af, h. afgehangen) zdejmować^{if}, zdjąć^{pf} ♦ *een deur afhaken* zdjąć drzwi; *gordijnen afhaken* zdjąć zasłony

afhankelijk (adj) zależny, zależnie^{adv} ♦ *afhankelijk maken/stellen van* (*onderwerpen aan*) uzależnić od; *afhankelijk zijn van* zależeć od; *afhankelijk van* zależnie od; *zeer afhankelijk zijn* być bardzo zależnym/uzależnionym; *een afhankelijke zin* (*taalk.*) zdanie zależne

afhankelijkheid (f) zależność^f ♦ *onderlinge afhankelijkheid* wzajemna zależność

afhechten (tr; hechte af, h. afgehecht) ► *een draad afhechten* zakończyć nitkę

afhelpen (tr; hielp af, h. afgeholpen) (+ *van*) (*vrijmaken van*) uwalniać^{if}, uwolnić^{pf} ♦ *iem. van de drank afhelpen* pomóc komuś uwolnić się od alkoholizmu; *iem. van de drugs afhelpen* pomóc komuś uwolnić się od narkotyków; *iem. van zijn verlegenheid afhelpen* pomóc komuś przełamać nieśmiałość; *zal ik u van uw jas afhelpen?* czy pomóc pani zdjąć płaszcz?; *iem. van zijn geld afhelpen* (*scherts.*) naciągnąć kogoś (na wydatek)

afhollen (tr; holde af, h. afgehold) zlatywać^{if}, zlecieć^{pf}, zbiegać^{if}/zbiec^{pf} (na dół)

afhouden (tr; hield af, h. afgehouden) 1 (+ *van*) (*verwijderd houden van*) powstrzymywać^{if}/powstrzymać^{pf} od czegoś, trzymać^{if} z dala/daleka od czegoś ♦ *de boot afhouden* uchylać się od obowiązków; migać się (*inf.*); *iem. van iets afhouden* (*ontraden, afbrengen van*) powstrzymywać kogoś od czegoś; *iem. van de bal afhouden* (*sport.*) kryć kogoś nieprzepisowo; *iem. van zijn werk afhouden* odciągać/odrywać kogoś od pracy; przeszkadzać komuś w pracy; *zij kan haar ogen niet van hem afhouden* (ona) nie może oderwać od niego oczu/wzroku 2 (*een bedrag*) (*afrekken, inhouden*) potrącać^{if}, potrącić^{pf}, odliczać^{if}, odliczyć^{pf} ► *een hond van zich afhouden* odpędzać psa (od siebie)

afhuren (tr; huurde af, h. afgehuurd) wynajmować^{if}, wynająć^{pf}, brać^{if}/wziąć^{pf} w najem

afijn (int) no cóż, no więc

afjagen (tr; jaagde af/joeg af, h. afgejaagd) wypędzać^{if}, wypędzić^{pf}, wyganiać^{if}, wygonić^{pf}, przepędzać^{if}, przepędzić^{pf} ♦ *jongens van de school afjagen* wygonić chłopców ze szkoły

afjakkeren (tr; jakkerde af, h. afgejakkerd) 1 (*uitputten*) (z)męczyć^{(pf)/if}, umęczyć^{pf}, zmordować^{pf} ♦ *er afgejakkerd uitzien* wyglądać na zmęczonego; *zich afjakkeren* umęczyć/zmordować się 2 (*overhaast en slordig afmaken*) odwalać^{if}, odwalić^{pf}, odbębnić^{if}, odbębnić^{pf}

afk. (abbr) (*afkorting*) skr. (skrót)

afkalven (intr; kalfde af, i. afgekalfd) (*van oevers/gletsjers*) osuwać^{if}/osunąć^{pf} się

afkammen (tr; kamde af, h. afgekamd) 1 (*door kammen rei-*

nigen wyczesywać^{if}, wyczesać^{pf} **2** (*onbillijk bekritiseren*) (z)ganić^{(pf)/if} ▷ (*inf.*) zjechać^{pf} ♦ *elkaar afkammen* oczerniać się wzajemnie

afkanten (tr; kannte af, h. afgekant) **1** (*de scherpe kanten wegnemen van*) obcinać^{if}/obciąć^{pf} kanty/krawędzie ♦ *schuin afkanten* fazować **2** (*bij het handwerken*) (*breiwerk*) zakańczać^{if}, zakończyć^{pf}, (*stuk stof*) obrębiać^{if}, obrębić^{pf}, oblamowywać^{if}, oblamować^{pf} ♦ *een breiwerk afkanten* (ob)dziergać dzianinę/robótkę

afkappen (tr; kapte af, h. afgekapt) obcinać^{if}, obciąć^{pf}, odcinać^{if}, odciąć^{pf}, ścinać^{if}, ściąć^{pf} ♦ *een gesprek afkappen* przerwać rozmowę; *iem. afkappen* przerywać komuś; *een hond de staart afkappen* kurtyzować psa

afkatten (tr; katte af, h. afgekat) ► *iem. afkatten* ofuknąć kogoś

afkeer (m) niechęć^f, awersja^f, (*sterker*) odraza^f, wstręt^m ♦ *ik heb een afkeer van vormen* czuję obrzydzenie do robaków; *een afkeer hebben van/jegens* mieć wstręt do; *een afkeer van iem. krijgen* poczuć do kogoś awersję; *iem. afkeer inboezemen voor/tegen* zaszczepić komuś odrazę do

afkeren (tr; keerde af, h. afgekeerd) odwracać^{if}, odwrócić^{pf} ♦ *zich afkeren van iem./iets* odwrócić się od kogoś/czegoś

afkerig (adj) (+ *van*) niechętny, niezycliwy ♦ *afkerig zijn van iem.* odczuwać do kogoś antypatię/awersję; *afkerig zijn van geweld* być przeciwnikiem przemocy; nie znosić przemocy; *iem. van iets afkerig maken* zrazić kogoś do czegoś ► *ik ben er niet afkerig van* czymś takim nie pogardzę

afketsen (intr; ketste af, i. afgeketst) odbijać^{if}/odbić^{pf} się ♦ *daarop is het plan afgeketst* z tego powodu plan spełził na niczym; z tego powodu plan się nie powiódł; *afketsen op* (*van kogels*) odbić się (rykoszetem) od

afkeuren (tr; keurde af, h. afgekeurd) **1** (*ongeslacht verklaren, afwijzen*) odrzucać^{if}, odrzucić^{pf}, oddalać^{if}, oddalić^{pf}, nie uznawać^{if}/uznać^{pf}, (za)kwestionować^{(pf)/if}, (z)dyskwalifikować^{(pf)/if} ♦ *iem. wegens ziekte afkeuren* uznać kogoś za niezdolnego do pracy z powodu choroby; *afgekeurd vlees* mięso nienadające się do spożycia; *hij is voor 70 procent afgekeurd* on jest w 70 procentach niezdolny do pracy; *iem. afkeuren voor militaire dienst* uznać kogoś za niezdolnego do służby wojskowej; *afgekeurde waar* towar wybrakowany **2** (*veroordeelen*) (z)ganić^{(pf)/if}, dezaprobować^{if}, nie pochwałać^{if}, (*sterk afkeuren*) potępiać^{if}, potępić^{pf} ♦ *een daad afkeuren* potępić czyn; *iemands gedrag afkeuren* zganić czyjeś zachowanie; *dat is afte keuren* to zasługuje na naganę

afkeurend (adj) nieprzychylny, nieprzychylnie^{adv}, negatywny, negatywnie^{adv} ♦ *afkeurende blik* nieprzychylny spojrzanie; *afkeurende gebaren* gesty dezaprobaty; *afkeurend kijken* patrzeć nieprzychylnie; *hij liet zich afkeurend uit over die zaak* wypowiadał się nieprzychylnie o tej sprawie; *een afkeurend oordeel* negatywna opinia

afkeurenswaardig (adj) naganny, nagannie^{adv}, karygodny, karygodnie^{adv}

afkeuring (f; afkeuringen) **1** (*het ongeschikt verklaren*) odrzucenieⁿ, dyskwalifikacja^f ▷ (*het selecteren van uitschot*) wybrakowanieⁿ **2** (*het ongunstig beoordelen*) dezaprobata^f, (*berisping*) nagana^f, (*sterker*) potępienieⁿ ♦ *motie van afkeuring* wotum nieufności; *zijn afkeuring uitspreken over* zganić coś; *ieders afkeuring verdienen* zasługiwać na powszechną naganę

afkickcentrum (n; afkickcentrums, afkickcentra) centrumⁿ odwykowe

afkicken (intr; kicke af, i. afgekickt) poddawać^{if}/poddąć^{pf} się kuracji odwykowej

afkijken¹ (intr; keek af, h. afgekeken) odpisywać^{if}, odpisać^{pf} ▷ (*inf.*) ścigać^{if} ♦ *bij/van zijn buurman afkijken* odpisywać od kolegi

afkijken² (tr; keek af, h. afgekeken) **1** (*onopgemerkt overnemen*) podpatrywać^{if}/podpatrzeć^{pf} coś u kogoś^G ♦ *de kunst van iem. afkijken* podpatrzyć, jak coś się robi; nauczyć się czegoś u kogoś **2** (*film, tv-programma*) (*ten einde toe kijken*) oglądać^{if}/obejrzyć^{pf} do końca

afkleden (intr; kleepte af, h. afgekleed) (*van kleding*) wyszczuplać^{if}, wyszczuplić^{pf}

afkletten (tr; kletste af, h. afgekletst) ► *ze kletsten (heel) wat af!* gadali jak najęci!

afkloppen (tr; klopte af, h. afgeklopt) **1** (*van stofen vuil zuiveren*) (wy)trzepać^{(pf)/if}, otrzepywać^{if}, otrzepać^{pf} ♦ *kleren afkloppen* wytrzepać ubrania **2** (*ongeluk bezuiveren*) odpukiwać^{if}/odpukać^{pf} (w niemalowane drewno) ♦ *even afkloppen!* odpukać! **3** (*muz.*) dawać^{if}/dać^{pf} znak pałeczką

afkluiven (tr; kloof af, h. afgeklouven) ogryzać^{if}, ogryźć^{pf} ♦ *een bot afkluiven* ogryzać kość; *zijn vingers afkluiven* obgryzać paznokcie

afknabbelen (tr; knabbelde af, h. afgeknabbeld) ogryzać^{if}, ogryźć^{pf}, obgryzać^{if}, obgryźć^{pf} ♦ *de botjes afknabbelen* poobgryzać kostki

afknagen (tr; knaagde af, h. afgeknaagd) **1** (*door knagen ontdoen van*) obgryzać^{if}, obgryźć^{pf}, ogryzać^{if}, ogryźć^{pf} **2** (*langzaam wegschuren*) ♦ *de stroom knaagde de oever af* prąd podmywał brzeg

afknappen (intr; knapte af, i. afgekapt) załamywać^{if}/załamać^{pf} się ► *ik ben op hem afgekapt* ± on mnie rozczarował; *ergens op afknappen* ± być czymś rozczarowanym

afknapper (m; afknappers) ♦ *wat een afknapper!* masz babo placek!; masz ci los!

afknipen (tr; kneep af, h. afgeknepen) ► *iem. afknipen* wymaglować kogoś; przemaglować kogoś

afknippen (tr; knipte af, h. afgeknipt) obcinać^{if}, obciąć^{pf}

afknotten (tr; knotte af, h. afgeknot) **1** (*van een uitstekend deel ontdoen*) obcinać^{if}, obciąć^{pf} (końce), ścinać^{if}, ściąć^{pf} (góre/wierzch) **2** (*bouwk.*) obcinać^{if}/obciąć^{pf} kanty/krawędzie

afkoelen (intr; koelde af, i. afgekoeld) ochładzać^{if}/ochłodzić^{pf} się, (o)stygnąć^{(pf)/if}, (o)chłodzić^{(pf)/if} ♦ *het is na het onweer erg afgekoeld* po burzy bardzo się ochłodziło; *laat hem eerst maar even afkoelen* niech on się najpierw trochę uspokoi

afkoeling (f) (*het koeler worden*) ochłodzenieⁿ

afkoelingsperiode (f; afkoelingsperioden, afkoelingsperiodes) (odłożenie na pewien czas spornej kwestii)

afkoersen (intr; koerste af, h. afgekoerst) ustalić^{pf}/wybrać^{pf} kurs na coś

afkoken¹ (intr; kookte af, i. afgekookt) ► *die aardappels koken af* ziemniaki rozgotowują się

afkoken² (tr; kookte af, h. afgekookt) wygotowywać^{if}, wygotować^{pf} ♦ *beenderen afkoken* wygotować kości; *groenten afkoken* wygotować wywar z jarzyn

afkoker (m; afkokers) mączysty ziemniak^m

afkomen (intr; kwam af, i. afgekomen) **1** (*zich verwijderen*) oddalać^{if}/oddalić^{pf} się ♦ *zij konden niet van het eiland afkomen* nie mogli oddalić się od wyspy; nie mogli odpłynąć od wyspy; *kom van het ijs af* zejść z lodu!; *kom van het dak af!* zejść z dachu! **2** (*toegaan*) zbliżać^{if}/zbliżyć^{pf} się ♦ *de dingen op zich laten afkomen* czekać na rozwój wypadków; *de muggen komen op het licht af* komary lecą do światła **3** (*afjalen*)

schodzić^{if}, zejść^{pf} ♦ *de berg afkomen* zejść z góry; *de trap afkomen* zejść ze schodów 4 (*naderen langs*) zbliżyć^{if}/zblżyć^{pf} się ♦ *een weg/rivier afkomen* zbliżyć się wzdłuż drogi/trzeki 5 (+ *van*) (*ontslagen, bevrijd raken*) uwolnić^{if}/uwolnić^{pf} się, pozbywać^{if}/pozbyć^{pf} się ♦ *daar kom je nooit meer van af* już się nigdy od tego nie uwolnisz; *zij zijn er met de schrik van afgekomen* skończyło się na strachu; *ik kon niet van hem afkomen* nie mogłem się go pozbyć; *hij kwam er met een waarschuwing van af* skończyło się na ostrzeżeniu; *er goed afkomen* wywinąć się; dobrze wyjść na czymś; *er bekaaid afkomen* źle wyjść na czymś 6 (*werk*) (*ten einde komen*) zostać^{pf} zakończonym ♦ *komt dat werk nooit af?* czy ta praca nigdy nie będzie gotowa? 7 (*uitgaan van een hogere instantie*) zostać^{pf} wydany ♦ *wanneer komt die benoeming af?* kiedy nastąpi ta nominacja?; *er is een besluit afgekomen* dat wydano dekret, że ...

afkomst (f) pochodzenieⁿ ♦ *van eenvoudige afkomst* prostego pochodzenia; niskiego rodu; *van hoge/adelijke afkomst* wysokiego/szlacheckiego pochodzenia; *van Vlaamse afkomst* flamandzkiego pochodzenia; z pochodzenia/urodzenia Flamand

afkomstig (adj) 1 (+ *uit*) (*komende uit*) pochodzący z 2 (+ *uit*) (*afgeleid van*) wywodzący się z, pochodzący z ♦ *dat woord is afkomstig uit het Engels* to słowo pochodzi z angielskiego 3 (+ *van*) (*deel uitgemaakt hebbende van*) ♦ *deze planken zijn afkomstig van die oude eik* te deski pochodzą z tego starego dębu 4 (+ *van*) (*toebehoord hebbende aan*) ♦ *dit horloge is afkomstig van mijn vader* ten zegarek należał do mojego ojca 5 (+ *van*) (*ontworpen door*) ♦ *van wie is dat plan afkomstig?* od kogo pochodzi ten plan?

afkondigen (tr; kondigde af, h. afgekondigd) 1 (*bekendmaken*) obwieszczać^{if}, obwieścić^{pf}, ogłaszać^{if}, ogłosić^{pf} ♦ *de staat van beleg afkondigen* ogłosić stan wojenny/wyjatkowy; *een staking afkondigen* ogłosić/proklamować strajk 2 (*radio, tv*) zapowiadać^{if}/zapowiedzieć^{pf} zakończenie/koniec (audycji/programu)

afkondiging (f; afkondigingen) 1 (*het afkondigen*) obwieszczenieⁿ, ogłaszanieⁿ ♦ *afkondiging doen van* obwieścić/ogłosić coś 2 (*het afgekondigde*) obwieszczenieⁿ, ogłoszenieⁿ ♦ *een afkondiging aanplakken* nakleić ogłoszenie/obwieszczenie

afkooksel (n; afkooksels) (*cul.*) wywar^m

afkoop (m; afkopen) (*mbt. verplichting*) spłata^f, (*het vrijkopen/mbt. verzekering*) wykup^m, odkup^m ♦ *afkoop van de verzekeringspolis* wykup polisy ubezpieczeniowej

afkoopbaar (adj) podlegający spłacie/wykupowi

afkoopsof (f (m); afkoopsofmen) kwota^f wykupu, (*bij schadeoostelling*) odszkodowanieⁿ, rekompensata^f, (*verz.*) wartość wykupu polisy, (*bij afstand van bezittingen, rechten*) odstępeⁿ

afkopen (tr; kocht af, h. afgekocht) (*fin.*) wykupować^{if}, wykupić^{pf}, odkupować^{if}, odkupić^{pf}, spłacać^{if}, spłacić^{pf} ♦ *een vervolging afkopen* (*jur.*) wykupić się od postępowania karnego

afkoppelen (tr; koppelde af, h. afgekoppeld) odczepiać^{if}, odczepić^{pf}, odłączać^{if}, odłączyć^{pf} ♦ *een wagon afkoppelen* odczepić wagon

afkorten (tr; kortte af, h. afgekort) 1 (*rede/woord*) (*verkorten door weglating*) skracać^{if}, skrócić^{pf} ♦ *Verenigde Naties wordt afgekort tot VN* skrót Organizacji Narodów Zjednoczonych brzmi ONZ 2 (*in lengterichting kleiner maken*) skracać^{if}, skrócić^{pf}, przycinać^{if}, przyciąć^{pf} ♦ *hop afkorten* (*agr.*) przycinać chmiel

afkorting (f; afkortingen) 1 (*afgekort woord*) skrót^m 2 (*het afkorten*) skraccanieⁿ

afkrabben (tr; krabde af, h. afgekraab) 1 (*door krabben weg-nemen*) zdrapować^{if}, zdrapać^{pf} ♦ *een korstje van een wond afkrabben* zdrapać strupek z rany; *de verf van de deur afkrabben* zdrapować farbę z drzwi 2 (*door krabben ontdoen van*) odrapywać^{if}, odrapać^{pf} ♦ *de deur afkrabben* odrapać drzwi

afkraken (tr; kraakte af, h. afgekraakt) ostro (s)krytykować^{(pf)/if} ▷ (*inf.*) zjechać^{pf} ♦ *de leraar heeft alle opstellen afgekraakt* nauczyciel ostro skrytykował wszystkie wypracowania

afkrijgen (tr; kreeg af, h. afgekregen) 1 (*erin slagen ergens af te halen*) usuwać^{if}, usuwać^{pf}, zdejmować^{if}, zdjąć^{pf} ♦ *hij kreeg de verf niet van de deur af* nie mógł usunąć/zerwać farby z drzwi 2 (*erin slagen te voltooiën*) (s)kończyć^{(pf)/if}, ukończyć^{pf} ♦ *iets afkrijgen* zakończyć coś; *het werk afkrijgen* ukończyć pracę

afkukelen¹ (intr; kukelde af, i. afgekukeld) staczać^{if}/stoczyć^{pf} się, (s)turlać^{(pf)/if} się, zwałać^{if}/zwalić^{pf} się, fikać^{if}/fiknąć^{pf} kozła ♦ *het kind kukelde van de trap af* dziecko sturlało się ze schodów

afkukelen² (tr; kukelde af, h. afgekukeld) zwałać^{if}, zwalić^{pf}, strącać^{if}, strącić^{pf} ♦ *hij kukelde zijn bord van de tafel af* zwałił swój talerz ze stołu

afkunnen (tr; kon af, h. afgekund) ► *ik kan dit wel alleen af* dam sobie sam z tym radę; *het best afkunnen* (*zonder hulp*) dawać sobie samemu świetnie radę, (*alle tijd hebben*) mieć dużo czasu; nie musieć się spieszyć; *men kan dit werk in twee uur af* pracę można skończyć w dwie godziny; *het werk alleen niet afkunnen* nie móc samemu skończyć pracy

afkussen (tr; kuste af, h. afgekust) 1 (*door kussen weg-nemen*) sçałowywać^{if}, sçałować^{pf} ♦ *de pijn afkussen* ukoić pocałunkami czyjś ból; *tranen afkussen* sçałować czyjeś łzy 2 (*met kussen bedekken*) obcałowywać^{if}, obcałować^{pf}, wycalać^{if}, wycalać^{pf} ♦ *iemands gezicht afkussen* wycalać czyjś twarz ► *laten we het afkussen* pocałujmy się na zgodę

aflaat (m; aflaten) (*r.-k.*) odpust^m ♦ *gedeelteelijke/volle aflaat* odpust zupełny/cząstkowy; *iem. aflaat schenken* udzielić komuś odpustu

afladen (tr; laadde af, h. afgeladen) 1 (*weg-, af-, uitnemen*) wyładowywać^{if}, wyładować^{pf} ♦ *de koffers afladen* wyładować walizki (wyjąć z pojazdu) 2 (*van lading ontdoen*) wyładowywać^{if}, wyładować^{pf}, rozładowywać^{if}, rozładować^{pf} ♦ *wij moeten de wagen afladen* musimy rozładować samochód 3 (*vol laden*) wyładowywać^{if}, wyładować^{pf}, naładowywać^{if}, naładować^{pf}

aflakken¹ (intr; lakte af, i. afgelakt) pokrywać^{if}/pokryć^{pf} ostatnią warstwą lakieru

aflakken² (tr; lakte af, h. afgelakt) lakierować^{if}/polakierować^{pf} (do końca)

aflandig (adj) ► *aflandige wind* wiatr od lądu; wiatr wiejący ku morzu

aflaten¹ (intr; liet af, h. afgelaten) ► *niet aflatende regen* ciągle deszcz; *niet aflaten te* nie przestawać coś robić; ciągle coś robić; *niet aflatende zorg* nieustająca troska

aflaten² (tr; liet af, h. afgelaten) ► *ik zal je even de trap aflaten* sprowadzę cię po schodach

afliebben (tr; lebbende af, h. afgelebbend) 1 (*aflieken*) ± obliźywać^{if}, ± obliżać^{pf}, ± zlizywać^{if}, ± zlizywać^{pf} 2 (*afzoenen*) ± wycalać^{if}, ± wycalać^{pf} ♦ *elkaar afliebben* lizać się, ± obcałowywać się

afleggen (tr; legde af, h. afgelegd) 1 (*kledingstuk*) (*afdoen*) zdejmować^{if}, zdjąć^{pf} ♦ *de toga afleggen* porzucić urząd; *het zwaard afleggen* schować miecz do pochwy; zaprzestać walki 2 (*een handeling verrichten*)

składać^{if}, złożyć^{pf}, zdawać^{if}, zdać^{pf} ♦ *een bekentenis afleggen* przyznać się; *een bezoek afleggen* złożyć wizytę; *de eed afleggen* składać przysięgę; *een examen afleggen* składać/zdawać egzamin; *een valse getuigenis afleggen* złożyć fałszywe zeznanie; *rekenschap afleggen aan iem./over iets* zdawać komuś sprawę/rachunek z czegoś; *een verklaring afleggen* złożyć oświadczenie/deklarację 3 (weg/afstand) pokonywać^{if}, pokonać^{pf}, przebywać^{if}, przebyć^{pf} ♦ *we moeten nog 20 km afleggen* musimy jeszcze pokonać/przebyć 20 km 4 (lijk) przygotowywać^{if}, przygotować^{pf} (obmyć i ubrać zwłoki) 5 (huid/hoorns/veren) zrzucać^{if}, zrzucić^{pf} 6 (bot.) (loten/wijnranken) odkładać^{if}, odłożyć^{pf}

afleggettje (n; afleggettjes) (znoszona część garderoby)
afleidbaar (adj) 1 (bliksem e.d.) dający się odprowadzić (np. poprzez instalację odgromową) 2 (taalk.) dający się utworzyć^{pf}/derywować^{if}

afleiden (tr; leidde af, h. afgeleid) 1 (wegleiden) odprowadzać^{if}, odprowadzić^{pf} ♦ *de aandacht afleiden* odwrócić uwagę; *de bliksem afleiden* chronić przed piorunem; *de stroom afleiden* skierować tłum gdzie indziej; *iem. van de rechte weg afleiden* sprowadzić kogoś na złą drogę 2 (ontspanning brengen) rozpraszają^{if}, rozproszyć^{pf}, odrywać^{if}/oderwać^{pf} od czegoś ♦ *ik leidde hem af (van zijn werk)* rozpraszalem go (w czasie pracy) 3 (naar beneden leiden) sprowadzać^{if}, sprowadzić^{pf} ♦ *iem. de trap afleiden* sprowadzić kogoś po schodach 4 (de oorsprong verklaren) wywodzić^{if}, wywieść^{pf} ♦ *die familie leidt haar geslacht af van Karel de Grote* ta rodzina pochodzi od Karola Wielkiego 5 (+ van) (taalk.) derywować^{if}, (u)tworzyć^{(pf)/if} 6 (deduceren) (concluderen) (wy)wnioskować^{(pf)/if}, (formule/theorie) wyprowadzać^{if}, wyprowadzić^{pf}, (conclusie) wyciągać^{if}, wyciągnąć^{pf} ♦ *daaruit kun je afleiden dat* z tego można wywnioskować, że ...; *hij leidde uit mijn weigering af dat ik kwaad was* z mojej odmowy wywnioskował, że byłem zły 7 (bot.) prowadzić^{if} (gałęzie/pędy)

afleiding (f; afleidingen) 1 (ontspanning) rozrywka^f, relaks^m, odskocznia^f ♦ *ter afleiding dienen* służyć rozrywce/relaksowi; *voor afleiding zorgen* dbać o relaks 2 (taalk.) (het afleiden, vormen) derywacja^f 3 (taalk.) (afgeleid woord) derywat^m

afleidingsmanoeuvre (n m f; afleidingsmanoeuvres) manewr^m dywersyjny, dezorientacja^f

afleren (tr; leerde af, h. afgeleerd) 1 (zichzelf) oduczać^{if}/oduczyć^{pf} się, odzwyczajając^{if}/odzwyczać^{pf} się ♦ *het roken afleren* odzwyczać się od palenia; *het vloeken afleren* oduczyć się przeklinania 2 (een ander) oduczać^{if}, oduczyć^{pf}, odzwyczajając^{if}, odzwyczać^{pf} ♦ *dat zal ik haar afleren!* ja ją tego oduczę!; *je moet hem die vooroordelen afleren* musisz oduczyć go tych przesądów

afleveren (tr; leverde af, h. afgeleverd) dostarczać^{if}, dostarczyć^{pf} ♦ *de bestelling is op tijd afgeleverd* zamówienie dostarczono na czas

aflevering (f; afleveringen) 1 (bezorging) dostawa^f, dostarczenieⁿ 2 (graf.) (van een tijdschrift) zeszyt^m ♦ *uitgegeven in afleveringen* wydany w kolejno ukazujących się tomach/zeszytach 3 (radio, tv) odcinek^m

afleveringstermijn (m; afleveringstermijnen) termin^m dostawy

aflezen (tr; las af, h. afgelezen) 1 (uitlezen) przeczytać^{pf} do końca, skończyć^{pf} czytać 2 (ten einde toe voorlezen) odczytywać^{if}, odczytać^{pf}, przeczytać^{pf} 3 (opmaken uit de stand van wijzers e.d.) odczytywać^{if}, odczytać^{pf} ♦ *de*

stand van een meter aflezen odczytać stan licznika; *je kon de woede van zijn gezicht aflezen* z jego twarzy można było wyczytać wściekłość

aflikken (tr; likte af, h. afgelik) 1 (door likken verwijderen) oblizywać^{if}, oblizać^{pf}, zlizywać^{if}, zlizać^{pf} ♦ *jam van zijn vingers aflikken* zlizać dżem z palców 2 (door likken ontdoen van iets) wylizywać^{if}, wylizać^{pf} ♦ *dat is om je vingers bij af te likken* (że) palce/paluszki lizać ► *elkaar aflikken* lizać się (pejor.)

afloop (m) 1 (einde) zakończenieⁿ, koniec^m ♦ *een ongeluk met dodelijke afloop* śmiertelny wypadek; *een goede afloop* dobre zakończenie; *na afloop van* po zakończeniu czegoś 2 (uitkomst, resultaat) wynik^m, rezultat^m ♦ *een goede afloop* dobry wynik/rezultat; *een wedstrijd met onbesliste afloop* (sport.) mecz nierozstrzygnięty 3 (aard.) (van water) (het af, weglopen van vloeistoffen) odpływ^m

aflopen¹ (intr; liep af, h./i. afgelopen) 1 (eindigen) (s)kończyć^{(pf)/if} się ♦ *dat is goed afgelopen* to się dobrze skończyło; *hoe is het afgelopen?* jak to się skończyło?; *het zal slecht met je aflopen* źle skończysz; *hoe is het met die zaak afgelopen?* jak skończyła się ta sprawa?; *het loopt af met hem* koniec z nim; on jest skończony; *de afgelopen week* miniony/ubiegły tydzień; w minionym/ubiegłym tygodniu; *afgelopen!* koniec! 2 (zich begeven naar) (po)biec^{(pf)/if}, podbiegać^{if}, podbiec^{pf} ♦ *aflopen op iem.* pobiec/podbiec do kogoś; *de jongens liepen op de brand af* chłopcy pobiegli do pożaru 3 (van wekker) (za)dzwonić^{(pf)/if}, (za)terkotać^{(pf)/if} ♦ *aflopen als een wekker* gadać jak nakręcony; trajkotać 4 (naar beneden lopen) zbiegać^{if}, zbiec^{pf} ♦ *de trap aflopen* zbiec po schodach 5 (van rivier e.d.) (naar beneden vloeien) spływać^{if}, spłynąć^{pf} ♦ *het bloed liep hem van het gezicht af* krew spływała mu po twarzy 6 (door draaien ergens afgaan) zsuwać^{if}/zsunąć^{pf} się, spadać^{if}, spaść^{pf} ► (inform.) zjeżdżać^{if}/zjechać^{pf}

♦ *het wiel liep van de as af* koło spadło z osi

aflopen² (tr; liep af, h. afgelopen) 1 (verslijten) zdzierać^{if}, zedrzeć^{pf} (obuwie) ♦ *zich de zolen van de schoenen aflopen* nabiegać się 2 (doorlopen) obchodzić^{if}, obejść^{pf} ► (inf.) oblatywać^{if}/oblecieć^{pf} ♦ *stad en land aflopen* oblecieć całe miasto za czymś; *we hebben heel wat afgelopen* nieźle się nabiegaliśmy/nachodziliśmy

aflopend (adj) ► *aflopende kleuren* barwy stopniowe tracące na intensywności; *aflopende reactie* (schei.) nieodwracalna reakcja; *aflopend tij* odpływ; *een aflopende weg* stroma droga; *het is een aflopende zaak* to się już kończy

aflossen (tr; loste af, h. afgelost) 1 (vervangen) zmieniać^{if}, zmienić^{pf}, zastępować^{if}, zastąpić^{pf} ♦ *elkaar aflossen* zmienić się; wymienić się; *de wacht aflossen* zmienić wartę 2 (terugbetalen) spłacać^{if}, spłacić^{pf} ♦ *een hypotheek aflossen* spłacać hipotekę; *een lening aflossen* spłacić kredyt/pożyczkę; *een obligatie aflossen* sprzedać obligację; *een schuld aflossen* spłacić dług

aflossing (f; aflossingen) 1 (het vervangen) zmiana^f ♦ *aflossing van de wacht* zmiana warty 2 (het terugbetalen) spłata^f 3 (fin.) (termijn; bedrag) rata^f ♦ *jaarlijkse aflossing* roczna rata; *maandelijkse aflossing* rata miesięczna; *tussentijdse aflossing* wcześniejsza spłata
aflossingstermijn (m; aflossingstermijnen) termin^m spłaty

afluisterapparaat (f (m)) urządzenieⁿ podsłuchowe, (inf.) pluskwa^f

afluisteren (tr; luisterde af, h. afgeluisterd) podsłuchiwać^{if}, podsłuchać^{pf}

afmaken¹ (tr; maakte af, h. afgemaakt) **1** (beëindigen, voltooiën) dokańczyć^{if}, dokończyć^{pf}, zakańczyć^{if}, zakończyć^{pf}, ukończyć^{pf}, (s)kończyć^{(pf)/if} ♦ **iets netjes afmaken** porządnie coś zakończyć; **zijn studie afmaken** ukończyć/skończyć studia **2** (doden) zabijać^{if}, zabić^{pf}

♦ **het zieke vee afmaken** zabić/ubić chore bydło **3** (vernietigend beoordelen) (z)ganić^{(pf)/if}, zwymyślać^{pf} ▷ (inf.) zjeżdżać^{if}/zjechać^{pf} ♦ **de leerlingen werden bij dat examen afgemaakt** w czasie tego egzaminu nie dano uczniom żadnych szans; pogrążyli uczniów w czasie tego egzaminu ► **spijzen op smaak afmaken** doprawić potrawy; przyprawić potrawy do smaku

afmaken² (refl; maakte zich af, h. zich afgemaakt) ► **zich van iem. afmaken** uwolnić się od kogoś; **hij maakte zich er met een grapje van af** wykręcił/wykpłił się dowcipem/zartem

afmaker (m; afmakers) **1** (iem. die afmaakt, vlug beslist, handelt) rzutki/energiczny/przedsiębiorczy człowiek **2** (sport.) dobry strzelec^m

afmarcheren (intr; marcheerde af, i. afgemarcheerd) odmaszerować^{if}, odmaszerować^{pf}, wymaszerować^{pf} ♦ **wij konden afmarcheren** (scherts.) mogliśmy się ulotnić

afmars (f (m); afmarsen) (mil.) wymarsz^m, odmarsz^m

afmatten (tr; matte af, h. afgemat) wyczerpywać^{if}, wyczerpać^{pf}, wycieńczać^{if}, wycieńczyć^{pf} ♦ **de vijand afmatten** nękać wroga

afmattend (adj) wyczerpujący, wyczerpująco^{adv}, wykańczający, wykańczająco^{adv} ♦ **afmattende arbeid** wyczerpująca/wykańczająca praca; **afmattende hitte** wycieńczający/wykańczający upał

afmelden (tr; meldde af, h. afgemeld) wymeldowywać^{if}, wymeldować^{pf} ♦ **zich afmelden** (zich uitschrijven) wypisać się

afmeren (tr; meerde af, h. afgemeerd) (przy)cumować^{(pf)/if}, zacumować^{pf}

afmeten (tr; mat af, h. afgemeten) **1** (opmeten) wymierzać^{if}, wymierzyć^{pf} ♦ **iets met de ogen afmeten** zmierzyć coś oczami; **een tuin afmeten** wymierzyć ogród **2** (schatten, beoordelen) oceniać^{if}, ocenić^{pf}, (o)szacować^{(pf)/if} ♦ **de verdiensten van twee personen tegen elkaar afmeten** porównać i ocenić zasługi dwóch osób **3** (text.) (stoffen) odmierzać^{if}, odmierzyć^{pf} **4** (een tijdruimte in duur bepalen) ♦ **zijn tijd weten af te meten** potrafić zorganizować sobie rozkład zajęć **5** (toemeten) wymierzać^{if}, wymierzyć^{pf} ♦ **hij mat zijn woorden nauwkeurig af** dokładnie ważył swoje słowa

afmeting (f; afmetingen) **1** (lengtemaat) wymiar^m ♦ **van geringe afmetingen** o małych wymiarach **2** (wisk.) wymiar^m **3** (het afmeten) odmierzanieⁿ, wymierzanieⁿ

afmieteren¹ (intr; mieterde af, i. afgemieterd) (af)valleń zlać^{if}, zlecieć^{pf}, zwalić^{pf} się

afmieteren² (tr; mieterde af, h. afgemieterd) (afgooien) zwałać^{if}, zwalić^{pf}

afmonsteren¹ (intr; monsterde af, i. afgemonsterd) zwalniać^{if}/zwolnić^{pf} się ze służby na statku/okręcie

afmonsteren² (tr; monsterde af, h. afgemonsterd) zwalniać^{if}/zwolnić^{pf} ze służby na statku/okręcie

afname (f (m)) **1** (het afnemen) odbiór^m, zakup^m **2** (het afgenomen worden) zbyt^m **3** (het minder worden) ubytek^m, spadek^m, zmniejszanieⁿ się

afneembaar (adj) **1** (demonteerbaar) dający się zdjąć **2** (afwasbaar) zmywalny, dający się sprząć

afneemster (f; afneemsters) ⇒ **afnemer**

afnemen¹ (intr; nam af, i. afgenomen) **1** (verminderen) zmniejszać^{if}/zmniejszyć^{pf} się, spadać^{if}, spaść^{pf},

(o)słabnąć^{(pf)/if} ♦ **de koorts neemt af** gorączka spada **2** (korter, kleiner worden) zmniejszać^{if}/zmniejszyć^{pf} się, skracać^{if}/skrócić^{pf} się, ubywać^{if}, ubyć^{pf} ♦ **de dagen zijn aan het afnemen** dni stają się coraz krótsze; **de maan neemt af** księżyc ubywa

afnemen² (tr; nam af, h. afgenomen) **1** (afdoen) zdejmować^{if}, zdjąć^{pf} ♦ **zijn hoed afnemen** zdjąć/zdejmować kapelus; **de was van de drooglijn afnemen** zdjąć pranie ze sznurka **2** (ontnemen, afpakken) zabierać^{if}, zabierać^{pf}, odbierać^{if}, odebrać^{pf} ♦ **iem. bloed afnemen** pobierać/pobrać komuś krew; **iem. zijn geld afnemen** zabierać komuś pieniądze; **neem maar een euro van het geld af** możesz wziąć z tych pieniędzy euro; weź sobie euro **3** (afstoffen, schoonmaken) ♦ **meubels afnemen** odkurzyć meble; **stof afnemen** ścierać kurze; **de tafel afnemen** posprzątać ze stołu **4** (plechtig laten afleggen) przyjmować^{if}, przyjąć^{pf}, odbierać^{if}, odebrać^{pf} ♦ **iem. de biecht afnemen** wypowiadać kogoś; **een defilé afnemen** przyjmować defiladę; **een examen afnemen** egzaminować **5** (kopen) kupować^{if}, kupić^{pf} ♦ **goederen afnemen** kupować towary **6** (sport/spel) (kaarten) zbierać^{if}, zebrać^{pf} ► **iem. iets niet in dank afnemen** mieć komuś coś za złe

afnemer (m; afnemers) odbiorca^m, kupujący^m, klient^m

afnokken (intr; nokte af, i. afgenokt) (ophouden met werken) ± (s)kończyć^{(pf)/if} pracę, (vertrekken, weggaan) ulatniać^{if}/ulotnić^{pf} się, spadać^{if}, zmywać^{if}/zmyć^{pf} się

aforisme (n; aforismen) aforyzm^m

afpakken (tr; pakte af, h. afgepakt) odbierać^{if}, odebrać^{pf}, zabierać^{if}, zabrać^{pf} ♦ **iem. een mes afpakken** odebrać/zabrać komuś nóż

afpalen (tr; paalde af, h. afgepaald) **1** (met palen afzetten) odgradzać^{if}/odgrodzić^{pf} palami **2** (afbakenen) wytyczać^{if}, wytyczyć^{pf}, wyznaczać^{if}, wyznaczyć^{pf} ♦ **een onderzoeksveld afpalen** wyznaczyć obszar badań

afpassen (tr; paste af, h. afgepast) **1** (terrein) (afmeten mbv. passen) odmierzać^{if}, odmierzyć^{pf} (krokami) **2** (nauwkeurig afmeten) odmierzać^{if}, odmierzyć^{pf} ♦ **geld afpassen** odliczyć pieniądze; **een afgestaste portie** odmierzona porcja; **op een lijn A-B een stuk A-C afpassen** na linii A-B odmierzyć odcinek A-C

afpeigeren (tr; peigerde af, h. afgepeigerd) wykańczać^{if}, wykończyć^{pf}, zamęczać^{if}, zamęczyć^{pf} ♦ **zich afpeigeren** wykańczać/zamęczać się

afpellen (tr; pelde af, h. afgepeld) (sinaasappel) obierać^{if}, obrać^{pf}, (erwt/bonen) (wy)łuskać^{(pf)/if}

afperken (tr; perkte af, h. afgeperkt) wyznaczać^{if}, wyznaczyć^{pf}, wytyczać^{if}, wytyczyć^{pf} ▷ (beperken) ograniczać^{if}/ograniczyć^{pf}

afpersen (tr; perste af, h. afgeperst) **1** (dwingen te geven) wyciskać^{if}, wycisnąć^{pf}, wymuszać^{if}, wymusić^{pf}, wymóc^{pf} ♦ **een geheim afpersen** wydusić z kogoś tajemnicę; **iem. geld afpersen** wycisnąć/wydusić z kogoś pieniądze; **iem. een verklaring/belofte/getuigenis afpersen** wymóc/wymusić na kims oświadczenie/obietnicę/zeznanie **2** (kleding) (geheel en al persen) (wy)prasować^{(pf)/if}, odprasowywać^{if}, odprasować^{pf}

afperser (m; afpersers) **1** (chanteur) szantażysta^m **2** (text.) prasowacz^m

afpersing (f; afpersingen) (jur.) wymuszenieⁿ, szantaż^m

afpijnigen (tr; pijnigde af, h. afgepijnigd) ► **zijn hersens afpijnigen** łamać sobie głowę; głowić się

afpikken (tr; pikte af, h. afgepikt) **1** (wegpikken) wydziobywać^{if}, wydziobać^{pf} **2** (afhandig maken) buchnąć^{pf}, zwędzić^{pf} ♦ **een boek van iem. afpikken** zwędzić/buchnąć komuś książkę; **hij heeft mijn vriendin afgepikt** podwędził/rąbnął mi dziewczynę ► **het afpikken**

(*van de hitte*) nie wytrzymywać (z powodu upału); ledwo dychać/zipać (z powodu upału)
afpingelen (tr; pingelde af, h. afgepingeld) (wy)targować^{(p)/if}, utargować^{pf}
afplakken (tr; plakte af, h. afgeplakt) zaklejać^{if}, zakleić^{pf}
 ♦ *een floppy afplakken* (ter beveiliging) zakleić dyskietkę; *de arts heeft haar linkeroog afgeplakt* lekarz zakleił jej lewe oko; *de ruiten afplakken* zakleić/zalepić okna
afplatten (tr; platte af, h. afgeplat) spłaszczać^{if}, spłaszczyć^{pf} ♦ *een afgeplatte bol* spłaszczona kula
afpoelieren (tr; poeierde af, h. afgepoeierd) spławiać^{if}, spławić^{pf} (kogoś)
afpraten (tr; praatte af, h. afgepraat) ► *heel wat afpraten* nagadać się
afprijzen (tr; prijsde af, h. afgeprijsd) przeceniać^{if}, przecenić^{pf}, obniżać^{if}/obniżyć^{pf} cenę
afraden (tr; ried af/raadde af, h. afgeraden) ► *ik raad het je af* odradzać ci to; *iem. iets afraden* odradzić coś komuś
afraffelen (tr; raffelde af, h. afgeraffeld) odwalać^{if}, odwalić^{pf}, odbębnić^{if}, odbębnić^{pf}
afraken (intr; raakte af, i. afgeraakt) ► *van de weg afraken* zmylić drogę; zablądzić
aframmelen (tr; rammelde af, h. afgerammeld) (s)prać^{(p)/if}, zlać^{pf} (kogoś), wlać^{pf} (komuś)
aframmeling (f; aframmelingen) lanieⁿ, bicieⁿ ♦ *iem. een aframmeling geven* sprawić komuś lanie
afranselen (tr; ranselde af, h. afgeranseld) (o)bić^{(p)/if}, (wy)thuc^{(p)/if}, (wy)grzmocić^{(p)/if} (kogoś), spuszczać^{if}/spuścić^{pf} manto (komuś)
afrasteren (tr; rasterde af, h. afgerasterd) ogradzać^{if}, ogradzić^{pf}
afrastering (f; afrasteringen) 1 (*handeling*) ogradzanieⁿ 2 (*resultaat*) ogrodzenieⁿ, plot^m
afratelen (tr; ratelde af, h. afgerateld) wyliczać^{if}/wyliczyć^{pf} jednym tchem, powiedzieć^{if} jednym tchem, (wy)recytować^{(p)/if} bez namysłu ▷ (*inf.*) (wy)klepać^{(p)/if}
afreageren (tr; reageerde af, h. afgereageerd) odreagowywać^{if}, odreagować^{pf} ♦ *zijn woede afreageren op* odreagować/wyładować na kimś wściekłość; *zich afreageren* wyładować się
afreizen¹ (intr; reisde af, i. afgereisd) (*vertrekken*) wyjeżdżać^{if}, wyjechać^{pf}
afreizen² (tr; reisde af, h. afgereisd) (*geheel doorreizen*) zjeżdżać^{if}, objeżdżać^{if}, objechać^{pf}, objeździć^{pf} ► *heel wat afreizen* zwiedzić kawał świata
afrekenen (tr; rekende af, h. afgerekend) rozliczać^{if}/rozliczyć^{pf} się ♦ *afrekenen graag* rachunek proszę!; *ik moet mijn hotel afrekenen* muszę zapłacić (rachunek) za hotel; *afrekenen met zijn verleden* rozliczyć się z przeszłością; *ze heeft voorgoed afgerekend met het roken* raz na zawsze uporała się z nałogiem palenia; *met de bakker afrekenen* rozliczyć się z piekarzem; zapłacić rachunek u piekarza; *afrekenen met iem.* rozliczyć się z kimś; uporać się z kimś; rozprawić się z kimś; *ober, afrekenen!* kelner, rachunek!
afrekening (f; afrekeningen) 1 (*het afrekenen*) rozliczenieⁿ ♦ *afrekening houden* rozliczać/rozliczyć się 2 (*geschreven stuk*) rachunek^m, pokwitowanieⁿ
afremmen¹ (intr; remde af, h. afgeremd) wyhamowywać^{if}, wyhamować^{pf}
afremmen² (tr; remde af, h. afgeremd) (po)hamować^{(p)/if}, powstrzymywać^{if}, powstrzymać^{pf} ♦ *iem. in zijn enthousiasme afremmen* pohamować czyjs entuzjazm
afrennen (intr; rende af, i. afgerend) 1 (*zich rennend verwijderen*) oddalać^{if}/oddalić^{pf} się pędem, uciekać^{if},

uciec^{pf} ♦ *de jongens renden het erf af* chłopcy uciekli z podwórka 2 (*tegenmoet snellen*) przybiegać^{if}, przybiec^{pf}, podbiegać^{if}, podbiec^{pf}, zbliżać^{if}/zblizzyć^{pf} się pędem ♦ *hij rende op zijn ongeluk af* zmierzał ku zgubie; *het meisje rende op haar vader af* dziewczynka podbiegła do swojego ojca 3 (*naar een lagere plaats rennen*) zbiegać^{if}, zbiec^{pf} ♦ *een heuvel afrennen* zbiec z pagórka/górki; *de trap afrennen* zbiec po schodach
africhten (tr; richtte af, h. afgericht) (wy)ćwiczyć^{(p)/if}, przyuczać^{if}, przyuczyć^{pf}, (wy)tresować^{(p)/if} ♦ *soldaten africhten* ćwiczyć/musztrować żołnierzy; *valken voor de jacht africhten* tresować sokoły do polowania
afrijden¹ (intr; reed af, h. afgereden) 1 (*wegrijden van*) odjeżdżać^{if}, odjechać^{pf} ♦ *de ruiters reden (van) het plein af* jeźdźcy odjechali z placu 2 (*naar een lagere plaats rijden*) zjeżdżać^{if}, zjechać^{pf} ♦ *de heuvel afrijden* zjeżdżać/zjechać z góry 3 (*rijexamen afleggen*) зда-
 wać^{if}/zdać^{pf} egzamin na prawo jazdy
afrijden² (tr; reed af, h. afgereden) 1 (*rijdend afleggen*) przejeżdżać^{if}, przejechać^{pf}, przebyć^{pf} ♦ *in hoeveel tijd kan men die weg afrijden?* w jakim czasie można przebyć/pokonać tę drogę? 2 (*van paarden*) zostawić^{if}/zostawić^{pf} w tyle, wyprzedzać^{if}, wyprzedzić^{pf} 3 (*dresseren*) ujeżdżać^{if}, ujeździć^{pf} 4 (*afjakkeren*) zajeżdżać^{if}, zajeździć^{pf} ♦ *die auto is finaal afgereden* ten samochód jest zupełnie zajeżdżony
Afrika (n) Afryka^f
Afrikaan (m; Afrikanen) 1 (*bewoner van Afrika*) Afrykanin^m, Afrykańczyk^m 2 (*Afrikaander*) Afrykaner^m
Afrikaander (m; Afrikaanders) Afrykaner^m
Afrikaans¹ (n) język^m afrikaans
Afrikaans² (adj) 1 (*uit, van Afrika*) afrykański 2 (*Zuid-Afrikaans*) południowoafrykański
Afrikaanse (f; Afrikaansen) (*bewoonster van Afrika*) Afrykanka^f
afrikaantje (n; afrikaantjes) aksamitka^f
Afrikaner (m; Afrikaners) ⇒ **Afrikaander**
afrit (m; afritten) 1 (*verk.*) (*afslag*) zjazd^m 2 (*sportl.*) (*ver-trek*) start^m, odjazd^m
afroep (m) (*handel.*) ► *op afroep beschikbaar* dostępny na żądanie; *levering op afroep* dostawa na żądanie/wezwanie
afroepen (tr; riep af, h. afgeroeppen) 1 (*één voor één opnoemen*) wywoływać^{if}, wywołać^{pf} 2 (*afkondigen*) ogłaszać^{if}, ogłosić^{pf}, obwieszczać^{if}, obwieścić^{pf} ► *onheil over iem. afroepen* sprowadzić na kogoś nieszczęście
afrollen¹ (intr; rolde af, i. afgerold) 1 (*naar beneden rollen*) staczać^{if}/stoczyć^{pf} się ♦ *de jongen rolde de trap af* chłopiec stoczył się ze schodów 2 (*ontrollen*) odwinąć^{if}/odwinąć^{pf} się, rozwijać^{if}/rozwinąć^{pf} się
afrollen² (tr; rolde af, h. afgerold) 1 (*uitrollen*) odwinąć^{if}, odwinąć^{pf} ♦ *een stuk lint afrollen* odwinąć kawałek tasiemki/wstążki 2 (*naar beneden laten rollen*) staczać^{if}, stoczyć^{pf} ♦ *hij rolde een steen van de berg af* stoczył kamień z góry
afrolook (m) afroⁿ
afromen (tr; roomde af, h. afgeroomd) 1 (*melk e.d.*) (*room afscheppen van*) zbierać^{if}/zebrać^{pf} śmietankę (z mleka) 2 (*fig.*) zgarniać^{if}/zgarnąć^{pf} to co najlepsze
afronden (tr; rondde af, h. afgerond) 1 (*rondmaken*) zaokrąglać^{if}, zaokrąglić^{pf} ♦ *een tafel met afgeronde hoeken* stół o zaokrąglonych rogach 2 (*afmaken*) dokańczyć^{if}, dokończyć^{pf}, zakańczyć^{if}, zakończyć^{pf}, zamknąć^{if}, zamknąć^{pf} ♦ *een gesprek afronden* zakończyć/podsumować rozmowę; *hij moest nog even een paar zaken afronden* musiał dokończyć/zamknąć jeszcze parę spraw 3 (*getal/bedrag*) zaokrąglać^{if}, zaokrąglić^{pf}

❖ *naar beneden/boven afronden* zaokrąglić w dół/górę; *de prijzen worden op een euro afgerond* ceny zaokrągliła się do pełnego euro

afronding (f; afrondingen) zaokrąglenieⁿ ► *ter afronding* na zakończenie

afrossen (tr; roste af, h. afgerost) 1 (*afgrummelen*) (s)prać^{(pf)/if}, zlać^{pf} (kogoś), wlać^{pf} (komuś) 2 (*paard*) (*afrijden*) zajeżdżać^{if}, zajeżdżić^{pf} 3 (*paard*) (*roskammen*) (wy)czyścić^{(pf)/if} zgrzeblem

afruimen (tr; ruimte af, h. afgeruimd) ► *de tafel afruimen* sprzątnąć/zebrać ze stołu

afrukken (tr; rukte af, h. afgerukt) (*met een ruk lostrekken*) zrywać^{if}, zerwać^{pf}, odrywać^{if}, oderwać^{pf} ► *zich afrukken* bić/walić konia; brandzłować się

afsabbelen (tr; sabbelde af, h. afgesabbeld) obliźywać^{if}, oblizać^{pf} ❖ *een afgesabbeld mondstuk* pośliniony ustnik

afschaffen (tr; schafte af, h. afgeschaft) znosić^{if}, znieść^{pf} ❖ *de slavernij/doodstraf afschaffen* znieść niewolnictwo/karę śmierci

afschaffing (f) zniesienieⁿ

afschaven (tr; schaafde af, h. afgeschaafd) 1 (*gladschaven*) (z)heblować^{(pf)/if}, wyheblować^{pf} 2 (*door sterke schuring wegnemen*) zdzierać^{if}, zedrzeć^{pf}, zdrapywać^{if}, zdrapać^{pf}, zeskrobywać^{if}, zeskrobać^{pf} ❖ *de sterke stroom heeft hier de oever afgeschaafd* silny prąd podmył/zerwał tutaj brzeg; *zich het vel van de hand afschaven* zedrzeć sobie skórę z ręki

afscheid (n) 1 (*handeling*) pożegnanieⁿ ❖ *afscheid nemen* (van) pożegnać się z kimś; *tot/ten afscheid* na pożegnanie 2 (*woorden*) pożegnanieⁿ ❖ *'tot weerziens' was zijn afscheid* na pożegnanie powiedział 'do zobaczenia'

afschieden (tr; scheide af, h. afgescheiden) 1 (*verwijderen, afzonderen*) oddzielać^{if}, oddzielić^{pf}, rozdzielać^{if}, rozdzielić^{pf}, (od)izolować^{(pf)/if} ❖ *hij leefde afgescheiden van zijn familie* żył z dala od swojej rodziny; *zich van de wereld afscheiden* oddzielać się od świata 2 (*van ruimte/oppervlakte*) oddzielać^{if}, oddzielić^{pf} ❖ *het weiland was door een sloot van de weg afgescheiden* łąka była oddzielona od drogi rowem 3 (*vocht*) (*produceren*) wydzielać^{if}, wydzielić^{pf} ❖ *uit de neusholte scheidt zich slijm af* z jamy nosowej wydziela się śluz

afscheiding (f; afscheidingen) 1 (*het afscheiden, afgescheiden worden*) wydzielanieⁿ ❖ *de afscheiding van slijm* wydzielanie śluzu 2 (*voorwerp dat ter afscheiding dient*) przegroda^f, (wand) ścianka^f, przepierzenieⁿ ► (*grens*) granica^f ❖ *een gordijn diende als afscheiding tussen beide ruimten* zasłona stanowiła przegrodę między oboma pomieszczeniami 3 (*afgescheiden stof*) wydzielina^f

afscheidingsbeweging (f; afscheidingsbewegingen) (pol.) ruch^m separatystyczny

afscheidsteest (n; afscheidsteesten) 1 (*feest ter ere van een vertrek*) uroczystość^f pożegnalna, przyjęcieⁿ pożegnane 2 (*slofsteest*) uroczystość^f pożegnalna, bal^m pożegnany

afscheidsgroet (m; afscheidsgroeten) pożegnanieⁿ ❖ *iem. de (laatste) afscheidsgroet bieden* pożegnać się z kimś (na zawsze)

afschepen (tr; schepte af, h. afgescheept) (*personen*) odprawiać^{if}, odprawić^{pf}, zbywać^{if}/zbyć^{pf} kogoś^A, pozbywać^{if}/pozbyć^{pf} się ❖ *zij laat zich niet zo gemakkelijk afschepen* ona nie da się tak łatwo zbyć/odprawić; *iemand met mooie praatjes/loze beloften afschepen* zbyć kogoś pięknymi słówkami/czczymi obiet-

nicami; *iem. met iets afschepen* (in de maag splitsen) zbyć kogoś czymś

afscheppen (tr; schepte af, h. afgescheept) zbierać^{if}, zebrać^{pf} ❖ *de room van de melk afscheppen* zebrać śmietanę z mleka

afscheren (tr; schoor af, h. afgeschoren) 1 (*door scheren wegnemen*) (*met scheermes*) (o)golić^{(pf)/if}, (*met schaar*) (o)strzyć^{(pf)/if} ❖ *iem. de baard afscheren* zgolić komuś brodę 2 (*gelijk knippen*) przycinać^{if}, przyciąć^{pf} ❖ *een haag afscheren* przyciąć żywopłot

afschermen (tr; schermde af, h. afgeschermd) przysłaniać^{if}, przysłonić^{pf}, osłaniać^{if}, osłonić^{pf} ❖ *een atoomreactor moet goed zijn afgeschermd* reaktor atomowy powinien być dobrze osłonięty/zabezpieczony; *licht/een lamp afschermen* przysłonić światło/lampę; *iem. voor iets afschermen* osłaniać/chronić kogoś przed czymś

afscheuren (tr; scheurde af, h. afgescheurd) odrywać^{if}, oderwać^{pf}, obrywać^{if}, oberwać^{pf}, zdzierać^{if}, zedrzeć^{pf}

afscheuring (f; afscheuringen) 1 (*het afscheuren of afgescheurd worden*) (*het afscheuren*) odrywanieⁿ, urywanieⁿ, (*afgescheurd worden*) oderwanieⁿ, urwanieⁿ 2 (*fig.*) rozłam^m

afschieten¹ (intr; schoot af, i. afgeschoten) 1 (*zich snel verplaatsen*) (po)pędzić, (po)gnać^{(pf)/if}, (po)mknąć^{(pf)/if} ❖ *op iem./iets afschieten* ruszyć pędem do kogoś/czegoś 2 (*losschieten*) zeskakiwać^{if}, zeskoczyć^{pf}, spadać^{if}, spaść^{pf} ❖ *het touw schiet van de takel af* lina zeskokczyła z wielokrażka

afschieten² (tr; schoot af, h. afgeschoten) 1 (*afvuren*) wystrzeliwać^{if}, wystrzelić^{pf} ❖ *een kanon afschieten* wystrzelić z armaty; *een vuurpijl afschieten* wystrzelić racę 2 (*door schieten wegnemen*) odstrzeliwać^{if}, odstrzelić^{pf} 3 (*dieren*) (*doodschieten*) wystrzeliwać^{pf}, wystrzelać^{pf} ❖ *duiven afschieten* wystrzelać gołębie 4 (*bouwk.*) odgradzać^{if}, odgradzić^{pf}, oddzielać^{if}, oddzielić^{pf} ❖ *een kamertje met planken afschieten* oddzielić pokój deskami

afschilderen (tr; schilderde af, h. afgeschilderd) 1 (*afbeelden*) (na)malować^{pf}, odmalować^{pf} ❖ *alles erg zwart afschilderen* malować wszystko w czarnych barwach/kolorach 2 (*uitbeelden*) przedstawiać^{if}, przedstawić^{pf}, opisywać^{if}, opisać^{pf} ❖ *de menselijke hartstochten afschilderen* przedstawiać/opisywać ludzkie namiętności 3 (*afmaken*) (s)kończyć^{(pf)/if} malować, dokończyć^{pf} malowania

afschilferen (intr; schilferde af, i. afgeschilferd) (z)łuszczyć^{(pf)/if} się ❖ *zijn huid schilfert af* jego skóra się łuszczy; *de witkalk begint van de muur af te schilferen* wapno zaczyna odpadać od ściany

afschillen (tr; schilde af, h. afgeschild) 1 (*van de schil ontdoen*) obierać^{if}, obrać^{pf} ❖ *appels afschillen* obrać jabłka; *bomen afschillen* okorować drzewa 2 (*door schillen wegnemen*) obierać^{if}, obrać^{pf} ❖ *de schors van bomen afschillen* ściągnąć/usunąć korę z drzew

afschminken (tr; schminkte af, h. afgeschminkt) 1 (*van schmink ontdoen*) zmywać^{if}/zmyć^{pf} szminkę 2 (*het schminken voltooiën*) uszminkować^{pf}

afschoppen (tr; schopte af, h. afgeschopt) wykopywać^{if}, wykopać^{pf} ❖ *een leerling van school afschoppen* wykopać/wyrzucić ucznia ze szkoły; *iem. de trap afschoppen* zrzucić kogoś kopniakiem ze schodów

afschrapen (tr; schraapte af, h. afgeschraapt) 1 (*door schrapen verwijderen*) zeskrobywać^{if}, zeskrobać^{pf}, zdrapywać^{if}, zdrapać^{pf} ❖ *het vet van de darmen afschrapen* zeskrobać tłuszcz z jelit 2 (*door schrapen reinigen*) oskrobywać^{if}, oskrobać^{pf} ❖ *beenderen afschrapen*

oskrobać kości; **vuile borden afschrapen** oskrobać brudne talerze **3** (fig.) (afzetten) wydoić^{pf} kogoś^A

afschrapen (tr; schrapte af, h. afgeschraapt) **1** (door schrapen verwijderen) zeszkrobywać^{if}, zeszkrobać^{pf} ♦ **oude verf van een deur afschrapen** zeszkrobać starą farbę z drzwi **2** (door schrapen reinigen) oskrobywać^{if}, oskrobać^{pf} ♦ **worteltjes afschrapen** oskrobać marchewki **3** (door strepen) skreślać^{if}, skreślić^{pf}, wykreślać^{if}, wykreślić^{pf} ♦ **iem. van de lijst afschrapen** skreślić/wykreślić kogoś z listy

afschrijven (n; afschriften) **1** (kopie) odpis^m, kopia^f, duplikat^m ♦ **authentiek afschrift** (gewaarmerkt) odpis uwierzytelniony; **voor eensluidend afschrift tekenen** zaświadczyc zgodność z oryginałem; **voor eensluidend afschrift** za zgodność z oryginałem; zaświadczają zgodność z oryginałem **2** (van de bank) wyciąg^m bankowy

afschrijven (tr; schreef af, h. afgeschreven) **1** (afboeken) odpisywać^{if}/odpisać^{pf} z konta, wyksięgowywać^{if}, wyksięgować^{pf} ♦ **honderd euro van de rekening afschrijven** odpisać z konta 100 euro **2** (schriftelijk afzeggen) odmawiać^{if}/odmówić^{pf} na piśmie ♦ **een persoon afschrijven** odmówić komuś na piśmie **3** (uit het hoofd zetten) wybijać^{if}/wybić^{pf} sobie z głowy ♦ **dat plan kun je nu wel voorgoed afschrijven** ten plan możesz sobie raz na zawsze wybić z głowy **4** (ten einde schrijven) (s)kończyć^{(pf)/if} pisać **5** (de boekwaarde verlagen) odpisywać^{if}, odpisać^{pf}, (z)amortyzować^{(pf)/if} ♦ **met € 1000,- afschrijven** odpisać kwotę 1000 euro tytułem amortyzacji

afschrijving (f; afschrijvingen) **1** (het afboeken) debetowanieⁿ, obciążenieⁿ, zapis^m w ciężar **2** (waardevermindering) amortyzacja^f, odpis^m amortyzacyjny ♦ **voor afschrijving op de machines** na amortyzację maszyn **3** (bewijs van afschrijving) nota^f debetowa **4** (afmelding) odmowa^f na piśmie

afschrikken (tr; schrikte af, h. afgeschrikt) odstraszać^{if}, odstraszyć^{pf} ♦ **hij liet zich nergens door afschrikken** on się nie dał niczym zrazić; nic nie było w stanie go powstrzymać

afschrikwekkend (adj) odstrasżający, odstrasżająco^{adv} ♦ **een afschrikwekkend voorbeeld** odstrasżający przykład

afschrobben (tr; schrobde af, h. afgeschrobd) **1** (door schrobben verwijderen) wyszorować^{pf} ♦ **het vuil van iets afschrobben** wyszorować coś z brudu **2** (door schrobben reinigen) szorować^{if}

afschudden¹ (tr; schudde af, h. afgeschud) **1** (door schudden af doen vallen) strząsać^{if}, strząsnąć^{pf}, otrząsać^{if}, otrząsnąć^{pf} **2** (zich bevrijden van) otrząsać^{if}, otrząsnąć^{pf}, zrzucać^{if}, zrzucić^{pf} ♦ **het juk afschudden** zrzucić jarzmo; **iem. van zich afschudden** uwolnić się od kogoś; **de sneeuw van zijn jas afschudden** otrząpać płaszcz ze śniegu

afschudden² (refl; schudde zich af, h. zich afgeschud) otrząsać^{if}/otrząsnąć^{pf} się ♦ **de hond schudde zich af** pies się otrząsał

afschuimen (tr; schuimde af, h. afgeschuimd) **1** (afschep- pen) (schuim) zbierać^{if}/zebrać^{pf} pianę, odszumowywać^{if}, odszumować^{pf}, (andere stoffen) zbierać^{if}, zebrać^{pf} ♦ **het vet van de soep afschuimen** zebrać tłuszcz z zupy **2** (een gebied) (afzoeken) przeszukiwać^{if}, przeszukać^{pf} ♦ **feestjes afschuimen** ± imprezować (chodzić z jednej imprezy na drugą); **de stad afschuimen** przeczesać/przetrząsnąć miasto; **de zee afschuimen** przeszukać morze

afschuimen (tr; schuinde af, h. afgeschuind) ukosować^{if},

ścinać^{if}/ściąć^{pf} krawędzie, fazować^{if}

afschuiven¹ (intr; schoof af, h. i. afgeschoven) (betalen) (za)bulić^{(pf)/if}

afschuiven² (tr; schoof af, h. afgeschoven) odsuwać^{if}, odsunąć^{pf}, (op een ander laten neerkomen) zrzucić^{if}, zrzucić^{pf}, zwałać^{if}/zwalić^{pf} na kogoś^A ♦ **de verantwoordelijkheid op iem. afschuiven** spychać/zwałać odpowiedzialność na kogoś; **werk van zich afschuiven** stronić od pracy; zwałać/spychać pracę na innych; **onaange-name gedachten van zich afschuiven** odsuwać od siebie przykre myśli; **de tafel van de muur afschuiven** odsunąć stół od ściany

afschuren (tr; schuurde af, h. afgeschuurd) **1** (door schuren verwijderen) (wyszorować^{(pf)/if}, ścierać^{if}, zetrzeć^{pf} **2** (glad schuren) (wy)polerować^{(pf)/if} ► **de rivier schuurt de oever af** rzeka podmywa brzeg

afschutten (tr; schutte af, h. afgeschut) odgradzać^{if}, odgradzić^{pf}, (omheinen) ogradzać^{if}, ogradzić^{pf} ♦ **een moestuin afschutten** ogradzić warzywnik ► **een sloot/polder afschutten** zamknąć rów/polder

afschuw (m) odraża^f, wstręt^m ♦ **met afschuw vervullen** napęniać wstrętem/odrażą; **afschuw wekken** budzić odrazę/wstręt

afschuwelijk (adj) **1** (weerzinwekkend) odrażający, odrażająco^{adv}, obrzydliwy, obrzydliwie^{adv} **2** (ontzettend slecht, lelijk) okropny, okropnie^{adv}, paskudny, paskudnie^{adv} ♦ **hij sprak een afschuwelijk Engels** okropnie mówił po angielsku; **die rok staat je afschuwelijk** okropnie wyglądasz w tej spódnicy; **wat een afschuwelijk weer!** co za paskudna/obrzydliwa pogoda! **3** (adv.) (in hoge mate) okropny, okropnie^{adv}, straszny, strasznie^{adv} ♦ **het is afschuwelijk heet** jest okropnie/strasznie gorąco

afschuwwekkend (adj) (schrikbarend) straszliwy, przerażający

afsjouwen (tr; sjouwde af, h. afgesjouwd) **1** (naar beneden sjouwen) zwlekać^{if}, zwleć^{pf}, taszczyć^{if} na dół **2** (aflopen) schodzić^{pf}, zejść^{pf} ♦ **we hebben de hele stad afgesjouwd** obeszliśmy/schodziliśmy/obleciliśmy całe miasto ► **heel wat afsjouwen** nieźle się namordować; naharować się ile wlezie

afslaan¹ (intr; sloeg af, i. afgeslagen) **1** (verk.) (een andere richting nemen) skręcać^{if}/skręcić^{pf} ♦ **afslaan in de richting van** skręcić w kierunku czegoś; **(naar) links/rechts afslaan** skręcić w lewo/prawo **2** (techn.) (van motor) przestawać^{if}/przestać^{pf} pracować ▷ (inform.) nawalać^{if}/nawalić^{pf} **3** (geol.) (afkalven) ♦ **de duinen slaan steeds meer af** wydmy są coraz bardziej podmywane; wydmy ulegają coraz większej erozji

afslaan² (tr; sloeg af, h. afgeslagen) **1** (door slaan verwijderen) odbijać^{if}, odbić^{pf}, odłukiwać^{if}, odłuc^{pf} ▷ (afhak- ken) odrąbywać^{if}/odrąbać^{pf} ♦ **een aanval afslaan** odeprzeć atak; **iem. het hoofd afslaan** ściąć komuś głowę; **het stof van de kleren afslaan** strzepnąć kurz z ubrania; **de thermometer afslaan** strzepnąć termometr; **de storm heeft een stuk van het dak afgeslagen** burza zerwała kawałek dachu; **in zijn woede sloeg hij alle boeken van de tafel af** tak się wściekł, że zrzucił wszystkie książki ze stołu; w wściekłości zrzucił wszystkie książki ze stołu; **de vliegen van het vlees afslaan** odgonić muchy od mięsa; **de vijand afslaan** odeprzeć nieprzyjaciela **2** (afwijzen) odrzucać^{if}, odrzucić^{pf}, nie przyjmować^{if}/przyjąć^{pf} ♦ **een aanbod afslaan** odrzucić ofertę; **dat sla ik niet af** tego nie odmówię **3** (in prijs verlagen) obniżać^{if}, obniżyć^{pf}, przeceniać^{if}, przecenić^{pf} ♦ **de koffie is afgeslagen** cena kawy została obniżona

afslachten (tr; slachtte af, h. afgeslacht) **1** (*de slacht voltooi-en*) zarznąć^{pf}, zaszlachtować^{pf} **2** (*massaal doden*) wymordować^{pf}, pomordować^{pf} **3** (*slecht beoordelen, meedogenloos ondervragen*) zjechać^{pf} (bezwzględnie skrzytkować), (*op een examen*) przemaglować^{pf}

afslag (m; afslagen) **1** (*afrit*) zjazd^m ♦ **de afslag naar de luchthaven** zjazd na lotnisko **2** (*(prijs)vermindering*) obniżka^f, rabat^m **3** (*openbare verkoping*) licytacja^f zniżkowa ♦ **bij afslag veilen** sprzedawać na licytacji zniżkowej **4** (*verkoopplaats*) licytacja^f zniżkowa **5** (*het wegspeelen*) erozja^f, wymywanieⁿ

afslanken (intr; slankte af, i. afgeslankt) **1** (*afvallen*) (s)chudnąć^{(pf)/if} **2** (*inkrimpen*) (z)maleć^{(pf)/if}, zmniejszać^{if}/zmniejszyć^{pf} się ♦ **dat bedrijf zal moeten afslanken** ten zakład musi zostać zmniejszony

afslipen (tr; sleep af, h. afgeslepen) **1** (*door slipen wegne-men*) (ze)szlifować^{(pf)/if} ♦ **de ruwe kantjes afslipen** dać ogładę **2** (*door slipen reinigen, gladmaken*) (wy)po-lerować^{(pf)/if}

afsluiten¹ (intr; sleet af, i. afgesloten) używać^{if}/użyć^{pf} się ♦ **de verfslijti van de drempel af** farba wyciera się na progę

afsluiten² (tr; sleet af, h. afgesloten) używać^{if}, użyć^{pf}, (z)niszczyć^{(pf)/if} ♦ **zijn zolen afsluiten** zedrzyć pode-szwy

afsloven (refl; sloofde zich af, h. zich afgesloofd) (na)mę-czyć^{(pf)/if} się ♦ **zich afsloven voor** namęczyć/namor-dować się dla kogoś/czegoś

afsluitdijk (m; afsluitdijken) tama^f (zamykająca)

afsluiten (tr; sloot af, h. afgesloten) **1** (*ontoegankelijk ma-ken*) zamykać^{if}, zamknąć^{pf} ♦ **de toegang afsluiten** zamknąć przejście; **iem. de weg tot promotie afsluiten** zamknąć komuś drogę do awansu; **de weg afsluiten** zamknąć ulicę/drogę **2** (*op slot doen*) zamykać^{if}, zamknąć^{pf} (na klucz) **3** (*beletten door te dringen*) odci-nać^{if}, odciąć^{pf}, zamykać^{if}, zamknąć^{pf} ♦ **het gas/licht afsluiten** odciąć gaz/światło; **de toevoer van water/gas afsluiten** zamknąć dopływ wody/gazu **4** (*tot stand brengen*) zawierać^{if}, zawrzeć^{pf} ♦ **een contract afsluiten** zawrzeć umowę; **een koop afsluiten** dobić targu **5** (*een eind maken aan*) zamykać^{if}, zamknąć^{pf} ♦ **een (dienst)jaar afsluiten** zamknąć rok (gospodarczy); **een (koopmans)boek afsluiten** zamknąć księgę (rachunkową); dokonać zamknięcia księgi; **een reke-ning/balans afsluiten** zamknąć rachunek/bilans; **een afgesloten tijdperk** epoka, która się skończyła **6** (*ver-wijderd houden van*) odcinać^{if}, odciąć^{pf} ♦ **iem. van het gas/licht afsluiten** odciąć komuś gaz/światło; **zich afsluiten** zamknąć się w sobie; odosobnić/odizolować się

afsluiter (m; afsluiters) **1** (*opmerking*) uwaga^f końcowa **2** (*toestel*) zawór^m zamykający/odcinający

afsluiting (f; afsluitingen) **1** (*het afsluiten*) zamknięcieⁿ **2** (*voorwerp dat afsluit*) zamknięcieⁿ **3** (*het zich afslui-ten*) zamknięcieⁿ się w sobie, odizolowanieⁿ się

afsluitkraan (f (m); afsluitkranen) kurek^m zamykający/odcinający

afsnauwen (tr; snauwde af, h. afgesnauwd) ► **iem. afsnauwen** (*antwoorden*) odburknąć komuś, (*bejegenen*) warknąć na kogoś

afsnijden (tr; sneed af, h. afgesneden) **1** (*door snijden af-scheiden*) odcinać^{if}, odciąć^{pf} **2** (*doorsnijden*) podcinać^{if}, podciąć^{pf}, podryzać^{if}, poderżnąć^{pf} **3** (*op de vereiste lengte doorsnijden*) przycinać^{if}, przyciąć^{pf}, ucinąć^{if}, uciąć^{pf} **4** (*afsluiten, versperren*) zamykać^{if}, zamknąć^{pf}, odcinać^{if}, odciąć^{pf} ♦ **bochten in een beek afsnijden** uregulować bieg strumienia; **iem. de pas afsnijden**

odciąć komuś drogę; **de stroom afsnijden** (*elek.*) od-ciąć prąd **5** (*afbreken, ontnemen*) pozbawiać^{if}, pozba-wić^{pf}, odbierać^{if}, odebrać^{pf} ♦ **de mogelijkheid tot iets afsnijden** uniemożliwić coś; pozbawić możliwości czegoś; **de toevoer van levensmiddelen afsnijden** po-zbawić dostaw żywności ► **een bocht afsnijden** (*verk.*) ściąć zakręt; **een stuk afsnijden** (*verk.*) (*een kortere weg nemen*) pójść na skróty

af snoepen (tr; snoepte af, h. afgesnoept) ► **iem. iets af-snoepen** sprzątnąć komuś coś sprzed nosa; wykraść/skraść komuś coś

af soppen (tr; sopte af, h. afgesopt) (wy)czyścić^{(pf)/if} my-dlinami

afspeelapparatuur (f; afspeelapparaturen) aparatura^f do odtwarzania dźwięku

afspelden (tr; speldde af, h. afgespeld) (*een stof*) upinać^{if}/upiąć^{pf} szpilkami

afspelen¹ (tr; speelde af, h. afgespeeld) **1** (*band/plaat*) (*op-zetten, afdraaien*) odtwarzać^{if}, odtworzyć^{pf} **2** (*muziek-stuk*) (*uitspelen*) odgrywać^{if}, odegrać^{pf} ► **een afgespeel-de piano** użyte/zniszczone pianino

afspelen² (refl; speelde zich af, h. zich afgespeeld) rozgry-wać^{if}/rozegrać^{pf} się, odegrać^{if}/odgrywać^{pf} się ♦ **het verhaal speelt zich af op Bali** akcja opowiadania roz-grywa się na Bali

afspiegelen (tr; spiegelde af, h. afgespiegeld) **1** (*weerspiege-len*) odbijać^{if}, odbić^{pf}, (*fig.*) odzwierciedlać^{if}, odzwier-ciedlić^{pf} ♦ **in de letterkunde spiegelt zich de tijdgeest af** w literaturze znajduje swoje odzwierciedlenie duch czasów **2** (*afschilderen*) przedstawiać^{if}, przedstawić^{pf} ♦ **men spiegelt hem af als een misdadiger** przedstawia się go jako przestępcę

afspiegeling (f; afspiegelingen) **1** (*het (zich) afspiegelen*) odbijanieⁿ się **2** (*spiegelbeeld*) odbicieⁿ, odzwiercie-dlenieⁿ

afsplitsen¹ (tr; splitste af, h. afgesplitst) oddzielać^{if}, od-dzielić^{pf}, rozszczepiać^{if}, rozszczepić^{pf} ♦ **water uit al-cohol afsplitsen** oddzielić wodę od alkoholu

afsplitsen² (refl; splitste zich af, h. zich afgesplitst) **1** (*van personen*) oddzielać^{if}/oddzielić^{pf} się **2** (*van wegen/lei-dingen*) odgałęziać^{if}/odgałęzić^{pf} się, rozwidlać^{if}/roz-widlić^{pf} się

afspoelen¹ (intr; spoelde af, i. afgespoeld) ♦ **in de laatste jaren is hier veel van de duinen afgespoeld** w ostatnich latach duża część wydym została tutaj podmyta/wy-plukana

afspoelen² (tr; spoelde af, h. afgespoeld) **1** (*met water reini-gen*) oplukiwać^{if}, oplukać^{pf}, splukiwać^{if}, splukać^{pf}, wypłukiwać^{if}, wypłukać^{pf} ♦ **zich afspoelen** oplukać się **2** (*doen wegspeelen*) podmywać^{if}, podmyć^{pf}, wy-plukiwać^{if}, wypłukać^{pf}

afsponzen (tr; sponsde af, h. afgesponsd) **1** (*met een spons wegnemen*) zmywać^{if}/zmyć^{pf} gąbką **2** (*met een spons schoonmaken*) (wy)czyścić^{(pf)/if} gąbką

afsprak (f (m); afspraken) umówienieⁿ się, uzgodnie-nieⁿ, ustalenieⁿ ▷ (*overeenkomst*) umowa^f, (*afgespro-ken tijdstip*) umówiony termin^m, (*ontmoeting*) umó-wione spotkanieⁿ ♦ **een afspraak afzeggen** odwołać spotkanie/wizytę; **een afspraak hebben met** mieć z kimś umówione spotkanie; umówić się z kimś; **een afspraak hebben bij de tandarts** być umówionym na wizytę u dentysty; **zich aan de afspraak houden** trzymać się ustaleń/umowy; **afpraak is afspraak** umowa jest umową; **een afspraak maken bij de tandarts** umó-wić się na wizytę u dentysty; **een afspraak maken** umówić się; **bezoek na afspraak** wizyta po wcześniej-szym uzgodnieniu; **dat is tegen de afspraak** to jest

sprzeczne z ustaleniami; to jest wbrew umowie; *prijs volgens afspraak* cena umowna; *sprekkuur volgens afspraak* (op bordjes) wizyty po uzgodnieniu; *volgens (de) afspraak* zgodnie z umową/ustaleniami; tak jak uzgodniono/ustalono; *zeg al mijn afspraken* af odwołaj wszystkie moje spotkania

afspraakje (n; afspraakjes) randka^f

afspreken (tr; sprak af, h. afgesproken) umawiać^{if}/umówić^{pf} się, ustalać^{if}, ustalić^{pf}, uzgadniać^{if}, uzgodnić^{pf} ♦ *een dag afspreken om te gaan vissen* umówić się na jakiś dzień, żeby pójść na ryby; *dat is dus afgesproken* więc to jest już ustalone/uzgodnione; a więc umowa stoi; *laten we het volgende afspreken*: ustalmy rzecz następującą; *ik heb om vier uur afgesproken bij de kapper* umówiłem się o czwartą u fryzjera; *bij dokter Mulder moet men eerst telefonisch afspreken* od doktora Muldera trzeba się najpierw umówić telefonicznie; *ik heb voor volgende week met hem afgesproken* umówiłem się z nim na przyszły tydzień; *dat was afgesproken werk* to była ukartowana gra; *zoals afgesproken* tak jak uzgodniono/ustalono; zgodnie z umową

afspringen (intr; sprong af, i. afgesprongen) 1 (naar beneden springen) zeskakiwać^{if}, zeskoczyć^{pf} 2 (toespringen) op naskakiwać^{if}, naskoczyć^{pf}, doskakiwać^{if}, doskoczyć^{pf} ♦ *de handen sprongen op het hert* af psy naskoczyły na jelenia 3 (losspringen) odpryskiwać^{if}, odprysnąć^{pf} ♦ *de splinters sprongen eraf* aż drzazgi leciały; *het vernis begint van het schilderij af te springen* werniks zaczyna odpryskiwać z obrazu 4 (mislukken, afketsen) rozbijać^{if}/rozbić^{pf} się, spełznąć^{pf} na niczym, nie wypalić^{pf}

afstaan (tr; stond af, h. afgestaan) 1 (afstand doen van) odstępować^{if}, odstąpić^{pf} ♦ *een nier afstaan* oddać nerkę 2 (tijdelijk geven) odstępować^{if}, odstąpić^{pf} ♦ *iem. zijn plaats afstaan* odstąpić komuś swoje miejsce; *ustąpić komuś miejsca; iem. het woord afstaan* oddać komuś głos

afstaand (adj) ► *afstaande oren* (flaporen) odstające uszy

afstammeling (m; afstammelingen) potomek^m

afstammelingen (f; afstammelingen, afstammelingen) ⇒ **afstammeling**

afstammen (intr; stamde af, i. afgestamd) 1 (+ van) (van personen/dieren) pochodzić^{if} od kogoś^c/czegoś, wywodzić^{if} się z czegoś ♦ *in de rechte lijn van iem. afstammen* pochodzić od kogoś w prostej linii 2 (+ van) (van woorden) pochodzić^{if} od czegoś 3 (+ van) (van gebruiken/toestanden) wywodzić^{if} się z czegoś

afstand (m; afstanden) 1 (ruimte tussen twee punten) odległość^f, odstęp^m, dystans^m ♦ *een afstand afleggen* pokonać dystans/odległość; *afstand bewaren* zachować odstęp/odległość; *afstand houden!* (verk.) zachowaj odstęp!; *afstand nemen van* podejść do kogoś/czegoś z dystansem, (zich distantiëren van) zdystansować się od kogoś/czegoś; *zich op een afstand houden van* trzymać się z dala/daleka od kogoś/czegoś; *iem. op een afstand houden* trzymać kogoś na dystans; *op 100 meter afstand* w odległości 100 metrów; na odległość 100 metrów; *op een kleine afstand* w małej odległości; na małą odległość; *op gelijke afstand liggen van* znajdować się w tej samej odległości od; *op gelijke afstand van* w tej samej odległości od; *op een afstand* na dystans; z dystansem/rezerwą; *de afstand tussen A en B* odległość między A i B 2 (het afstaan, opgeven) odstąpienieⁿ, ustąpienieⁿ, zrzeczenieⁿ się, rezygna-

cja^f ♦ *ergens geen afstand van kunnen doen* (niet weg kunnen doen) nie móc się z czymś rozstać; *afstand doen van de troon* zrzec się tronu; abdykować; *afstand doen van* zrzec się czegoś; zrezygnować z czegoś; *afstand van een kind* zrzeczenie się praw do dziecka ► *op eerbiedige afstand* z bezpiecznej odległości

afstandelijk (adj) powściągliwy, powściągliwie^{adv} ♦ *afstandelijk blijven* zachować dystans/rezerwę; *zich afstandelijk opstellen* zachowywać się z rezerwą

afstandsbediening (f; afstandsbedieningen) 1 (handeling) zdalne sterowanieⁿ, obsługa^f pilotem 2 (instrument) pilot^m

afstandsbesturing (f) zdalne sterowanieⁿ ♦ *met afstandsbesturing* zdalnie sterowany

afstandsmaat (f (m); afstandsmaten) miara^f długości

afstapje (n; afstapjes) (één trede) stopień^m, (enkele treden) schodki^{pl} ♦ *denk om het afstapje!* uwaga, stopień/schody!

afstappen (intr; stapte af, i. afgestapt) 1 (naar beneden stappen) schodzić^{if}, zejść^{pf}, zsiadać^{if}, zsiąść^{pf} ♦ *van een voertuig afstappen* zsiąść z pojazdu; *van een afstappen* zsiąść z konia 2 (gaan) podążać^{if} ♦ *afstappen op* podążać/zbliżać się do kogoś/czegoś

3 (+ van) (afzien, ophouden) odchodzić^{if}/odejść^{pf} od czegoś, (z)rezygnować^{if}/odbić^{pf} z czegoś, zaprzestawać^{if}/zaprzestać^{pf} czegoś ♦ *van zijn onderwerp afstappen* odejść od tematu

afsteken¹ (intr; stak af, h./i. afgestoken) 1 (opvallen) wyróżniać^{if} się, odznaczać^{if} się, kontrastować^{if} ♦ *gunstig afsteken bij* korzystnie wyróżniać się na tle czegoś/kogoś; *die fabrieken steken lelijk af tegen het landschap* te fabryki brzydko kontrastują z krajobrazem 2 (wegvaren) odbijać^{if}, odbić^{pf} (od brzegu)

afsteken² (tr; stak af, h. afgestoken) ► *een plant afsteken* rozsadzić roślinę; *een speech afsteken* (op bruiloft) wygłosić mowę; wznieść toast; *als je dit weggetje neemt kun je een heel stuk afsteken* idąc tędy skróciś sobie znacznie drogę; *(een kalklaag van) een muur afsteken* skuć/odłupać warstwę tynku ze ściany; *vuurwerk afsteken* zapalać/puszczać fajerwerki

afstel (n) wstrzymanieⁿ, zaprzestanieⁿ, przerwanieⁿ

afstellen (tr; stelde af, h. afgesteld) 1 (instellen) nastawiać^{if}, nastawić^{pf}, ustawiać^{if}, ustawić^{pf} ▷ (reguleren) (u)regulować^{if} ♦ *een tijdbom afstellen* nastawić bombę zegarową 2 (opgeven) zaprzestać^{pf}, przerywać^{if}, przerwać^{pf}

afstemknop (m; afstemknoppen) (van radio) gałka^f strojeniowa, pokrętłoⁿ strojeniowe

afstemmen (tr; stemde af, h. afgestemd) 1 (voorstel) (bij stemming verwerpen) odrzucać^{if}/odrzuć^{pf} w drodze głosowania, przegłosowywać^{if}, przegłosować^{pf} 2 (instrument) (zuiver stemmen) stroić^{if}, nastrajać^{if}, nastroić^{pf} 3 (telecomm.) (beeld/geluid) stroić^{if}, dostrajać^{if}, dostroić^{pf} ♦ *een radio op een zender afstemmen* nastawić radio na odbiór stacji 4 (+ op) (in overeenstemming brengen) dostosowywać^{if}/dostosować^{pf} do czegoś, dopasowywać^{if}/dopasować^{pf} do kogoś^A/czegoś ♦ *die twee zijn goed op elkaar afgestemd* tych dwoje pasuje do siebie; *inkomsten en uitgaven op elkaar afstemmen* dostosować wydatki do dochodów; *alle werkzaamheden zijn op elkaar afgestemd* wszystkie prace są skoordynowane

afstempelen (tr; stempelde af, h. afgestempeld) podstemplować^{if}, podstemplować^{pf}, (o)stemplować^{if} ▷ (waardeloos maken) (s)kasować^{if} ♦ *een paspoort afstempelen* ostemplować paszport; wbić stempel do

paszportu; *postzegels afstempelen* ostemplować znaczki; *een strippenkaart afstempelen* podstemplować kartę przejazdu; skasować bilet

afsterven (intri; stierf af, i. afgestorven) 1 (van lichaamsdelen) obumierać^{if}, obumrzeć^{pf} ♦ *het afsterven van weefsels* obumieranie tkanek 2 (overlijden) umierać^{if}, umrzeć^{pf} 3 (van betrekkingen) zamierać^{if}, zamrzeć^{pf}, wygasać^{if}, wygasnąć^{pf}, ustawać^{if}, ustać^{pf}

afstevenden (intri; stevende af, i. afgestevend) (+ op) (scheepv.) brać^{if}/wziąć^{pf} kurs na coś, (fig.) podążać^{if}/podążyć^{pf} w którymś kierunku, dążyć^{if} do czegoś ♦ *afstevenden op de kust* skierować się ku brzegowi; *afstevenden op een overwinning* dążyć do zwycięstwa; *zodra hij mij zag stevende hij op mij af* jak tylko mnie zobaczył, podążył w moim kierunku

afstijgen (intri; steeg af, i. afgestegen) 1 (naar beneden gaan) schodzić^{if}, zejść^{pf} 2 (van paard e.d.) zsiadać^{if}, zsiąść^{pf}

afstoffen (tr; stofte af, h. afgestoft) odkurzać^{if}, odkurzyć^{pf}, ścierać^{if}/zetrzeć^{pf} kurz ♦ *de meubels afstoffen* odkurzyć meble; *zich afstoffen* otrząpać się z kurzu

afstompen 1 (intri; stompte af, i. afgestompt) 1 (minder ontvankelijk worden voor emoties) (z)obojętnieć^{(pf)/if}, (s)tępieć^{(pf)/if} ♦ *door de eenzaamheid stompt hij af* samotność spowodowała, że zobojętniał 2 (minder scherp worden) (s)tępieć^{(pf)/if}, (s)tępić^{(pf)/if} się

afstompen 2 (tr; stompte af, h. afgestompt) 1 (mbt. emoties) zobojętniać^{if}, zobojętnić^{pf}, stępieć^{if}, stępić^{pf}, przytępiać^{if}, przytępić^{pf} 2 (minder scherp maken) przytępiać^{if}, przytępić^{pf}, przycinać^{if}, przyciąć^{pf}, ucinąć^{if}, uciąć^{pf} ♦ *de hoorns van een stier afstompen* przyciąć bykowi rogi

afstoppen (tr; stopte af, h. afgestopt) 1 (opvullen) zatkać^{if}, zatkać^{pf} 2 (sportt.) zatrzymywać^{if}, zatrzymać^{pf}, (za)hamować^{(pf)/if}, (za)stopować^{(pf)/if}

afstormen (intri; stormde af, i. afgestormd) (po)pędzić^{(pf)/if}, (po)gnąć^{(pf)/if}, (po)lecieć^{(pf)/if} ♦ *afstormen* op rzucić się na kogoś/coś

afstotelijk (adj) ⇒ **afstotend**

afstoten 1 (intri; stiet af, stootte af, h./i. afgestoten) odbijać^{if}/odbić^{pf} się, odskakiwać^{if}, odskoczyć^{pf}, odbijać^{if}/odbić^{pf} się rykoszetem ♦ *de pijl is van/op het pantser afgestoten* strzała odbiła się od pancerza ► *van zich afgestoten* rozpychać się

afstoten 2 (tr; stootte af/stiet af, h. afgestoten) 1 (onaange-naam aandoen) odpychać^{if} ♦ *zich afgestoten voelen door iets/iem.* czuć do czegoś/kogoś odrazę/wstręt 2 (door stoten verwijderen) zrzucać^{if}, zrzucić^{pf}, strzepywać^{if}, strzepnąć^{pf} ♦ *ik heb het vel van mijn elleboog afgestoten* zdarłem sobie skórę na łokciu 3 (van de hand doen) pozbywać^{if}/pozbyć^{pf} się, (ver)kopen) sprzedawać^{if}, sprzedać^{pf} ♦ *arbeidsplaatsen afstoten* redukować miejsca pracy; *filiën afstoten* zamknąć filie/oddziały; *taken afstoten* zrezygnować z zadań/obowiązków 4 (biol.) odrzucać^{if}, odrzucić^{pf} ♦ *het ruilhart werd afgestoten* przeszczepione serce zostało odrzucone 5 (fys.) odpychać^{if}, odepchnąć^{pf} ♦ *gelijknamige polen van een magneet stoten (elkaar) af* jednoimiennie bieguny magnetyczne odpychają się

afstotend (adj) 1 (fys.) odpychający, odpychająco^{adv} ♦ *de afstotende kracht van gelijknamige polen* siła odpychania jednoimiennych biegunów 2 (onaange-naam) odpychający, odpychająco^{adv}, odrażający, odrażająco^{adv} ♦ *een afstotend karakter* odpychający charakter

afstralen 1 (intri; straalde af, h./i. afgestraald) ► *de blijheid straalt van hem af* on promienieje/promieniuje ra-

dością; *er straalt hitte van de oven af* z pieca promieniuje żar

afstralen 2 (tr; straalde af, h. afgestraald) (uitstralen) wypromieniowywać^{if}, wypromieniować^{pf} ♦ *warmte afstralen* wypromieniowywać ciepło

afstraling (f) promieniowanieⁿ ♦ *de afstraling van een cv-ketel* promieniowanie cieplne kotła centralnego ogrzewania

afstrepen (tr; strepte af, h. afgestreept) przekreślać^{if}, przekreślić^{pf}

afstrijken (tr; streek af, h. afgestroken) 1 (lucifers) zapalać^{if}, zapalić^{pf} 2 (door strijken verwijderen) zgarniać^{if}, zgarnąć^{pf}, zbierać^{if}, zebrać^{pf} 3 (door strijken van iets ont-doen) ścierać^{if}, zetrzeć^{pf}, zgarniać^{if}, zgarnąć^{pf} ♦ *afgestreken eetlepel* płaska łyżka; *de hoed met een borstel afstrijken* przejechać szczotką po kapeluszu 4 (het strijken voltooiën) wyprasować^{if} ♦ *ik heb heel wat afgestroken* wyprasowałem dużo rzeczy

afstropen (tr; stroopte af, h. afgestroopt) 1 (door stropen verwijderen) ściągać^{if}, ściągnąć^{pf}, zdejmować^{if}, zdjąć^{pf} ♦ *de bladeren van een wilgentak afstropen* oberwać liście z gałązki wierzbowej 2 (villen) zdejmować^{if}/zdjąć^{pf} skórę ♦ *een paling afstropen* ściągnąć skórę z węgorza 3 (stropend aflopen) (s)pładować^{(pf)/if}, (ob)rabować^{(pf)/if}

afstruinen (tr; struinde af, h. afgestruind) przeszukiwać^{if}, przeszukać^{pf} ♦ *zij struint alle veilingen af* ona chodzi na wszystkie aukcje; *winkels afstruinen* chodzić po sklepach

afstudeerrichting (f; afstudeerrichtingen) główny kierunek^m studiów

afstudeerscriptie (f; afstudeerscripties) praca^f magisterska, praca^f dyplomowa

afstudieren (intri; studeerde af, i. afgestudeerd) (u)kończyć^{(pf)/if} studia ♦ *afgestudeerd zijn in de wis- en natuurkunde* ukończyć studia na wydziale matematyczno-fizycznym ► *we hebben deze week heel wat afgestudeerd* w tym tygodniu bardzo dużo się uczylimy

afstuiten (intri; stuitte af, i. afgestuit) (+ op) rozbijać^{if}/rozbić^{pf} się o kogoś^A/coś, nie dochodzić^{if}/dojść^{pf} do skutku z powodu czegoś, nie udać^{if} się przez kogoś^A/coś

afstuiven (intri; stoof af, i. afgestoven) 1 (zich snel begeven naar) (po)pędzić^{(pf)/if}, (po)gnąć^{(pf)/if}, rzucać^{if}/rzucić^{pf} się ♦ *het volk stoof van de markt af* ludzie w panice opuszczali rynek 2 (wegstuiven) być^{if} zwiwanym ♦ *hier is nogal wat zand van de duinen afgestoven* dość dużo piasku nawiało tutaj z wydm

afsturen (tr; stuurde af, h. afgestuurd) ► *de politie afsturen op iem.* nasłać na kogoś policję; *een vaartuig op iets afsturen* wziąć kurs na; *een knokploeg op iem. afsturen* nasłać na kogoś bandę drabów

aftaaien (intri; taaide af, i. afgetaaid) spadać^{if}, ulatniać^{if}/ulotnić^{pf} się

afakelen (intri; takelde af, i. afgetakeld) podupadać^{if}, podupać^{pf}, (z)marnieć^{(pf)/if} ♦ *hij begint al flink af te takelen* on zaczyna bardzo szybko podupadać na zdrowiu

afakeling (f) podupadanieⁿ (na zdrowiu) ♦ *seniele af-takeling* uwięd starczy

afakken (tr; takte af, h. afgetakt) (wegen/spoorwegen) rozgałęziać^{if}, rozgałęzić^{pf} ♦ *zich aftakken* rozgałęziać się; rozwidlać się

afakking (f; aftakkingen) 1 (zijwaarts afgaande tak) odgałęzienieⁿ, rozgałęzienieⁿ 2 (plaats) rozwidlenieⁿ, rozgałęzienieⁿ

aftands (adj) 1 (*van mensen*) zgrzybiały, zniedołężniały

❖ *hij wordt een beetje aftands* on staje się trochę zniedołężniały 2 (*iets*) zdezelowany^{if}

aftapkraan (f (m); aftapkranen) kurek^m spustowy

aftappen (tr; tapte af, h. afgetapt) 1 (*vloeistof laten wegvloei-en uit*) spuszczać^{if}, spuścić^{pf}, wypuszczać^{if}, wypuścić^{pf} ❖ *grachten/kanalen aftappen* wypuścić wodę z kanałów; *vaten aftappen* ściągać z beczek wino/piwo; *de waterleiding aftappen* spuścić wodę z rur 2 (*vloeistof*) spuszczać^{if}, spuścić^{pf}, wypuszczać^{if}, wypuścić^{pf}, ściągać^{if}, ściągnąć^{pf} ❖ *hars aftappen van een boom* zbierać/pozyskiwać żywicę z drzewa; *stroom aftappen* pobierać prąd 3 (*med.*) (bloed) puszczać^{if}, puścić^{pf}, utaczać^{if}, utoczyć^{pf} ❖ *zijn water aftappen* wysikać się 4 (*telefoon*) podsłuchiwać^{if}

aftakenen¹ (tr; tekende af, h. afgetekend) 1 (*ondertekenen*) podpisywać^{if}, podpisać^{pf} ❖ *een rekening aftakenen* (AZN) pokwitować rachunek 2 (*aantekenen op een kaart*) poświadczać^{if}, poświadczyć^{pf}, potwierdzać^{if}, potwierdzić^{pf} ❖ *ik heb mijn tentamen laten aftakenen* zaliczyłem egzamin ► *we hebben heel wat afgetekend* bardzo dużo rysowaliśmy; rysowaliśmy bez końca

aftakenen² (refl; tekende zich af, h. zich afgetekend) odznaczać^{if}/odznaczyć^{pf} się, stawać^{if}/stać^{pf} się widocznym ❖ *zijn leeftijd begint zich op zijn gezicht af te takenen* jego wiek staje się widoczny na twarzy; *zich aftakenen tegen* kontrastować z; odbijać się od **aftellen**¹ (intr; telde af, h. afgeteld) odliczać^{if}, odliczyć^{pf} (w grach/zabawach)

aftellen² (tr; telde af, h. afgeteld) 1 (*nauwkeurig uittellen*) odliczać^{if}, odliczyć^{pf} ❖ *geld aftellen* odliczyć pieniądze 2 (*een naderend tijdstip afwachten*) liczyć^{if} ❖ *aan het aftellen zijn* (*van zwangere vrouw*) spodziewać się rozwiązania; *de dagen/seconden aftellen* liczyć dni/sekundy; *het aftellen* odliczanie

aftelrijmpje (n; aftelrijmpjes) wylizanka^f

aftershave (m; aftershaves) woda^f po goleniu

aftikken (tr; tikte af, h. afgetikt) 1 (*sport/spel*) (wy)kluczyć^{(pf)/if} (z gry/zabawy poprzez klepienie) 2 (*aflypen*) wystukać^{pf}/napisać^{pf} na maszynie

aftimmeren (tr; timmerde af, h. afgetimmerd) 1 (*timmerwerk voltooiën*) (u)kończyć^{(pf)/if} prace stolarskie/cieślickie ❖ *ik hoef allen nog maar het laatste stukje af te timmeren* muszę tylko jeszcze skończyć ten ostatni kawałek 2 (*afwerken*) wykańczać^{if}/wykończyć^{pf} drewnem ❖ *dat jacht is met mahoniehout afgetimmerd* ten jacht jest wykończony drewnem mahoniovym

aftiteling (f; aftitelingen) (film.) napisy^{pl} (końcowe)

aftobben (tr; tobde af, h. afgetobd) (z)męczyć^{(pf)/if}, (z)nużyć^{(pf)/if} ❖ *zich aftobben met joggen* zmęczyć się bieganiem/joggingiem ► *zij heeft veel met dat zieke kind afgetobd* okropnie się namęczyła/namordowała przy tym chorym dziecku

aftocht (m; aftochten) odmarsz^m, odwrót^m ❖ *de aftocht blazen* (*zich terugtrekken*) trąbić do odwrotu; *iemands aftocht dekken* osłaniać czyjś odwrót; ubezpieczać tyły; *vrije aftocht* swobodny odwrót

aftoppen (tr; topte af, h. afgetopt) przycinać^{if}, przyciąć^{pf}, ucinąć^{if}, uciąć^{pf}, obcinać^{if}, obciąć^{pf} ❖ *de salarissen aftoppen* dokonać redukcji płac; *takken aftoppen* przyciąć gałęzie

aftopping (f; aftoppingen) 1 (*het aftoppen*) przycinanieⁿ, obcinanieⁿ, ucinanieⁿ 2 (*econ.*) (*van salarissen*) redukcja^f płac

aftap (m; aftappen) (sportt.) pierwsze podanieⁿ piłki

aftappen¹ (intr; trapte af, h. afgetrapt) (sportt.) wykony-

wać^{if}/wykonać^{pf} pierwsze podanie, rozpoczynać^{if}/rozpocząć^{pf} grę

aftappen² (tr; trapte af, h. afgetrapt) ❖ *in zijn woede trapte hij een stuk van de stoel af* z wściekłości kopnięciem odłamał kawałek krzesła ► *afgetrapte schoenen* znoszone buty

aftreden (intr; trad af, i. afgetreden) ustępować^{if}, ustąpić^{pf}, (vorst) abdykować^{if/pf} ❖ *aftreden als partijleider* ustąpić z funkcji przewodniczącego partii

aftrek (m) 1 (*het verminderen*) potrącenieⁿ, odliczenieⁿ ❖ *met aftrek van preventieve hechtenis* z uwzględnieniem/zaliczeniem aresztu śledczego; *drie maanden met aftrek* trzy miesiące z zaliczeniem aresztu śledczego/tymczasowego; *na aftrek van* po odliczeniu/potrąceniu czegoś; *aftrek voor kinderen* ulga z tytułu posiadania dzieci 2 (*bedrag*) zniżka^f, rabat^m, opust^m, bonifikata^f ❖ *de aftrek bedraagt € 10,-* zniżka wynosi 10 euro 3 (*afname*) zbyt^m, sprzedaż^f ❖ *weinig aftrek hebben/vinden* mieć mały zbyt; *aftrek vinden* mieć zbyt; sprzedawać się

aftrekbaar (adj) podlegający odliczeniu/potrąceniu ❖ *fiscaal aftrekbaar* podlegający odliczeniu od podatku; *aftrekbare kosten* koszty podlegające odliczeniu

aftrekken (tr; trok af, h. afgetrokken) 1 (*wisk.*) odejmować^{if}, odjąć^{pf} ❖ *acht van veertien afgetrokken geeft zes* czternaście minus/odjąć osiem równa się sześć; *je hebt verkeerd afgetrokken* źle/błędnie odjąłeś 2 (*inhouden*) odejmować^{if}, odjąć^{pf}, (fiscaal) odliczać^{if}, odliczyć^{pf}, (voorarrest) zaliczać^{if}, zaliczyć^{pf} (na poczet kary) 3 (*door trekken verwijderen*) wyciągać^{if}, wyciągnąć^{pf}, wyjmować^{if}, wyjąć^{pf}, ściągać^{if}, ściągnąć^{pf} ❖ *een fles aftrekken* (AZN) odkorkować/otworzyć butelkę; *iem. het masker aftrekken* zedrzeć z kogoś maskę; zdemaskować kogoś 4 (*afwenden, afhouden*) odciągać^{if}, odciągnąć^{pf}, odrywać^{if}, oderwać^{pf}, (afwenden) odwracać^{if}, odwrócić^{pf} ❖ *zijn ogen van iem./iets aftrekken* odwrócić wzrok od kogoś/czegoś 5 (*seksueel bevredigen*) trzepać^{if} komuś konia, obciągać^{if}/obciągnąć^{pf} druta ❖ *zich aftrekken* trzepać konia; brandzłować się 6 (*naar beneden trekken*) ściągać^{if}, ściągnąć^{pf} ❖ *een jongen van een schutting aftrekken* ściągnąć chłopca z płotu 7 (*villen*) zdejmować^{if}/zdjąć^{pf} skórę ❖ *een haas aftrekken* zdjąć skórę z węgorka; *een paling aftrekken* zdjąć skórę z węgorza

aftrekpost (m; aftrekposten) odpisanieⁿ, odliczenieⁿ, ulga^f podatkowa

aftreksel (n; aftreksels) napar^m, wyciąg^m, ekstrakt^m

❖ *een slap aftreksel* słaby napar; *een sterk aftreksel* mocny napar

aftreksom (f (m); aftreksommen) (*wisk.*) odejmowanieⁿ

aftroeven (tr; troefde af, h. afgetroefd) (*sport/spel*) (*een slag*) przebić^{if}/przebić^{pf} kartę (atutem) ❖ *nu moet je (die negen) aftroeven* teraz musisz przebić (dziewiątkę) ► *iem. aftroeven* usadzić kogoś

aftroggelen (tr; troggelde af, h. afgetroggeld) ► *iets van iem. aftroggelen* wycygnąć/wyłudzić coś od kogoś

aftuigen (tr; tuigde af, h. afgetuigd) 1 (*afranselen*) dawać^{if}/dać^{pf} w skórę, obijać^{if}, obić^{pf} 2 (*trekdieren*) zdejmować^{if}/zdjąć^{pf} uprząż 3 (*scheppen*) usuwać^{if}/usunąć^{pf} takielunek, roztaklować^{pf}

afvaardigen (tr; vaardigde af, h. afgevaardigd) 1 (*met een opdracht*) (wy)delegować^{(pf)/if}, wysłać^{if}/wysłać^{pf} (z misją) ❖ *men vaardigde een gezantschap naar Engeland af* wysłano poselstwo do Anglii 2 (*als vertegenwoordiger*) wysłać^{if}, wysłać^{pf}, posyłać^{if}, posłać^{pf}, (od)delegować^{(pf)/if}

afvaardiging (f; afvaardigingen) (handeling) (od)delegowanieⁿ, wydelegowanieⁿ, (personen) delegacja^f, misja^f

afvaart (f (m); afvaarten) odpłynięcieⁿ

afval (m/n) odpady^{pl} ♦ **chemisch afval** odpady chemiczne; **radioactief afval** odpady radioaktywne

afvalcontainer (m; afvalcontainers) kontener^m na odpady/śmieci

afvallen (intr; viel af, i. afgevalen) 1 (naar beneden vallen) spadać^{if}, spaść^{pf}, opadać^{if}, opaść^{pf}, odpadać^{if}, odpaść^{pf} ♦ **de bladeren vallen af** liście opadają/spadają; **zijn hoed viel af** spadł mu kapelusz; **het masker viel af** maska spadła (z kogoś) 2 (niet meer meetellen) odpadać^{if}, odpaść^{pf} ♦ **Anita valt af** (telt niet (meer) mee) Anita odpada; **Olga is afgevalen** (heeft opgegeven) Olga odpadła 3 (ontrouw worden) odstępować^{if}, odstąpić^{pf}, wypstępować^{if}, wystąpić^{pf} ♦ **God afvallen** wypierać się Boga 4 (afslanken) (s)chudnąć^{(pf)/if} ♦ **ik ben één kilo afgevalen** schudłem kilogram 5 (scheepv.) ♦ (van de wind) afvallen płynąć w kierunku zawietrznej

afvallig (adj) (ontrouw) niewierny, wiarolomny, odstępczy ♦ **een afvallige priester** wiarolomny ksiądz; **afvallig worden van** sprzeniewierzyć się komuś/czemuś

afvalleig (m; afvalligen) odszczepieniec^m, renegat^m, wiarolomca^m

afvalproduct (n; afvalproducten) produkt^m odpadowy, produkt^m uboczny

afvalrace (m; afvalraces) wyścig^m eliminacyjny

afvalstof (f (m); afvalstoffen) materiał^m odpadowy

afvalstort (m/n; afvalstorten) wysypiskoⁿ śmieci

afvalstelsysteem (n; afvalsystemen) system^m eliminacyjny

afvalverwerking (f) wykorzystanieⁿ odpadów, utylizacja^f

afvalwarmte (f) ciepłoⁿ odpadowe/odlotowe

afvalwater (n) ścieki^{pl}

afvangen (tr; ving af, h. afgevangen) ► **iem. een vlieg afvangen** ubiec/uprzedzić kogoś

afvaren (intr; voer af, i. afgevaaren) odpływać^{if}, odpłynąć^{pf}, wypływać^{if}, wypłynąć^{pf} ♦ **afgevaaren breedte/lengte** punkt szerokości/długości geograficznej, z którego wypłynął statek; **de schepen voeren afen aan** statki odpływały i przybijały do brzegu ► **een rivier afvaren** płynąć w dół rzeki

afvegen (tr; veegde af, h. afgeveegd) 1 (door wegen reinigen) ścierać^{if}, zetrzeć^{pf}, wycierać^{if}, wytrzeć^{pf}, (met een veger) zamiatać^{if}, zamieść^{pf}, (met een borstel) (wy)szczotkować^{(pf)/if} ♦ **zijn kleren afvegen** wyczyścić/wyszczotkować ubranie; **de tafel afvegen** wytrzeć stół 2 (door wegen wegnemen) ocierać^{if}, otrzeć^{pf} ♦ **zijn tranen afvegen** otrzeć łzy

afvlaggen (tr; vlagde af, h. afgevlagd) (sportt.) dawać^{if}/dać^{pf} znak chorągiewką (do startu lub zatrzymania się)

afvlakken (tr; vlakke af, h. afgevlakt) 1 (vlak maken) wyrównywać^{if}, wyrównać^{pf}, spłaszczać^{if}, spłaszczyć^{pf} 2 (techn.) (spanningsverschillen) wyrównywać^{if}, wyrównać^{pf}

afvloeien (intr; vloeide af, i. afgevloeid) 1 (van personeel) odchodzić^{if}, odejść^{pf} ♦ **personeel laten afvloeien** redukować/zmniejszać liczbę pracowników 2 (van stromend water) spływać^{if}, spłynąć^{pf}, odpływać^{if}, odpłynąć^{pf}

afvloeiingsregeling (f; afvloeiingsregelingen) odprawa^f (wynagrodzenie)

afvoer (m) 1 (vervoer naar elders) wywóz^m, wywożenieⁿ 2 (het afwaarts voeren) odpływ^m, wypływ^m, odprowa-

dzenieⁿ 3 (pijp) odpływ^m, wylot^m, spust^m ♦ **de afvoer is verstopt** odpływ jest zatkany

afvoeren (tr; voerde af, h. afgevoerd) 1 (naar elders (ver)voeren) wywozić^{if}, wywieźć^{pf}, (od)transportować^{(pf)/if}, odprowadzać^{if}, odprowadzić^{pf} ♦ **gevangen afvoeren** odstawić/odprowadzić więźniów; **warmte afvoeren** odprowadzić ciepło 2 (schrappen) skreślać^{if}, skreślić^{pf} ♦ **iem. van de ledenlijst afvoeren** skreślić kogoś z listy członków

afvoerpijp (f (m); afvoerpijpen) rura^f odpływowa/spustowa

afvragen (refl; vroeg zich af, h. zich afgevraagd) 1 (zichzelf een vraag stellen) zadawać^{if}/zadać^{pf} sobie pytanie, zastanawiać^{if} się 2 (betwijfelen) wątpić^{if}

afvuren (tr; vuurde af, h. afgevuurd) (wylstrzelić^{(pf)/if}, wypalić^{pf} ♦ **vragen op iem. afvuren** wziąć kogoś w krzyżowy ogień pytań

afwaaien 1 (intr; waaide af/woei af, i. afgewaaid) być^{if} zwiwanym, zostać^{pf} zwiwanym ♦ **zijn hoed woei/waaide af** wiatr zerwał mu kapelusz z głowy; **er waaide veel zand van de weg af** wiatr zwiwał dużo piasku z drogi

afwaaien 2 (tr; waaide af/woei af, h. afgewaaid) zwiwać^{if}, zwiać^{pf} ♦ **de storm heeft een stuk van het dak afgewaaid** sztorm zerwał kawałek dachu

afwachten (tr; wachtte af, h. afgewacht) (po)czekać^{(pf)/if}, oczekiwać^{if}, wyczekać^{if}, (het juiste tijdstip ook) oczekiwać^{if}, odczekać^{pf} ♦ **een aanval afwachten** czekać na atak; spodziewać się ataku; **de bui afwachten** przeczekać burzę; **een afwachtede houding aannemen** przyjąć postawę wyczekującą; **we moeten maar afwachten** poczekamy, zobaczymy; **het geschikte ogenblik afwachten** czekać na sprzyjający/korzystny moment; **zijn tijd afwachten** czekać na właściwy moment; **afwachten totdat** czekać aż (coś się stanie/wydarzy); **een nadere verklaring afwachten** oczekiwać bliższych wyjaśnień; **wacht maar af!** poczekaj no!; poczekaj, zobaczysz!

afwachting (f) oczekiwanieⁿ, czekanieⁿ ♦ **in afwachting van uw antwoord** w oczekiwaniu na Pańską odpowiedź; czekając na Pana odpowiedź; **in afwachting van de dingen die komen gaan** w oczekiwaniu na to, co powinno nadejść; **in afwachting van** czekając na; w oczekiwaniu na

afwas (m) 1 (vaat) brudne naczyeria^{pl} ♦ **de afwas doen** zmywać naczynia; **de afwas laten staan** nie umyć/pozmywać naczyr^{pl} 2 (het afwassen) zmywanieⁿ ♦ **zij is aan de afwas** ona zmywa naczynia

afwasbaar (adj) zmywalny, dający się zmyć/wyprać

afwasbak (m; afwasbakken) (in aanrecht) zlewozmywak^m, zlew^m, (losse bak) miska^f do zmywania naczyr^{pl}

afwasborstel (m; afwasborstels) szczotka^f do zmywania

afwasmachine (f; afwasmachines) zmywarka^f

afwasmiddel (n; afwasmiddelen) środek^m myjący, płyn^m do mycia naczyr^{pl}

afwassen (tr; waste af, h. afgewassen) (u)myć^{(pf)/if}, zmywać^{if}, zmyć^{pf} ♦ **de kopjes afwassen** umyć filiżanki; **zullen we even afwassen?** umyjemy/pozmywamy naczynia?

afwaswater (n) pomyje^{pl} ♦ **deze koffie is net afwaswater** ta kawa smakuje jak pomyje

afwateren (intr; waterde af, h. afgewaterd) ♦ **afwateren in** (van rivier) uchodzić do; **die polder watert af op het IJsselmeer** woda z tego polderu spływa do IJsselmeer

afwatering (f; afwateringen) 1 (het afvoeren van water) odwadnianieⁿ 2 (inrichting) kanalizacja^f, odpływ^m ♦ **een gemetselde afwatering** murowany odpływ

afwateringskanaal (n; afwateringskanalen) kanał^m odpływowy

afweer (m) obrona^f, ochrona^f

afweergeschut (n) działoⁿ przeciwlotnicze

afweermechanisme (n; afweermechanismen) (psych., med.) mechanizm^m obronny

afweerstof (f (m); afweerstoffen) przeciwciężkoⁿ

afwegen (tr; woog af, h. afgewogen) 1 (nauwkeurig wegen) odważyć^{if}, odważyć^{pf}, (z)ważyć^{(pf)/if} ♦ **kruidenierswaren afwegen** ważyć artykuły spożywcze 2 (overwegen) rozważać^{if}, rozważyć^{pf}, przemyśliwać^{if}, przemyśleć^{pf} ♦ **rechten en plichten (tegen elkaar) afwegen** zestawić ze sobą prawa i obowiązki; **de voor- en nadelen van iets (tegen elkaar) afwegen** rozważyć zalety i wady czegoś

afweken (tr; weekte af, h. afgeweekt) odmaczać^{if}, odmoczyć^{pf} ♦ **postzegels afweken** odmoczyć znaczki

afwenden (tr; wendde af, h. afgewend) 1 (in een andere richting wenden) odwracać^{if}, odwrócić^{pf} ♦ **zijn blik afwenden** odwrócić wzrok; **zich van iem. afwenden** odsunąć/odwrócić się od kogoś 2 (afweren) zapobiegać^{if}, zapobiec^{pf}, zażegnać^{if}, zażegnać^{pf} ♦ **een naderend onheil afwenden** odpędzić nadchodzące zło

afwennen (tr; wende af, h. afgewend) odzwyczajać^{if}, odzwyczaić^{pf} ♦ **iem. het roken afwennen** odzwyczaić kogoś od palenia; **zich het gokken afwennen** odzwyczaić się od hazardu

afwentelen (tr; wentelde af, h. afgewenteld) (+ op) (schuld/verantwoording) zrzucać^{if}/zrzucić^{pf} na kogoś^A ▷ (inf.) zwać^{if}/zwalić^{pf} na kogoś^A ♦ **de kosten op iem. afwentelen** przenieść/przerzucić na kogoś koszty; obarczyć kogoś kosztami

afweren (tr; weerde af, h. afgeweerd) 1 (op een afstand houden) wzbraniać^{if} się przed czymś¹, nie przyjmować^{if}, nie dopuszczać^{if} ♦ **nieuwsgierigen afweren** nie dopuszczać gapiów 2 (zich verzetten tegen) odierać^{if}, odeprzeć^{pf} ♦ **beschuldigingen afweren** odeprzeć zarzuty; **lastige vragen afweren** bronić się przed uciążliwymi pytaniami 3 (afslaan) odierać^{if}, odeprzeć^{pf} ♦ **een aanval/aanvaller afweren** odeprzeć atak/atakujących

afwerken (tr; werkte af, h. afgewerkt) 1 (de laatste hand leggen aan) wykańczać^{if}, wykończyć^{pf}, dokańczyć^{if}, dokończyć^{pf} ♦ **iets goed/netjes afwerken** dobrze/ladnie coś wykończyć; **lelijk/slecht afgewerkt** brzydko/źle wykonany 2 (volbrengen) (u)kończyć^{(pf)/if} ♦ **heel wat afwerken** (veel werk verzetten) dużo zrobić ▶ **afgewerkte lucht** zużyte powietrze; zużyte powietrze; **afgewerkte olie** olej zużyty

afwerking (f; afwerkingen) wykończenieⁿ ♦ **dat team is slecht in de afwerking** ta drużyna ma kłopoty ze zdobywaniem punktów

afwerpen (tr; wierp af, h. afgeworpen) 1 (van zich werpen) zrzucić^{if}, zrzucić^{pf} ♦ **het hert werpt zijn gewei af** jeleń zrzucił poroże; **slangen werpen jaarlijks hun huid af** węże linieją co roku; **het juk afwerpen** zrzucić jarzmo; **het masker afwerpen** zrzucić maskę 2 (naar beneden werpen) zrzucić^{if}, zrzucić^{pf} ▶ **vruchten afwerpen** przynosić zyski/korzyści

afweten (vb) ▶ **onze beste vrienden hebben het laten afweten** nasi najlepsi przyjaciele nie pojawili się; **het laten afweten** przestać działać/funkcjonować; **mijn stem liet het afweten** głos mój zawodził; **en toen liet de computer het afweten** i wtedy komputer odmówił posłuszeństwa

afwezig (adj) 1 (niet aanwezig) nieobecny ♦ **afwezig zijn** być nieobecny 2 (verstrooid) nieobecny (du-

chem/myśłami), nieprzytomny ♦ **afwezige blik** nieobecne spojrzenie; **afwezig voor zich uit staren** patrzeć przed siebie nieprzytomnym wzrokiem

afwezigheid (f) 1 (absentie) nieobecność^f ♦ **bij/in afwezigheid van iem.** pod czyjąś nieobecność; podczas czyjejś nieobecności; **schitteren door afwezigheid** zwrócić na siebie uwagę swoją nieobecnością; **gedurende/tijdens iemands afwezigheid** w czasie czyjejś nieobecności; **afwezigheid met verlof** urlopowanie; **regelmatige afwezigheid** ciągła nieobecność 2 (verstrooidheid) nieobecność^f duchem/myśłami, zapomnienie ♦ **in een ogenblik van afwezigheid** w chwili zapomnienia 3 (het ontbreken) brak^m ♦ **bij afwezigheid van** w razie braku czegoś

afwijken (intr; week af, i. afgeweken) 1 (een andere richting nemen) zbaczać^{if}, zboczyć^{pf} ♦ **van de route afwijken** zboczyć z trasy; **van de hoofdzaak afwijken** odejść od rzeczy najistotniejszych; **van de rechte koers afwijken** zboczyć z prawidłowego kursu 2 (+ van) (niet overeenkomen) odbiegać^{if}, odbieć^{pf} ♦ **van de waarheid afwijken** odbiegać od prawdy 3 (+ van) (tegengesteld handelen aan) odchodzić^{if}, odejść^{pf}, odstępować^{if}, odstąpić^{pf} ♦ **van een voornemen afwijken** odstąpić od zamiaru; zrobić coś innego, niż się zamierzało

afwijkend (adj) odmienny, odmiennie^{adv}, różny, różnie^{adv}, odbiegający od normy ♦ **afwijkend gedrag** nienormalne zachowanie; zachowanie odbiegające od normy; **op een afwijkende manier** w różny/odmienny sposób; **afwijkende meningen** odmiennie zdania/poglądy; **een afwijkend standpunt** różne/odmiennie stanowisko; **een van het origineel afwijkende vertaling** tłumaczenie odbiegające od oryginału; **afwijken-de vorm** (taalk.) różna/odmienna forma; **een (van de norm) afwijkend ziektegeval** przypadek chorobowy odbiegający od normy

afwijking (f; afwijkingen) 1 (het afwijken van een richting) odchylenieⁿ ♦ **de afwijking van het kompas** odchylenie/deklinacja igły magnetycznej kompasu; **de afwijking van lichtstralen** odchylenie/aberracja promieni świetlnych 2 (wat niet overeenkomstig de norm is) odchylenieⁿ, anomalia^f, dewiacja^f ♦ **een geestelijke afwijking hebben** mieć dewiację psychiczną; **een aangeboren lichamelijke afwijking** wrodzone anomalia/zniekształcenia fizyczne; **toegestane afwijking** (techn.) dopuszczalne odchylenie; **dat roken is een afwijking van hem** palenie jest jedną z jego ułomności; **een lens zonder sferische afwijking** (fys.) soczewka bez aberracji sferycznej 3 (het niet-volgen van een regel, norm) odstępianieⁿ, odchylenieⁿ ♦ **in afwijking van de waarheid** mijając się z prawdą; **in afwijking van de regel** odstępując od reguły 4 (verschil) różnica^f ♦ **in afwijking van** w odróżnieniu od; **er is een aanmerkelijke afwijking tussen die twee versies** między tymi dwoma wersjami istnieje znaczna różnica

afwijzen (tr; wees af, h. afgewezen) 1 (niet toelaten) odsyłać^{if}/odesłać^{pf} z kwitkiem, odprawić^{if}/odprawić^{pf} z kwitkiem ♦ **iem. als lid afwijzen** (van vereniging e.d.) nie przyjąć kogoś na członka, (van politieke partij) odrzucić czyjąś kandydaturę na członka; **een bezoeker afwijzen** (niet ontvangen) nie przyjąć wizyty, (niet toelaten) nie wpuścić gościa; **een kandidaat afwijzen** (voor baan e.d.) odesłać kandydata; nie przyjąć/dopuszczać kandydata 2 (niet laten slagen voor examen) oblewać^{if}/oblać^{pf} kogoś^A, odsyłać^{if}, odesłać^{pf} 3 (weigeren) odmawiać^{if}, odmówić^{pf}, odrzucać^{if}, odrzucić^{pf}, nie przyjmować^{if}/przyjąć^{pf} ♦ **een aanbod afwijzen** odrzucić ofertę; **een afwijzend antwoord** odpowiedź od-

mowna/negatywna; *een verzoek afwijzend beantwoorden* odpowiedzieć odmownie na prośbę; *een beloning afwijzen* odmawiać/odmówić wynagrodzenia; *een afwijzend gebaar* odmowny gest; *iemands hand afwijzen* odrzucić czyjąś rękę, ↓ dać komuś kosza; *iedere verantwoordelijkheid afwijzen* uchylać się od wszelkiej odpowiedzialności; *een verzoek afwijzen* odmówić prośbie; odrzucić prośbę; *ik ben voor die functie afgewezen* nie przyjęto mojej kandydatury na to stanowisko 4 (*jur.*) odrzucić^{if}, odrzucić^{pf}, oddać^{if}, oddać^{pf}, nie przyjmować^{if}/przyjąć^{pf} ♦ *op een verzoek afwijzend beschikken* rozpatrzyć wniosek/podanie negatywnie/odmownie; odmownie ustosunkować się do prośby; *een afwijzende beschikking* odmowa; *zijn eis is door de rechter afgewezen* sędzia oddalił jego powództwo

afwijzing (f; afwijzingen) odmowa^f, odrzucenieⁿ

afwikkelen (tr; wikkeld af, h. afgewikkeld) 1 (*afrollen*) rozwijać^{if}, rozwinąć^{pf}, odwijać^{if}, odwinąć^{pf} ♦ (*de draad van*) *een klos afwikkelen* odwijać nić ze spulki; *het papier van een pakje afwikkelen* odwijać papier z paczki 2 (*afhandelen*) załatwiać^{if}, załatwić^{pf}, (u)regulować^{if} ♦ *een nalatenschap/faillissement afwikkelen* zakończyć postępowanie spadkowe/upadłościowe; *een zaak vlotjes afwikkelen* łatwo/sprawnie załatwić sprawę; *belangrijke zaken afwikkelen* załatwić ważne sprawy

afwimpelen (tr; wimpelde af, h. afgewimpeld) ► *een uitnodiging afwimpelen* wymówić/wykręcić się od zaproszenia; *een voorstel afwimpelen* odrzucić propozycję

afwinden (tr; wond af, h. afgewonden) odwijać^{if}, odwinąć^{pf} ♦ *garen afwinden* odwijać nici

afwisselen¹ (intr; wisselde af, h. afgewisseld) zmieniać^{if}/zmienić^{pf} się kolejno, występować^{if}/wystąpić^{pf} na przemian, przeplatać^{if}/przepleść^{pf} się ♦ *hoogbouw wisselt hier af met laagbouw* wysokie budynki występują tutaj na przemian z niskimi

afwisselen² (tr; wisselde af, h. afgewisseld) 1 (*beurtelings opvolgen*) zmieniać^{if}, zmienić^{pf}, przeplatać^{if}, przepleść^{pf} ♦ *de ene regenbui wisselde de andere af* przechodziła ulewa za ulewą; *vocale en instrumentale muziek wisselden elkaar af* muzyka wokalna przeplatała się z muzyką instrumentalną; *elkaar afwisselen* występować na przemian; *zijn studie afwisselen met ontspanning* uczyć się i relaksować na przemian; *een zangkoor wisselde de sprekers af* chór występował na przemian z mówcami 2 (*variëren*) urozmaicać^{if}, urozmaicić^{pf}

afwisselend (adj) 1 (*elkaar vervangend, opvolgend*) kolejny, kolejno^{adv}, na przemian^{adv} ♦ *mannen en vrouwen zongen afwisselend* mężczyźni i kobiety śpiewali na przemian 2 (*gevarieerd*) urozmaicony, różnorodny ♦ *een afwisselend leven* urozmaicone/ciekawe życie

afwisseling (f; afwisselingen) 1 (*het elkaar afwisselen*) wymiana^f, występowanieⁿ na przemian, alternacja^f 2 (*variatie*) odmiana^f, urozmaicenieⁿ ♦ *afwisseling brengen (in het leven)* wnieść odmianę/urozmaicenie (w życie); *voor afwisseling zorgen* zadbać o odmianę/urozmaicenie; *voor de afwisseling* dla odmiany; *voortdurende/constante afwisseling* ciągła/stała odmiana

afwissen (tr; wiste af, h. afgewist) 1 (*afvegen*) wycierać^{if}, wytrzeć^{pf}, ścierać^{if}, zetrzeć^{pf} ♦ *iemands gezicht/ogen afwissen* wytrzeć komuś twarz/oczy; *zijn mond afwissen* wytrzeć sobie usta 2 (*wegnemen*) obcierać^{if}, obetrzeć^{pf} ♦ *zijn voorhoofd afwissen* obetrzeć czoło

afwrijven (tr; wreef af, h. afgewreven) 1 (*door wrijven verwijderen*) ścierać^{if}, zetrzeć^{pf} ♦ *een vlek van iets afwrijven* zetrzeć plamę z czegoś 2 (*wrijvend afvegen*) wycierać^{if}, wytrzeć^{pf} ♦ *een paard met een strowis afwrijven* wytrzeć konia wiechciem słomy; *de meubelen afwrijven* wytrzeć/wyczyścić meble; *de tafel afwrijven* wytrzeć stół

afz. (m) (*abbr.*) (afzender) nad. (nadawca)

afzagen (tr; zaagde af, h. afgezaagd) 1 (*met een zaag afsnijden*) odpiłowywać^{if}, odpiłować^{pf} ♦ *een stuk van een plank afzagen* odpiłować kawałek deski; *een tak van een boom afzagen* odpiłować od drzewa gałąź 2 (*met een zaag verkorten*) upiłowywać^{if}, upiłować^{pf} ♦ *een boomstam afzagen* upiłować pień; *een plank afzagen* upiłować deskę

afzakken (intr; zakte af, i. afgezakt) 1 (*afglijden*) spadać^{if}, spaść^{pf}, opadać^{if}, opaść^{pf}, zsuwać^{if}/zsunąć^{pf} się ♦ *zijn broek zakte af* spodnie mu spadają; *de smelten-de sneeuw zakte langs het dak af* topniejący śnieg zsuwał się z dachu 2 (*stroomafwaarts drijven*) ♦ *afzakken met/voor de stroom* płynąć z prądem rzeki; *een rivier afzakken* płynąć w dół rzeki 3 (*slechter worden*) obniżać^{if}/obniżyc^{pf} się, spadać^{if}, spaść^{pf} ♦ *het niveau begint af te zakken* poziom zaczyna spadać 4 (*komen naar*) zjeżdżać^{if}/zjechać^{pf} się 5 (*langzaam wegtrekken*) przechodzić^{if}, przejść^{pf} ♦ *het onweer zakte af* burza przechodzi

afzakkertje (n; afzakkertjes) (kieliszek alkoholu, który wypija się wspólnie na pożegnanie lub przed pójściem spać) ♦ *een afzakkertje nemen* ± wypić strzemiennego

afzeggen (tr; zei af/zegde af, h. afgezegd) odmawiać^{if}, odmówić^{pf}, odwoływać^{if}, odwołać^{pf} ♦ *een bezoeker afzeggen* odwołać zaproszenie; *onze gast heeft afgezegd* nasz gość odwołał swoją wizytę; *de tandarts afzeggen* odwołać wizytę u dentysty; *een vergadering afzeggen* odwołać zebranie

afzegging (f; afzeggingen) (van *afpraak/beloofte*) odwołanieⁿ ♦ *er zijn 20 afzeggingen* jest dwadzieścia odwołań/rezygnacji

afzender (m; afzenders) nadawca^m

afzendster (f; afzendersters) nadawczyni^f

afzet (m) 1 (*het verkopen*) zbyć^m ♦ *afzet vinden* mieć zbyć 2 (*verkochte waren*) zbyć^m 3 (*het zich afzetten bij het springen*) odbicieⁿ (się), wybiecieⁿ (się)

afzetbaar (adj) odwołalny ♦ *een afzetbaar ambtenaar* urzędnik, którego można odwołać ze stanowiska

afzetbalk (m; afzetbalken) (sport.) próg^m

afzetgebied (n; afzetgebieden) obszar^m/rynek^m zbytu ♦ *een nieuw afzetgebied zoeken* szukać nowych rynków zbytu; *een nieuw afzetgebied vinden* znaleźć nowy obszar zbytu

afzetster (f; afzetsters) oszustka^f

afzetten¹ (tr; zette af, h. afgezet) 1 (*afdoen*) zdejmować^{if}, zdjąć^{pf}, ściągać^{if}, ściągnąć^{pf} ♦ *zijn bril afzetten* ściągnąć/zdjąć okulary 2 (*uitschakelen*) wyłączać^{if}, wyłączyć^{pf} ♦ *de radio afzetten* wyłączyć radio 3 (*ledematen*) (amputeren) odejmuwać^{if}, odjąć^{pf}, amputować^{if} ♦ *iem. een been afzetten* odjąć/amputować komuś nogę 4 (*oplichten*) oszukiwać^{if}, oszukać^{pf} ♦ *een klant voor tien euro afzetten* oszukać klienta na dziesięć euro 5 (*een ruimte*) (afschieden, afbakenen) zamykać^{if}, zamknąć^{pf}, oddzielać^{if}, oddzielić^{pf}, odizolować^{pf} ♦ *een bouwterrein afzetten* odgrodzić/zabezpieczyć teren budowy; *een vaarwater afzetten met boeien* wydzielić/oznaczyć drogę wodną bojami 6 (*uit zijn ambt ontzetten*) usuwać^{if}/usunąć^{pf} z posady/urzędu,

odsuwać^{if}/odsunąć^{pf} od urzędu **7** (*op enige afstand plaatsen van*) odsuwać^{if}, odsunąć^{pf} ♦ **zorgen van zich afzetten** odsunąć od siebie troski/zmartwienia; **de stoelen van de muur afzetten** odsunąć/odstawić krzesła od ściany **8** (*laten uitstappen*) wysadzać^{if}, wysadzić^{pf} ♦ **een passagier bij de halte afzetten** wysadzić pasażera na przystanku; **zal ik je ergens afzetten?** czy mam cię gdzieś wysadzić? **9** (*markeren*) zaznaczać^{if}, zaznaczyć^{pf} ♦ **een landkaart afzetten** zaznaczyć na kolorowo granice na mapie; **twee visies tegen elkaar afzetten** zestawzić ze sobą dwa poglądy **10** (*omboorden*) oblamowywać^{if}, oblamować^{pf}, obszywać^{if}, obszyć^{pf}, obrębiać^{if}, obrębić^{pf} ♦ **een jas, afgezet met bont** płaszcz oblamowany futrem; **de zoom van een japon afzetten** obrębić brzeg sukni **11** (*verkopen*) zbywać^{if}, zbyć^{pf} **12** (*laten bezinken*) osadzać^{if}, osadzić^{pf} ♦ **slib afzetten** osadzać muł; **het vuil zet zich af tegen de wand** brud osadza się na ścianie

afzetten² (refl; zette zich af, h. zich afgezet) **1** (*zich afduwen*) wybijać^{if}/wybić^{pf} się, odbijać^{if}/odbić^{pf} się ♦ **de atleet zette zich aflekkootletta** odbił się **2** (+ *tegen*) sprzeciwiać^{if}/sprzeciwić^{pf} się, przeciwstawiać^{if}/przeciwstawić^{pf} się komuś/czemuś, stawiać^{if}/stawić^{pf} okoniem

afzetter (m; afzetters) oszust^m, szalbierz^m, zdzierca^m

afzetterij (f; afzetterijen) szalbierstwoⁿ, oszustwoⁿ, zdzierstwoⁿ

afzetting (f; afzettingen) **1** (*van ledematen*) (amputatie) amputacja^f **2** (*ontslag*) złożenie/zdjęcieⁿ z urzędu, usunięcieⁿ z posady **3** (*het neerslaan, bezinken*) osadzanieⁿ się, sedimentacja^f ♦ **de afzetting van ketelsteen in een geiser** osadzanie się kamienia kotłowego w grzejniku przepływowym **4** (*neerslag, bezinksel*) osad^m, odkład^m, złożenieⁿ **5** (*omheining*) zamknięcieⁿ, blokada^f, odgrozdzenieⁿ

afzettingsgesteente (n; afzettingsgesteentes, afzettingsgesteenten) (geol.) skała^f osadowa

afzichtelijk (adj; okropny, okropnie^{adv}, wstrętny, wstrętne^{adv}, potworny, potwornie^{adv}) ♦ **afzichtelijk ergens bij afsteken** paskudnie/brzydko z czymś kontrastować; **afzichtelijke ellende/armoede** straszna nędza/bieda; **iets afzichtelijks hebben** mieć w sobie coś odrażającego; **een afzichtelijk individu** wstrętny typ; **zijn handen zagen afzichtelijk zwart** ręce miał potwornie czarne

afzien¹ (intr; zag af, h. afgezien) **1** (+ *van*) (*afstand doen van*) (z)rezygnować^{(pf)/if} z czegoś ♦ **afgezien van** abstrahując od; **van iem. afzien** zrezygnować z kogoś; **van rechtsvervolgung afzien** odstąpić od ścigania sądowego; **van het ministerschap afzien** zrezygnować ze stanowiska ministra; **iem. doen afzien van iets** doprowadzić kogoś do rezygnacji z czegoś **2** (fig.) (na)męczyć^{(pf)/if} się, (na)mordować^{(pf)/if} się ♦ **het wordt afzien in de examenweek** trzeba się będzie namęczyć w czasie tygodnia egzaminacyjnego

afzien² (tr; zag af, h. afgezien) **1** (*in zijn geheel overzien*) obejmować^{if}/objąć^{pf} wzrokiem, ogarniać^{if}/ogarnąć^{pf} (spojrzeniem) ♦ **een weg afzien** objąć wzrokiem całą ulicę/drogę **2** (*afkijken*) podpatrywać^{if}/podpatrzeć^{pf} u kogoś^G, ścigać^{if}/ścignąć^{pf} od kogoś^G

afzienbaar (adj) przewidywalny, dający się przewidzieć, dający się ogarnąć wzrokiem ♦ **binnen afzienbare tijd** niebawem; w niedalekiej przyszłości; **een nauwelijks afzienbare vlakte** niezmierzona/nieogarniona równina

afzijdig (adj) na uboczu^{adv}, z boku^{adv}, z dala od^{adv} ♦ **zich afzijdig houden van iem./iets** trzymać się z dala od kogoś/czegoś

afzoeken (tr; zocht af, h. afgezocht) przeszukiwać^{if}, przeszukać^{pf} ♦ **de hemel afzoeken met lichtbundels** przeszukać niebo przy pomocy reflektorów; **de horizon afzoeken** wodzić wzrokiem po horyzoncie; **de streek afzoeken** przeszukiwać okolicę

afzoenen (tr; zoende af, h. afgezond) **1** (*door zoenen goedmaken*) ♦ **een ruzie/onenigheid afzoenen** zakończyć kłótnię/spór pocałunkiem **2** (*door zoenen wegnemen*) szałowywać^{if}, szałować^{pf} ♦ **(bij een kind) de pijn afzoenen** złagodzić (dziecku) ból pocałunkami; **tranen afzoenen** szałować łzy **3** (*veelvuldig zoenen*) (wy)całować^{(pf)/if} ♦ **elkaar afzoenen** wycławać się

afzonderen¹ (tr; zonderde af, h. afgezondert) **1** (*scheiden*) oddzielać^{if}, oddzielić^{pf} **2** (*isoleren*) (od)izolować^{(pf)/if}, (od)separować^{(pf)/if} ♦ **de zieke koeien afzonderen** odizolować chore krowy

afzonderen² (refl; zonderde zich af, h. zich afgezondert) (od)izolować^{(pf)/if} się, odosabniać^{if}/odosobnić^{pf} się ♦ **zich van de wereld afzonderen** odizolować się od świata

afzondering (f; afzonderingen) **1** (*het afzonderen*) odosobnienieⁿ, odizolowanieⁿ **2** (*verblijf in eenzaamheid*) odosobnienieⁿ, izolacja^f ♦ **gevangenisstraf in afzondering ondergaan** (jur.) odbywać karę pozbawienia wolności w odosobnieniu; **in afzondering leven** żyć w odosobnieniu

afzonderlijk (adj) **1** (*op zichzelf staande, beschouwd*) poszczególny ♦ **een afzonderlijk geval** odosobniony wypadek **2** (*bestemd voor een bijzonder doel*) osobny, osobno^{adv}, oddzielny, oddzielnie^{adv} ♦ **afzonderlijke scholen voor protestanten en katholieken** oddzielne szkoły dla protestantów i katolików **3** (*niet gezamenlijk gedaan, geuit*) oddzielny, oddzielnie^{adv}, indywidualny, indywidualnie^{adv} ♦ **een afzonderlijk gesprek** rozmowa indywidualna; rozmowa w cztery oczy; **afzonderlijk onderwijs** uczenie prywatne/indywidualne; **(met) iem. afzonderlijk spreken** rozmawiać z kimś w cztery oczy

afzuigen (tr; zoog af, h. afgezogen) odsysać^{if}, odessać^{pf}, wysysać^{if}, wyssać^{pf} ► **iem. afzuigen** obciągnąć komuś druta

afzuigkap (f (m); afzuigkappen) okap^m, wyciąg^m

afzwaaien (intr; zwaaide af, i. afgezwaaid) (mil.) iść^{if}/pójść^{pf} do cywila

afzwemmen (intr; zwom af, h./i. afgezwommen) odpływać^{if}, odpłynąć^{pf}, (*mht. het zwemdiploma*) zdawać^{if}/zdać^{pf} (egzamin) na kartę pływacką ► **de rivier afzwemmen** płynąć w dół rzeki; **we hebben deze zomer heel wat afgezwommen** nieźle się napływaliśmy tego lata

afzweren (tr; zwoer af, h. afgezworen) wyrzekać^{if}/wyrzec^{pf} się ♦ **de drank afzweren** wyrzec się alkoholu; **zijn geloof afzweren** wyrzucić/wyrzec się wiary; **zijn principes afzweren** wyrzekać/wyrzec się własnych zasad; **de wereld afzweren** wyrzec się świata; odsunąć się od ludzi

agaat¹ (m; agaten) agat^m (kamień ozdobny)

agaat² (n) agat^m (minerał)

agave (f (m); agaven, agaves) agawa^f [Agave]

agenda (f (m); agenda's) **1** (*notitieboekje*) terminarz^m, kalendarz^m, notatnik^m ♦ **een overvolle agenda hebben** mieć przepełniony kalendarz **2** (*lijst van te bespreken onderwerpen*) porządek^m dzienny ♦ **op de agenda staan** stać na porządku dziennym; **op de agenda plaatsen** umieścić na porządku dziennym; **de agenda vaststellen** ustalić porządek dzienny

agendapunt (n; agendapunten) punkt^m porządku

dziennego ❖ *een agendapunt aanhouden* zdjąć coś z porządku dziennego

agens (n; agentia) (schei.) czynnik^m, środek^m (chemiczny)

agent (m; agenten) 1 (politieagent) policjant^m, funkcjonariusz^m (policji) ❖ *een bereden agent* policjant na koniu; *oom agent* pan władza; *agenten van politie* policjanci; *een stille agent* policjant w cywilnym ubraniu 2 (vertegenwoordiger) agent^m, przedstawiciel^m

❖ *een literair agent* menedżer pisarza; agent pisarza 3 (diplomaat) agent^m (dyplomatyczny) ❖ *een geheim agent* tajny agent

agente (f; agentes, agenten) 1 (politieagente) policjantka^f 2 (vertegenwoordigster) agentka^f, przedstawicielka^f

agentschap (n; agentschappen) 1 (betrekking) przedstawicielstwo ❖ *hij heeft het agentschap van de avondkrant* on jest przedstawicielem gazety wieczornej 2 (kantoor) agencja^f, agentura^f, agenda^f

ageren (intr; ageerde, h. geageerd) działać^{if}, występować^{if}, agitować^{if} ❖ *tegen iem./iets ageren* prowadzić kampanię przeciwko komuś/czemuś; *voor iets ageren* działać na rzecz czegoś

agglomeratie (f; agglomeraties) 1 (uitwendige aanzetting, opeenhoping) aglomeracja^f, skupiskoⁿ 2 (steden en voorsteden) aglomeracja^f ❖ *de agglomeratie Brussel* aglomeracja Brukselska

aggregaat (n; aggregaten) 1 (vereniging, ophoping) skupienieⁿ, nagromadzenieⁿ, zespół^m 2 (mbt. bodemkunde) agregat^m 3 (samenstel van werktuigen) agregat^m

❖ *stroomopwekkend aggregaat* agregat prądotwórczy

aggregatie (f; aggregaties) 1 (samenvoeging) agregacja^f 2 (opneming in een lichaam, stand) przyjęcieⁿ 3 (Belg.) (bevoegdheid) (uprawnienia do nauczania w szkole średniej; również kierunek studiów dający te uprawnienia)

aggregatietoestand (m; aggregatietoestanden) (fys.) stan^m skupienia ❖ *gasvormige/vaste/vloeibare aggregatietoestand* lotny/stały/płynny stan skupienia

agio (n) (handel.) ażioⁿ

agitatie (f; agities) 1 (opwinding) wzburzenieⁿ, poruszenieⁿ 2 (onrust) niepokój^m 3 (het agiteren) agitacja^f

agitator (m; agitators, agitatoren) 1 (persoon) agitator^m 2 (trommel voor het vervoer van betonspecie) bęben^m betoniarzki (samochodowej)

agnostica (f; agnostica's) zwolenniczka^f agnostycyzmu

agnosticisme (n) (fil.) agnostycyzm^m

agnosticus (m; agnostici) agnostyk^m

agoge (f; agoges, agogen) (welzijnswerker) pracowniczka^f socjalna, pedagog^m społeczny

agoog (m; agogen) (welzijnswerker) pracownik^m socjalny, pedagog^m społeczny

agorafobie (f) agorafobia^f

agrariër (m; agrariërs) rolnik^m

agrarisch (adj) 1 rolniczy, rolny ❖ *de agrarische bevolking* ludność rolnicza; *agrarische school* szkoła rolnicza 2 (te maken hebbend met het landbezit) agrarny

agressie (f; aggressies) agresja^f ❖ *een daad van agressie* akt agresji; *agressie plegen tegen iem.* zachowywać się agresywnie wobec kogoś

agressief (adj) 1 (aanvallend) agresywny, agresywnie^{adv}

❖ *agressief reageren* agresywnie reagować; *agressieve verkooptechnieken* agresywne techniki sprzedaży; *agressief worden* stać się agresywnym 2 (bijtend) agresywny, agresywnie^{adv} ❖ *agressieve chemicaliën* agresywne środki chemiczne

agressiviteit (f) agresywność^f, agresja^f

agressor (m; agressors) agresor^m

agronomie (f) agronomia^f

ah (int) ach, och

aha (int) aha

aha-erlebnis (f; aha-erlebnissen) reakcja^f aha, fenomen^m aha, proces^m aha

ahob (m; ahobs) (verk.) (abbr.) (automatische halve overwegbroom) półzapora^f

ahoi (int) ahoy

ahorn (m; ahornen) klon^m [Acer]

a.h.w. (abbr) (als het ware) niejako^{adv}, poniekąd^{adv}, jakby^{adv}

ai (int) oj, aj, au

a.i. (abbr) 1 (ad interim) ad interim 2 (alles inbegrepen) wszystko wliczone (w cenę), łącznie ze wszystkim

aids (abbr) (Acquired Immune Deficiency Syndrome) AIDS ❖ *aids oplopen* zarazić się AIDS

aidspatiënt (m; aidspatiënten) chory^m na AIDS

aidspatiente (f; aidspatientes) chora^f na AIDS

aidstest (m; aidstests) test^m na AIDS

aidsvirus (n; aidsvirussen) wirus^m AIDS

aimabel (adj) uprzejmy, uprzejmie^{adv}, miły, miło^{adv}, sympatyczny, sympatycznie^{adv}

aio (f (m); aio's) (abbr.) (assistent in opleiding) doktorant^m

air (n; airs) poza^f ❖ *een air aannemen* przybrać jakąś pozę; *met het air van* przybrawszy pozę ...

airbus (m; airbussen) samolot^m, airbus^m

airco (f; airco's) klimatyzacja^f

airconditioned (adj) klimatyzowany

airconditioning (f) klimatyzacja^f ❖ *de airconditioning inschakelen* włączyć klimatyzację

ajakkes (int) a fel!, fu!

ajuin (m; ajuinen) (AZN) ⇒ ui

ajuus (int) cześć, czołem, pa

akela (f (m); akela's) (man) ± zastępowy^m, (vrouw) zastępowa^f

akelei (f (m); akeleien) orlik^m [Aquilegia]

akelig (adj) 1 (naar) paskudny, paskudnie^{adv}, wstrętny, wstrętnie^{adv} ❖ *een akelig voorgevoel* okropne przecucie; *akelig weer* obrzydliwa/wstrętna pogoda

2 (misselijk) niedobrze^{adv}, źle^{adv} ❖ *ik word er akelig van* niedobrze/źle mi się robi od tego; *ik voel me zo akelig* niedobrze mi 3 (onaangenaam in de omgang) obrzydliwy, obrzydliwie^{adv}, wstrętny, wstrętnie^{adv}, okropny, okropnie^{adv} ❖ *een akelig wezen* okropne/wstrętne stworzenie ► *niet zo akelig weinig* nadzwyczaj/nieprawdopodobnie mało; *niet zo akelig ver* niesamowicie/okropnie daleko

Aken (n) Akwizgran^m

akkefietje (n; akkefietjes) 1 (onaangenaam, lastig karweitje) ↑ nieprzyjemna/uciążliwa robota^f, ↑ nieprzyjemne/uciążliwe zadanieⁿ 2 (geval, kleinigheid) drobiazg^m, drobnostka^f, blahostka^f ❖ *dat akkefietje zullen we wel even opknappen* damy sobie radę z tą blahostką

akker (m; akkers) rola^f, poleⁿ ❖ *de akker der doden* cmentarz; *op zijn dooi akkertje* ze stoickim spokojem; bez nerwów; *Gods water over Gods akker laten lopen* niech się dzieje wola nieba

akkerbouw (m) uprawa^f roli

akkerland (n; akkerlanden) ziemia^f orna, ziemia^f uprawna

akkoord 1 (n; akkoorden) 1 (overeenkomst) umowa^f, porozumienieⁿ, ugoda^f ❖ *een akkoord aanbieden* zaproponować ugodę/porozumienie; *tot een akkoord komen* dojść do porozumienia/ugody; *het op een akkoordje gooien* załatwić coś polubownie; załatwić coś krakowskim targiem; *een akkoord sluiten* zawrzeć umowę/porozumienie; *een stilzwijgend akkoord* ci-

cha ugoda **2** (jur.) ugoda^f ♦ **een akkoord onderte-
nen** podpisać/zawrzeć ugodę **3** (muz.) akord^m ♦ **een
akkoord aanslaan** uderzyć/wybić akord; **bij het eerste
akkoord** przy pierwszym akordzie
akkoord² (adj) prawidłowy, w porządku ♦ **iets akkoord
bevinden** zgodzić się na coś; zaakceptować coś;
uznać coś za prawidłowe; **met iets akkoord gaan/zijn**
zgadzać się z czymś; **voor akkoord tekenen** potwier-
dzić/stwierdzić poprawność/prawidłowość podpi-
sem; poświadczyć zgodność
akkoord³ (int) zgoda!, dobrze!
akoestiek (f) **1** (geluidsleer) akustyka^f **2** (wijze waarop het
geluid wordt voortgeplant) akustyka^f ♦ **de akoestiek van
de zaal is goed** ta sala ma dobrą akustykę
akoestisch (adj) akustyczny, akustycznie^{adv} ♦ **akoesti-
sche gitaar** gitara akustyczna; **akoestische signalen** sy-
gnały akustyczne
akte (f (m); akten, aktes) **1** (schriftelijk stuk) akt^m, doku-
ment^m ♦ **akte van aanstelling** nominacja; **akte van
geboorte/overlijden** akt urodzenia/zgonu; **een notariële
akte** akt notarialny; **een openbare akte** akt urzędowy; **akte
van oprichting** akt założycielski; **een akte passeren**
(doen verlijden) sporządzić akt/dokument notarialnie;
akte van de burgerlijke stand akt stanu cywilnego; **een
akte verlijden/opmaken** (door notaris) sporządzić akt/
dokument **2** (diploma, vergunning) dyplom^m, świa-
dectwoⁿ, zaświadczenie ♦ **akte van bekwaamheid**
świadectwo kwalifikacyjne; **een akte halen** zdobyć/
uzyskać uprawnienia/kwalifikacje; uzyskać dyplom;
akte voor de jacht/visserij (jacht.) karta łowiecka/wę-
darska **3** (dram.) akt^m ♦ **een treurspel in vijf akten** tra-
gedia w pięciu aktach **4** (relig.) (gebed) akt^m ♦ **een
akte van geloof/hoop/liefde/berouw** akt wiary/nadziei/
miłości/żału ► **akte nemen van iets** przyjąć coś do
wiadomości; **waarvan akte!** (przyjęto) do wiadomo-
ści
aktetas (f (m); aktetassen) aktówka^f
al¹ (pron indef) każdy, cały, wszystek ♦ **al die weken**
wszystkie te tygodnie
al² (adv) **1** (als bepaling van tijd) już ♦ **ben je daar al?** je-
steś tam już?; **hij werkt daar al lang** on tam już dłu-
go pracuje; **dat is al oud** to już jest stare **2** (als modale
bepaling) ♦ **je kunt er al dan niet gebruik van maken**
możesz tego używać, ale nie musisz; jeśli się chce,
można tego używać **3** (versterking) zbyt, bardzo ♦ **al
te voorzichtig** za bardzo ostrożny; **hij was niet al te
snugger** nie był zbyt rozgarnięty **4** (voortdurendheid)
ciągle, stale, coraz ♦ **zij kwamen al nader en nader**
podchodzili coraz bliżej; **al zingend liep hij de trap af**
śpiewając zbiegał po schodach ► **wie er al niet rookt!**
a któż dzisiaj nie pali!; **al naargelang** w zależności
od
al³ (conj) nawet gdy/jeśli, chociaż, choć ♦ **al is het nog
zo koud** nawet jeśli będzie jeszcze tak zimno; **al
krijg ik er nog zoveel geld voor** nawet jeśli dostanę za
to tyle pieniędzy; (ook) **al ben ik arm, ik ben gelukkig**
choć jestem biedny, jestem szczęśliwy
alarm (n) **1** (noodsein) alarm^m ♦ **groot alarm** powszechny
alarm; **loos/vals alarm** niepotrzebny/fałszywy
alarm; **alarm slaan** trąbić/dzwonić na alarm
2 (alarmtoestand) alarm^m ► (mil.) stan^m gotowości
bojowej **3** (alarminstallatie) alarm^m, urządzenieⁿ
alarmowe ♦ **het alarm inschakelen/uitschakelen** włą-
czyć/wyłączyć alarm; **een stil alarm** (techn.) cichy
alarm
alarmcentrale (f (m); alarmcentrales) ± telefon^m alarmo-

wy (centrala przyjmująca zgłoszenia o wypadkach)
alarmeren (tr; alarmeerde, h. gealarmeerd) **1** (door alarm
oproepen) (za)alarmować^{(pf)/if} ► (mil.) stawiać^{if}/posta-
wić^{pf} w stan gotowości bojowej ♦ **de troepen alar-
meren** zaalarmować oddziały **2** (in opschudding bren-
gen) (za)alarmować^{(pf)/if} ♦ **alarmerende berichten**
alarmujące/wstrząsające wiadomości/doniesienia
alarminstallatie (f; alarminstallaties) instalacja^f alarmo-
wa
alarmklok (f (m)) ► **de alarmklok luiden** bić na alarm;
dzwonić na trwogę
alarmnummer (n; alarmnummers) telefon^m alarmowy,
numer^m pogotowia
alarmtoestand (m; alarmtoestanden) stan^m alarmowy
♦ **de alarmtoestand afkondigen/opheffen** ogłosić/od-
wołać stan alarmowy
Albaans (adj) albański
Albanees¹ (m; Albanen) Albańczyk^m
Albanees² (n) język^m albański
Albanese (f; Albanen) Albanka^f
Albanië (n) Albania^f
albast (n; albasten) alabaster^m
albasten (adj) **1** (van albast) alabastrowy **2** (zuiver blank
en doorschijnend) alabastrowy, alabastrowo biały
albatros (m; albatrossen) albatros^m [Diomedidae]
albinisme (n) albinizm^m, bielactwoⁿ
albino (m; albino's) albinos^m
album (n; albums) album^m
alchemie (f) alchemia^f
alchemist (m; alchemisten) alchemik^m
alcohol (m; alcoholen) **1** (destillatieproduct) alkohol^m
2 (drank) alkohol^m ♦ **verslaafd aan alcohol** uzależnio-
ny od alkoholu **3** (schei.) alkohol^m ♦ **absolute alcohol**
alkohol absolutny/czysty; **houtgeest is een vergiftige
alcohol** metanol jest alkoholem trującym
alcoholgebruik (n) spożycieⁿ alkoholu
alcoholgehalte (n) zawartość^f alkoholu, poziom^m al-
koholu ♦ **het alcoholgehalte in het bloed** (med.) po-
ziom alkoholu we krwi; **de bepaling van het alcohol-
gehalte van wijn** określenie zawartości alkoholu w
winie
alcoholhoudend (adj) ► **sterk alcoholhoudende dranken**
wysokoprocentowe napoje alkoholowe; **alcoholhou-
dende dranken** napoje alkoholowe
alcoholica¹ (f; alcoholica's) (verslaafde vrouw) alkoholicz-
ka^f, pijaczka^f
alcoholica² (pl) (alcoholische dranken) alkohole^{pl}, spiry-
tualia^{pl}, napoje^{pl} alkoholowe
alcoholicus (m; alcoholici) alkoholik^m, pijak^m
alcoholisch (adj) alkoholowy ♦ **alcoholische dranken**
napoje alkoholowe; spirytualia; **alcoholische gisting**
(schei.) fermentacja alkoholowa
alcoholisme (n) alkoholizm^m
alcoholist (m; alcoholisten) alkoholik^m, pijak^m
alcoholiste (f; alcoholistes, alcoholisten) alkoholiczka^f,
pijaczka^f
alcoholpromillage (n; alcoholpromillages) poziom^m al-
koholu we krwi, zawartość^f alkoholu we krwi
alcoholtest (m; alcoholtests) test^m na zawartość alkoho-
lu we krwi
alcoholvrij (adj) bezalkoholowy ♦ **alcoholvrije dranken**
napoje bezalkoholowe
aldaar (adv) tam(że), w tamtym miejscu
aldoor (adv) ciągle, ustawicznie
aldus (adv) zatem, tak, następująco ♦ **aldus geschiedde**
i tak się też stało; **hij stelde het aldus voor: ...** przed-
stawił to następująco: ... ► **aldus de woordvoerder** tak
mówi rzecznik

aleer <conj> (schr.) ± zanim ♦ *aleer je begint* zanim zacznie

alert (adj) uważny, uważnie^{adv}, czujny, czujnie^{adv}

♦ *alert zijn op iets* zwracać na coś baczną uwagę;

alert reageren uważnie/czuśnie reagować

alexandrijn <m; alexandrijnen> (lit.) aleksandryn^m

alexie <f> aleksja^f

alfa <f (m); alfa's> 1 (Griekse letter) alfa^f 2 (school.) (richting) kierunek^m humanistyczny 3 (school.) (leerling) uczeń^m klasy humanistycznej ♦ *hij is een alfa* on chodzi do klasy humanistycznej 4 (astron.) alfa^f

alfabet <n; alfabetten> alfabet^m ♦ *zet de boeken even op alfabet!* ustaw te książki alfabetycznie; *volgens het alfabet geordend* uporządkowany alfabetycznie

alfabetisch (adj) alfabetyczny, alfabetycznie^{adv} ♦ *de namen zijn alfabetisch gerangschikt* nazwiska są zestawione/ułożone alfabetycznie; *een alfabetisch register* spis/rejestr alfabetyczny; *in alfabetische volgorde* w porządku alfabetycznym; alfabetycznie

alfabetiseren <tr; alfabetiseerde, h. gealfabetiseerd> 1 (alfabetisch rangschikken) układać^{cf}/ułożyć^{pf} w porządku alfabetycznym 2 (leren lezen en schrijven) uczyć^{cf} czytać i pisać, prowadzić^{cf} alfabetyzację

alfabetisering <f> nauka^f czytania i pisania, alfabetyzacja^f

alfanumeriek (adj) alfanumeryczny

alfawetenschap <f; alfawetenschappen> nauki^{pl} humanistyczne

alfawetenschappen <pl> nauki^{pl} humanistyczne

algebra <f> algebra^f

algebraïsch (adj) algebraiczny, algebraicznie^{adv}

algeheel (adj) całkowity, całkowicie^{adv}, zupełny, zupełnie^{adv} ♦ *algehele mobilisatie* powszechna mobilizacja; *algehele overeenstemming* całkowita zgodność; *algehele vernietiging* całkowite zniszczenie; *algehele vrijheid van handelen hebben* mieć całkowitą swobodę działania

algemeen¹ <n> 1 (het geheel van een zaak, voorstelling) ogół^m ♦ *in het algemeen hebt u gelijk* na ogół ma pan rację; *over het algemeen* ogólnie biorąc; w ogóle 2 (de mensen) ogół^m ♦ *tot nut van 't algemeen* dla dobra ogółu

algemeen² (adj) 1 (van of voor iedereen) ogólny, ogólnie^{adv}, powszechny, powszechnie^{adv}, publiczny, publicznie^{adv} ♦ *het is algemeen bekend* powszechnie/ogólnie wiadomo; *algemene belastingverlaging* ogólna obniżka podatków; *een algemeen directeur* dyrektor generalny/naczelny; *met algemene instemming* za wspólną zgodą; *algemeen kiesrecht* (pol.) powszechne prawo wyborcze; *Algemene Maatregel van Bestuur* (pol.) ogólne zarządzenia administracyjne; *Algemeen Beschaafd Nederlands* niderlandzki język literacki; *een voorstel met algemene stemmen aannemen* przyjąć wniosek jednogłośnie 2 (het geheel betreffend) ogólny, ogólnie^{adv} ♦ *de algemene beschouwingen in de Tweede Kamer* debata budżetowa w izbie niższej; *algemene ontwikkeling* wykształcenie ogólne

algemeenheid <f; algemeenheden> 1 (generaliteit) ogólność^f ♦ *in zijn algemeenheid is dat waar* ogólnie rzecz biorąc to prawda 2 (vaag gezegde) ogólnik^m, frazes^m, banał^m

Algerije <n> (aard.) Algieria^f

Algerijn <m; Algerijnen> Algierczyk^m

Algerijns (adj) algierski

Algerijnse <f; Algerijnsen> Algierka^f

algoritme <n; algoritmen> (comp.) algorytm^m

alhier (adv) tutaj, w tym miejscu ♦ *ten kantore alhier* w tutejszej kancelarii

alhoewel <conj> (schr.) aczkolwiek, ± chociaż

alias¹ <m; aliassen> przydomek^m, przezwiskoⁿ

alias² <adv> alias ♦ *Ramona, alias de leeuwin* Ramona zwana lwicą

alibi <m/n; alibi's> 1 (jur.) alibiⁿ 2 (schijnreden) wymówka^f

alikuik <f (m); alikuiken> pobrzeżek^m [Littorina neitoides]

alimentatie <f> alimenty^{pl} ♦ *alimentatie betalen* płacić alimenty

alimentatieplicht <m; alimentatieplichten> obowiązek^m

alimentacyjny, alimentacja^f

alineea <f; alineea's> 1 (nieuwe regel met inspringsing) akapit^m

♦ *nieuwe alineea* nowy akapit 2 (tekstgedeelte) ustęp^m

3 (jur.) (lid van een artikel) ustęp^m

alkali <n; alkaliën> alkalia^{pl}

alkalisch (adj) alkaliczny, alkalicznie^{adv}, zasadowy, zasadowo^{adv} ♦ *alkalische reactie* reakcja zasadowa

alkoof <f (m); alkooven> alkowa^f

alla <int> 1 (vooruit!) na przód!, chodźmy!, dalej!

2 (vooruit dan maar) no dobrze, w porządku

Allah (relig.) Allah^m, Allah^m

allang <adv> już dawno, już od dawna ♦ *ik heb hem allang in de gaten* od dawna go obserwuję; *het is allang 11 uur* już dawno minęła jedenasta

alle <pron indef> wszystek, wszystka, wszystko, każdy, każda, każde ♦ *alle dagen* codziennie; *we willen het alle drie* chcemy to wszyscy troje; *alle kanten op* na wszystkie strony; *alle mensen!* ludzie!; o Boże!; rany boskie!; *hij is ons aller vriend* on jest przyjacielem nas wszystkich; *van alle kanten* ze wszystkich stron; *voor alle zekerheid* na wszelki przypadek

allebei <pron indef> jeden i drugi, (twee mannen) obydwaj, (twee mannelijke dingen) obydwaj, (twee vrouwen of vrouwelijke dingen) obydwie, (man en vrouw/kinderen) obydwie ♦ *het was allebei goed geweest* i jedno i drugie byłoby dobre; *allebei de kinderen* jedno i drugie dziecko; *het mag/kan allebei* może być jedno i drugie; *ik houd van jullie allebei* kocham was obu/obie/oboje; *mijn dochters komen allebei* przyjadą/przyjdą moje obydwie córki

alledaags (adj) 1 (dagelijks) codzienny, codziennie^{adv}, powszedni 2 (gewoon) zwyczajny, zwyczajnie^{adv}, pospolity, pospolicie^{adv}

alledaagsheid <f> 1 (het alledaags zijn) powszedniość^f, codzienność^f 2 (pl.) (banale gezegden, gevallen) banały^{pl}, frazesy^{pl}

alledag <adv> ► *het werk van alledag* codzienna praca

alleen¹ (adj) 1 (zonder gezelschap) sam, samotny, samotnie^{adv} ♦ *met iem. alleen spreken* rozmawiać z kimś sam na sam; *in die opvatting staat zij alleen* nikt nie podziela jej poglądu; *zij is een vrouw alleen* ona jest samotną/niezamężną kobietą 2 (zonder hulp) sam, samodzielnie^{adv}

alleen² <adv> 1 (slechts) tylko ♦ *de gedachte alleen al* już sama myśl o tym; *je kunt er alleen maar lopend komen* można tam dojść tylko na piechotę; *al was het alleen maar om* nawet gdyby to było tylko z tego powodu, że ...; *mijn werk is niet alleen nuttig, maar ook aangenaam* moja praca jest nie tylko pożyteczna, lecz także przyjemna 2 (echter) tylko ♦ *het lied is goed, alleen een beetje pathetisch* piosenka jest ładna, tylko trochę patetyczna

alleenheerschappij <f> jedynowładztwoⁿ

alleenheerser <m; alleenheersers> jedynowładca^m, samowładca^m

alleenheerseres <f; alleenheersersessen> jedynowładczyni^f

alleenrecht (n) (jur.) wyłączne prawoⁿ, monopol^m
alleenspraak (f; alleenspraken) monolog^m
alleenstaand (adj) 1 (apart staand) pojedynczy, (van huis ook) wolno stojący ♦ **alleenstaande bloemen** (biol.) kwiaty pojedyncze 2 (afzonderlijk) odosobniony, sporadyczny ♦ **een alleenstaand geval** odosobniony wypadek 3 (afgezonderd, solitair) samotny ♦ **een alleenstaande moeder** matka samotnie wychowująca dziecko/dzieci; samotna matka
alleenverdiener (m; alleenverdieners) jedyny żywiciel^m rodziny
alleenverkoop (m) wyłączne prawoⁿ sprzedaży
alleenwonend (adj) mieszkający samotnie
alleenzaligmakend (adj) (relig.) jedynie zbawczy, jedynie zbawienie dający, jedynie prawdziwy/właściwy ♦ **de Alleenzaligmakende Kerk** kościół katolicki
allegaatje (n; allegaartes) miszmasz^m, mieszanina^f
allegorie (f; allegorieën) (lit., bk.) alegoria^f
allegorisch (adj) alegoryczny, alegorycznie^{adv}
allegro¹ (n; allegro's) (muz.) allegroⁿ
allegro² (adv) allegro
allemaal¹ (pron indef) wszystko, wszystek ♦ **ik heb ze allemaal opgegeten** zjadłem wszystkie; **ik heb ze allemaal gezien** widziałem wszystkie; **het is allemaal gelogen** to wszystko nieprawda/wymysły; **dat is allemaal waar** to wszystko prawda; **het kan allemaal** wszystko to jest możliwe; **het zijn allemaal leugens** to wszystko są kłamstwa; **zij is de mooiste van allemaal** ona jest najładniejsza ze wszystkich; **en nu allemaal!** a teraz wszyscy!
allemaal² (adv) (nic) tylko ♦ **hij zag allemaal beestjes** widział tylko/same białe myszki
allermachtig¹ (adj) ogromniasty, po zbóju
allermachtig² (int) (móij) Boże!, Boże wszechmogący!
allemanvriend (m; allemanvrienden) przyjaciel^m każdego/wszystkich
allen (pron indef) wszyscy ♦ **allen die** wszyscy, którzy; **met z'n allen** wszyscy razem
allengs (adv) stopniowo
alleraardigst (adj) przemiły, przeuroczy
allerbest (adj) najlepszy, najlepiej^{adv} ♦ **het allerbeste** wszystkiego najlepszego; **het allerbeste wat je kan doen** is najlepsze, co możesz zrobić, to; **op zijn allerbest zijn** (in topvorm) być w wyśmienitej kondycji/formie
allereerst (adj) najpierwszy, najpierw^{adv} ♦ **vanaf het allereerste begin** od samego początku; **ik was het allereerst** byłem pierwszy; **op de allereerste plaats** na pierwszym miejscu; **ten allereerste** przede wszystkim; najpierw
allergeen (n; allergenen) alergen^m
allergie (f; allergieën) alergja^f, uczulenieⁿ
allergisch (adj) (med.) 1 (door allergie veroorzaakt) alergiczny 2 (lijdend aan allergie) alergiczny 3 (+ voor) (afkerig, overgevoelig) uczulony ♦ **allergisch voor stof** uczulony na kurz
allerhande¹ (n) (cul.) mieszanica^f ciasteczek
allerhande² (adj) różnorodny, najrozmaitszy, rozmaity
Allerheiligen Wszystkich Świętych
allerhoogst (adj) najwyższy ♦ **van het allerhoogste belang** o pierwszorzędnym/doniosłym znaczeniu; **de Allerhoogste** (relig.) Najwyższy; **op zijn allerhoogst** w najwyższym stopniu; maksymalnie
allerijl ► **in allerijl** w pośpiechu; naprędce
allerlaatst (adj) ostatni, ostatnio^{adv} ♦ **het allerlaatst komen** przyjść jako ostatni; przyjść na samym końcu; **de allerlaatste mode** (ostatni) krzyk mody; **op het aller-**

laatst w ostatniej chwili; **voor het allerlaatst** po raz ostatni; **de allerlaatste voorstelling** ostatnie przedstawienie
allerlei¹ (n) rozmaitości^{pl}, różności^{pl} ► (cul.) mieszanica^f
allerlei² (adj) różnorodny, rozmaity
allerliefst¹ (adj) najukochańszy, prześliczny, prześlicznie^{adv}, przemiły ♦ **zij gaat allerliefst om met de kinderen** ona jest przemiła dla dzieci; ona ma doskonale podejście do dzieci; **haar allerliefste glimlach** jej najmiły uśmiech; **dat staat je allerliefst** prześlicznie/przecudnie w tym wyglądasz
allerliefst² (adv) najchętniej ♦ **het allerliefst zou ik weggaan** najchętniej bym (stąd) poszedł/wyszedł
allermeest (adj) ♦ **het allermeest** najwięcej; **de allermeeste mensen** większość ludzi; **op zijn allermeest** najwyżej; w najlepszym razie/wypadku
allerminst (adj) 1 (geringst in aanzien) najmniejszy, pośledni, najskromniejszy ♦ **de allerminste knecht** uniżony sługa 2 (geringst in aantal) najmniejszy, najmniej^{adv} ♦ **op zijn allerminst** co najmniej; minimalnie 3 (adv.) (geenszins) w żadnym wypadku/razie
allerwegen (adv) wszędzie ♦ **van allerwegen** zewsząd
Allerzielen Dzień^m Zaduszných, Zaduszki^{pl}
alles¹ (n) wszystkoⁿ ♦ **jij bent mijn alles** jesteś dla mnie wszystkim
alles² (pron indef) wszystko ♦ **alles bij elkaar** podsumowując; wszystko razem biorąc; **alles wat leeft** wszystko, co żyje; **het is alles of niets** wszystko albo nic; **alles op zijn tijd** wszystko w swoim czasie; **alles op alles zetten** dać z siebie wszystko; **dit slaat alles!** to jest szczyt wszystkiego!; **van alles (en nog wat)** wiele różnych rzeczy; wszystko; **van alles wat** wszystkiego po trochu; **vóór alles** przede wszystkim; najpierw; **alles wat ik zie** wszystko, co widzę
allesbehalve (adv) wszystko poza/oprócz, wszystko, tylko nie, bynajmniej nie ♦ **allesbehalve vriendelijk** bynajmniej nie uprzejmy
allesbrander (m; allesbranders) (piec opalany każdym rodzajem paliwa stałego)
alleseter (m; alleseters) zwierzęⁿ wszystkożerne
allesomvattend (adj) obszerny, rozległy, globalny, wszechstronny
allesoverheersend (adj) przytłaczający, przytłaczająco^{adv}, dominujący, dominująco^{adv}, przemożny, przemożnie^{adv} ♦ **het heeft een allesoverheersende smaak van knoflook** dominuje w tym smak czosnku
allesreiniger (m; allesreinigers) (schei.) uniwersalny środek^m czyszczący
alleszins (adv) całkowicie, pod każdym względem, w zupełności
alliantie (f; allianties) przymierzeⁿ, sojusz^m, związek^m
allicht (adv) oczywiście, naturalnie, bez wątpienia
alligator (m; alligators) aligator^m [Alligator]
all-in (adj) ogólny, ogółem^{adv}, łączny, łącznie^{adv}, globalny, globalnie^{adv} ♦ **dat kost u honderd euro all-in** wszystko razem będzie pana kosztowało sto euro
all-inprijs (m) cena^f ryczałtowa
alliteratie (f; alliteraties) aliteracja^f
allochtoon (adj) alochtoniczny, napływowy
alloom (n) 1 (fin.) (gehalte aan goud, zilver) próba^f 2 (fig.) treść^f, zawartość^f ♦ **poëzie van beter alloom** poezja lepsza pod względem treści; **de heren waren van hetzelfde alloom** obaj panowie byli tyle samo wari
allrisk (adv) ♦ **allrisk verzekerd zijn** być ubezpieczonym od wszelkiego ryzyka
allriskverzekering (f; allriskverzekeringen) ubezpiecze-

nie^m od wszelkiego ryzyka
allround (adj) ► *een allround sportman* wszechstronny sportowiec; zawodnik uprawiający wiele dyscyplin sportowych
allrounder (m; allrounders) 1 (i^m. op ieder terrein bedreven) wszechstronny człowiek^m 2 (in de sport) ± długodystansowiec^m
allure (f (m); allures) 1 (houding, wijze van optreden) klasa^f, styl^m, sposób^m bycia ♦ *allures hebben* mieć styl/klasę; *een zanger van allure* piosenkarz z klasą 2 (vormgeving, behandeling van zaken) styl^m ♦ *een tuin van bescheiden allure* skromny ogród; *een gebouw met allure* imponujący budynek
alms (m; almen) (aard.) pastwiskoⁿ alpejskie, hala^f górska
almaar (adv) ciągle, stale, przez cały czas
almacht (f) 1 (alles, allen omvattende macht) wszechmoc^f 2 (relig.) (God) Wszechmocny^m
almachtig (adj) wszechmocny ♦ *de Almachtige* Wszechmocny
almanak (m; almanakken) 1 (dagwijzer) kalendarz^m ▷ (veroud.) almanach^m 2 (jaarboekje) almanach^m, rocznik^m
alom (adv) wszędzie ♦ *alom bekend* znany wszędzie; *van alom* zewsząd; ze wszystkich stron
alomtegenwoordig (adj) wszechobecny
alomvattend (adj) wszechogarniający
aloud (adj) starożytny, starodawny, wiekowy ♦ *aloude gebruiken* starodawne zwyczaje
alp (m; alpen) turnia^f alpejska ♦ *de Alpen* Alpy
alpenflora (f (m)) roślinność^f alpejska
alpenhoorn (m; alpenhoorns) róg^m alpejski
alpenweide (f (m); alpenweiden) (aard.) łąka^f alpejska, pastwiskoⁿ alpejskie
alpien (adj) alpejski ♦ *alpiene vegetatie* roślinność alpejska
alpineskiën (vb) narciarstwoⁿ alpejskie
alpinisme (n) alpinizm^m
alpinist (m; alpinisten) alpinista^m
alpino (m; alpino's) (text.) beret^m
alruin (f (m); alruinen) 1 (wortel) alrauna^f [Mandragora] 2 (plant) mandragora^f [Mandragora]
als (conj) 1 (bij vergelijking) jak ♦ *als hij toverslag* jak za dotknięciem czarodziejskiej różdżki; *het is zo goed als klaar* to jest praktycznie gotowe; *even groot als* takie samej wielkości jak; *zo groot als* taki duży jak; *als één man* jak jeden mąż; wszyscy razem; wszyscy co do jednego; *A, net als B, denkt dat A*, tak jak B, myśli że; *net als vroeger* tak jak kiedyś/dawniej; *het ziet er weer als nieuw uit* znówu wygląda jak nowy; *een man als een reus* chłop jak dąb; *trots als hij was*, *weigerde hij* odmówił, bo był dumny; *als vanouds* jak dawniej/niegdyś; *hij stond als versteend* stał jak skamieniały; *de brief luidt als volgt* w liście czytamy co następuje; *als volgt* co następuje; następująco; *wit als sneeuw* biały jak śnieg; *zo rijk als hij was*, *was hij niet gelukkig* był tak bogaty, a nie był szczęśliwy; *zowel hier als daar* zarówno tu, jak i tam; i tu, i tam; *zij is niet zo zeer ziek, als wel moe* jest nie tyle chora, co zmęczona 2 (mbt. voorwaarde/mogelijkheid) jeżeli, jeśli, gdyby ♦ *als je dat doet, sla ik je* jak to zrobisz, to ci weleje; *als het ware* niejako; jakby; *als er maar niets gebeurd is* jeśli tylko nic się nie stało; *als zijn vader nog zou leven* gdyby jego ojciec jeszcze żył; *als het mogelijk is* jeżeli jest to możliwe; *als ik het goed heb* jeżeli się nie mylę; o ile dobrze wiem; *en als het nu eens regent?* a jeśli zacznie padać?; *en als we eens*

naar de film gingen? a gdybyśmy poszli do kina?; *als ik jou was* gdybym był tobą; *als zij er niet geweest was* gdyby nie ona 3 (mbt. functie) jako ♦ *als enig antwoord* jako jedyna odpowiedź; *als beloning krijgen* dostać w nagrodę, (loon) otrzymać jako wynagrodzenie; *dat werd als de beste oplossing beschouwd* uznano to za najlepsze rozwiązanie; *als eerste finishen* (sportt.) finiszować jako pierwszy; *als geschenk* jako prezent; *verkleed als heks* przebrany za czarownicę; *ik heb hem als kind gekend* znałem go, gdy był dzieckiem; znałem go jako dziecko; *als moeder* jako matka; *als oudste* jako najstarszy; *rijk als hij was, had hij ze kunnen helpen* ponieważ był bogaty, mógł im pomóc; *God als schepper* Bóg jako stwórca; *hij staat bekend als een eerlijk man* jest znany jako uczciwy człowiek; *als toerist reizen* podróżować jako turysta; *als voorzitter* jako przewodniczący; *als vriend* jako przyjaciel; *als zodanig* jako taki 4 (mbt. tijdstip) kiedy, gdy ♦ *als je zestien wordt* gdy będziesz miał 16 lat; *als de zon ondergaat* gdy zajdzie słońce
alsdan (adv) wtedy, w tym wypadku
alsjebliet (adv) ⇒ **alstublieft**
alsmaar (adv) ciągiem, w kółko
alsmede (conj) jak również, a także
alsnog (adv) dodatkowo, jeszcze, później
alsof (conj) jak gdyby, jakby ♦ *hij deed alsof hij sliep* udawał, że śpi; *hij deed alsof hij niets hoorde* zachowywał się tak, jak gdyby nic nie słyszał; udawał, że nic nie słyszy; *doe alsof je thuis bent* czuj się jak u siebie w domu; *doen alsof* udawać, że; *het lijkt wel alsof er niemand thuis is* wygląda na to, że nikogo nie ma w domu; *alsof er niets aan de hand was* jak gdyby nic się nie stało; *alsof het niets kost!* jakby to było za darmo!
alsook (conj) jak również, jak i
alstublieft¹ (adv) (bij vraag) proszę ♦ *een ogenblikje geduld alstublieft* trochę cierpliwości proszę!; *een kop koffie alstublieft!* (po)proszę filiżankę kawy; *neemt u plaats alstublieft* proszę usiąść; *mag ik de rekening alstublieft?* czy mogę prosić rachunek?
alstublieft² (int) 1 (bij aangeven) (beleefdheidsuiting) proszę (bardzo) 2 (het toestaan van een verzoek) proszę 3 (bevestiging, beaming) i jak jeszcze!, ależ tak! ♦ *wil je een kop koffie? alstublieft* napij się kawy? Bardzo proszę! 4 (verwondering) no proszę, proszę
alt¹ (f; alten) (muz.) (zangeres) alt^m
alt² (f (m); alten) (muz.) 1 (stem) alt^m 2 (altviool) altówka^f, wiola^f 3 (persoon) alt^m 4 (partij) partia^f altowa
altaar (m/n; altaren) ołtarz^m ♦ *altaren voor iem. bouwen* stawiać komuś ołtarze; *een vrouw naar het altaar geleiden/voeren* poprowadzić/zaprowadzić kobietę do ołtarza
alternatief¹ (n; alternatieven) 1 (andere oplossing) alternatywa^f, inne rozwiązanieⁿ 2 (keuze tussen twee zaken) alternatywa^f ♦ *iem. voor een alternatief stellen* postawić kogoś przed alternatywą
alternatief² (adj) 1 (een keuze latend) alternatywny ♦ *alternatieve geneeswijze* (med.) alternatywna metoda leczenia 2 (niet volgens de norm) niekonwencjonalny, niekonwencjonalnie^{adv} ♦ *alternatieve straf* (jur.) kara zastępcza
alterneren (intr; alterneerde, h. gealterneerd) zmieniać^{if}/zmienić^{pf} się kolejno, występować^{if}/wystąpić^{pf} prze-miennie/kolejno
althans (adv) przynajmniej ♦ *hij doet althans geen kwaad* przynajmniej nie robi nic złego
altijd (adv) 1 (te allen tijde) zawsze ♦ *altijd doorzoeken*

ciągle szukać/poszukiwać; *voor altijd* na zawsze; *zo als altijd* tak jak zawsze **2** (*bij voortdurende herhaling*) zawsze, stale, wciąż ♦ *altijd en eeuwig* stale i wciąż; *altijd en overal* zawsze i wszędzie **3** (*in elk geval*) zawsze, i tak zawsze ♦ *wat je ook doet, je verliest altijd* co byś nie robił i tak zawsze przegrasz/stracisz
► *'t is altijd nog een hoop geld* jak by na to nie spojrzeć, to i tak kupa/masa pieniędzy
altijddurend (adj) wieczny, ciągły, stały
altoos (adv) (*veroud.*) na wieki
altruïsme (n) altruizm^m
altviool (f (m); altviolen) wiola^f, altówka^f
aluin (m; aluinen) (*schei.*) alun^m
aluminium¹ (n) aluminiumⁿ
aluminium² (adj) aluminiowy
aluminiumfolie (n) folia^f aluminiowa
alvast (adv) tymczasem, w międzyczasie ♦ *jullie hadden alvast kunnen beginnen zonder mij* mogliście tymczasem zacząć beze mnie
alvermogen (n) wszechmoc^f, wszechwładza^f, omnipotencja^f
alveesklier (f (m); alveesklieren) trzustka^f
alvoren (conj) (*schr.*) ± zanim ♦ *alvoren u begint* zanim pan zacznie
alwaar (adv) w którym to miejscu
alweer (adv) znów, ponownie
alwetend (adj) wszystkowiedzący, wszechwiedzący ♦ *alwetende verteller in een roman* (*lit.*) wszechwiedzący narrator powieści
a.m. (abbr) (*ante meridiem*) a.m. (przed południem)
amalgam (n; amalgamen) amalgamat^m
amandel (f (m); amandelen, amandels) **1** (*noot*) migdał^m [*Prunus dulcis*] **2** (*boom*) migdałowiec^m [*Prunus dulcis*], migdał^m **3** (*klier*) migdałek^m ♦ *de amandelen knippen* wyciąć migdałki
amandelboom (m; amandelbomen) [*Prunus dulcis*] migdałowiec^m, migdał^m
amandelolie (f (m)) olej^m migdałowy
amandelontsteking (f; amandelontstekingen) zapalenieⁿ migdałków
amandelspijs (f (m)) masa^f migdałowa
amandelstaaf (f (m); amandelstaven) rolada^f z masą migdałową
amanuensis (m; amanuensissen, amanuenses) asystent/pracownik^m laboratoryjny
amaryllis (f (m); amaryllissen) amarylis^m [*Amaryllis*]
amateur (m; amateurs) amator^m ♦ *stelletje amateurs* (*pejor.*) banda dyletantów
amateuristisch (adj) (*pejor.*) dyletancki, po dyletanc-ku^{adv}
amateurgoers (f (m); amateurgoersen) wyścig^m kolarski dla amatorów
amateurtoneel (n) teatr^m amatorski
amateurvoetbal (n) amatorska gra^f w piłkę nożną
amazone (f; amazones) **1** (*vrouwelijke ruiter*) amazonka^f **2** (*myth.*) Amazonka^f
Amazone (f) Amazonka^f
amazonezit (m) (*ruiter*) ► *in amazonezit rijden* jechać jak amazonka
ambacht (n; ambachten) rzemiosłoⁿ ♦ *het is met hem twaalf ambachten, dertien ongelukken* ± on jest do wszystkiego i do niczego
ambachtelijk (adj) rzemieślniczy, rzemieślniczo^{adv}
ambachtsman (m; ambachtslieden, ambachtslui) rzemieślnik^m
ambachtsschool (f (m); ambachtsscholen) (*veroud.*) ± szkoła^f zawodowa

ambachtsvrouw (f; ambachtsvrouwen) kobieta^f rzemieślnik
ambassade (f; ambassades) **1** (*ambassadeur en beambten*) ambasada^f **2** (*gebouw*) ambasada^f, budynek^m ambasady, siedziba^f ambasady **3** (*diplomatieke zending*) misja^f, poselstwoⁿ
ambassadeur (m; ambassadeurs, ambassadeuren) ambasador^m ♦ *als ambassadeur accrediteren* akredytować ambasadora; *een ambassadeur voor de sport* propagator/krzewiciel sportu
ambassadeur (f; ambassadeurices) **1** (*vrouwelijke ambassadeur*) ambasadorka^f **2** (*echtgenote van een ambassadeur*) ambasadorowa^f
amber (m) **1** (*stof uit de darm van een potvis*) ambra^f **2** (*harssoort*) styraks^m [*Liquidambar styraciflua*] **3** (*barnsteen*) bursztyn^m
ambiance (f (m)) ► *het kasteel vormde een schitterende ambiance voor het feest* zamek stwarzał cudowną/wspinałą atmosferę dla tej uroczystości
ambieren (tr; ambieerde, h. geambieerd) aspirować^{if} do czegoś, mieć^{if} aspirację do czegoś
ambigu (adj) dwuznaczny, dwuznacznie^{adv}
ambigüiteit (f; ambigüiteiten) dwuznaczność^f
ambitie (f; ambities) **1** (*eerzucht*) ambicja^f, aspiracja^f ♦ *veel ambitie hebben* mieć duże ambicje/aspiracje; *hij heeft de ambitie om leraar te worden* (on) ma ambicję, żeby zostać nauczycielem **2** (*ijver*) zapał^m, gorliwość^f **3** (*lust om te werken*) entuzjazm^m, ochota^f
ambitieu (adj) **1** (*eerzuchtig*) ambitny, ambitnie^{adv} ♦ *ambitieu zijn* być ambitnym **2** (*ijverig*) gorliwy, gorliwie^{adv}, z zapałem^{adv}
ambivalent (adj) ambiwalentny, ambiwalentnie^{adv}
ambivalentie (f) ambiwalencja^f
ambrosia (f (m)) ambrozja^f
ambt (n; ambten) urząd^m ♦ *een ambt aanvaarden* objąć urząd; *het ambt van burgemeester* urząd burmistrza; *zijn ambt neerleggen* złożyć urząd; *een ambt uitoefenen* pełnić urząd
ambtelijk (adj) **1** (*van een ambt*) urzędowy, urzędowo^{adv} **2** (*kenmerkend voor hetgeen van ambtswege gebeurt*) urzędowy, urzędowo^{adv}, administracyjny, administracyjnie^{adv} ♦ *het ambtelijk apparaat* aparat urzędniczy; *de ambtelijke molen* machina biurokratyczna; tryby biurokracji; *ambtelijke stukken* dokumenty urzędowe
ambtenaar (m; ambtenaren, ambtenaars) urzędnik^m ♦ *hij is een echte ambtenaar* (*pejor.*) to typowy biurokrata/urzędas; *hoge ambtenaar* (*pol.*) wysoki urzędnik; *rechterlijk ambtenaar* urzędnik sądowy; *ambtenaar van de burgerlijke stand* urzędnik stanu cywilnego
ambtenarenapparaat (n) administracja^f państwowa, korpus^m urzędników państwowych, służby^{pl} państwowe/administracyjne
ambtenarengerecht (n; ambtenarengerechten) (*jur.*) (sąd rozstrzygający sprawy sporne pomiędzy urzędnikami a organami władzy państwowej)
ambtenares (f; ambtenaresen) urzędniczka^f
ambtenarij (f) **1** (*pejor.*) (*bureaucratie*) biurokracja^f **2** (*ambtenaren*) urzędnicy^{pl}, ogół^m urzędników
ambtgenoot (m; ambtgenoten) kolega^m po fachu
ambtgenote (f; ambtgenotes, ambtgenoten) koleżanka^f po fachu
ambtsaanvaarding (f) objęcieⁿ urzędu/stanowiska
ambtsdrager (m; ambtsdragers) wysoki urzędnik^m
ambtsgebied (n; ambtsgebieden) okręg^m administracyjny/urzędowy, obwód^m administracyjny
ambtsgeheim (n; ambtsgeheimen) tajemnica^f służbowej/zawodowej

ambtsgewaad (n; ambtsgewaden) (*school., text.*) stró^f urzędowy
ambtshalve (adv) z urzędu
ambtsketen (f (m); ambtsketens) łańcuch^m
ambtsperiode (f (m); ambtspereodes, ambtspereoden) (*jur.*) kadencja^f, okres^m sprawowania urzędu ♦ *tienjarige ambtsperiode* dziesięcioletnia kadencja
ambtswege (adv) ► *van ambtswege* z urzędu
ambtswoning (f; ambtswoningen) mieszkanieⁿ służbowe
ambulance (f (m); ambulances, ambulancen) 1 (*auto*) karetka^f (pogotowia ratunkowego) 2 (*veldhospitaal*) szpital^m polowy 3 (*dienst mbt. oorlogsgewonden*) służba^f sanitarna
ambulant (adj) 1 (*niet bedlegerig*) ♦ *ambulante patiënten* pacjenci leczenia ambulatoryjnie 2 (*zonder vaste plaats*) obwoźny, przenośny, wędrowny ♦ *de ambulante handel* handel obwoźny/uliczny 3 (*zonder vaste werkring*) ♦ *ambulant hoofd van een school* dyrektor szkoły nieprowadzący lekcji; *een ambulant makelaar* makler nielicencjonowany/niekoncesjonowany
amechtig (adj) bez tchu, zadyszany, zasapany
amen¹ (n) amenⁿ ► *van eeuwigheid tot amen* w nie-kończoność
amen² (int) amen ♦ *op alles ja en amen zeggen* wszystkiemu przytakiwać; zgadzać się na wszystko; *amen en uit* (*AZN*) koniec, kropka!; i basta!
amendement (n; amendementen) (*pol.*) poprawka^f, zmiana^f, nowelizacja^f ♦ *een amendement aannemen* przyjąć poprawkę/zmianę
amenderen (tr; amendeerde, h. geamendeerd) zmieniać^f, zmieniać^{pl}, poprawiać^{if}, poprawić^{pl}, wnosić^{if}/wnieść^{pl} zmiany/poprawki
Amerika (n) Ameryka^f
Amerikaan (m; Amerikanen) Amerykanin^m
Amerikaans¹ (n) angielski^m amerykański
Amerikaans² (adj) 1 (*uit de VS afkomstig*) amerykański 2 (*uit Amerika afkomstig*) amerykański
Amerikaanse (f; Amerikaansen) Amerykanka^f
amerikanisering (f) amerykanizacja^f
amethist¹ (m) ametyst^m (kamień ozdobny)
amethist² (n) ametyst^m (minerał)
ameublement (n; ameublementen) umeblowanieⁿ, meble^{pl}, komplet^m mebli
amfetamine (n m f; amfetaminen, amfetamines) amfetamina^f
amfibie (m; amfibieën) 1 (*dier*) płaz^m [Amphibia], amfibia^{pl} 2 (*voertuig*) amfibia^f
amfibievoertuig (n; amfibievoertuigen) amfibia^f
amfibisch (adj) ziemno-wodny, żyjący w wodzie i na lądzie, amfibietyczny ♦ *amfibische operatie* (*mil.*) operacja lądowo-wodna
amfitheater (n; amfitheaters) 1 (*schouwburg*) amfiteatr^m 2 (*zitplaatsen*) amfiteatr^m 3 (*halfroond opgaand bouwse*) amfiteatr^m
amfora (f (m); amfora's) amfora^f
amicaal (adj) przyjacielski, po przyjacielsku^{adv}
amice drogi przyjacielu!
aminozuur (n; aminozuren) (*schei.*) aminokwas^m
ammehoela (int) nigdy w życiu!
ammonia (m) woda^f amoniakalna, roztwór^m wodny amoniaku
ammoniak (m) (*schei.*) amoniak^m
ammonium (n) (*schei.*) amon^m
amuniteit (f) amunicja^f
amnesia (f) amnezja^f ♦ *anterograde/retrograde amnesia* amnezja następowa/wsteczna

amnestie (f; amnestieën) amnestia^f ♦ *amnestie verlenen* ogłosić amnestię
amoebe (f (m); amoeben, amoebes) ameba^f
amok (n) ► *amok maken* dostać amoku; wpaść w amok
amokmaker (m; amokmakers) człowiek^m owładnięty amokiem
amoreel (adj) amoralny, amoralnie^{adv}, niemoralny, niemoralnie^{adv}
amorf (adj) 1 (*fys.*) amorficzny 2 (*zonder vormgeving*) bezkształtny, bezpostaciowy 3 (*psych.*) pasywny, apatyczny
amoureux (adj) 1 (*gemakkelijk verliefd rakend*) kochliwy 2 (*betrekking hebbend op liefde*) miłosny ♦ *amoureuze verwickelingen/perikelen* miłosne przygody/perypetie
ampel (adj) obszerny, obszernie^{adv}, wyczerpujący, wyczerpująco^{adv}, szczegółowy, szczegółowo^{adv} ♦ *na ampele overwegingen* po obszernym rozważaniu; rozważywszy gruntownie
amper (adv) ledwo, ledwie ♦ *ik heb zo'n pijn in mijn been, dat ik amper kan lopen* tak mnie boli noga, że ledwo mogę chodzić
ampère (m; ampères) amper^m
ampex (m; ampexen) ampeks^m
amplitude (f; amplitudes, amplituden) amplituda^f
ampul (f (m); ampullen) ampułka^f
amputatie (f; amputaties) amputacja^f
amputeren (tr; amputeerde, h. geamputeerd) amputować^{if/pl}
Amsterdammer (m; Amsterdammers) amsterdamczyk^m
amsterdammertje (n; amsterdammertjes) słupek^m, pacholek^m (na chodniku)
Amsterdams (adj) amsterdamski
Amsterdamse (f; Amsterdamsen) amsterdamka^f
amulet (f (m); amuletten) amulet^m
amusement (n; amusementen) 1 (*het amuseren*) rozrywka^f ♦ *tot amusement van de aanwezigen* ku uciesze obecnych/zgromadzonych 2 (*iets waarmee men zich vermaakt*) rozrywka^f, zabawa^f ♦ *amusement bieden* oferować/dawać rozrywkę
amusementsbedrijf (n) przemysł^m rozrywkowy, branża^f rozrywkowa, show-business^m
amusementsmuziek (f) muzyka^f rozrywkowa
amuseren¹ (tr; amuseerde, h. geamuseerd) bawić^{if} ♦ *zijn grappen amuseren me matig* jego dowcipy średnio mnie bawiły
amuseren² (refl; amuseerde zich, h. zich geamuseerd) bawić^{if} się ♦ *amuseer je je een beetje?* bawisz się chociaż trochę?; *zich kostelijk amuseren* bawić się wyśmienicie/wybornie; *zich amuseren met* znajdować w czymś rozrywkę; bawić się robiąc coś
anaal (adj) analny, odbytniczy
anabaptisme (n) anabaptyzm^m
anabaptist (m; anabaptisten) anabaptysta^m
anabolen (pl) (*med.*) anaboliki^{pl}
anabool (adj) (*med.*) anaboliczny
anachronisme (n; anachronismen) anachronizm^m
anachronistisch (adj) anachroniczny, anachronicznie^{adv}
anafoer (f (m); anaforen) anafora^f
anagram (n; anagrammen) 1 (*woordomkering*) palindrom^m 2 (*verschuikking van de letters*) anagram^m
analfabeet¹ (m; analfabeten) 1 (*iem. die niet kan lezen of schrijven*) analfabeta^m 2 (*iem. die onbekend is met iets*) analfabeta^m, ignorant^m

analfabeet² (adj) nieznający alfabetu, nieumiejący pisać i czytać
analfabetisme (n) analfabetyzm^m
analist (m; analisten) 1 (i.e. *die chemisch analyseert*) analityk^m; laborant^m 2 (comp.) analityk^m
analogie (f; analogieën) 1 (overeenkomst) analogia^f, zgodność^f ♦ *bij analogie redeneren* rozumować przez analogię 2 (taalk.) analogia^f ♦ *naar analogie van* analogicznie do
analoog (adj) 1 (overeenkomend) analogiczny, analogicznie^{adv}, zgodny, zgodnie^{adv} ♦ *de film is niet analoog aan het boek* film nie jest zgodny z książką 2 (biol.) analogiczny 3 (techn.) analogowy ♦ *een analoog horloge* zegarek analogowy
analysator (m; analysatoren, analysators) analizator^m
analyse (f; analyses, analyses) analiza^f ♦ *chemische (kwalitatieve) analyse* analiza chemiczna (jakościowa); *logische en grammatische analyse* logiczny i gramatyczny rozbiór zdania; *in analyse gaan/zijn* poddać się psychoanalizie; *kwantitatieve analyse* analiza ilościowa; *een analyse maken van* dokonać analizy czegoś; *zanalizować coś*; *een analyse toepassen op* poddać coś analizie
analyseren (tr; analyseerde, h. geanalyseerd) (z)analizować^{(pf)/if}, poddawać^{if}/poddąć^{pf} analizie ♦ *een kunstwerk analyseren* poddać dzieło sztuki
analyticus (m; analytici) psychoanalityk^m
analytisch (adj) 1 (op analyse berustend) analityczny, analitycznie^{adv} ♦ *analytisch denken* myśleć analitycznie; *analytische meetkunde* geometria analityczna 2 (analyserend) analityczny, analitycznie^{adv}, analizujący, analizująco^{adv}
ananas (f (m); ananassen) ananas^m [Ananas]
anarchie (f) anarchia^f
anarchisme (n) anarchizm^m
anarchist (m; anarchisten) anarchista^m
anarchistisch (adj) anarchistyczny
anatomie (f) anatomia^f
anatomisch (adj) anatomiczny ♦ *anatomische atlas* atlas anatomiczny
anatoom (m; anatomen) anatom^m
anciënniteit (f) staż^m pracy, wysługa^f lat ♦ *naar anciënniteit* według stażu pracy
Andalusie (n) Andaluzja^f
andante¹ (n; andantes) (muz.) andanteⁿ
andante² (adv) (muz.) andante
ander¹ (adj) inny ♦ *een andere keer* innym razem; *een heel andere wijn dan ik gedacht had* zupełnie inne wino niż to, o którym myślałem; *met andere woorden* innymi słowami; inaczej mówiąc ► *van de ene dag op de andere* z dnia na dzień; *vraag het aan (de) een of andere voorbijganger* zapytaj jakiegoś przechodnia; zapytaj kogośkolwiek z przechodniów
ander² (pron indef) drugi, następny ♦ *om de andere keer* co drugi raz; *om de andere dag* co drugi dzień; *de andere week* następny/przyszły tydzień
anderhalf (num) półtora ⇒ *acht* ♦ *anderhalve cent* (scherts.) wysoka i niska osoba znajdujące się obok siebie; *anderhalf jaar* półtora roku; *anderhalf maal zoveel* półtora raza więcej; *anderhalf maal zo hoog* półtora raza wyżej; *er was anderhalve man en een paardenkop* prawie nikogo nie było; *anderhalf uur* półtorej godziny
andermaal (adv) po raz drugi ♦ *eenmaal, andermaal, voor de derde maal, verkocht!* po raz pierwszy, po raz drugi, po raz trzeci, sprzedane!
andermans (pron indef) ► *zich met andermans zaken*

bemoeien wtrącać się w cudze sprawy
anders¹ (adj) 1 (verschillend) inny, inaczej^{adv} ♦ *ik ben anders dan jij* jestem inny niż ty; *iemand anders* ktoś inny; *ik heb wel iets anders aan mijn hoofd* mam w tej chwili coś innego na głowie; mam w tej chwili co innego do roboty; *mooi is anders* (iron.) piękne to to nie jest; *zo is het en niet anders* tak i nie inaczej; *het is niet anders* właśnie tak to jest; *anders worden* stać się innym 2 (euf.) (homofiel) o innych upodobaniach, o innych skłonnościach
anders² (adv) 1 (op een andere manier) inaczej ♦ *niet anders doen dan* nie robić/postępować inaczej niż; *anders gezegd* inaczej mówiąc; *tenzij anders overeengekomen* chyba że uzgodniono inaczej 2 (op andere tijden) zazwyczaj ♦ *net als anders* tak samo jak zazwyczaj; *hij is anders zeer meegaand* on jest zazwyczaj bardzo uступliwy/ułegły 3 (in andere omstandigheden) inaczej, w innym wypadku/razie ♦ *maak dat je wegkomt of anders ...!* spadaj/spływaj, bo inaczej ... 4 (om een andere reden) inaczej bowiem, w przeciwnym (bowiem) razie 5 (mbt. beperking, voorbehoud) ♦ *verwacht je regen? Daar ziet het anders niet naar uit* spodziewasz się deszczu? Nie wygląda jednak na to, żeby miało padać. 6 (voor het overige) poza tym, oprócz tego ♦ *anders nog iets?* coś jeszcze (poza tym)?
andersdenkend (adj) inaczej myślący, mający inne przekonania
andersdenkende (m; andersdenkenden) człowiek^m inaczej myślący, człowiek^m o innych przekonaniach, innowierca^m
andersom (adv) w inną/drugą stronę, odwrotnie ♦ *'t is juist andersom* jest dokładnie odwrotnie
andersoortig (adj) odmienny, różny, inny, innego rodzaju
anderstalige (adj) obcojęzyczny
anderszins (adv) w inny sposób ♦ *schade, zo door brand, hagel als anderszins* szkody powstałe na skutek pożaru, gradu lub w inny sposób
anderzijds (adv) z drugiej strony ♦ *het is waar, maar anderzijds ...* to prawda, jednak z drugiej strony ...
andijvie (f (m)) endywia^f [Cichorium endivia]
Andorra (n) Andora^f
Andorre'es¹ (m; Andorreen) Andorczyk^m
Andorre'es² (adj) andorski
Andorrese (f; Andorresen) Andorka^f
andragogie (f) andragogika^f
andreaskruis (n; andreaskruisen) (verk.) krzyż^m św. Andrzeja
androgyn (m; androgynen) hermafrodyta^m
anekdote (f (m); anekdotes, anekdoten) anegdota^f
anekdotisch (adj) anegdotyczny, anegdotycznie^{adv}
anemie (f) (med.) anemia^f
anemoon (f (m); anemonen) [Anemone] anemon^m, zawilec^m
anesthesie (f) (med.) 1 (gevoelloosheid) brak^m czucia 2 (verdooving van pijn) znieczulenie ♦ *lokale anesthesie* znieczulenie miejscowe 3 (geneeskundig specialisme) anestezja^f
anesthesist (m; anesthesisten) (med.) anestezjolog^m
angel (m; angels) 1 (steekorgaan) żądłoⁿ 2 (vishaak) haczyk^m ♦ *iem. aan zijn angel krijgen* złapać kogoś na haczyk; *hij beet aan de angel* połknął haczyk
Angelsaksisch¹ (n) język^m anglosaski/staroangielski
Angelsaksisch² (adj) 1 (Engels) anglosaski ♦ *de Angelsaksische landen* kraje anglosaskie 2 (van de Angelsaksen) anglosaski

angina (f (m)) (med.) angina^f
anglicaans (adj) anglikański
anglicisme (n; anglicismen) anglicyzm^m
anglist (m; anglisten) anglista^m
Anglo-Amerikaans (adj) angloamerykański
anglofiel¹ (m; anglofielen) anglofil^m
anglofiel² (adj) proangielski
Angola (n) Angola^f
Angolees¹ (m; Angolezen) Angolczyk^m
Angolees² (adj) angolski
Angolese (f; Angolesen) Angolka^f
angora (f (m); angora's) 1 (zoöl.) angora^{f/m} 2 (wol) angora^f
angst (m; angsten) strach^m, bojaźń^f, obawa^f ♦ **angst aanjagen** napętniać/napawać/przejmować strachem; straszyć; **een dodelijke angst** śmiertelny strach; **in angst zitten** być w strachu; **zijn angst overwinnen** przezwyciężyć/pokonać strach; **de angst slaat hem om het hart** strach chwyta go za gardło; **uit angst om** ze strachu o coś/kogoś; **uit angst voor** ze strachu przed kimś/czymś; **duizend angsten uitstaan** truchleć/umierać ze strachu; **ineenkrimpen van angst** skulić się ze strachu; **sidderen van angst** trząść się ze strachu; **in angst en vreeze** w bojaźni i trwodze; **wurgende angst** dławiący strach
angstaanjagend (adj) niepokojący, niepokojąco^{adv}, zatrwajający, zatrwajająco^{adv}, wzbudzający niepokój/obawy
angstgevoel (n; angstgevoelens) uczucieⁿ strachu
angsthaas (m; angsthazen) tchórz^m, strachajłoⁿ
angstig (adj) 1 (angst voelend) strachliwy, strachliwie^{adv}, bojaźliwy, bojaźliwie^{adv} ♦ **hij reed angstig snel** jechał przeraźliwie szybko 2 (angst verwekkend) zatrwajający, zatrwajająco^{adv}, przerażający, przerażająco^{adv}, niepokojący, niepokojąco^{adv} ♦ **angstige gedachten** przerażające myśli; **het waren angstige tijden** to były straszne/przerażające czasy 3 (van angst getuigend) pełen trwogi/obawy
angstkreet (m; angstkreten) okrzyk^m trwogi/przerażenia/strachu
angstvallig (adj) 1 (bang dat er iets mis zou gaan) bojaźliwy, bojaźliwie^{adv}, lękliwy, lękliwie^{adv}, pełen obaw/niepokoju ♦ **angstvallig keek hij om** bojaźliwie oglądał się za siebie 2 (adv.) (op nauwgezette wijze) skrupulatnie^{adv}, z drobiazgową starannością/dokładnością^{adv} ♦ **hij vermeed angstvallig alle vreemde woorden** skrupulatnie unikał wszelkich obcych słów
angstwekkend (adj) ⇒ **angstaanjagend**
angstzweet (n) zimny pot^m ♦ **het angstzweet brak hem uit** oblał go zimny pot; **het angstzweet loopt hem over de rug** zimny pot spływał mu po plecach
anijs (m) 1 (plant) anyż^m [Pimpinella anisum] 2 (zaad) anyż^m, anyżek^m ♦ **met anijs kruiden** przyprawić anyżem 3 (likeur) likier^m anyżowy
anijsmelk (f (m)) (mleko zagotowane z anyżem i cukrem)
animaal (adj) zwierzęcy ♦ **animale driften** zwierzęce popędy/instynkty; **het animale zenuwstelsel** zwierzęcy system nerwowy
animatie (f; animaties) (film.) 1 (tekeningen) animacja^f 2 (film) film^m animowany
animatiefilm (m; animatiefilms) film^m animowany
animator (m; animators) 1 (gangmaker, gangmaakster) animator^m 2 (film.) (iem. die animatiefilms maakt) animator^m
animatrice (f; animatrices) animatorka^f
animeermeisje (n (f); animeermeisjes) (dziewczyna

zachęcająca gości do konsumpcji np. w barach, klubach nocnych itp.)
animeren (tr; animeerde, h. geanimeerd) (za)animować^{(pf)/if}, (za)inspirować^{(pf)/if}
animisme (n) (fil., psych.) animizm^m
animo (m/n) 1 (ondernemingslust) ochota^f, zapał^m, werwa^f ♦ **met animo iets doen** robić coś z ochotą/werwą 2 (lust tot kopen) chęć^f kupienia czegoś ♦ **er was weinig animo op die verkoping** na tej licytacji/wyprzedaży było mało chętnych do dokonania zakupu
animositeit (f) animozja^f
anjer (f (m); anjers) goździk^m [Dianthus]
anker (n; ankers) 1 (scheepv.) kotwica^f ♦ **het anker lichten** podnieść kotwicę; **ten/voor anker liggen** stać na kotwicy; **ten/voor anker komen/gaan** zarzucać kotwicę; stawać na kotwicy 2 (bouw.) ściągnąć, kotew^f, kotwa^f 3 (handel.) (inhoudsmaat bij wijn en vis) (jednostka spożywcza o pojemności 37,85 l używana do sprzedaży wina i ryb)
ankeren¹ (intr; ankerde, h./i. geankerd) (za)kotwiczyć^{(pf)/if}, zarzucać^{if}/zarzucić^{pf} kotwicę, stanąć^{if}/stać^{pf} na kotwicy ♦ **ergens geankerd zijn** zapuścić gdzieś korzenie
ankeren² (tr; ankerde, h. geankerd) 1 (scheepv.) (za)kotwiczyć^{(pf)/if}, umocowywać^{if}/umocować^{pf} na kotwicy ♦ **de schuit werd geankerd** barka stanęła na kotwicy 2 (bouw.) ankrować^{if}, kotwić^{if}
ankerketting (f (m); ankerkettingen) (scheepv.) łańcuch^m kotwiczny
ankerplaats (f (m); ankerplaatsen) miejsceⁿ zakotwiczenia, kotwicowiskoⁿ
anklet (m; anklets) (text.) krótka skarpetka^f
annalen (pl) 1 (geschiedkundig verslag van jaar tot jaar) annały^{pl} 2 (titel van jaarboeken) annały^{pl}, roczniki^{pl} 3 (geschiedenis) annały^{pl}, kroniki^{pl}
annex (conj) ► **uitgeverij annex drukkerij** wydawnictwo razem/wraz z drukarnią
annexatie (f; annexaties) 1 (het annexeren) (za)anektowanieⁿ, przyłączenieⁿ 2 (het geannexeerd worden) aneksja^f
annexeren (tr; annexeerde, h. geannexeerd) (za)anektować^{(pf)/if}, zagarnąć^{if}, zagarnąć^{pf} ♦ **de nazi's hebben Nietzsche geheel geannexeerd** naziści całkowicie przywłaszczyli sobie Nietzschemu
anno ► **anno 1990** w roku 1990; **anno Domini** Anno Domini
annonce (f (m); annonces) ogłoszenieⁿ, anons^m
annonceren (tr; annonceerde, h. geannonceerd) 1 (bekendmaken, aanbieden) ogłaszać^{if}, ogłosić^{pf} (w gazecie) 2 (aandienen) (za)anonsować^{(pf)/if} ♦ **zich laten annunceren als** podawać się za kogoś; pozować na kogoś 3 (sport/spel) (in kaartspel) licytować^{if}
annotatie (f; annotaties) adnotacja^f
annoteren (tr; annoteerde, h. geannoteerd) sporządzać^{if}/sporządzić^{pf} adnotację, (z)robić^{(pf)/if} adnotację
annuïteit (f; annuïteiten) 1 (jaarlijkse uitkering) renta^f roczna, annuity^{pl} 2 (jaarlijkse afbetaling) roczna suma^f spłaty długu, annuity^{pl}
annuleren (tr; annuleerde, h. geannuleerd) anulować^{if}/pf, unieważniać^{if}, unieważnić^{pf}, odwoływać^{if}, odwołać^{pf} ♦ **een bestelling annuleren** anulować zamówienie; **een contract annuleren** anulować umowę; **de voorstel-ling is geannuleerd** przedstawienie zostało odwołane
annulering (f; annuleringen) anulowanieⁿ
annuleringsverzekering (f; annuleringsverzekeringen) (verz.) ubezpieczenieⁿ na wypadek odstąpienia od umowy

anode (f; anoden, anodes) (fys.) anoda^f
anomalie (f; anomalieën) 1 (afwijking, tegenstrijdigheid) anomalía^f, aberracja^f, dewiacja^f 2 (astron.) anomalie^{pl} astronomiczne 3 (taalk.) nieregularność^f
anoniem¹ (m; anoniemen) anonim^m
anoniem² (adj) anonimowy, anonimowo^{adv} ♦ **hij wenst anoniem te blijven** on życzy sobie pozostać anonimowym; **een anoniem uitgegeven boek** książka wydana anonimowo; **anonieme brieven** anonimowe listy
anonimiteit (f) anonimowość^f
anonymus (m; anonymi) anonim^m
anorak (f (m); anoraks) kurtka^f z kapturem, anorak^m
anorexia nervosa (f) (med.) jadłowstręt^m psychiczny, anoreksja^f
anorganisch (adj) (schei.) nieorganiczny
ANP (n) (abbr.) (Algemeen Nederlands Persbureau) (Holenderska Agencja Prasowa) ▷ ± PAP (Polska Agencja Prasowa)
anschluss (f (m)) kontakt^m ♦ **anschluss zoeken** próbować nawiązać z kimś kontakt
ansichtkaart (f (m); ansichtkaarten) widokówka^f
ansjovis (m; ansjovissen) sardela^f [Engraulis encrasicolus]
antagonisme (n) antagonizm^m
antagonist (m; antagonisten) 1 (persoon) antagonistą^m 2 (spier) antagonistą^m
antagonistisch (adj) antagonistyczny, antagonistycznie^{adv}
Antarctica (n) Antarktyda^f
antarctis (f (m)) Antarktyka^f
antarktisch (adj) antarktyczny
antededenenonderzoek (n; antededenenonderzoeken) badanie^m czyjejs przeszłości
antedateren (tr; antedateren, h. geantedateerd) ⇒ **antidateren**
antenne (f (m); antennes, antennen) 1 (telecomm.) antena^f ♦ **gemeenschappelijke antenne** antena zbiorcza; **op de antenne gaan** wejść na antenę 2 (biol.) anteny^{pl}
antennemast (m; antennemasten) maszt^m antenowy
antennesysteem (n) (telecomm.) ► **centraal antennesysteem** antena zbiorcza; telewizja kablowa
anthologie (f; anthologieën) antologia^f
anti (m; anti's) (tegenstander) przeciwnik^m ♦ **hij is anti** on jest przeciwnikiem tego
antiautoritair (adj) antyautorytatywny, permissywny
antibioticum (n; antibiotica) antybiotyk^m
antibiotisch (adj) antybiotyczny, antybiotykowy
antichrist (m; antichristen) antychryst^m
anticipatie (f; anticipaties) 1 (het vooruitlopen op iets) antycypacja^f, antycypowanie ♦ **bij anticipatie** z góry 2 (jur.) (przesunięcie terminu rozprawy na wcześniejszy) 3 (fin.) zapłata^f przed terminem 4 (lit., taalk.) antycypacja^f 5 (muz.) antycypacja^f
anticiperen (intr; anticipeerde, h. geanticipeerd) 1 (+ op) (vooruitlopen op) antycypować^{if}, wyprzedzać^{if}, uprzedzać ♦ **anticiperend autorijden** być przewidującym kierowcą 2 (voor iets anders plaatshebben) wyprzedzić^{if}, wyprzedzić^{pf} 3 (jur.) przesunąć^{if}/przesunąć^{pf} termin rozprawy na wcześniejszy 4 (fin.) (za)płacić^{(pf)/if} przed terminem
anticlimax (m; anticlimaxen) (lit.) antygradacja^f, antyklimaks^m
anticonceptie (f) antykoncepcja^f
anticonceptiemiddel (n; anticonceptiemiddelen) środek^m antykoncepcyjny
anticonceptiepil (f (m); anticonceptiepillen) tabletką^f antykoncepcyjną

antidateren (tr; antidateren, h. geantedateerd) antydatować^{if}
antidepressivum (n; antidepressiva) (med.) lek/środek^m antydepresyjny
antiek¹ (m; antieken) (hist.) (pl.) starożytni^{pl}
antiek² (n) (oude kunstvoorwerpen) antyki^{pl}
antiek³ (adj) 1 (verouderd) staromodny, staroświecki ▷ (scherts.) antyczny ♦ **wat een antiek ding** (scherts.) ale antyk/starocie! 2 (betr. hebbend op de Griekse en Romeinse oudheid) antyczny ♦ **antieke beschaving** cywilizacja antyczna/starożytna
antiekwinkel (m; antiekwinkels) sklep^m z antykami
antiheld (f; antihelden) (film., lit.) antybohater^m
antiklerikaal¹ (m; antiklerikalen) antyklerykał^m
antiklerikaal² (adj) antyklerykalny
antilichaam (n; antilichamen) przeciwciałoⁿ
Antillen (pl) Antyle^{pl}
Antilliaan (m; Antillianen) Antylczyk^m
Antilliaans (adj) antylski
Antilliaanse (f; Antilliaansen) Antylka^f
antilope (f (m); antilopen, antilopes) antylopa^f [Antilope]
antimilitarisme (n) antymilitaryzm^m
antipathie (f; antipathieën) antypatia^f
antipathiek (adj) antypatyczny ♦ **ik vind hem antipathiek** uważam, że (on) jest antypatyczny
antipode (m; antipoden) 1 (aard.) mieszkanie^m drugiej półkuli ▷ (veroud.) antypoda^m 2 (fig.) antypoda^m
antipropaganda (f (m)) kontrpropaganda^f, antypropaganda^f
antiquaar (m; antiquaren) antykwariusz^m
antiquair (m; antiquairs) antykwariusz^m, sprzedawca^m antyków
antiquariaat (n; antiquariaten) 1 (handel in oude boeken) sprzedaż^f antykwaryczna książek, księgarnia^f antykwaryczna, antykwariat^m ♦ **modern antiquariaat** antykwariat współczesny (sprzedaż resztek nakładów) 2 (bedrijf) antykwariat^m
antiquarisch (adj) antykwaryczny, antykwarski
antiquiteit (f; antiquiteiten) 1 (voorwerp, bouwwerk uit vroeger tijd) (voorwerp) antyk^m, (bouwwerk) zabytek^m 2 (scherts.) zabytek^m przeszłości
antiracisme (n) antyrasizm^m
antiracistisch (adj) antyrasistowski
antireclame (f (m)) antyreklama^f
antirookcampagne (f (m); antirookcampagnes) kampania^f antynikotynowa
antisemit (m; antisemieten) antysemita^m
antisemitisch (adj) antysemitcki
antisemitisme (n) antysemityzm^m
antiseptisch (adj) antyseptyczny
antislip (n) środek^m antypoślizgowy/przeciwpoślizgowy
antistof (f (m); antistoffen) przeciwciałoⁿ
antithese (f; antithesen, antitheses) antyteza^f
antivries (m/n) środek^m przeciw zamarzaniu
antoniem¹ (n; antoniemen) antonim^m
antoniem² (adj) antonimiczny
antraciet¹ (n) (kleur) kolor^m szaroczarny
antraciet² (m/n) (steenkool) antracyt^m
antraciet³ (adj) antracytowy, szaroczarny
antropologe (f; antropologes, antropologen) ⇒ **antropoloog**
antropologie (f) antropologia^f ♦ **culturele antropologie** antropologia kulturowa
antropoloog (m; antropologen) antropolog^m
antroposofe (f; antroposofes, antroposofen) zwolenniczka^f antropozofii

antroposofie (f) antropozofia^f

antroposoof (m; antroposofen) zwolennik^m antropozofii

Antwerpen (n) Antwerpia^f

Antwerpenaar (m; Antwerpenaren) antwerpijczyk^m

Antwerps (adj) antwerpski

Antwerpse (f; Antwerpsen) antwerpijka^f

antwoord (n; antwoorden) 1 (mondelinge, schriftelijke reactie) odpowiedź^f ♦ **zonder antwoord afte wachten** nie czekając na odpowiedź; **in afwachting van uw antwoord** oczekując Pana odpowiedzi; **een afwijzend antwoord** odpowiedź odmowna/negatywna; **een bevestigend antwoord** odpowiedź twierdząca; **een brutaal antwoord** bezczelna odpowiedź; **conclusie van antwoord** (jur.) odpowiedź na pozew; **een foutief antwoord** błędna odpowiedź; błędne rozwiązanie; **een gepast antwoord** trafna odpowiedź; **antwoord geven** dać odpowiedź; **altijd een antwoord klaar hebben** mieć zawsze gotową odpowiedź; **op alles een antwoord hebben** mieć na wszystko odpowiedź; **memorie van antwoord** nota ministra dotycząca wstępnego projektu ustawy; **een onttikend antwoord** wymijająca odpowiedź; **ik moet het antwoord op die vraag schuldig blijven** nie mogę odpowiedzieć na to pytanie; **in antwoord op uw brief/schrijven** w odpowiedzi na Pana list/pismo; **een schriftelijk antwoord** pisemna odpowiedź; **nooit om een antwoord verlegen zijn** mieć na wszystko gotową odpowiedź; **het antwoord voorzeggen** podpowiadać; **een vrijmoedig antwoord** szczerą odpowiedź; **iets zonder antwoord laten** pozostawić coś bez odpowiedzi; **het antwoord schuldig blijven** nie móc udzielić odpowiedzi 2 (oplossing) odpowiedź^f, rozwiązanieⁿ 3 (replik, weerwoord) odpowiedź^f, replika^f ♦ **een afdoend antwoord** przekonująca odpowiedź; **een raak antwoord** celna odpowiedź

antwoordapparaat (n; antwoordapparaten) automatyczna sekretarka^f

antwoordcoupon (m; antwoordcoupons) (kupon na opłacenie przesłania odpowiedzi za granicę)

antwoorden (tr; antwoorde, h. geantwoord) 1 (antwoord geven) odpowiadać^{if}, odpowiedzieć^{pf} ♦ **gevat antwoorden** dać ciętą odpowiedź; **antwoorden op** odpowiedzieć na 2 (reageren) odpowiadać^{if}, odpowiedzieć^{pf} ♦ **hij antwoordde met een vuistslag/klap op tafel** odpowiedział uderzając pięścią w stół

antwoordnummer (n; antwoordnummers) (numer skrytki pocztowej, na który można przesyłać korespondencję na koszt odbiorcy)

anus (m) odbył^f

ANWB (m) (abbr.) (Algemene Nederlandse Wielrijdersbond) (Holenderski Związek Motorowy)

aorta (f (m); aorta's) (anat.) aorta^f

AOW (f (m)) 1 (abbr.) (Algemene Ouderdomswet) (ustawa^f o zaopatrzeniu emerytalnym w Holandii) 2 (uitkering) emerytura^f, renta^f

AOW'er (m; AOW'ers) emeryt^m, rencista^m

apache (m; apachen) (straatrover uit Parijs) apasz^m

Apache (m; Apachen) (indiaan) Apacz^m

apart (adj) 1 (afzonderlijk) oddzielny, oddzielnie^{adv}, osobny, osobno^{adv}, odrębny, odrębnie^{adv} ♦ **dit punt zal ik apart behandelen** ten punkt omówię oddzielnie; **een kamer apart** oddzielny/osobny pokój; **iem. apart nemen** wziąć kogoś na stronę; pomówić z kimś w cztery oczy; **dat is een verhaal/kwestie apart** to jest szczególna historia/sprawa; **geld apart zetten** odłożyć pieniądze; **de jongens en meisjes apart zetten** oddzielić chłopców od dziewcząt; umieścić chłop-

ców i dziewczęta oddzielnie 2 (exclusief) wyjątkowy, wyjątkowo^{adv} ♦ **iets apart** coś wyjątkowego 3 (anders, raar) dziwny, dziwnie^{adv} ♦ **hij is een apart figuur** to oryginalny/ekscentryk/dziwak; **dat toneelstuk is echt iets apart** ta sztuka (teatralna) jest rzeczywiście trochę dziwna; **hij ziet er wat apart uit** (on) wygląda nieco dziwnie/ekscentrycznie

apartheid (f) apartheid^m, segregacja^f rasowa

aparheidspolitiek (f) polityka^f apartheidu

apathie (f) apatia^f ♦ **in een doffe apathie wegzinken** pogрузić się w głębokiej/zupełnej apatii

apathisch (adj) apatyczny, apatycznie^{adv}

apegapen (vb) ► **op apegapen liggen** ledwo zipać; dogorywać

apekool (f (m)) brednie^{pl}, bzdury^{pl}, banialuki^{pl}, dyrdymały^{pl} ♦ **apekool verkopen** pleść bzdury; wstawiać farmazony

apelazarus (n) ► **zich het apelazarus schrikken** potworzyć się przstraszyć; **zich het apelazarus werken** natrącać się jak wół

apenkop (m; apenkoppen) urwis^m, nicpoń^m, łobuziak^m, gałgan^m

Apennijnen (pl) Apeniny^{pl}

apenpak (n; apenpakken) (inf.) 1 (opvallende kleding) (ekstrawaganckie ubranie) 2 (zeer net kostuum) (przesadnie eleganckie ubranie) ♦ **in een apenpak** (gekleed) wystrojony jak na bal; wystrojony jak struś w Boże Ciało

apenstaartje (n; apenstaartjes) (comp.) małpa^f

aperitief (m/n; aperitieven) aperitif^m

apert (adj) oczywisty, oczywiście^{adv}, widoczny, widocznie^{adv}, wyraźny, wyraźnie^{adv} ♦ **hij heeft apert ongelijk** najwyraźniej nie ma racji; **een aperte leugen** oczywiste/ewidentne kłamstwa

apetrots (adj) dumny jak paw

apezuur (n) ► **zich het apezuur schrikken** śmiertelnie się przstraszyć

apin (f; apinnen) małpa^f (samica)

aplomb (n) pewność^f siebie ♦ **iets met aplomb zeggen** powiedzieć coś reżolutnie; **zijn aplomb niet verliezen** nie tracić pewności siebie

Apocalyps (f) (Bijb.) Apokalipsa^f

apocalyptisch (adj) 1 (betr. hebbend op de Apocalyps) apokaliptyczny 2 (catastrofaal) apokaliptyczny, apokaliptycznie^{adv}

apocrief (adj) apokryficzny ♦ **apocriefe Bijbelboeken** apokryfy

apodictisch (adj) 1 (onweerlegbaar) niezbity, niezbitcie^{adv}, niezaprzeczalny, niezaprzeczalnie^{adv} ♦ **een apodictisch bewijs** niezbity dowód 2 (met al te grote stelligheid) apodyktyczny, apodyktycznie^{adv}, stanowczy, stanowczo^{adv}, kategoryczny, kategorycznie^{adv} ♦ **apodictische uitspraken** kategoryczne/stanowcze wypowiedzi

apologeet (m; apologeten) apologeta^m

apologie (f; apologieën) apologia^f

apostel (m; apostelen, apostels) 1 (discipel) apostoł^m ♦ **de Handelingen der Apostelen** Dzieje Apostolskie 2 (verkondiger van het christendom) apostoł^m 3 (verkondiger van een nieuwe leer) apostoł^m ♦ **een apostel van de vrije gedachte** apostoł wolnej myśli

apostolaat (n) 1 (activiteit van de kerk) apostołstwoⁿ, ewangelizacja^f 2 (werkzaamheid als apostel) apostołstwoⁿ, działalność^f apostołska 3 (bisschoppelijke waardigheid) apostolat^m

apostolisch (adj) (relig.) 1 (van de apostelen afkomstig) apostołski ♦ **apostolische geloofsbelijdenis** skład apo-

- stolski; *de apostolische kerk* kościół apostolski **2** (*pau-selijk*) apostolski ♦ *Apostolische Stoel* Stolica Apostol-ska
- apostrof** (f (m); apostrofs, apostroffen) **1** (*weglaten*) *steken*) apostrof^m **2** (*lit.*) apostrofa^f
- apothek** (f (m); apotheken) apteka^f ♦ *dienstdoende apothek* apteka dyżurna; *de gezonde apothek* zdro-wa żywność; zdrowe odżywianie; *apothek houden* prowadzić aptekę; *het is in de apothek gehaald* to jest bardzo drogie
- apotheker** (m; apothekers) aptekarz^m ♦ *voor apotheker studeren* studiować farmację
- apothekeres** (f; apothekeressen) aptekarka^f
- apothekersassistent** (m; apothekersassistenten) tech-nik^m farmacji
- apothekersassistent** (f; apothekersassistentes, apothekersassistenten) ⇒ **apothekersassistent**
- apothecose** (f; apothecosen) **1** (*slotscene*) scena^f finałowa ▷ (*veroud.*) apoteoza^f **2** (*vergoddelijking*) apoteoza^f **3** (*adoratie*) apoteoza^f, gloryfikacja^f, adoracja^f
- apparaat** (n; apparaten) **1** (*werktuig, toestel*) aparat^m, urządzenieⁿ, przyrząd^m ♦ *huishoudelijke apparaten* sprzęt gospodarstwa domowego **2** (*personen, hulp-middelen*) aparat^m ♦ *het ambtelijk apparaat* aparat urzędniczy **3** (*biol.*) aparat^m
- apparaatje** (n; apparaatjes) aparacik^m, maszynka^f
- apparatuur** (f) aparatura^f
- appartement** (n; appartementen) mieszkanieⁿ ♦ *ge-meubileerde appartementen* meblowane mieszkania
- appartementsgebouw** (n; appartementsgebouwen) (AZN) ⇒ **flatgebouw**
- appel**¹ (m; appels, appels) **1** (*vrucht*) jabłkoⁿ [Mala man-tiana] ♦ *voor een appel en een ei* za bezcen/póldar-mo; za psie pieniądze; *appeltjes van Oranje* pomarańcze; *met iem. (nog) een appeltje te schillen hebben* mieć z kimś na pieńku; mieć z kimś porachunki; *een appeltje voor de dorst bewaren* zachować coś na czarną godzinę; *een schip met zure appels* (nadcho-dząca) nawałnica; *door de zure appel (heen) bijten* przełknąć gorzką pigułkę **2** (*boom*) jabłoń^f [Mala mantiana] ♦ *zij is de appel van zijn ogen* ona jest jego oczkiem w głowie **3** (*oogbol*) gałka^f oczna ▶ *de appel valt niet ver van de boom* niedaleko pada jabłko od jabłoni
- appel**² (n; appels) **1** (*jur.*) apelacja^f, odwołanieⁿ ♦ *appel aantekenen* złożyć apelację/odwołanie; *in appel gaan* złożyć apelację/odwołanie; odwołać się **2** (*mil.*) (*ver-zameling van alle aanwezige personen*) apel^m, zbiórka^f ♦ *appel blazen/slaan* trąbić/bębnić na apel; *appel houden* zwołać apel; *op het appel zijn/komen* być/przyjść punktualnie na czas **3** (*beroep*) apel^m, odwo-łanieⁿ się ♦ *een appel aan apel* do kogoś; *een appel doen op* apelować do czegoś; *een appel doen aan* ape-łować do kogoś ▶ *die hond is onder appel* ten pies słucha rozkazów
- appelbeignet** (m; appelbeignets) (jabłko w cieście smażone na maśle lub oleju)
- appelbloesem**¹ (m; appelbloesems) (*bloesem van de appel-boom*) kwiat^m jabłoni
- appelbloesem**² (n) (*kleur*) róż^m
- appelbloesem**³ (adj) (*jasno*) różowy
- appelboom** (m; appelbomen) jabłoń^f
- appelboor** (f (m); appelboren) (okrągły nóż do usuwa-nia gniazd nasiennych z jabłek)
- appel flap** (f (m); appel flappen) ciastkoⁿ francuskie z jabłkami
- appelflauwte** (f; appelflauwten, appelflauwtjes) omdlenie
- ♦ *een appelflauwte krijgen* popaść w omdlenie
- appelleren** (intr; appelleerde, h. geappelleerd) **1** (*appel aan-tekenen*) wnosić^{if}/wnieść^{pf} apelację **2** (*sport.*) wno-sić^{if}/wnieść^{pf} sprzeciw, składać^{if}/złożyć^{pf} protest **3** (+ *aan*) (*een beroep doen op*) apelować^{if} do kogoś^G/czegoś, odwoływać^{if}/odwołać^{pf} się do kogoś^G/cze-goś
- appelmoes** (n m f) mus^m jabłkowy
- appelsap** (n) sok^m jabłkowy
- appelsien** (f (m); appelsienen) (AZN) pomarańcza^f
- appelstroop** (f (m)) syrop^m jabłkowy
- appeltaart** (f (m); appeltaarten) szarlotka^f, jablecznik^m
- appelwangen** (pl) ▶ *een kind met appelwangen* dziecko rumiane jak jabłuszko
- appelwijn** (m) cydr^m, jablecznik^m
- appendicitis** (f) (*med.*) zapalenieⁿ wyrostka robaczkowego
- appendix** (m/n; appendices) **1** (*biol.*) wyrostek^m robacz-kowy **2** (*aanhangel van een boek*) apendyks^m
- appetijtelijk** (adj) **1** (*smakelijk*) apetyczny, apetycznie^{adv}, smaczny, smacznie^{adv}, smakowity, smakowicie^{adv} ♦ *dat is niet erg appetijtelijk* to nie jest zbyt smaczne **2** (*scherts.*) apetyczny, apetycznie^{adv}
- appetizer** (m; appetizers) (przekąska silnie pobudzająca apetyt)
- applaudiseren** (intr; applaudisseerde, h. geapplaudis-seerd) okłaskiwać^{if}, okłaskać^{pf} ♦ *applaudiseren voor* okłaskiwać kogoś; bić komuś brawo
- applaus** (n) okłaski^{pl}, brawa^{pl}, aplauz^m ♦ *een dave-rend/ovationeel applaus* huczne/owacyjne okłaski; *met applaus ontvangen worden* zostać powitany/przyjęty brawami
- applicatie** (f; applicaties) **1** (*toepassing*) zastosowanieⁿ **2** (*ind.*) stosowanieⁿ, zastosowanieⁿ **3** (*het aanbrengen, opbrengen*) nałożenieⁿ, założenieⁿ ♦ *de applicatie van een verband* założenie opatrunku **4** (*toewijding*) gorliwość^f, pilność^f, poświęcenieⁿ, zaangażowanieⁿ
- applicatiecursus** (m; applicatiecursussen) kurs^m do-kształcający
- apporteren** (tr; apporteerde, h. geapporteerd) aportować^{if}
- appreciatie** (f; appreciaties) **1** (*waardering*) uznanieⁿ, do-cenianieⁿ **2** (*beoordeling*) ocenianieⁿ **3** (*handel.*) apre-cjacja^f
- appreciëren** (tr; apprecieerde, h. geapprecieerd) **1** (*beoorde-len*) oceniać^{if}, ocenić^{pf} **2** (*waarderen*) doceniać^{if}, doce-nić^{pf}, cenić^{if}
- approximatief** (adj) przybliżony, w przybliżeniu^{adv} ♦ *de approximatieve waarde* wartość przybliżona
- april** (m) kwiecień^m ♦ *één april!* prima aprilis!; *april doet wat hij wil* kwiecień plecień, bo przeplata tro-chę zimy, trochę lata
- aprilgrap** (f (m); aprilgrappen) (*scherts.*) żart^m primaapri-lisowy
- a priori** (adv) a priori
- à propos** (n) ▶ *van zijn à propos raken* zgubić/stracić wątek
- apsis** (f; apsissen) (*bouw.*) apsyda^f
- aqueduct** (n; aquaducten) akwedukt^m
- aquamarijn**¹ (m; aquamarijnen) (*edelsteen*) akwamaryn^m
- aquamarijn**² (n) **1** (*edelgesteente*) akwamaryna^f **2** (*verf*) farba^f niebieskozielona
- aquamarijn**³ (adj) niebieskozielony
- aquarel** (f (m); aquarellen) akwarela^f
- aquarelleren** (tr; aquarelleerde, h. geaquarelleerd) malo-wać^{if} akwarelami
- aquarium** (n; aquariums, aquaria) akwariumⁿ
- ar**¹ (f (m); arren) sanie^{pl}

ar² (adj) ► **in arren moede** zniechęcony
arabesk (f (m); arabesken) 1 (*decoratie*) arabeska^f
 2 (*muz.*) arabeska^f
Arabië (n) Arabia^f
arabier (m; arabieren) (*paard*) arab^m
Arabier (m; Arabieren) (*staatsburger van Saudi-Arabië*) Arab^m
Arabisch¹ (n) (*taalk.*) język^m arabski
Arabisch² (adj) arabski ♦ **Arabische cijfers** cyfry arabskie; **Arabische gom** guma arabska
Arabische (f; Arabischen) Arabka^f
arak (m) arak^m
Aramees (adj) aramejski
arbeid (m) 1 (*werk, bezigheid, werkzaamheid*) praca^f ♦ **li-chamelijke arbeid** praca fizyczna; **ongeschoolde arbeid** praca niewykwalifikowana; **Partij van de Arbeid** Partia Pracy; **de Raad van Arbeid** Rada Pracy; **vergeefse arbeid** praca syzofowa 2 (*fys.*) praca^f ► **arbeid adelt** praca nie hańbi, lecz zaszczyca; **na gedane arbeid is het goed rusten** po pracy miły odpoczynek
arbeiden (intr; arbeide, h. gearbeid) pracować^{if}
arbeider (m; arbeiders) robotnik^m ♦ **georganiseerde arbeider** robotnik zrzeszony; **geschoolde arbeider** robotnik wykwalifikowany; **ongeschoolde arbeider** robotnik niewykwalifikowany
arbeidersbeweging (f) (*hist.*) ruch^m robotniczy
arbeidersbuurt (f (m); arbeidersbuurten) dzielnica^f robotnicza
arbeidersklasse (f; arbeidersklassen) klasa^f robotnicza
arbeiderspartij (f; arbeiderspartijen) partia^f robotnicza
arbeidsaanbod (n) podaż^f siły roboczej, rynek^m pracy
arbeidsbemiddeling (f) pośrednictwoⁿ pracy
arbeidsbesparend (adj) niewymagający dużego nakładu pracy
arbeidsbureau (n; arbeidsbureaus) biuroⁿ pośrednictwa pracy, urząd^m zatrudnienia ♦ **gewestelijk arbeidsbureau** regionalne biuro pośrednictwa pracy
arbeidsconflict (n; arbeidsconflicten) spór^m zbiorowy
arbeidscontract (n; arbeidscontracten) ⇒ **arbeidsovereenkomst**
arbeidsduurverkorting (f; arbeidsduurverkortingen) skrócenieⁿ wymiaru godzin pracy
arbeidsinspectie (f; arbeidsinspecties) inspekcja^f pracy
arbeidsintensief (adj) pracochłonny
arbeidskosten (pl) (*econ.*) koszt^m robocizny
arbeidskracht (f (m); arbeidskrachten) 1 (*arbeider*) siła^f robocza 2 (*het vermogen om te werken*) siła^f do pracy
arbeidsloon (n; arbeidslonen) (*econ.*) wynagrodzenieⁿ (za pracę), płaca^f, pobyry^{pl}
arbeidsmarkt (f (m); arbeidsmarkten) rynek^m pracy ♦ **krappe arbeidsmarkt** niska podaż siły roboczej
arbeidsomstandigheden (pl) warunki^{pl} pracy
arbeidsongeschied (adj) niezdolny do pracy
arbeidsongeschiedtheidsverzekering (f; arbeidsongeschiedtheidsverzekeringen) ubezpieczenieⁿ na wypadek niezdolności do pracy
arbeidsonrust (f (m)) niepokój^{pl} wśród robotników
arbeidsovereenkomst (m; arbeidsovereenkomsten) umowa^f o pracę ♦ **collectieve arbeidsovereenkomst** umowa zbiorowa; układ zbiorowy pracy
arbeidsplaats (f (m); arbeidsplaatsen) miejsceⁿ pracy, stanowiskoⁿ pracy ♦ **arbeidsplaatsen afstoten** redukować miejsca pracy
arbeidsproces (n; arbeidsprocessen) 1 (*gang van de maatschappelijke arbeid*) proces^m pracy, tok^m pracy ♦ **ingeschakeld worden in het arbeidsproces** zostać włączonym do procesu/toku pracy 2 (*handelingen waaruit*

producten ontstaan) proces^m produkcyjny
arbeidsproductiviteit (f) wydajność^f pracy
arbeidsreserve (f (m); arbeidsreserves) rezerwy^{pl} siły roboczej
arbeidster (f; arbeidsters) robotnica^f
arbeidstherapie (f) terapia^f pracą
arbeidstijdverkorting (f) skrócenieⁿ czasu pracy
arbeidsverdeling (f) podział^m pracy
arbeidsverhouding (f; arbeidsverhoudingen) stosunek^m pracy
arbeidsvermogen (n) 1 (*fys.*) energia^f 2 (*van personen*) zdolność^f do pracy
arbeidsverzuim (n) absencja^f
arbeidsvoorwaarden (pl) warunki^{pl} pracy
arbeidsvreugde (f) zadowolenieⁿ z wykonywanej pracy, satysfakcja^f z wykonywanej pracy
arbeidzaam (adj) pracowity, pracowicie^{adv}
arbiter (m; arbiters) 1 (*sportt.*) arbiter^m, sędzia^m sportowy 2 (*jur.*) arbiter^m, sędzia^m polubowny
arbitraal (adj) arbitrażowy ♦ **de arbitrale beslissing** orzeczenie/wyrok sądu polubownego; **het arbitrale trio** sędzia główny i sędziowie liniowi
arbitrage (f; arbitrages) 1 (*sportt.*) sędziowanieⁿ 2 (*jur.*) arbitraż^m
Arbitragehof (n; Arbitragehoven) (*Belg.*) (*in Polen*) ± Trybunał^m Konstytucyjny
arbitrair (adj) 1 (*willekeurig*) arbitralny, arbitralnie^{adv}, samowolny, samowolnie^{adv} 2 (*jur.*) polubowny
arbitreren (tr; arbitreerde, h. gearbitreerd) 1 (*sportt.*) sędziować^{if} 2 (*jur.*) (*aan arbitrage onderwerpen*) arbitrażować^{if}
arcade (f; arcaden, arcades) 1 (*booggewelf*) arkada^f 2 (*bo-gengalerij*) arkady^{pl}, podcieni^m
arcadisch (adj) arkadyjski
arceren (tr; arceerde, h. gearceerd) (*bk.*) (za)cienio-wać^{(pl)/if} kreskami, (za)kreskować^{(pl)/if}, szrafować^{if}
arcering (f; arceringen) (*bk.*) 1 (*handeling*) kreskowanieⁿ, szrafowanieⁿ, cieniowanieⁿ kreskami 2 (*resultaat*) zacięniowanieⁿ kreskami, zakreskowanieⁿ
archaisch (adj) archaiczny, archaicznie^{adv}
archaïseren (tr; archaïseerde, h. gearchaïseerd) archaizować^{if} ♦ **archaïserend taalgebruik** archaiczny język
archaïsme (n; archaïsmen) archaizm^m
archaïstisch (adj) archaistyczny, archaizujący
archeologe (f; archeologes, archeologen) ⇒ **archeoloog**
archeologie (f) archeologia^f
archeoloog (m; archeologen) archeolog^m
archetype (n; archetypen, archetypes) archetyp^m
archief (n; archieven) archiwumⁿ ♦ **in een archief opne-men** archiwizować
archieffbeelden (pl) (*telecomm.*) (*filmbeeld*) filmy^{pl} archiwalne, (*foto*) zdjęcia^{pl} archiwalne
archieffexemplaar (n; archieffexemplaren) egzemplarz^m (przeznaczony) do archiwum
archieffkast (f (m); archieffkasten) szafa^f na archiwa
archieffstuk (n; archieffstukken) dokument^m archiwalny
archipel (m; archipels) archipelag^m
architect (m; architecten) architekt^m
architecte (f; architectes, architecten) ⇒ **architect**
architectenbureau (n; architectenbureaus) biuroⁿ projektów
architectonisch (adj) architektoniczny, architektonicznie^{adv}
architectuur (f) architektura^f
archivaris (m; archivariissen) archiwista^m, archiwarisz^m
archiveren (tr; archiveerde, h. gearchiveerd) archiwizować^{if}

arctisch <adj> arktyczny, polarny
Ardenennen <pl> Ardeny^{pl}
Ardenner <adj> ardenijski
arduin <n> piaskowiec^m o błękitnoszarym zabarwieniu > (blok) cios^m
are <f (m); aren> ar^m
areaal <n; arealen> areal^m, obszar^m, powierzchnia^f
arena <f (m); arena's> 1 (in de Romeinse geschiedenis) arena^f ♦ **de arena betreden** wychodzić/wkraczać na arenę 2 (sportt.) arena^f
arend <m; arenden> orzeł^m [Aquila]
arendsbliek <m; arendsblikken> orli wzrok^m, orle spojrzenieⁿ, orle oczy^{pl}
arendsneus <m; arendsneuzen> orli nos^m
argeloos <adj> niepodejrzliwy, niczego niepodejrzewający, niczego nie podejrzewając^{adv}, prostoduszny, prostodusznie^{adv}, naiwny, naiwnie^{adv}
argeloosheid <f> prostoduszność^f, naiwność^f
Argentijn <m; Argentijnen> Argentyńczyk^m
Argentijns <adj> argentyński
Argentijnse <f; Argentijnsen> Argentyńska^f
Argentinie <n> Argentyna^f
arglistig <adj> 1 (boosaardig) zły, złośliwy, złośliwie^{adv} 2 (bedrieglijk) podstępny, podstępnie^{adv}, przebiegły, przebiegle^{adv}, oszukańczy, oszukańczo^{adv} ♦ **iem. arglistig in een valstrik lokken** zwabić kogoś podstępnie w pułapkę
argument <n; argumenten> argument^m ♦ **argumenten aanvoeren** wysunąć/przytoczyć argumenty; **dat is geen argument** to żaden argument; **een sterk argument** mocny argument; **argumenten voor/tegen** argumenty za/przeciw; argumenty pro/contra
argumentatie <f; argumentaties> argumentacja^f, argumentowanieⁿ
argumenteren 1 <intr; argumenteerde, h. geargumenteerde> (bewijsgronden aanvoeren) argumentować^{if} ♦ **argumenteren voor/tegen** argumentować za/przeciwko
argumenteren 2 <tr; argumenteerde, h. geargumenteerde> (beargumenteren) uzasadniać^{if}, uzasadnić^{pf}, udowadniać^{if}, udowodnić^{pf}
argusogen <pl> ► **iets met argusogen bekijken** patrzeć na coś argusowymi oczyma; patrzeć na coś podejrzliwie/nieufnie
argwaan <m> nieufność^f, podejrzliwość^f ♦ **argwaan koesteren jegens iem.** żywić podejrzenia wobec kogoś; podejrzewać kogoś; **argwaan krijgen** nabrać podejrzeń; **argwaan wekken** wzbudzać podejrzenie/nieufność
argwanend <adj> podejrzliwy, podejrzliwie^{adv}, nieufny, nieufnie^{adv} ♦ **een argwanende blik** nieufne/podejrzliwe spojrzenie
aria <f (m); aria's> (muz.) aria^f
ariër <m; ariërs> (blanke niet-Jood) Aryjczyk^m
Ariër <m; Ariërs> (Indo-Germaans sprekende Indiër, Iraniër) Aryjczyk^m
ariërverklaring <f; ariërverklaringen> świadectwoⁿ pochodzenia aryjskiego
arisch <adj> (blank en niet-Joods) aryjski
Arisch <adj> (Indo-Iraans) aryjski ♦ **Arische talen** języki aryjskie
aristocraat <m; aristocraten> arystokrata^m
aristocrate <f; aristocrates, aristocraten> arystokratka^f
aristocratie <f; aristocratieën> arystokracja^f
aristocratisch <adj> arystokratyczny, arystokratycznie^{adv} ♦ **hij heeft iets aristocratisch** ma w sobie coś arystokratycznego
aritmética <f (m)> arytmetyka^f

ark <f (m); arken> 1 (schip van Noach) arka^f ♦ **de ark van Noach** arka Noego 2 (veroud.) (woonschip) barka^f mieszkalna, łódź^f mieszkalna ► **de ark des verbonds** Arka przymierza
arm 1 <m; armen> 1 (ledemaat) ramięⁿ, ręka^f ♦ **met zijn meise aan de arm** ze swoją dziewczyną pod rękę; **iem. een arm afzetten** amputować komuś rękę; **iem. in de armen drijven van** pchać kogoś w czyjeś ramiona; **iem. een arm geven/aanbieden** podać komuś ramię; służyć komuś ramieniem; **de armen (slap) laten hangen** oklapnąć; upaść na duchu; **de armen omhoog/ten hemel heffen** wzniesć ręce do nieba/niebios; **iem. in zijn armen drukken/klemmen** uściskać kogoś; **in iemands armen rusten/liggen** leżeć w czyichś ramionach; **iem. in de arm nemen** (bijvoorbeeld politie) wezwać kogoś (na pomoc); **arm in arm lopen** iść ramię w ramię; iść ramię przy ramieniu; **iem. in de armen knellen** objąć kogoś rękami; **lange armen hebben** mieć dalekosiężne wpływy; mieć długie ręce; **in de armen van Morpheus** w objęciach Morfeusza; **een slag om de arm houden** zostawić sobie otwartą furtkę; **met zijn ziel onder zijn arm lopen** iść z duszą na ramieniu; **iem. onder de arm nemen/grijpen** wziąć kogoś pod ramię; **met open armen ontvangen** przyjąć z otwartymi rękami/ramionami; **zich uit de armen van iem. losrukken** wyrwać/wyswobodzić się z czyichś objęć; **mijn arm is geen uithangbord** mam to długo jeszcze trzymać?; **de armen uitslaan** rozłożyć ręce; **iem. in de armen vliegen** (w)paść komuś w ramiona 2 (van viervoeter) kończy^f piersiowa 3 (leuning van een zitmeubel) poręcz^f 4 (van kruis/kandelaar) ramięⁿ 5 (zijrivier) ramięⁿ ► **de sterke arm** (arg) władza
arm 2 <adj> 1 (behoefte, bezitloos) biedny, biednie^{adv} ♦ **zo arm als Job/de mieren/een kerkrat** biedny jak mysz kościelna; **arm en rijk** każdy bez wyjątku; kto żyw 2 (+ aan) (het genoemde niet hebbend) ubogi w ♦ **arm aan calorieën** niskokaloryczny 3 (misdeeld, zielig) biedny, biednie^{adv}, pożałowania godny ♦ **arme ik** o ja biedny i nieszczęśliwy!; **het arme schaap** (scherts.) biedactwo; **arme sukkel** biedaczysko ► **zalig zijn de armen van geest** (Bijb.) błogosławieni ubodzy w duchu; **arme grond** nieurodzajna gleba
armada <f (m); armada's> armada^f
armatuur <f; armaturen> armatura^f
armband <m; armbanden> 1 (sieraad) bransoletka^f 2 (band van stof) opaska^f
Armeens 1 <n> język^m armeński
Armeens 2 <adj> armeński
Armeense <f; Armeensen> Armenka^f
armelijk <adj> ubogi, ubogo^{adv}, nędzny, nędznie^{adv}, biedny, biednie^{adv} ♦ **een armelijk leven leiden** wieść ubogie/nędzne życie
armeluiskind <n; armeluiskinderen> dzieckoⁿ z ubogiej rodziny
Armenie <n> Armenia^f
Armenier <m; Armeniërs> Armeńczyk^m
armenzorg <f (m)> opieka^f społeczna
armetierig <adj> 1 (armoedig) nędzny, nędznie^{adv}, ubogi, ubogo^{adv}, biedny, biednie^{adv} 2 (kwijnend) żałosny, żałośnie^{adv}, nędzny, nędznie^{adv}, mizerny, mizernie^{adv} ♦ **een armetierige fooi** nędzny/mizerny napiwek
armlastig <adj> potrzebujący, żyjący w niedostatku/ubóstwie
armlengte <f; armlengten, armlengtes> długość^f ramienia ♦ **op armlengte** na długość ramienia

armleuning (f; armleuningen) oparcieⁿ, poręcz^f
armoede (f (m)) (toestand) ubóstwoⁿ, bieda^f, niedostatek^m ♦ *geestelijke armoede* ubóstwo duchowe; *de gelofte van armoede, gehoorzaamheid en kuisheid afleggen* złożyć ślub(y) ubóstwa, posłuszeństwa i czystości; *in armoede leven* żyć w ubóstwie/nędzy; *in armoede storten* popaść w nędzę; *armoede lijden* cierpieć niedostatek; *schrijvende/bittere armoede* skrajna nędza; *bieda, że aż piszczy; stille armoede* skrywana bieda; *tot armoede vervallen* popaść w biedę; *het is er armoe troef* bieda tam, aż piszczy; *van armoede zijn we maar met een taxi gegaan* byliśmy zmuszeni pojechać taksówką
armoedegrens (f (m)) granica^f ubóstwa ♦ *onder de armoedegrens leven* żyć poniżej granicy ubóstwa
armoedig (adj) ubogi, ubogo^{adv}, nędzny, nędźnie^{adv}, biedny, biednie^{adv} ♦ *een armoedig baantje* nędzna posada/praca; *een armoedige bodem* (agr.) uboga gleba/ziemia; *armoedige kleding* nędzne ubranie; *een armoedig leven leiden* żyć w nędzy; *een armoedige opbrengst* marne zbiory; *armoedig resultaat* marny wynik/rezultat; *een armoedig vertrek* uboga izba
armoedzaaier (m; armoedzaaiers) biedak^m, nędzarz^m
armsgat (n; armsgaten) 1 (opening van de mouw) ujęcieⁿ rękawa 2 (waar de mouw wordt ingezet) pachaf
armslag (m; armslagen) 1 (mogelijkheid om zich te ontplooiën) swoboda^f, wolna przestrzeń^f 2 (armzuwai) ruch^m ramienia/ręki
armstoel (m; armstoelen) krzesłoⁿ z poręczami
armvol (m) ► *een armvol hooi* naręcze siana
armzalig (adj) marny, marnie^{adv}, nędzny, nędźnie^{adv}, mizerny, mizernie^{adv} ♦ *zij werkt voor een armzalig loontje* (ona) pracuje za parę marnych/nędznych groszy
aroma¹ (m; aroma's) (cul.) (stof) aromat^m
aroma² (n; aroma's) (geur) aromat^m
aromaten (pl) 1 (specerijen) aromaty^{pl} 2 (schei.) aromaty^{pl}
aromatisch (adj) aromatyczny, aromatycznie^{adv} ♦ *aromatische middelen* aromaty; środki aromatyzujące ► *aromatische verbindingen* (schei.) związki aromatyczne
aronskelk (m; aronskelken) obrazki^{pl} [Arum] ► *witte aronskelk* kalia
arrangement (n; arrangementen) 1 (schikking, regeling) urządzenieⁿ, zorganizowanieⁿ ▷ (van bloemen) kompozycja^f 2 (muz.) aranżacja^f
arrangeren (tr; arrangeerde, h. gearrangeerd) 1 (rangschikken) (z)organizować^{(pf)/if}, (u)porządkować^{(pf)/if}, (za)aranżować^{(pf)/if}, usystematyzować^(pf) 2 (muz.) (za)aranżować^{(pf)/if}
arrangeur (m; arrangeurs) aranżer^m
arrenslee (f (m); arrensleeën) sanie^{pl}
arrest (n; arresten) (jur.) 1 (hechtenis) areszt^m ♦ *in arrest nemen* zaaresztować; *iem. in arrest houden* trzymać kogoś w areszcie; *onder arrest staan* być pod aresztem; być aresztowanym 2 (beslaglegging) areszt^m, zajęcie^m, sekwestr^m 3 (uitspraak van gerechtshof of Hoge Raad) orzeczenieⁿ, wyrok^m ♦ *bij arrest van 18 april 2007* zgodnie z orzeczeniem z 18 kwietnia 2007; na mocy orzeczenia z 18 kwietnia 2007
arrestant (m; arrestanten) aresztowany^m
arrestante (f; arrestantes, arrestanten) aresztowana^f
arrestatie (f; arrestaties) aresztowanieⁿ, zatrzymanieⁿ, uwięzienieⁿ
arrestatiebevel (n; arrestatiebevelen) nakaz^m aresztowania

arresteren (tr; arresteerde, h. gearreesteed) 1 (in hechtenis nemen) (za)aresztować^{(pf)/if} 2 (beslag leggen op een persoon, zijn goederen) (za)aresztować^{(pf)/if}, (goederen ook) kłaść^{if}/położyć^{pf} areszt na czymś^L 3 (bij besluit vaststellen) zatwierdzać^{if}, zatwierdzić^{pf} ♦ *de notulen worden goedgekeurd en gearreesteed* protokół został zatwierdzony
arriveren (intr; arriveerde, i. gearriveerd) przyjeżdżać^{if}, przyjechać^{pf}, przybywać^{if}, przybyć^{pf}
arrogant (adj) arogancki, arogancko^{adv}
arrogantie (f) arogancja^f
arrondissement (n; arrondissementen) 1 (onderdeel van een bestuursgebied) okręg^m, obwód^m 2 (jur.) okręg^m, obwód^m, rejon^m
arrondissementsrechtbank (f (m); arrondissementsrechtbanken) sąd^m okręgowy/rejonowy
arsenaal (n; arsenalen) 1 (wapenhuis) arsenał^m 2 (verzamelings) arsenał^m ♦ *een arsenaal van bewijsgronden* cały arsenał argumentów
arsenicum (n) arsen^m
art. (abbr) (artikel) art.
art deco (m) art décoⁿ
artefact (n; artefacten) 1 (bewaterk voorwerp uit de prehistorie) artefakt^m 2 (biol., med.) artefakt^m
arterie (f; arteriën, arteries) arteria^f, tętnica^f
artesisch (adj) ► *artesische put* studnia artestyjska
articulatie (f; articulaties) 1 (uitspraak) artykulacja^f 2 (med.) artykulacja^f, zgryz^m
articuleren (tr; articuleerde, h. gearticuleerd) (wy)artykułować^{(pf)/if}
artiest (m; artiesten) artysta^m ♦ *die kok is een artiest* ten kucharz jest prawdziwym artystą
artiesteningang (m; artiesteningangen) wejścieⁿ dla aktorów/artystów
artiestennaam (m; artiestennamen) pseudonim^m artystyczny
artificieel (adj) sztuczny, sztucznie^{adv}
artikel (n; artikelen, artikels) 1 (deel van een geschrift) artykuł^m ♦ *artikel 80 van de grondwet* artykuł 80 konstytucji 2 (opstel, verhandeling) artykuł^m ♦ *redactioneel artikel* artykuł wstępny 3 (voorwerp van handel) artykuł^m ♦ *courante artikelen* artykuły chodliwe/pokupne; *huishoudelijke artikelen* artykuły gospodarstwa domowego; *een artikel introduceren* wprowadzić artykuł na rynek 4 (taalk.) rodzajnik^m
artillerie (f; artilleriën) artyleria^f
artijok (f (m); artijokken) karczoch^m [Cynara scolymus]
artistiek (adj) artystyczny, artystycznie^{adv} ▷ (van personen) posiadający zmysł/smak artystyczny ♦ *hij is artistiek aangelegd* on jest artystycznie uzdolniony; on ma zdolności artystyczne; *dat is artistiek niet verantwoord* to nie jest uzasadnione z artystycznego punktu widzenia
art nouveau (m) art nouveau
artotheek (f; artotheken) wypożyczalnia dzieł sztuki
arthritis (f) zapalenieⁿ stawu/stawów ♦ *reumatische arthritis* gośćcowe/reumatyczne zapalenie stawów
artrose (f) choroba^f zwyrodnieniowa stawu/stawów
arts (m; artsen) lekarz^m ♦ *zich als arts vestigen* otworzyć praktykę lekarską; *vrouwelijke arts* lekarka
artsenij (f; artsenijen) lekarstwoⁿ, lek^m
artsexamen (n; artsexamens) (egzamin kończący studia medyczne i upoważniający do wykonywania zawodu lekarza)
Arubaan (m; Arubanen) Arubańczyk^m
Arubaans (adj) arubański

Arubaanse (f; Arubaansen) Arubanka^f

as (f (m); assen) 1 (spil) oś^f ♦ *de as Berlijn-Rome* oś Ber-
lin-Rzym; *denkbeeldige as* oś urojona; *om zijn eigen*
as draaien kręcić się dookoła własnej osi; *om een as*
draaien obracać się dookoła osi; *de as van de weg* oś
jezdni 2 (wat bij verbranding overblijft) popiół^m ♦ *in*
de as leggen obrócić w popiół; *uit zijn as verrijzen* od-
rodzić się z popiołów; *iemand as vergaderen* pocho-
wać kogoś; *vulkanische as* popiół wulkaniczny
3 (muz.) asⁿ 4 (van plant) oś^f pędu ► *as is verbrande*
turf gdyby babcia miała wąsy, to by dziadkiem była
a.s. (abbr) (aanstaande) następny, przyszedł ♦ *maandag*
a.s. (w) następny/przyszły poniedziałek
asbak (m; asbakken) 1 (bakje voor de as) popielniczka^f
2 (aslade) popielnik^m
asbest¹ (n) azbest^m
asbest² (adj) azbestowy
asblond (adj) popielaty, płowy
asceet (m; asceten) asceta^m
ascendant (m; ascendanten) 1 (astrol.) (znak zodiaku
wschodzący na niebie w momencie narodzin)
2 (persoonlijke invloed) wpływ^m, przewaga^f, autorytet^m
ascese (f) asceza^f
ascete (f; ascetes) ascetka^f
ascetisch (adj) ascetyczny, ascetycznie^{adv} ♦ *ascetisch*
leven żyć w ascezie
aseksueel (adj) 1 (ongevoelig voor seksuele prikkels) aseks-
ualny, aseksualnie^{adv} 2 (ongeslachtelijk) bezpłciowy,
bezpłciowo^{adv}
aselect (adj) przypadkowy, przypadkowo^{adv}, wyrwko-
wy, wyrwkowo^{adv}, losowy, losowo^{adv} ♦ *een aselecte*
steekproef (stat.) próba wyrwkowa
asem (m) (inf) ± (od)dech^m ♦ *geen asem geven* nie pi-
snąć słówka; *kort van asem zijn* streszczać się; *lang*
van asem zijn być gadatliwym; rozwódzić się; *zijn*
asem ergens overheen laten gaan wtrącić swoje trzy
grosze
asemmer (m; asemmers) 1 (vuilemmer voor as) wiader-
koⁿ na popiół 2 (vuilnisbak) kubeł^m na śmieci
Asen (pl) (myth.) Azowie^{pl}
aseptisch (adj) aseptyczny, aseptycznie^{adv}
asfalt (n; asfalten) 1 (mineraal hars) asfalt^m 2 (asfaltbeton)
asfalt^m 3 (straatdek) asfalt^m
asfalteren (tr; asfalteerde, h. geasfalteerd) (wy)asfalto-
wać^{(pl)/if}
asfaltjeugd (f (m)) dzieci^{pl} ulicy
asfaltpapier (n) papa^f asfaltowa, papa^f bitumiczna
asgrauw (adj) popielaty
asiel (n; asielen) 1 (bescherming van de staat, kerk) azyl^m
♦ *politiek asiel* azyl polityczny; *asiel verlenen* udzielić
azyłu; *asiel vragen* złożyć wniosek o azyl 2 (dieren-
asiel) schroniskoⁿ dla zwierząt
asielprocedure (m; asielprocedures) procedura^f związa-
na z uzyskaniem statusu uchodźcy
asielrecht (n) prawoⁿ azylu
asielzoeker (m; asielzoekers) azylant^m, uchodźca^m
asjebliet (int) ⇒ **alstubliet**
asjemenou (int) rany boskie!, ja nie mogę!
askruisje (n; askruisjes) ► *het askruisje ontvangen* dać
posypać sobie głowę popiołem
aslade (f (m); asladen) popielnik^m
asociaal (adj) aspołeczny, aspołecznie^{adv} ♦ *doe niet zo*
asociaal! nie bądź taki aspołeczny!; *asociaal gedrag*
zachowanie aspołeczne
aspect (n; aspecten) 1 (zijde, kant) aspekt^m ♦ *iets onder*
zeker aspect beschouwen spojrzeć na coś pod pew-
nym kątem 2 (astron.) aspekt^m 3 (taalk.) aspekt^m

asperge (f (m); asperges) [Asparagus] 1 (plant) aspara-
gus^m 2 (groente) szparag^m
aspic (m; aspics) auszpik^m, galareta^f
aspirant (m; aspiranten) 1 (iem. in opleiding) aspirant^m
2 (sportt.) młodzik^m
aspiratie (f; aspiraties) 1 (pl.) (eierzucht) aspiracje^{pl} ♦ *ar-*
tistieke aspiraties aspiracje artystyczne; *hij heeft hoge*
aspiraties on ma wysokie aspiracje 2 (blaasklank)
aspiracja^f
aspireren (tr; aspireerde, h. geaspireerd) 1 (streven) aspiro-
wać^{if} do czegoś 2 (taalk.) aspirować^{if}
aspirine (f (m); aspirines) aspiryna^f
asregen (m; asregens) opady^{pl} popiołu (wulkaniczne-
go)
assemblage (f; assemblages) montaż^m, montowanieⁿ,
składanieⁿ
assemblee (f (m); assemblees) zgromadzenieⁿ
assembleren (tr; assembleerde, h. geassembleerd)
(z)montować^{(pl)/if}, składać^{if}, złożyć^{pf}
assenkruis (n; assenkruisen, assenkruizen) (wisk.) układ^m
osi współrzędnych
assertief (adj) asertywny, asertywnie^{adv}
assertiviteit (f) asertywność^f
assertiviteitstraining (f (m); assertiviteitstrainingen) tre-
ning^m asertywności
assessor (m; assessoren, assessors) asesor^m
assimilatie (f; assimilaties) 1 (gelijkmaking, gelijkstelling)
asymilacja^f ♦ *assimilatie van kleurlingen* (sociol.) asy-
milacja ludności kolorowej 2 (taalk.) asymilacja^f,
upodobnienieⁿ ♦ *progressieve/regressieve assimilatie*
asymilacja progresywna/regresywna
assimileren¹ (intr; assimileerde, h. geassimileerd) 1 (taalk.)
upodabniać^{if}/upodobnić^{pf} się, ulegać^{if}/ulec^{pf} asymi-
lacji 2 (zich aanpassen) (z)asymilować^{(pl)/if} się, przy-
stosowywać^{if}/przystosować^{pf} się
assimileren² (tr; assimileerde, h. geassimileerd) 1 (gelijk-
maken) (z)asymilować^{(pl)/if} ♦ *zich assimileren* zasy-
milować się 2 (taalk.) asymilować^{if} 3 (biol.) asymilo-
wać^{if} 4 (in zich opnemen) (z)asymilować^{(pl)/if}, wchła-
niać^{if}, wchłonać^{pf} ♦ *de Germaanse wereld heeft het*
christendom geassimileerd kultura germańska wchło-
nęła chrześcijaństwo
assist (f (m); assists) (sportt.) decydujące podanieⁿ
assistent (m; assistenten) asystent^m ♦ *assistent van een*
hoogleraar (school.) asystent profesora; *assistent in een*
ziekenhuis asystent lekarza
assistente (f; assistentes) asystentka^f
assistentie (f) asysta^f, wsparcieⁿ, pomoc^f ♦ *assistentie*
verlenen asystować komuś; *om assistentie verzoeken*
prosić o wsparcie/pomoc
assistentenschap (n; assistentschappen) asystentura^f, sta-
nowiskoⁿ asystenta
assisteren (tr; assisteerde, h. geassisteerd) asystować^{if},
towarzyszyć^{if}, być^{if} obecnym ♦ *bij een bevalling as-*
sisteren asystować przy porodzie
associatie (f; associaties) 1 (aaneensluiting van personen)
stowarzyszenieⁿ, zjednoczenieⁿ, związek^m 2 (geol.)
asocjacja^f (mineralna) ► *dat roept allerlei associaties*
op to wywołuje różne asocjacje/skojarzenia
associatief (adj) asocjacyjny, asocjacyjnie^{adv} ♦ *het as-*
sociatieve geheugen pamięć asocjacyjna; *langs associa-*
tieve weg na zasadzie skojarzeń
associé (m; associés) współnik^m
associëren (tr; associeerde, h. geassocieerd) 1 (verbinden
wegens enig belang) (s)kojarzyć^{(pl)/if} ♦ *zich associëren*
met połączyć się z; przyłączyć się do 2 (psych.) aso-
cjować^{if}, (s)kojarzyć^{(pl)/if} ♦ *gedachten associëren* koja-

rzyć; *iets associëren met iets* kojarzyć coś z czymś
assortiment ⟨n; assortimenten⟩ (*handel.*) asortyment^m
 ♦ *een ruim/beperkt assortiment* bogaty/ograniczony asortyment
assuradeur ⟨m; assuradeuren, assuradeurs⟩ agent^m ubezpieczeniowy, ubezpieczyciel^m
assurantie ⟨f; assuranties, assurantien⟩ 1 (*overeenkomst*) ubezpieczenieⁿ 2 (*maatschappij*) towarzystwoⁿ ubezpieczeniowe 3 (*premie*) składka^f ubezpieczeniowa, ubezpieczenieⁿ
assurantiekantoor ⟨n; assurantiekantoren⟩ biuroⁿ ubezpieczeniowe, biuroⁿ towarzystwa ubezpieczeniowego
Assyriër ⟨m; Assyriërs⟩ Asyryjczyk^m
Assyrisch ⟨adj⟩ asyryjski
Assyrische ⟨f; Assyrischen⟩ Asyryjka^f
aster ⟨f (m); asters⟩ aster^m [Aster]
asterisk ⟨m; asterisken⟩ asterisk^m
asteroïde ⟨f; asteroïden⟩ asteroida^f
astma ⟨m⟩ astma^f
astmapatiënt ⟨m; astmapatiënten⟩ astmatyk^m
astmapatiënte ⟨f; astmapatiëntes⟩ astmatyczka^f
astmatisch ⟨adj⟩ astmatyczny, astmatycznie^{adv}
astraal¹ ⟨n⟩ ciałoⁿ astralne
astraal² ⟨adj⟩ 1 astralny 2 (*occultisme*) astralny
astraallichaam ⟨n; astraallichamen⟩ ciałoⁿ astralne
astrakan¹ ⟨f⟩ karakulu^{pl}
astrakan² ⟨adj⟩ karakulowy
astrofysica ⟨f⟩ astrofizyka^f
astrologe ⟨f; astrologes, astrologen⟩ ⇒ **astroloog**
astrologie ⟨f⟩ astrologia^f
astrologisch ⟨adj⟩ astrologiczny
astroloog ⟨m; astrologen⟩ astrolog^m
astronaut ⟨m; astronauten⟩ astronauta^m
astronoute ⟨f; astronautes, astronauten⟩ astronautka^f
astronome ⟨f; astronomes, astronomen⟩ ⇒ **astronoom**
astronomie ⟨f⟩ astronomia^f
astronomisch ⟨adj⟩ 1 astronomiczny ♦ *astronomische* atlas astronomiczny; *astronomische eenheid* jednostka astronomiczna; *astronomisch jaar* rok zwrotnikowy/słoneczny; *astronomische waarnemingen* obserwacje astronomiczne 2 (*onvoorstelbaar groot*) astronomiczny, astronomicznie^{adv} ♦ *astronomische bedragen* ogromne/astronomiczne kwoty
astronoom ⟨m; astronomen⟩ astronom^m
aswenteling ⟨f; aswentelingen⟩ obrót^m osi
Aswoensdag ⟨m⟩ (*r.-k.*) środa^f popielcowa
asymmetrie ⟨f⟩ asymetria^f
asymmetrisch ⟨adj⟩ asymetryczny, asymetrycznie^{adv}
atavisme ⟨n; atavismen⟩ atawizm^m
atelier ⟨n; ateliers⟩ atelierⁿ
Atheens ⟨adj⟩ ateński
Atheense ⟨f; Atheensen⟩ atenka^f ▷ (*hist.*) Atenka^f
atheïsme ⟨n⟩ ateizm^m
atheïst ⟨m; atheïsten⟩ ateista^m
atheïste ⟨f; atheïstes, atheïsten⟩ ateistka^f
atheïstisch ⟨adj⟩ ateistyczny
Athene ⟨n⟩ Ateny^{pl}
Athener ⟨m; Atheners⟩ ateńczyk^m ▷ (*hist.*) Ateńczyk^m
atheneum ⟨n; athenea, atheneums⟩ 1 (*Ned.*) (*in Polen*) ± liceumⁿ 2 (*Belg.*) (*in Polen*) ± liceumⁿ
atjar ⟨m⟩ ± pikle^{pl}
Atlantisch ⟨adj⟩ atlantycki ♦ *het Atlantisch Pact* Pakt/Sojusz Atlantycki
atlas¹ ⟨m; atlasen⟩ 1 (*kaartenboek*) atlas^m ♦ *aardrijkskundige atlas* atlas geograficzny; *historische atlas* atlas historyczny 2 (*werfel*) atlas^m

atlas² ⟨n⟩ (*stof*) atlas^m, satyna^f
atleet ⟨m; atleten⟩ (*iemand met de lichaamsbouw van een atleet*) atleta^m, (*iemand die atletiek beoefent*) lekkoatleta^m
atlete ⟨f; atletes, atleten⟩ (*met de lichaamsbouw van een atleet*) atletka^f, (*die atletiek beoefent*) lekkoatletka^f
atletiek ⟨f⟩ lekkoatletyka^f
atletisch ⟨adj⟩ 1 (*betrekking hebbend op de atletiek*) lekkoatletyczny 2 (*als van een atleet*) atletyczny, atletycznie^{adv} ♦ *een atletische lichaamsbouw* atletyczna budowa ciała
atm (abbr) (*atmosfeer*) atm.
atmosfeer ⟨f (m); atmosferen⟩ 1 (*dampkring*) atmosfera^f ♦ *een bedorven atmosfeer* skażona atmosfera 2 (*sfeer*) atmosfera^f ♦ *hij was in een atmosfeer van ruwheid opgegroeid* on wyrósł w surowej atmosferze 3 (*druk*) atmosfera^f ♦ *stoom van 4 atmosferen* para pod ciśnieniem 4 atmosfer
atmosferisch ⟨adj⟩ atmosferyczny ♦ *atmosferische druk* ciśnienie atmosferyczne; *atmosferische neerslag* opady atmosferyczne
atol ⟨m/n; atollen⟩ (*aard.*) atol^m
atomair ⟨adj⟩ 1 (*betrekking hebbend op atomen*) atomowy ♦ *atomaire verschijnselen* zjawiska atomowe 2 (*werkende door splitsing in atomen*) atomowy ♦ *atomaire kettingreactie* reakcja łańcuchowa/nuklearna; *het atomaire tijdperk* era atomowa; wiek atomowy
atonaal ⟨adj⟩ (*muz.*) atonalny
atoom ⟨n; atomen⟩ (*schei.*) atom^m ♦ *geen atoom hebben* nie mieć za grosz talentu
atoomaanval ⟨m; atoomaanvallen⟩ uderzenieⁿ nuklearne/atomowe
atoomafval ⟨m/n⟩ odpady^{pl} radioaktywne/atomowe
atoombom ⟨f (m); atoombommen⟩ bomba^f atomowa/jądrowa
atoomcentrale ⟨f (m); atoomcentrales⟩ elektrownia^f atomowa
atoomduikboot ⟨f (m); atoomduikboten⟩ atomowy okręt^m podwodny
atoomenergie ⟨f⟩ energia^f atomowa/jądrowa
atoomfysica ⟨f⟩ fizyka^f atomowa
atoomgewicht ⟨n⟩ (*schei.*) masa^f atomowa
atoomkern ⟨f (m); atoomkernen⟩ jądroⁿ atomowe
atoomklok ⟨f (m); atoomklokken⟩ zegar^m atomowy
atoomkop ⟨m; atoomkoppen⟩ głowica^f atomowa
atoomoorlog ⟨m; atoomoorlogen⟩ wojna^f atomowa
atoomproef ⟨f (m); atoomproeven⟩ próba^f nuklearna
atoomreactor ⟨m; atoomreactors, atoomreactoren⟩ reaktor^m atomowy
atoomschuikelder ⟨m; atoomschuikelders⟩ schron^m atomowy
atoomsplitsing ⟨f; atoomsplitsingen⟩ rozbitcieⁿ atomu, rozszczepienieⁿ jądra atomowego
atoomtijdperk ⟨n⟩ wiek^m atomowy, era^f atomowa
atoomwapen ⟨n; atoomwapens⟩ broń^f atomowa
atrium ⟨n; atriums, atria⟩ 1 (*in de Romeinse geschiedenis*) atriumⁿ 2 (*voorhof van een basiliek*) atriumⁿ 3 (*boezem van het hart*) atriumⁿ, przedsionek^m (serca)
atrofie ⟨f⟩ (*med.*) atrofia^f
attaché ⟨m; attachés⟩ attache^m
attachékoffer ⟨m; attachékoffers⟩ aktówka^f
attacheren ⟨tr; attacheerde, h. geattacheerd⟩ ustanawiać^{if}/ustanowić^{pl} kogoś^A attaché
attaque ⟨f (m); attaques⟩ 1 (*aanval*) atak^m 2 (*lichte beroerte*) napad^m, atak^m
attaqueren ⟨tr; attaqueerde, h. geattaqueerd⟩ (za)atakować^{(pl)/if}

attenderen (tr; attendeerde, h. geattendeerd) (+ **op**) zwracać^{if}/zwrócić^{pf} czyjąś uwagę na coś, wskazywać^{if}/wskazać^{pf} na coś

attent (adj) 1 (*met veel aandacht*) uważny, uważnie^{adv}
❖ **iem. attent maken op** zwrócić czyjąś uwagę na coś
2 (*voorkomend*) uprzejmy, uprzejmie^{adv}, grzeczny, grzecznie^{adv} ❖ **dat is zeer attent van u** to bardzo uprzejmie z pana strony; **attent zijn ten opzichte van iem.** być uprzejmym wobec kogoś

attentie (f; attenties) 1 (*daad*) poważanieⁿ, względy^{pl}
▷ (*veroud.*) atencja^f ❖ **iem. attenties bewijzen** okazać komuś względy 2 (*aandacht*) uwaga^f ❖ **ter attentie van** do rąk ...

attest (n; attesten) atest^m, zaświadczenieⁿ, świadectwoⁿ ❖ **een medisch attest** zaświadczenie lekarskie

attitude (f; attitudes, attituden) postawa^f, stanowiskoⁿ, nastawienieⁿ

attractie (f; attracties) 1 (*mogelijkheid tot vermaak*) atrakcja^f ❖ **de attracties op de kermis** atrakcje wesołego miasteczka 2 (*aantrekking*) atrakcyjność^f

attractief (adj) atrakcyjny, atrakcyjnie^{adv}

attributief (adj) (*taalk.*) atrybutywny, atrybutywnie^{adv}, przydawkowy, przydawkowo^{adv}

attribuut (n; attributen) 1 (*eigenschap*) atrybut^m, właściwość^f, cecha^f wyróżniająca 2 (*taalk.*) przydawka^f 3 (*zinnebeeldig kenteken*) atrybut^m ► **dat behoort niet tot mijn attributen** to nie należy do moich kompetencji; nie odpowiadam za to

atv (f) (*abbr.*) (*arbeidstijdverkortng*) (skrótowiecⁿ czasu pracy)

atypisch (adj) atypowy, nietypowy, nietypowo^{adv}

au (int) au, aj, oj

a.u.b. (abbr) (*alstublieft*) proszę

aubade (f; aubades) serenada^f (o poranku) ❖ **een aubade brengen** zaśpiewać serenadę o poranku

aubergine¹ (f; aubergines) [*Solanum melongena*] bakłażan^m, oberżyna^f

aubergine² (adj) w kolorze oberżyny, ciemnofioletowy

auctionaris (m; auctionarissen) aukcjonator^m, makler^m licytacyjny, licytator^m

audiëntie (f; audiënties) 1 (*gehoor*) audyencja^f ❖ **op audiëntie gaan** pójść na audyencję u kogoś; **een audiëntie verlenen** udzielić komuś audyencji; **iem. om een audiëntie verzoeken** prosić kogoś o audyencję 2 (*te-rechtzitting*) posiedzenieⁿ

audioapparatuur (f) aparatura^f stereofoniczna

audiorack (n; audioracks) wieża^f stereofoniczna

audiovisueel (adj) audiowizualny, audiowizualnie^{adv}

auditie (f; audities) próba^f ❖ **auditie doen** zrobić próbę audytów (adj) audytywny, audytywnie^{adv}, słuchowy, słuchowo^{adv} ❖ **auditiëf geheugen** pamięć słuchowa

auditorium (n; auditoriums, auditoria) 1 (*toehoorders*) audytoriumⁿ 2 (*gehoorzaal*) audytoriumⁿ

augurk (f (m); augurken) korniszon^m [*Cucumis sativus*]

augustijn (m; augustijnen) augustinianin^m

augustus (m) sierpień^m

aula (f; aula's) aula^f

au pair¹ (m; au pairs) au pair

au pair² (frase) (opiekunka do dziecka pracująca za granicą w zamian za mieszkanie, wyżywienie oraz kieszonkowe)

aura (f; aura's) 1 (*uitstraling van een mens*) aura^f 2 (*med.*) aura^f

aureool (n m f; aureolen) aureola^f

au sérieux (frase) ► **iem. (niet) au sérieux nemen** (nie) traktować kogoś poważnie

auspicien (pl) ► **onder auspicien van** pod auspicjami;

pod patronatem/opieką

Australië (n) Australia^f

Australiër (m; Australiërs) Australijczyk^m

Australisch (adj) australijski

Australische (f; Australischen) Australijka^f

autarkisch (adj) autarkiczny

auteur (m; auteurs) autor^m, pisarz^m

auteurschap (n) autorstwoⁿ

auteursrecht (n; auteursrechten) 1 (*recht van de maker*) prawoⁿ autorskie 2 (*pl.*) (*opbrengst*) honorariumⁿ autorskie, tantiemy^{pl} autorskie

authenticiteit (f) autentyczność^f

authentiek (adj) 1 (*overeenstemmend met het oorspronkelijk*) autentyczny, autentycznie^{adv} 2 (*rechtsgeldig*) autentyczny, autentycznie^{adv}, uwiarygodniony, poświadczony

autisme (n) (*psych.*) autyzm^m

autistisch (adj) autystyczny, autystycznie^{adv}

auto (m; auto's) samochód^m ❖ **een auto inruilen** oddać stary samochód przy zakupie nowego; **met de auto** samochodem; **met de auto rondrijden** przejechać się samochodem; **onder een auto komen** wpaść pod samochód; **schone auto** (*met katalysator*) samochód ekologiczny

autoband (m; autobanden) opona^f samochodowa

autobestuurder (m; autobestuurders) kierowca^m samochodu

autobiografie (f; autobiografieën) autobiografia^f

autobiografisch (adj) autobiograficzny, autobiograficznie^{adv}

autobus (m; autobussen) autobus^m

autochtoon¹ (m; autochtonen) autochton^m

autochtoon² (adj) (*de oorspronkelijke bevolking uitmakend*) autochtoniczny

autocoureur (m; autocoueurs) kierowca^m samochodu wyścigowego

autocraat (m; autocraten) autokrata^m

autocratie (f; autocratieën) autokracja^f

autodidact (m; autodidacten) samouk^m

autodidacte (f; autodidactes) ⇒ **autodidact**

autofocus (m) automatyczne ustawienieⁿ na ostrość

autogordel (m; autogordels) pasy^{pl} bezpieczeństwa ❖ **een autogordel vastgespen** zapiąć pasy bezpieczeństwa

autograaf (m; autografen) autograf^m, rękopis^m autorski

autohandelaar (m; autohandelaars, autohandelaren) dealer^m samochodowy

auto-industrie (f) przemysł^m motoryzacyjny

autokaart (f (m); autokaarten) mapa^f samochodowa

autokerkhof (n; autokerkhoven) złomowiskoⁿ, cmentarzyskoⁿ samochodów

autokeuring (f; autokeuringen) przegląd^m techniczny samochodu

automaat (m; automaten) 1 (*toestel werkend op een munt*)

automat^m 2 (*auto*) samochód^m z automatyczną

skrzynią biegów 3 (*persoon*) automat^m

automatenhal (m; automatenhallen) salon^m gier

automatiek (f/n; automatieken) (miejsce sprzedaży artykułów spożywczych z automatów)

automatisch (adj) 1 (*zelfwerkend*) automatyczny, automatycznie^{adv} ❖ **een automatische piloot** pilot automatyczny 2 (*zonder nadenken*) automatyczny, automatycznie^{adv} ❖ **iets automatisch doen** robić coś automatycznie

automatiseren (tr; automatiseerde, h. geautomatiseerd)

((*een proces*) *automatisch maken*) (z)automatyzować^{(pl)/f}, (*invoeren van computers (in een bedrijf)*)

- (s)komputeryzować^{(pf)/if}
- automatisering** (f) automatyzacja^f, zautomatyzowanieⁿ, (invoering van computers) komputeryzacja^f, skomputeryzowanieⁿ
- automatiseringsdeskundige** (m; automatiseringsdeskundigen) automatyk^m
- automatisme** (n; automatismen) automatyzm^m
- automobil** (m; automobielen) automobil^m, autoⁿ, samochód^m
- automobilist** (m; automobilisten) kierowca^m samochodu
- automonteur** (m; automonteurs) mechanik^m samochodowy
- autonomie** (f) 1 (recht van een land om zichzelf te besturen) autonomia^f 2 (mbt. staatsrecht) autonomia^f, samorząd^m 3 (fil.) autonomia^f
- autonom** (adj) 1 (zelfstandig) autonomiczny, autonomicznie^{adv} ♦ **het autonome zenuwstelsel** (biol.) autonomiczny układ nerwowy 2 (jur.) autonomiczny, autonomicznie^{adv}, samorządny, samorządnie^{adv}
- autonummer** (n; autonummers) numer^m rejestracyjny
- auto-ongeluk** (n; auto-ongelukken) wypadek^m samochodowy
- autopark** (n; autoparken) park^m samochodowy
- autoped** (m; autopeds) hulajnoga^f
- autopsie** (f) autopsja^f ♦ **een autopsie uitvoeren** przeprowadzić autopsję
- autorace** (m; autoraces) wyścigi^{pl} samochodowe
- autoradio** (m; autoradio's) radioⁿ samochodowe
- autorijden** (intr; reed auto, h. autogereden) (po)jechać^{(pf)/if} samochodem
- autorijsschool** (f (m); autorijsscholen) ośrodek^m szkolenia kierowców, nauka^f jazdy
- autorisatie** (f; autorisaties) upoważnienieⁿ, udzielenieⁿ pełnomocnictwa, autoryzacja^f
- autoriseren** (tr; autoriseerde, h. geautoriseerd) 1 (machtigen) upoważniać^{if}, upoważnić^{pf}, udzielać^{if}/udzielić^{pf} pełnomocnictwa 2 (geldigheid geven) autoryzować^{if}
- autorit** (m; autoritten) jazda^f samochodem ▷ (voor plezier) przejażdżka^f samochodem
- autoritair** (adj) autorytarny, autorytarnie^{adv} ♦ **autoritaire opvoeding** autorytarny model wychowania
- autoriteit** (f; autoriteiten) 1 (erkend gezag) władza^f, organ^m władzy ♦ **bevoegde autoriteit** (jur.) władze posiadające odpowiednie uprawnienia; kompetentne 2 (persoonlijk overnucht) autorytet^m ♦ **met autoriteit spreken/optreden** mówić/postępować autorytatywnie
- autoslaaptrein** (m; autoslaaptreinen) pociąg międzynarodowy przystosowany do transportu samochodów podróżujących nim pasażerów)
- autosleutel** (m; autosleutels) kluczyk^m samochodowy ♦ **de autosleutel in het contact steken** włożyć kluczyk do stacyjki
- autosloperij** (f; autosloperijen) złomowanieⁿ samochodów ▷ (terrein) złomowiskoⁿ
- autosnelweg** (m; autosnelwegen) autostrada^f
- autospiegel** (m; autospiegels) lusterkoⁿ wsteczne
- autosport** (f (m)) sport^m samochodowy, automobilizm^m
- autotelefoon** (m; autotelefoons) telefon^m samochodowy
- autotunnel** (m; autotunnels) tunel^m drogowy
- autoverhuur** (m) wynajem^m samochodów, (bedrijf) firma^f wynajmująca samochody
- autoverzekering** (f; autoverzekeringen) ubezpieczenieⁿ samochodowe
- autovrij** (adj) (van een ruimte) zamknięty dla ruchu samochodowego, (van een tijdruimte) bez samochodu
- ♦ **de binnenstad autovrij maken** zamknąć centrum dla ruchu samochodowego
- autoweg** (m; autowegen) droga^f szybkiego ruchu
- autowrak** (n; autowrakken) wrak^m samochodu
- avance** (f (m); avances) 1 (pl.) (toenadering) próba^f zbliżenia ♦ **avances doen/maken** szukać zbliżenia; zrobić pierwszy krok 2 (koersstijging) wzrost^m, zwyżka^f
- avanceren** (intr; avanceerde, i. geavanceerd) posuwać^{if}/posunąć^{pf} się naprzód, przeć^{if} naprzód
- avant-garde** (f (m)) awangarda^f
- avant-gardist** (m; avant-gardisten) awangardysta^m
- avenue** (f (m); avenues) aleja^f, szeroka ulica^f
- averecht** (adj) odwrotny, odwrotnie^{adv}, lewostronny, lewostronnie^{adv} ♦ **averecht breien** robić na drutach lewe oczka; **averechte steken** lewe oczka
- averechts** (adj) 1 (juist tegenovergesteld aan wat men gehoopt had) przeciwny, przeciwnie^{adv}, odwrotny, odwrotnie^{adv} ♦ **het pakte averechts uit** skończyło się zupełnie inaczej, niż się spodziewano; **een averechtsse uitwerking** przeciwny skutek/efekt; odwrotny skutek/efekt 2 (onoordeelkundig) błędny, błędnie^{adv}, zły, źle^{adv}
- averij** (f; averijen) (scheepv.) awaria^f ♦ **averij oplopen** ulec awarii
- aversie** (f) awersja^f ♦ **aversie tegen iem./iets hebben** czuć/żywić do kogoś/czegoś awersję
- A4'tje** (n; A4'tjes) kartka^f A4
- avocado** 1 (m; avocado's) (boom) awokadoⁿ [Persea americana]
- avocado** 2 (f (m); avocado's) (vrucht) awokadoⁿ
- avocado** 3 (adj) ciemnozielony
- avond** (m; avonden) 1 (deel van de dag) wieczór^m ♦ 's avonds wieczorem/wieczorami; **bij avond** wieczorem; **het heerlijk avondje** (sinterklaasavond) miłołajki; **iedere avond** każdego wieczora; **laat in de avond** późnym wieczorem; **in de avond van zijn leven** u schyłku swego życia; **leuke avond!** (iron.) ładny wieczór, nie ma co!; **in de loop van de avond** wieczorem; **om 10 uur 's avonds** o dziesiątej wieczorem; **het liep tegen de avond** dzień chylił się ku wieczorowi; **de avond tevoren** poprzedniego dnia wieczorem; **een avondje uit** wieczór spędzony np. w kawiarni, restauracji etc.; **bij het vallen van de avond** gdy wieczór zapada; **de avond valt** zapada/nadchodzi wieczór; **de vorige avond** poprzedniego wieczora; **het wordt avond** zbliża się wieczór; zapada zmierzch 2 (partij, bijeenkomst) wieczór^m, spotkanieⁿ ♦ **een bonte avond** (dram.) wieczorne variété; **een avond geven** wydać wieczorne przyjęcie; **muzikale avond** (muz.) wieczór muzyczny; **iem. op een avondje vragen** zaprosić kogoś na wieczorne przyjęcie/spotkanie
- avondblad** (n; avondbladen) dziennik^m popołudniowy ▷ (inf.) popołudniówka^f
- avonddienst** (m; avonddiensten) 1 (godsdienstoefening) na-bożeństwoⁿ wieczorny 2 (werk) druga zmiana^f
- avondeten** (n) kolacja^f
- avondkleding** (f) strój^m wieczorowy ♦ **avondkleding gewenst** obowiązuje strój wieczorowy
- avondklok** (f (m); avondklokken) (mil.) godzina^f policyjna
- avondkrant** (f (m); avondkranten) ⇒ **avondblad**
- avondmaal** (n; avondmalen) (avondeten) wieczera^f, kolacja^f
- Avondmaal** (n; Avondmalen) (relig.) Ostatnia Wieczera, kolacja^f ♦ **het Laatste/Heilig Avondmaal** (relig.) ostatnia wieczera; wieczera Pańska

avondmens <(f (m); avondmensen) nocny marek^m
avondrood <(n) (*rode gloed aan de hemel*) zorza^f wieczorna
avondschemering <(f) zmierzch^m, zmrok^m ❖ *in de avondschemering* o zmierzchu/zmroku
avondschool <(f (m); avondscholen) szkoła^f wieczorowa
 ▷ (*inf.*) wieczorówka^f
avondspits <(f (m); avondspitsen) wieczorne godziny^{pl} szczytu
Avondster <(f (m)) gwiazda^f wieczorna
avontoilet <(n; avontoiletten) ⇒ **avondkleding**
avonduur <(n; avonduren) ❖ *in de avonduren* w godzinach wieczornych
avondvierdaagse <(m; avondvierdaagsen) (marszbiegi organizowane przez cztery kolejne wieczory)
avondvoorstelling <(f; avondvoorstellingen) wieczorna impreza^f artystyczna ▷ (*toneel*) przedstawienieⁿ wieczorne
avondvullend <(adj) trwający cały wieczór ❖ *een avondvullende film* film trwający cały wieczór
avondwinkel <(m; avondwinkels) sklep^m otwarty wieczorem
avonturenfilm <(m; avonturenfilms) film^m przygodowy
avonturenroman <(m; avonturenromans) powieść^f przygodowa
avonturier <(m; avonturiers) poszukiwacz^m przygód
avonturierster <(f; avonturiersters) poszukiwaczka^f przygód
avontuur <(n; avonturen) przygoda^f ❖ *belust zijn op avonturen* być spragnionym/żądny przygód; *bij avontuur* przypadkowo; *galante avonturen* przygody miłosne; *op avontuur (uit)gaan* wyruszyć na poszukiwanie przygód; *zucht naar avontuur* żądza przygód
avontuurlijk <(adj) 1 (*op avonturen belust*) żądny/spragniony przygód 2 (*gewaagd*) ryzykowny, ryzykownie^{adv}, awanturniczy, awanturniczo^{adv} ❖ *een avontuurlijk leven leiden* prowadzić awanturnicze życie; prowadzić życie pełne przygód
avontuurtje <(n; avontuurtjes) przygoda^f miłosna, miłośćka^f, romans^m
axioma <(n; axioma's, axiomata) aksjomat^m
ayatollah <(m; ayatollahs) ajatollah^m
azalea <(f (m); azalea's) [Rhododendron indicum] azalia^f, różanecznik^m
azc <(n; azc's) (*abbr.*) (*asielzoekerscentrum*) (centrumⁿ dla uchodźców)
azen <(intr; aasde, h. geaasd) (+ **op**) (*van dieren*) czyhać^{if}, czatować^{if}
Azerbeidzjaan <(m; Azerbeidzjanen) Azerbejdżanin^m
Azerbeidzjaans <(adj) azerbejdżański
Azerbeidzjaanse <(f; Azerbeidzjaansen) Azerbejdżanka^f
Azerbeidzjan <(n) Azerbejdżan^m
Aziaat <(m; Aziaten) Azjata^m
Aziatisch <(adj) azjatycki
Aziatische <(f; Aziatischen) Azjatka^f
Azie <(n) Azja^f
azijn <(m; azijnen) ocet^m
azijnzuur¹ <(n) kwas^m octowy
azijnzuur² <(adj) ► *azijnzure gisting* fermentacja octowa; *azijnzure zouten* octany; sole kwasu octowego
Azoren <(pl) Azory^{pl}
Azteeks <(adj) aztecki
Azteken <(pl) Aztekowie^{pl}
azuren <(adj) lazurowy
azuur <(n) lazur^m, błękit^m
azuurblauw <(adj) lazurowy, błękitny